

Yılmaz Güney - Siyasal Yazılar Cilt: I, 1. Bölüm

TOPLUMSAL DEVRİM SÜREKLİ BİR DEĞİŞME VE DEĞİŞTİRME HAREKETİDİR

Arkadaşlarım,

Toplumsal devrim, sınıfsal temelleri olan, kesintisiz bir değişme ve değiştirme hareketidir. Çeşitli zorluklarla dolu, uzun, sancılı bir tarihi dönemi kapsar. Acıları, sevinçleri, başarıları, yenilgileri, yükseliş ve düşüş devrelerini içerir.

Toplumsal devrimleri zorunlu kılan, uzlaşmaz boyutlara ulaşan toplumsal çelişmelerdir. Sınıflı her toplum, uzlaşmaz sınıf çelişmelerini bağrında taşır. İşte devrimleri gündeme getiren bu çelişmeler, çelişmelerin çözümü için gerekli olan sınıf güçlerini, bütün mücadele silahlarıyla karşı karşıya getirir. Sınıf siyasetlerini, ideolojilerini, taktik tavır ve davranışlarını da bu süreç içerisinde biçimler.

Toplumumuz da, günden güne berraklaşan bu saflaşma süreci içindedir. Biliyoruz ki, insanlık tarihi sınıfların mücadeleleri tarihidir. Tarihin itici gücü halklardır. Yani, tarihi gelişmeler, üstün yetenekli insanların eseri değil, üstün özelliklere sahip insanlar toplumsal çelişmelerin ve gelişmelerin eseridir. Toplumsal gelişmelerin nesnel yasalarını ve halkların tarihi eğilimlerini özünden kavrayan insanlar, nesnel koşullara uygun düşen doğru önerileri, fedakârlıkları ve cesaretleriyle kitlelerin bilinçlenmelerinde, devrim hedeflerine yönelmelerinde önemli roller oynamışlar ve tarih, onları layık oldukları yerlere oturtmuştur. Tarihi akışa ve toplumsal eğilimlere ters düşen, toplumsal gerçeklikten kopar ve halkın devrimci eğilimlerini çiğneyen insanlar ise, bir zamanlar halk tarafından nasıl yüceltilmişlerse, yine halk tarafından alaşağı edilmişlerdir, edilmektedirler ve dileceklerdir. İşte bu tarihi ve evrensel gerçeklerden hareketle, sınıf saflaşmalarının yoğunlaştığı günümüzde kendi yerimizi saptamak göreviyle karşı karşıyayız.

Kimin saflarında olacağız?

Bağımsızlık, demokrasi ve özgürlük isteyen; insanın insana kulluğuna son verilmesini isteyen halkların devrimci saflarında mı, yoksa bağımsızlığa ve demokrasiye karşı çıkan, sömürüyü

bir tasma gibi halkların boğazına geçirip onları köleleştiren ve düzeni korumak için her türlü baskı ve zulmü "meşru" gören halk düşmanı saflarda mı?

Hangi safları seçersek seçelim, seçtiğimiz saflar bize çeşitli görevler yükler. Bu görevlerin yerine getirilmesi, bizi sınıfsal değerlere göre adlandırır. Ya ezilen halkların ve sınıfların fedakâr, yiğit, bilinçli, unutulmaz savaşçıları olarak, bilinen-bilinmeyen kahramanları olarak tarihe geçeriz... ya da halk düşmanları olarak, nefretle anılarak tarihin kara sayfalarına, tarihin çöplüğüne. Ya anamıza, babamıza, karımıza ve çocuklarımıza, bizden sonraki kuşaklara şerefli insanların mirasını bırakırız... ya da onların, yakınlarımızın, uzun bir süre utanacakları, hatırladıkça yüzlerini kızartacak acı bir miras. Biz, çocuklarımıza şerefli, onurlu bir miras bırakmalıyız.

Arkadaşlarım,

Şerefli bir miras bırakmanın birinci koşulu, ezilenlerin yanında bilinçli bir biçimde saf tutmak ve kendimizi, ezen sınıfların gerici ideoloji ve kültürel etkilenmelerinden, düşünce biçimlerinden, alışkanlıklarından kurtarmak için sabırlı çaba sarfetmektir.

Safımız, her türlü sahteliği, grupçuluğu aşarak, başta işçi sınıfı olmak üzere, ezilen, sömürülen bütün emekçi kitlelerin birliği doğrultusunda, devrimci proletaryanın mücadele safları olmalıdır.

Bu safı içtenlikle ve inanarak seçmişsek, bu saflara karşı olan bütün gerici güçlere ve bu güçlerin ideolojik, siyasi, kültürel ve toplumsal etkilerine karşı, bilimsel sosyalizmin ilkeleri temelinde savaşmalıyız.

Bu görev, kendimizi ve çevremizi değiştirmeyi emreder.

Bu görev, devrimci fedakârlığı, bilgi edinmeyi, yiğitliği ve alçakgönüllü olmayı emreder.

Bu görev, devrim saflarını seçmiş insanların, eleştiri, özeleştiri temelinde birliğini emreder.

Bu görev, devrim yolunu seçmiş insanların kardeşliğini, kitlelerle birleşmesini emreder.

Arkadaşlarım,

Yeni bir yaşa girdiğim bu gün, gerek bana gerekse sizlere, geçmişe eleştirici bir gözle bakmanın, hatalarımızın sınıfsal köklerini araştırmanın, bizi halka güvensiz, bireyci, tembel yapan ana nedenlerin araştırılmasının vesilesi olsun.

Gerçekten devrim istiyorsak, devrimin çıkarlarını birinci plana almalıyız. Gerek kendi, gerekse arkadaşlarımızın zaafalarına, yapıcı ve arındırıcı bir biçimde, bu açıdan bakmalıyız.

Bizi zor görevler bekliyor. Başarılı olmak, en küçük ayrıntının bile doğru sınıfsal ilkeler

ışığında titizlikle irdelenmesini zorunlu kılar. Sizlere, önümüzdeki çeşitli engellerin aşılmasında gücüm oranında yardımcı olmak için çalışacağım; olumlu yanlarımızın vazgeçilmez dostu, zaaflarımızın amansız düşmanı olarak her zaman yanınızda olacağım.

Bütün eksiklik ve yetmezliklerinize karşın sizlere inanıyorum ve güveniyorum. Bu inancım, kaynağını halkıma duyduğum güvenden alıyor. Devrimin gerektirdiği bilgiler ve yetenekler kazanılabilir şeylerdir. Halkımız mutlaka başarıya ulaşacaktır. Bağımsızlığın, mutluluğun ve özgürlüğün düşmanı emperyalizm ve sosyal emperyalizm yenilecektir. İnsanlık düşmanı faşizm yenilecektir! Reformizm ve revizyonizm yenilecektir! Her türlü sağ ve "sol" sapmalar aşılacaktır! Ve halkımız kendi eseri olacak Demokratik Halk Devrimini ve buradan geçerek sosyalizmi kesin zafere ulaştıracaktır. Bu, tarihin yazgısıdır.

Yaşasın devrim!..

Yılmaz Güney, bu konuşmayı, Kayseri Cezaevi'nde, 1 Nisan 1977'de "doğum günü" dolayısıyla Komün Arkadaşları önünde yaptı, daha sonra Güney Dergisi'nde yayınlandı.

SANAT VE DÜŞÜNCENİN YASAK KARŞISINDAKİ TUTUMU NE OLMALIDIR?

Önce düşünceyi ele alalım.

İnsanın doğal ve toplumsal pratiği beyne yansır. Daha önce yansımış ve pratik süreç içerisinde algılama aşamasından geçerek kavramsal bilgi haline gelmiş birikimlerle ya da

hâlâ algısal bilgi halinde bekleyen, biçimlenmesini henüz tamamlamamış birikimlerle çatışarak ya da birleşerek yeni bir senteze ulaşır. Bu sentez, şeylerin iç ve dış ilişkilerinin, şeylerle şeyler arasındaki bağların şeylerin kendi içlerinde ve dışlarında var olan zıtlıkların ve benzerliklerin değişen oranlarda kavranması için yapılan zihinsel yargılama ve çıkarsama işlemlerinin sonuçlarını içerir. Akıl-madde, teori-pratik diyalektiğinin ürünü olan bu zihinsel işleme, düşünme; beynin bir işlevi olan düşünmenin ürünü bileşimlere de düşünce diyoruz. Düşüncenin karakterini belirleyen, taşıyıcısının, yani insanın toplumsal varlığı, yani üretim faaliyeti içindeki yeri, mensup olduğu sınıf ilişkileridir. Sınıf mücadelesi, siyasi hayat, bilimsel, kültürel sanatsal uğraşlar, insanın toplumsal pratiğinin unsurları olmakla birlikte, üretim faaliyeti, bütün diğer faaliyetlerinin temeli ve belirleyicisidir.

Düşüncenin temeli, doğasal ve toplumsal ilişkilere ve esas olarak da maddi üretimdeki faaliyetine dayanır. Yansıma olgusu, nesnel gerçekliği ne derece tam ve bütün boyutlarıyla ifade ediyorsa, yansıyan şeylerin iç ve dış bağları, aralarındaki ilişkiler ne denli kavranıyorsa, düşünce o denli gerçeğe yakın olur. Yansıma ne denli eksik ve yetersizse, düşünce de o denli yetersiz olur. Yansıyan şeyler arasındaki bağlar ve ilişkiler ne denli kavranamıyorsa, düşünce o denli sağlıksızdır; yüzeysel kalır. Hangi konuda olursa olsun, insan düşüncesi başlangıçta sığdır, yüzeyseldir. Şeyler arasındaki bağlar kavrandıkça, düşünceler adım adım derinleşir, çokyanlılığa ulaşır.

İnsanları düşünmeye iten, doğasal ve toplumsal ihtiyaçlardır. İnsanlar canları istedikleri için şöyle ya da böyle düşünemezler. Onları, birbirlerinden farklı düşünmeye iten maddi zorunluluklar vardır. Bu nedenler, insan iradesinden bağımsız, varolan nesnel koşulların ürünüdürler. Bu koşullardan kaynaklanan zorunluluklar da düşünmenin, düşüncenin, tutum ve davranışlarımızın maddi temelidir.

Bilim ve siyaset, kitlelere ulaşmak için çeşitli araçlardan ve organlardan nasıl yararlanıyorsa, sanat da çeşitli biçimdeki düşünceleri, kendi özgül yapısı, kuralları ve araçları aracılığıyla kitlelere ulaştırır. Sanat, alıcısını ve vericisini biçimleyen nesnel koşulların bizzat kendisidir. Bu yaklaşım, iradeyle koşullar ve bilinçle koşullar arasındaki karşılıklı etkileşimi gözardı etmez. İrade ile onun maddi temeli arasında sürekli bir alışveriş, değişme, değiştirme işlemi vardır.

Toplumsal düşünce ve sanat, kültürel süreç içerisinde yerlerini alırlar. Kültür, insanın yaşamını sürdürmek için yürüttüğü üretim mücadelesi sürecinde, tarih boyu kazandığı ve geliştirdiği, yaşamın her alanını ve her boyutunu ilgilendiren bilgi ve tecrübelerin tümüdür. Ekonomik, toplumsal, siyasal, tıbbi, felsefi, sanatsal vb. alanları da kapsamına aldığı gibi, gelenek, görenek, alışkanlık vb. şeyleri de içerir. Küçük büyük bütün insan topluluklarına bu topyekün bilgiler yumağı yön verir; insan ilişkilerini düzenler, kurallar getirir, yargılar, besler, büyütür ve süreç içerisinde gelişmesini sürdürür. Her ulus, kendi ulusal kültürüne dayandığı gibi, uluslararası kültür olanaklarından da uluslararası ilişkiler oranında yararlanır. Kültür alışverişi, uluslararası planda, ekonomik ve siyasi ilişkilere bağımlı olarak ele alınmalıdır.

Ulusal kültür, uluslararası kültürün, evrensel kültürün temelidir. Ulusal kültür olmadan evrensel kültür olmaz, olamaz. Ulusal ve evrensel kültürün, sınıfsal niteliklerinden gelen ikili tabiatlarından —ilerici ve gerici yanlarından— bu yazımızda, konuyu dağıtmamak için söz etmeyeceğiz.

Düşünce ve sanat, üretim sürecinde sıkı sıkıya bağlıdır ve üretim mücadelesinin, toplumsal ve siyasal mücadelenin hem etkileyicisi, hem de onlardan etkilenendir. Üretim güçleri ile üretim ilişkileri arasındaki çelişme, toplumsal düşüncenin ve sanatın gelişmesinin temelidir. Bu çelişme, hayatın her alanını etkiler. Düşünce ve sanat alanlarında varolan, düşünce ve sanatı geliştiren temel çelişmeler, kaynağını üretim güçleriyle üretim ilişkileri arasındaki sınıfsal çelişmelerden alırlar. Üretim güçleriyle üretim ilişkileri arasındaki çelişme yok edilebilir mi? Hayır!.. Öyleyse, üretim güçleriyle birlikte zorunlu olarak gelişen ve aynı zamanda üretim güçlerinin gelişmesini etkileyen düşünce ve sanat da önlenemez; gelişmesi belli bir süre önlenemez belki, fakat durdurulamaz. Baskı altındaki birikimler günün birinde ışığa kavuşur. Çünkü düşünce ve sanat alanındaki başlıca çelişmeler, kaynağını, doğayla toplum arasındaki çelişmelerden, toplumsal çelişmelerden alırlar. Doğa ile toplum arasındaki

çelişmeler, kaçınılmaz olarak üretim güçlerini, özellikle de insanı teorik ve pratik alanlarda geliştirir. Ve giderek, gelişen üretim güçleriyle çelişen toplum biçiminin parçalanmasını mutlaklaştıran birikimleri oluşturur.

Her toplum biçimi, kendine özgü bir kültür yapısına sahiptir. Her toplum biçimi, kendisini değiştirecek ve yok edecek güçlerini yaratır. Ancak, üretim güçleriyle üretim ilişkilerinin sürekli uyumunu sağlayabilecek toplum biçimi, kendi içinde gerekli değişimleri uygulayarak varlığını sürdürebilir. Bu sınıfsız toplumdur.

Tarih, bugüne dek beş toplum biçimi tanımıştır. Bu toplum biçimleri şunlardır:

İlkel komünal toplum.

Köleci toplum.

Feodal toplum.

Kapitalist toplum.

Sosyalist toplum.

Her toplum biçimine özgü üretim güçleriyle üretim ilişkileri arasındaki çelişmeler, belli bir süre uzlaşır niteliktedir. Buna, üretim güçleriyle üretim ilişkileri arasındaki uyum diyoruz.

Her toplum biçiminin belli bir aşamasında, gelişen üretim güçleriyle, bu gelişmeye artık uyum gösteremez hale gelen üretim ilişkileri arasındaki çelişme giderek uzlaşmaz niteliğe dönüşür. Düşüncenin ve sanatın gelişimi, ekonomik ve toplumsal gelişmenin önündeki engellerin aşılması sürecinde, sınıflar arası mücadele açısından değerlendirilmelidir. Gelişen güçlerin düşüncesi ve sanatı, sınıf mücadelesinin birer unsurları olarak kendi içlerinde birbirleriyle ve kendi dışlarında sınıf düşmanı güçlerin düşünce ve sanatıyla savaşır.

İlkel komünal üretim ilişkileri, sınıflaşmayı doğuran üretim güçlerinin gelişimi sonucu parçalanır. Yeni üretim güçlerine uygun düşen bir üretim biçimi oluşur. Bu, tarihin tanıdığı ilk sınıflı toplum olan köleci toplumdur. Köleci toplum, ilkel komünal topluma göre, daha ileri ve gerekli bir toplum biçimidir. Köleci toplumda, köle sahipleri ve köleler sınıfı, toplumsal yaşamın temelidir. Köle sahipleri, kendi sınıf çıkarlarını korumak, ekonomik ve toplumsal ilişkilerini düzenlemek için bir güce, bir iktidar gücüne gereksinme duyarlar. Bu güç, sınıflaşma hareketiyle birlikte, adım adım, en ilkel biçimiyle de olsa kendini doğurmuş olan devlettir. Devletin görevi, egemenlerin sınıf çıkarlarını korumak için yasalar çıkartmak, kurallar koymak, yasaklar getirmek ve uyum göstermeyenleri, değişen oranlarda şu ya da bu biçimde cezalandırmaktır. Devlet, sınıf baskısının ifadesi olan şiddeti ve şiddetin organlarını gerekli hallerde işleten bir sınıf aygıtıdır. Sürekli ordu ve bürokrasi, devletin iki ana unsurudur. Bu iki unsur, özünde şiddetin uygulayıcılarıdır. Şiddetin niteliğini, egemen sınıfları tehdit eden eylem ve davranışların niteliği, egemen sınıfların güçlülüğünün ve güçsüzlüğünün oranı, egemen sınıflara karşı koyan sınıfların güçlülüğünün ve güçsüzlüğünün oranları belirler. En açık biçimiyle, egemen sınıfların şiddeti, gelecekleri konusundaki güvensizliklerin, korkuların ve güçsüzlüklerinin ifadesidir. Bu, her toplum biçiminde, değişen görünüm ve biçimlerde, öz itibarıyla böyledir. Şiddet uygulayabilmek, bir açıdan da, güçlülüğün ifadesidir. Bu güçlülük geçicidir.

Tarihi süreç içinde biçimlenmesini tamamlayan sınıflaşma hareketiyle birlikte, düşünce, sanat ve kültür de sınıf özelliklerini en ayırdedici biçimleriyle kazanırlar. Sınıflaşma berraklaştıkça sınıf düşünceleri de berraklaşır. Çıkarları çelişen sınıfların düşünceleri de birbirleriyle çelişir. Çelişmelerin derinleşmesi, egemenlerin şiddetini artırır. Sınıfsal yasaklar sınıflarla birlikte adım adım ortaya çıkar. Yasak olgusu, egemen sınıfların ezilen sınıflara karşı kendilerini korumak için getirdikleri, yasalarla beslenen, koruyucu ve gelişeni önleyici, değişik nitelikteki şiddeti içeren önlemler bütünüdür.

Köleci toplumda köle sahiplerinin devleti, kölelerin düşüncesini ve sanatını; feodal toplumda feodal beylerin devleti, serflerin, işçilerin; ve gelişen burjuvazinin devleti, işçilerin, köylülerin ve geniş emekçi kitlelerin düşünceleri ve sanatı üzerinde baskı kurar. Emperyalist burjuvazinin devleti, hem kendi halkı, hem de bütün dünyanın ezilen halkları ve milletleri üzerinde, kendisinden daha güçsüz kapitalist ülkeler üzerinde baskı kurmak ister ve bu doğrultuda ilişkilerini düzenler. Bizimki gibi yarı sömürge bir ülkede, burjuvazinin ve toprak ağalarının devleti emperyalizme bağımlıdır. Baskısı, kendi çıkarlarıyla birlikte, emperyalizmin

çıklarlarını da korumayı amaçlar. Çünkü kendi varlığı ile emperyalizmin varlığı arasında binlerce bağ vardır.

Sosyalist toplumda da, işçilerin köylülerin demokratik diktatörlüğü, burjuvazinin düşüncesini ve sanatını baskı altında tutar. Sömürü düzenini yeniden hortlatmak isteyen her türlü girişimi ezer.

Bu arada belirtilmesi gereken bir nokta da, kendini sosyalist gösteren, özünde revizyonizmin iktidarda olduğu ülkelerdeki devletin durumudur. Oralarda da, revizyonist burjuvazinin diktatörlüğü, geniş emekçi yığınlar üzerinde, her alanda baskısını uygular.

Anlaşılacağı gibi, yasak ve şiddet birbirini tamamlayan iki unsurdur. Bizim konu edindiğimiz yasak, sırtını burjuvazinin ve toprak ağalarının "yasal" şiddetine dayayan gerici yasaktır. Şiddete dayanmayan yasak geçerli bir yasak değildir. İster burjuva, isterse proleter karakterde olsun bu böyledir. Toplumsal, düşünsel, sanatsal, siyasal vb. her eylem, egemenlere getirdiği ve getirebileceği zararlar ölçüsünde şiddeti içeren bir yasakla karşılaşır. Yasağa uyulmaması halinde, eylemin niteliğine göre, şiddet şu ya da bu biçimleriyle kendini gösterir. Yasağı ve şiddeti birlikte ele almak gerektiği için, yasaklara karşı direnirken ve yasakları aşmaya, geçersiz kılmaya yönelirken, yasaklara tekabül eden şiddeti de göze almak gerekir. Yasağın ardındaki şiddet göze alınmadan, şiddetin tahribatına karşı hazırlıklı olunmadan yasaklar aşılamaz. Şiddeti göze alan, gerekli disiplin, bilinç ve örgütlenme hazırlıklarını da yapmak zorundadır. Şiddeti göze alan, yasağı şu ya da bu oranda geçersiz kılar. Ya da şiddeti göze alamayan yasak karşısında boyun eğer, teslim olur. Bugün belli demokratik ve siyasi haklar kazanılmışsa, bu, binlerce demokrasi savaşçısının çeşitli baskıları göğüslemesi, işkenceleri yığıtçe aşmasının sonucudur. Kazanılmış her mevzide kan ve acı vardır. Ve bir bütün olarak gelişen sınıf güçleri, başta proletarya olmak üzere, bugünkü demokratik ve siyasi hakların yaratıcılarıdır.

Yasağın bir biçimi olan sansürü ele alalım. Sansür nedir? Kabaca ele alırsak sansür, bir eleme, ayıklama, budama hareketidir ve düşüncüyü, düşüncenin somutlaşmış hali olan sanat eserlerini, özellikle de sinema sanatını, egemen sınıfların kabul edebileceği bir hale getirmekle yükümlüdür. Yani egemen sınıflar için sinema sanatını zararsız hale getirmektir. Yasaklar ve sansür iç içedir. Sansür yasağın özel bir uygulanış biçimidir. Fakat topyekün yasağı ifade etmez. Kısmi yasak sayılır. Ancak sansür, yani kısmi yasak, bir sanat ürünü karşısında çaresiz kalırsa genel yasağa başvurur.

Örneklerle açıklayalım: Sansür, bir filmin belli bölümlerini sakıncalı görür, o bölümleri keser. Yani sadece belli bölümlerin, sakıncalı bölümlerin gösterilmesini yasaklar. Kesme ve budama işlemi filmi egemenler için zararsız hale getirebilirse, orada sergilenen şeyler egemenler için kabul edilebilir duruma getirilebilirse, film, kuşa dönmüş biçimiyle de olsa sansürden çıkar. Kesme ve budama işlemi yetersiz kalırsa, yapılacak iş, filmi toptan yasaklamaktır.

Burada önemli olan nokta, genel anlamıyla yasakların önünde eğilmemek olmakla birlikte, kimi zaman bilinçli bir tutumla yasalarla sınırlanmış yasak duvarları arkasında da, hedefi yasağı parçalamak olan birikimlerin yaratılması için her alanda çalışmanın gerektiğidir. Yani tek başına şiddeti hiçe sayarak, yasağı çiğneyerek çalışmak ya da tek başına yasaklara rıza gösterip, yasal sınırlar içinde boğulmak yanlış olur. Yasal sınırlar içinde çalışmak, özünde yasakları parçalayacak birikimlerin yaratılmasına hizmet ettiği müddetce olumlu ve gereklidir; vazgeçilmezdir. Yasal sınırlar, aslında mücadeleye kazanılmış alanlardır ve bu alanlarda çalışmayı reddetmek, küçümsemek, bu olanakları son kertesine kadar kullanmamak "sol"culuktur, kesinlikle yanlıştır. Böylesine bir tavır, geçmişin mücadelesini hiçe saymaktır, geçmişin olumlu miraslarına sahip çıkmamaktır.

Çelişme, şeylerin doğasında varolan evrensel bir şeydir. Her şey, zıtların mücadelesini ve birliğini içerir. Çelişmelerin temel yasası budur. Yasak ve yasağa karşı mücadele, özünde sınıf mücadelesi demektir. Sınıflı toplumlarda sınıf mücadelesi evrensel ve mutlaktır. Sınıflı toplumlarda sınıflar bütün olanakları ve çeşitli nitelikteki mücadele organlarıyla karşı karşıya gelirler. Ve hayatın her alanında, hiç durmaksızın savaşır. Sanat ve düşünce alanları da, sınıfsal savaş alanlarının ayrılmaz bir parçasıdır.

Ülkemizde, emekçi kitlelerin ekonomik, demokratik, toplumsal ve siyasi taleplerini içeren mücadeleleri çeşitli nitelikte resmi ve resmi olmayan gerici baskılarla ezilmek, engellenmek

istenmektedir. Emekçi yığınların mücadelesine omuz veren, bu mücadelenin ürünü ilerici, devrimci, kültür, sanat ve düşünce akımları da, kuşkusuz gerici baskılarla karşılaşacak, engellenmek istenecektir. İşte sansür, sınıf mücadelesinin egemen sınıflar safında görev yapan bir kurum olarak özünde faşist bir baskı ve yıldırma aracıdır.

Sansür ve yasaklarla aramızdaki çelişme, sınıfsal bir çelişmedir. Bu çelişme, emperyalizme bağımlı işbirlikçi burjuvazi ve toprak ağalarının siyasi iktidarı ile emekçi halk yığınları arasındaki çelişmenin, ilerici ve devrimci sanat ile devletin gerici faşist yöntem ve araçları arasındaki çelişmenin, sinema planına yansıyan biçimidir. Sansürün niteliğini değiştirmek ve emekçiler çıkarına giderek ortadan kaldırmak, sansürün bir devlet organı olması hesabıyla, ancak devletin niteliğinin değiştirilmesiyle mümkündür. Sansürün gittikçe ağırlaşması, aslında gerici burjuva ve toprak ağaları devletinin, anti demokratik burjuva diktatörlüğünün, faşist diktatörlük devleti biçimine dönüştürülmesi çabalarını ifade eder. Bu, kazanılmış birtakım hakların gaspedilmesidir. Devletin niteliğini değiştirmeden, devletin niteliğine dokunmadan, tek başına sansürü değiştirmeyi düşünmek, bu konuda hayaller yaymak aptallığın ötesinde halkı aldatmaktır. En kanlı faşist diktatörlüklerde bile, ne denli zor olursa olsun, yasadışı mücadelenin yanı sıra kuşa döndürülmüş biçimiyle de olsa yasal olanaklardan yararlanmak ve gaspedilmiş hakları geri almak için mücadele edilmelidir. Bu mücadele, faşizmin temellerini yıkmak için gerekli birikimler yaratır. Fakat devlet yetkililerinden bu konuda şefaet beklemek, onların "iyi niyet" gösterilerine aldanmak yanlış olur. Bu nedenle sansüre karşı mücadele ile anti demokratik gerici burjuva diktatörlüğüne karşı mücadele birleştirilmelidir. Anti demokratik burjuva diktatörlüğüne karşı mücadele veren sınıf güçleri arasına bizzat katılmadan sansüre karşı başarı elde edilemez.

Sonuçta düşüncelerimi şöyle özetleyebilirim: Düşünce, insan iradesinden bağımsız doğal ve toplumsal çelişmelerin ürünüdür. Doğa-insan, toplum-insan, sınıf-sınıf ilişkileri varoldukça, bu ilişkilerden kaynaklanan çelişmeler, bu çelişmelerin ürünü olan düşünceler de var olacaktır. Önlemlerle, baskılarla çelişmeler engellenemeyeceğine, yok edilemeyeceğine göre, düşünceler ve düşüncelerin gelişmeleri de engellenemezler. Gelişen üretim güçleri, gelişmelerinin önünde bir engel olan üretim ilişkilerini parçalayacaktır. Buna bağlı olarak, gelişen üretim güçlerine tekabül eden düşünceler ve sanat eylemleri de önlerindeki yasak duvarlarını parçalayacaktır. Parçalama işlemi, ileri ve devrimci düşüncelerin kitleleri örgütlü olarak harekete geçirmesiyle, onları, maddi bir güç haline dönüştürmesiyle mümkündür. Bu nedenle, devrimci düşünce, doğası gereği, çeşitli araçlarla kitlelere ulaşma tarihi görevini yerine getirirken yasak tanımaz. Yasağı ilke olarak kabul etmek, ona uymak, teslimiyettir. Yasağa rıza gösteren kişiler olabilir; bu, gelişen düşüncenin yasağı tanınması ve önünde eğilmesi anlamına gelmez. Bu, kişilerin sınıf niteliklerinden, bilinç düzeylerinden, deney eksikliklerinden gelen kişisel zaaftır. Devrimci düşünce zaafı uzlaşmaz, zaafın niteliğini kavrar, onunla mücadele eder. Geçici bir süre, yasak sınırları içinde yasal eylemini bilinçle sürdürebilir, fakat kendini taşıyacak, koruyacak ve geliştirecek insan unsurunu yaratarak, kitlelere malolarak engelleri aşar. Yasaklar, ancak çiğnenerek aşılabılır. Bugüne dek de böyle olmuştur.

Devrimci düşüncenin ve sanatın yasak karşısındaki tavrı, teslimiyetçi değil, çiğnemek biçiminde olmalıdır. Akar su yolunu bulur. Önündeki engelleri aşar, dağları deler, denize ulaşır.

Devrimci sanat ve düşüncenin yasak karşısındaki doğal tavrı budur.

1 Eylül 1977'de kaleme alınan bu yazı, Güney'in 5. sayısında yayınlandı.

EN TEHLİKELİ OPORTÜNİZM KALESİ: AYDINLIK

Sevgili arkadaşlar,

Erkan Yücel, Osman Şahin ve Nezh Coş'tan, ortak yazdıkları bir mektup aldım.

Düşüncelerimi bilmenizde yarar görüyorum.

Diyorlar ki:

"Sana ortak bir mektup yazmak istememizin nedeni, çıkarmayı düşündüğün (dikkat edin, çıkarmayı düşündüğünüz değil de, "çıkarmayı düşündüğün") Güney Sanat dergisi hakkındaki görüşlerimizi belirtmek ve yeni çıkacak günlük Aydınlık gazetesinin sanat sayfası hakkında sana bilgi vermek."

Görüşleri de şu:

"Güney'in hazırlanması için şimdiye kadar yapılan çalışmaları aşağı yukarı izledik sayılır. Bu konudaki görüşlerimiz ise pek olumlu değil. Her şeyden önce Güney'in belirlenmiş bir siyasi çizgisi olmadığını gördük. Böyle bir derginin neden, hangi ihtiyaçtan dolayı çıkarılmak istenebileceğini aramızda tartıştık."

Neyi tartışıyorlar? Şunu:

"... Gerçekten de bir süredir proleter devrimci mücadeleye sanat alanında katkıda bulunabilecek bir dergi ya da gazete yayınının gereği vardı. Özellikle revizyonist-burjuva sanat ürünlerinin sosyalist maskesiyle halka yutturulmasıyla mücadele büyük önem taşıyordu. Türkiye'de devrimci sanatı geliştirmek, revizyonist sanat ve kültürle mücadele etmek, üçüncü dünya sanatını tanıtmak, revizyonist olmayan yurtsever ve demokrat yazarları ilkeli bir şekilde dergi çevresinde toplamak çok çok önem taşıyordu. Böyle bir derginin iki süper devlete, revizyonizme, oportünizme ve maceracılığa karşı verilen kararlı mücadeleyi sanat alanında bütünleştirmesi vazgeçilmez bir şarttı. Biz devrimci bir sanat dergisini böyle düşünüyorduk. Bugün ise, Güney'in bu ihtiyacı karşılayacak bir dergi olmayacağı bizce kesin görülüyor. Güney, bize, umudunu, savunacağı kararlı siyasi çizgiye değil, senin ününe ve ismine bağlamış kuru bir derleme dergisi gibi görünüyor."

Ve soruyorlar:

"Tek başına böyle bir serüvene hangi amaçla atılmış olabileceğini de birbirimize sorup duruyoruz. Bugün en başta, sanatı siyasetten kopuk, bağımsız bir şey olarak gören burjuva anlayışıyla mücadele etmemiz gerekmez mi? Tam bunu kıralım derken devrim isteyen Yılmaz Güney'in bu tür bir girişime tek başına atıldığını görüyoruz."

Eleştirilerini özetleyelim.

1. Güney, belli bir siyasi hedefi olmayan, siyasi çizgisi belli olmayan, bir adamın tek başına atıldığı bir serüven dergisidir. "Umudunu kararlı bir siyasi çizgiye" değil "Yılmaz Güney'in ününe ve ismine bağlamış "kuru bir derleme dergisi"dir.
2. Güney, sanat ve kültür alanında Türkiye devriminin ihtiyaçlarına karşılık veremeyecektir.
3. Güney, sanatı siyasetten kopuk görmektedir.

Eleştirileri bu noktalarda toplanmaktadır. İstek ve önerileri şu:

"Biz sanat konusuna kafa yoran kişiler olarak seni de Aydınlık çevresi içinde görmek istiyoruz. Yazılarının ayrı bir dergide ya da başka gazetelerde yayınlanması yerine, günlük devrimci Aydınlık gazetesinde değerlendirilmesinin daha doğru olacağını düşünüyoruz. Bu tür bir çalışmanın hem devrimci sanatçıların birliğine, hem de genel olarak Türkiye devrimine daha yararlı olacağına inanıyoruz."

İşte sorunun özü, mektuplarının asıl amacı, eleştirilerinin, suçlamalarının gerçek nedeni budur.

Ne istiyorlar?

1. Güney çıkartılmamalıdır.
2. Yılmaz Güney ayrı bir dergide değil, Aydınlık saflarında olmalı ve Aydınlık gazetesinde yazmalıdır.

Ben bu çağrıya "hayır" cevabını veriyorum. Çünkü ben Aydınlık hareketini, Türkiye devrimine zararlı, Türkiye devriminin yolunda bir engel, proleter devrimcilerin birliği önünde bir engel, proletarya partisinin önünde bir engel olarak görüyorum. Aydınlık, ülkemizde en tehlikeli oportünizm kalesi, sığınağıdır.

(Bu konularda farklı düşündüğümüzü sanıyorum. Taner arkadaş, Aydınlık siyasetinin kendisine doğru geldiğini, kendisine yakın bulduğunu, fakat önderliğin burjuva olduğunu söylemişti. Bu değerlendirme yanlıştır, anti Leninist'tir. Bir siyasi hareketin önderliği hem burjuvaların elinde olacak, hem de burjuvalar doğru proleter devrimci siyaseti uygulayacak ve geliştirecekler. Bu mümkün değildir.)

Yukarıda, bu arkadaşların, devrimci bir sanat dergisinin siyasi temeli sayabileceğimiz düşüncelerini aktarmıştık.

Neler diyor (idi) arkadaşlar?

1. Proleter devrimci mücadeleye sanat alanında katkıda bulunacak bir dergi ya da yayının gereği var (idi).
2. Özellikle revizyonist-burjuva sanat ürünlerinin sosyalist maskesiyle halka yutturulmasıyla mücadele büyük önem taşıyor (idi).
3. Türkiye’de devrimci sanatı geliştirmek, revizyonist sanat ve kültürle mücadele etmek, üçüncü dünya sanatını tanıtmak, revizyonist olmayan yurtsever ve demokrat yazarları ilkeli bir şekilde dergi çevresinde toplamak çok önem taşıyor (idi.).
4. İki süper devlete, revizyonizme, oportünizme ve maceracılığa karşı verilen kararlı mücadelenin sanat alanında da sürdürülmesi şart (idi).

Biz, bu “idi”lerin üzerinde durmak zorundayız. Gerekli gördükleri bu mücadele görevlerinin (idi) olmasının sebebi hikmeti nedir? Nedeni açıktır: Aydınlik gazetesi çıkıyor. “Güney’in bu ihtiyacı karşılayacak bir dergi olmadığı bizce kesin görülüyor.” Neden? Çünkü bu ihtiyacı ancak ve ancak günlük Aydınlik gazetesinin sanat sayfası başarabilir.

İşte arkadaşların mantığı budur. Kendileri bu görevi yerine getirecekleri için, kendi dışlarında kimsenin mücadele etmesine gerek yoktur. Bizim ve bizim gibilerin yapacağı tek şey, Aydınlik saflarına katılmak olmalıdır. Katılmayı reddediyorsanız, “oportünist” damgasından tutun da “karşı devrimci” damgasına dek, çeşitli damgaları yersiniz. Bu arkadaşlar için “Aydınlik” Türkiye devrimci hareketinin yöneticisi ve yönlendirici merkezidir; ve en tutarlı, en doğru proleter siyaset, (kültür, sanat alanları da içinde) kendilerinin izlediği siyasettir. Bu nedenle, kendi dışındaki unsurlara tepeden bakmak, onlara bir ağabeyi tavrıyla yaklaşmak, bilgiçlik taslamak alışkanlıkları haline gelmiştir. Kendi dışlarındaki devrimcileri Aydınlik’a takınılan tavra göre belirleme durumundadırlar...

Bizim cevabımız açıktır:

1. Proleter devrimci mücadeleye sanat alanında hizmet edecek, proletarya partisinin oluşmasına ve inşası görevlerine katkıda bulunacak bir kültür-sanat dergisine ihtiyaç vardır.
2. Önümüzdeki devrim, proletaryanın öncülüğünde gerçekleştirilecek Demokratik Halk Devrimi’dir. Başta proletarya olmak üzere, DHD’ye katılabilecek bütün sınıf ve tabakaların aydınlarını, yazarlarını, sanatçıları, ayrıca hangi sınıftan, hangi ulustan olursa olsun DHD’ye hizmet etmek isteyen, yazar ve aydınları, sanatçıları ilkeli bir biçimde dergi çevresinde toplamak, onlarla dayanışma kurmak, onların yalnızca sanatsal çabalarıyla değil, aynı zamanda toplumsal ilişkileriyle de DHD’ye hizmet etmelerini sağlamak enerjilerini en yararlı biçimde, edebiyat, sinema, müzik, tiyatro vb. alanlarda (kolektif ve bireysel) değerlendirmek ve en geniş kitlelere ulaşmalarının yolunu açmak derginin başta gelen görevidir.
3. Dergi, emperyalizme, sosyal emperyalizme, uluslararası gericiliğin şu ya da bu biçimine karşı, dünya halklarıyla birlikte mücadele etmeyi görev sayarken, özellikle iki süper devleti dünya halklarının baş düşmanı olarak görür. Bu noktadan hareketle, ABD ve Sovyetler Birliği halkları da dahil olmak üzere, bütün dünya halklarının devrimci sanatına ilgi duyarken, özellikle proletarya diktatörlüğü altındaki sosyalist ülkelerin ve Asya, Afrika, Latin Amerika’nın ezilen halklarının sanatını birinci derecede tanıtmayı başta gelen amacı bilir. Ayrıca, dünya proleter sosyalist hareketinin ürünü olan sanat eserlerini ve sanatçıları halkımıza tanıtmak, onların geniş kitlelere ulaşmalarını sağlamak görevimizdir. Kapitalizmin yeniden kurulduğu eski sosyalist ülkelerin devrimci geçmişlerine ve geçimşin devrimci ürünlerine saygıyla sahip çıkarız.
4. Konumuz gereği, çeşitli sınıf ve tabakalarla, çeşitli siyaset ve ideolojilerin etkisi altında bulunan, hatta bize karşı olan siyaset ve ideolojileri savunan unsurlarla bağlarımız vardır. Bu nedenle, Türkiye’de devrimci sanatı geliştirmek, ancak, faşizmin, revizyonizmin, oportünizmin, reformizmin, şovenizmin, her türlü gericiliğin ve feodal düşüncelerin kültür sanat alanındaki uzantıları üzerine yürümekle, onların maddi köklerini yok edebilecek siyasetin öncülüğüne kavuşmakla mümkündür. Mücadelemiz, sadece revizyonizme, oportünizme, maceracılığa karşı olmakla sınırlı olamaz.

5. Özellikle, ezilen Kürt ulusu ve diğer azınlık milliyetler ve halkların sanatının tanıtılmasına önem verilmelidir.

6. Dergi, kitlelerle daha sıkı bağlar kurmak için, kitlelerin eleştirici soluğunu üzerinde duyabilmek için, gece, toplantı, yürüyüş, açık oturum, seminer vb. gösterilerin düzenlenmesinde, kendi sınırlarını taşmayacak biçimde çalışmalar yürütülmelidir.

7. Dergi, içten eleştirilere sayfalarını açmalı, okuyucu mektuplarını değerlendirmeli, güdümlü eleştiri ve mektuplara karşı uyanık olmalıdır.

8. Dergi, kitle eğitiminde, sanat ve kültür görevlerinin daha iyi anlaşılması için, bilimsel yazılara ve yayınlara yer vermelidir. Ayrıca, roman, hikaye, şiir, senaryo yarışmaları düzenleyerek kitlelerin sanatsal ve kültürel hareketini teşvik etmelidir.

Bu görevler bizim için (idi) değildir. Dergimiz bu görevleri yerine getirmek için çalışacaktır ve bu doğrultuda eksiklerini gidermek için çaba harcayacaktır...

Gözlerinizden öperim...

Aydınlık Gazetesi sorumlularının Yılmaz Güney'e gönderdikleri bir mektup konusundaki düşüncelerini içeren ve Güney çalışanlarına hitaben 7 Ocak 1978 tarihinde yazılan mektup, Temmuz 1978'de Güney'de yayınlandı.

İÇTEN ÇÜRÜK OLAN HİÇBİR ŞEY DIŞA KARŞI BAŞARILI OLAMAZ

Sevgili arkadaşlarım,

Devrimci mücadele, binbir alanda, kökleri toplumsal-ideolojik ve siyasi anlamda çok derinlere varan binbir başlı bir ejderle sürdürülen zorlu ve uzun vadeli bir savaştır. Birey olarak, grup olarak, parti olarak, binbir başlı canavarın şu ya da bu biçimdeki etkilerinin, alışkanlıklarının, eğilimlerinin baskısı altındayız. İnsan bilinci, varlıklarını kendi iradesinden bağımsız sürdüren nesnel koşullarca belirlenir. Üretim faaliyetleri, sınıf ilişkileri, bu nesnel süreç içerisinde yerlerini alırlar. Bütün yüreğimizle devrim istememize karşın devrim yapamıyorsak, bunun nedeni, nesnel koşullara cevap verecek uygunlukta ve bu koşulları geliştirip hızlandırmada rol oynayacak öznel koşulların yetersizliği ve devrimci inisiyatifin, yeterli devrimci kadroların yokluğudur. Çünkü emperyalizm ve proletarya devrimleri çağında, genel olarak bütün dünyada, özellikle de ülkemizde devrimin nesnel koşulları vardır.

Öznel koşulların yaratılmasına katkıda bulunabilecek ve hatta kitlelerin devrimci saflarda toparlanmasında çok büyük bir rol oynayacağına inandığım siyasi bir yayın organı için, yaklaşık üç yıldır çırpınıyordum. Ne yazık ki, çevremi saran bir yanda faşist, gerici, öte yanda da, oportünist, revizyonist, reformist çemberi, içinde bulunduğum nesnel koşullar nedeniyle kıramadım. Gücüm yetmedi buna. Birtakım bağımlılıklar, özellikle de Güney Film'in oportünist, revizyonist yöneticileri elimi kolumu bağladılar. Gazete ve dergi konusunda çeşitli engeller çıkardılar. Siyasetle uğraşmamam için, sanat alanının dar sınırları içinde kalmam için, ellerinden geleni yaptılar. Çünkü onlar, arayış içinde yenileşen Yılmaz Güney'den korkuyorlardı. Onlara göre ben "Lenin" olmak istiyordum; oysa ben "Lenin değil Maksim Gorki" olabilirdim. Gerçekte ise ben ne Lenin olma, ne de Maksim Gorki olma heveslisi değildim. Çünkü Lenin, Maksim Gorki, yaşadıkları tarihi dönemin nesnel koşullarının yarattığı devlerdir. Onların mücadelelerini öğrenmek, onların deneylerini ve miraslarını kendimize yol gösterici almak, onları birer öğretmen olarak tanımak başkadır, bizzat Lenin olmak, Maksim Gorki olmak istemek başkadır. Şu bir gerçektir ki, her ülkenin bir Lenin'i olacaktır. Ama bu "Lenin" o Lenin değildir. Bir ırmakta nasıl iki kez yıkanmak mümkün değilse bir dünyada da iki Lenin, üç Mao, dört Dimitrov olamaz. Ama onların deneyimlerini ve mücadelelerini, ideoloji ve teorilerini özümleyen, kendi ülkelerinin somut gerçeğiyle birleştiren, kitleleri etkileyip kucaklayan liderler mutlaka yaratılacaktır. Devrimci

mücadele içinde bulunan her insanın da böyle bir sevdası olmalıdır, olması gerekir. Ben bu anlamda bir Lenin olmak isteyebilirim; bundan doğal bir şey de olamaz.

Bir kişinin, grubun, partinin ya da küçük olsun, büyük olsun, herhangi bir siyasi hareketin, ciddiye alınmasının temel ölçütlerinden biri, hataları karşısında takındığı tutumdur.

Hatalarına cesaretle sahip çıkan, hatalarının kaynağını içtenlikle araştıran hareketler, gelişmelerinin önündeki engelleri tek tek açığa çıkartırlar ve hayatın çeşitli zorluklarını adım adım yenerek en geniş kitlelerle devrimci bir biçimde birleşirler. Onları kitlelerle birleşmeye götüren önemli noktalardan biri, kitleler karşısında özeleştiri yapmaktan kaçınmamaları ve hatalarını kaynaklarıyla birlikte kabul etmeleri ve hatalarını yok etmede içten davranmalarıdır. Sağlıklı bir ideoloji ve teori temelinin inşasında bu, ilk adımdır. Özeleştiriye yol gösterecek bir siyaset ve doğru bir ideoloji yoksa, özeleştirin hedefini bulamayacağı konusu ise ayrı bir sorundur.

Ben içinden geldiğim sınıf ve üretim faaliyetlerinden ötürü, çeşitli nitelikte zaaf lar taşıyan bir adamım. Geçmişimde, siyasi sınıf bilinç yetersizliğim nedeniyle, bilimsel sosyalizme ters düşen görüşlerim, tavır ve davranışlarım olmuştur. O zamanlar da bu olumsuzlukların bilincindeydim. Fakat neyi nasıl yapacağımı bir türlü bilemiyordum. Özellikle Selimiye, aklımın başına gelmesinde önemli bir yer tutar. Selimiye'nin dar olanakları içinde bile olsa, olumsuzluklarımın kökünü kurutmak için, kendi içimde amansız bir sınıf mücadelesi vermeye koyuldum. Yine biliyordum ki, devrimden önce, sosyalist bir bilinç ve ahlaka tam anlamıyla, arı bir biçimde sahip olmak mümkün değildi. Çünkü gerçek anlamda sosyalist bilinç ve ahlaka sahip olmak için bizzat sosyalist üretim ilişkileri içinde olmak ve bu ilişkilerin özüne inanmak gerekir. Bu konuda özel bir çaba bile gerekir... Sınıflar var oldukça, onların kalıntıları var oldukça, o kalıntılara tekabül eden anlayışlar da varlığını sürdürecektir. Uzun ve titiz çalışmalarım sonunda, Yılmaz Güney'i bir bütün olarak, olumlu ve olumsuz yönleriyle ele alıp değerlendirdiğimde, olumlu yönlerinin ağır bastığını ve gelişen yönün bilimsel sosyalizmden yana olduğunu gördüm.

Özellikle Selimiye'nin son günlerinde ve Selimiye sonrası, Ankara cezaevinde olsun, Kayseri cezaevinde olsun, halkıma nasıl daha çok yararlı olacağım konularında titiz bir arayışa yöneldim. Ve kendime dedim ki: "Gerçeğe uygun olmayan temeller üzerine kurulu olan her şey, gerçeğin ateşi karşısında erir, yıkılır. Hayatındaki yalanları, zaaf ları, o yalanlara ve zaaf lara tekabül eden bütün ilişkileri, nesnel koşulların elverdiği oranda temizle. Yalnız kalmaktan korkma. Gerçek seni güçlendirecektir."

Zaaf larım üzerinde bu denli titizlikle durmamın nedeni şuydu: Dışa karşı mücadelenin temel koşullarından biri iç birlik ve sağlamlıktır. İçten çürük, tutarsız ve zaaf larla dolu olan hiçbir şey dışa karşı başarılı olamaz. Bu nedenle, toplumsal-siyasal mücadele, kişi, grup ve parti kendi içinde sınıf mücadelesini esas almalıdır. Ben de, bu doğru ilkeyi kendi alanımda gerçekleştirmeye çalışıyorum. Çeşitli hatalar yapmış bir insan olarak, bir zamanlar oportünist, revizyonist, reformist görüşlerden etkilenen, bir yığın burjuva pisliklerle iç içe olan ve hâlâ da bu olumsuzluklardan tam anlamıyla kurtulamamış bir insan olarak, hatalardan arınmanın, ancak ve ancak sınıf mücadelesinin ilkelerine sarılarak, eleştiri-özeleştiri süzgecinden geçilerek mümkün olacağına inanıyorum. Örneğin revizyonizmle uzlaşma eğilimleri taşıyorsa bir devrimci, bu, içindeki revizyonist yanla, dıştaki revizyonist kutupların birbirini çekmesi, birbirine yakınlaşması demektir.

Revizyonizmle uzlaşma, süper benzinle çalışan bir arabanın deposuna gaz ya da mazot doldurmaya benzer. Bu bileşimde bir akaryakıtı sahip araba yürüyemez, yürüse bile yolda kalır; hedefine ulaşamaz.

Bu olumsuz yanlarım, Güney Film'deki arkadaşlarla ilişkilerime de yansdı. Kendine proleter devrimci diyenlerin sekte ve yanlış tutumları ve özellikle de cezaevi koşullarının etkisiyle, onların, yani Güney Film'deki arkadaşların zaaf larıyla ve yanlış tutumlarıyla uzlaşmak zorunda kaldım. Başka çarem de yoktu. Bu nedenle Güney Film, sinema alanında bile kendine düşen görevleri tam anlamıyla yerine getiremedi. İç tutarlılığını sağlayamadı. Ben başka şeyler düşünüyordum, onlar başka. Benim niyetlerim başkaydı, onların başka. Ne zaman patlayacağı belli olmayan lastikle, bol dönemeçli, inişli çıkışlı dağ yolları aşılırmazdı. Bu siyaset ve kadroyla yarı yolda kalmamız, dağılmamız kaçınılmazdı. Güney Film yamalı bir

bohça olmaktan kurtarılamadı; olumlu ve gelişen yanlarımla, oradaki arkadaşlar arasında bağ sağlanamadı. Onlar gerileyeni ve çökeni temsil ediyorlardı... Güney Film'e egemen olmaları, Güney Film'in de gerileyeni ve çökeni temsil etmesini getirdi. Oysa ben, gelişeni ve yeniyi temsil ediyordum, ama üzerlerinde etkinliğim yoktu. Adım ordaydı, fakat düşüncelerim uygulanamıyordu ve düşüncelerimi uygulayacak kadrolarımız yoktu. Bu konuda, tayin edici hata benim olmakla birlikte, bütün hataları yüklenmemin gereksiz bir alçakgönüllülük olacağı açıktır.

Çeşitli zamanlarda, çeşitli siyasetlere bağlı, kendilerine "proleter devrimci" diyen arkadaşlarla Güney Film'le aramdaki çelişmeleri konuştum. Onlara en açık biçimiyle durumları anlattım. Bana yardım etmelerini istedim. Onlar, beni daha da yalnız bıraktılar. Güney Film'le benim aramdaki çelişmenin, kişisel bir çelişme değil, Marksizm-Leninizm ile revizyonizm ve her türden oportünizm arasındaki çelişme olduğunu görmediler. Ve hatta, bir kısmı benim bu çelişmeler içinde boğulup, kendi gruplarına katılacağıma bile hayal ettiler. Ve o sıralar benimle birlikte olmayı düşünen bir arkadaşı etkileyip yanımdan çektiler ve kendi siyasetlerinin bir unsuru yaptılar. O arkadaş şimdi nerededir, hangi siyasi çalkantı içindedir bilemiyorum. Çünkü korkak ve kararsızlar, kendine güvenemeyenler, cereyanları göğüslemeyi göze alamayanlar devrime yararlı olamazlar ve kararlı bir çizgi izleyemezler. Güney Film'deki arkadaşlarla, düşündüğüm nitelikte siyasi bir gazetenin çıkartılması koşullarının kesinlikle ortadan kalktığı bir dönemde, en azından proleter devrimci eğilimlere sahip siyasetlerle ortaklaşa bir kültür-sanat ve siyaset dergisi düşündüm. Bu, ham bir hayaldi. Aslında olmayacak bir şeydi. Fakat, mutlaka denenmesi gereken bir şeydi. HK-HB-HY (Halkın Kurtuluşu, Halkın Birliği, Halkın Yolu) ve Kürt Marksist-Leninistlerinin bu konuda neler düşündüklerini öğrenmek istedim. Haber gönderdim. Bu konuyla ilgilenmeyi HY'den, L. A. adlı bir arkadaş üstüne aldı. Olumlu bir sonuç alamadık. HK'dan bazı arkadaşlarla konuştum sonra. Onlar soruna, yanlış bir biçimde, sadece HK perspektifinden bakıyorlardı. "HK'nin birlik anlayışı bellidir" diyorlardı. Oysa ben HK siyaseti temelinde bir dergi düşünmüyordum. Böyle bir düşüncem olsaydı HK siyasetini siyasetime uygun görseydim, hiç çekinmeden o saflara katılırdım.

Bu arkadaşlarla, düşündüğü en azından düşündüğüme yakın bir dergi çıkarma olanakları da ortadan kalkınca, ben yine Güney Film'deki arkadaşlara yaklaşmak, onlardan yardım istemek zorunda kaldım. Onlar, bir kültür sanat ve siyaset dergisinden bile ürküyorlardı. "Dergi çıkarmanın koşulları yok" diyorlardı. Sonunda, dergi çıkartılmadığı takdirde, birlikte yürüyemeyeceğimiz, yani Güney Film'in oportünist-revizyonist çatısı altında bile birlikte olamayacağımız anlaşılınca, bunlar göstermelik bile olsa bir dergi çıkartmaya razı oldular. Bunların düşündüğü dergi haftalıktı. Bir çeşit magazin dergisiydi. Oysa benim düşüncelerim ile onların düşünceleri temelden çelişiyordu. Onlar başlangıçta 40-50 bin basacaklardı, ilanlarla, reklamlarla "ortalığı birbirine katacaklardı." Adım yine bir ticaret aracı olarak kullanılacaktı. Oysa ben, başlangıçta zayıf bile olsa, giderek güçlenecek aylık bir dergi düşünüyordum. Başarılı olunursa, kitlelerle bağları gelişirse, haftalığa ve en sonunda günlük bir gazeteye dönüşebilirdi. Aramızdaki çelişmeler, devrimle-karşı devrim arasındaki bir çelişme niteliğine bürünmeye doğru hızla ilerliyordu. İşte bu noktada, derginin çıkartılması görev ve sorumluluklarını yüklenerek arkadaşların seçiminde, Güney Film'in "büyük şefi" son rolünü oynadı. Öyle arkadaşlar seçti ki, bu arkadaşlarla belli bir noktadan sonra birlikte yürümemiz mümkün değildi. Pratikte bir yığın ayrılıklar çıkacaktı karşımıza; bir bataktan çıkıp başka bir batağa düşecektim. Bana diyordu ki, "bunlardan başka sana yardım edecek kimse yok." Öylesine zor koşullar altındaydım ki, öylesine yalnız bırakılmıştım ki, denize düşen yılan sarılır örneği, kabul ettim. Dergi mutlaka çıkmalıydı. Yanlış Yunus da olsa çıkmalıydı. Dergi bir süre sallanacak, çeşitli saldırılara uğrayacak, benden bir yığın şey götürecekti, fakat sonunda mutlaka rayına oturacaktı. Mutlaka düzelterek işleri. Bana yardım edebilecek arkadaşlar bulacaktım. Düşüncelerim açıklandıkça, çevremizde toparlanacak arkadaşlar çıkacaktı. Böyle düşünüyordum.

Derginin sorumluluğunu yüklenen arkadaşlardan biri, derginin daha birinci sayısının çıkartılması sırasında, en zor günlerimizde, derginin gecikmesine de neden olarak, bizi yüzüstü bırakıp Aydınlık saflarına katıldı; ki ben onların gideceği yerin kaçınılmaz olarak

Aydınlık oportünizmi olacağını biliyordum. Bu noktada bir mektup da yazmıştım. Fakat, mektubu verdiğim arkadaş, bu düşüncelerimin onlarca o koşullarda bilinmesinin yararlı olmayacağını söyledi. O arkadaşlarla ayrılığımız kaçınılmazdı. Fakat üç adım sonra ayrılacağımızı bile bile onlarla birlikte yürümeye çalışmak zorundaydım. Çünkü kendilerini proleter devrimci ilan eden siyasetler bana ve çıkartmayı düşündüğümüz dergiye karşı öylesine yanlış, öylesine sorumsuz bir tavır takındılar ki, bunun adına ancak oportünizme ve revizyonizme hizmet diyebilirim.

Derginin sorumlu yönetmenliğini yüklenen arkadaş, bazı düşüncelerimin dergiye yansımaması için özel bir çaba gösterdi; bir süre, düşüncelerimin kelepçesi görevini ustalıkla yürüttü. Onların düşündüğü dergi ile benim ve arkadaşlarımdan düşündüğü dergi çok farklıydı. Biz, kültür-sanat ve siyaset dergisi derken, onlar, içeriğini de hedefleyerek "siyaset" sözcüğünü siliverdiler. Onlardan biri diyordu ki:

"Bugün anti revizyonist olduğunu savunan dört siyaset ve gazete var. Güney dergisi beşinci olmamalı düşüncesindeyim. Biz her şeyden önce devrimci, yurtsever ve demokratların birliğini sağlamlaştırmalıyız."

Bu yazıya şöyle karşılık verdim:

"... dört siyaset ve gazete var. Güney Dergisi beşinci olmamalı, düşüncesinde olduğunu söylüyorsun. 'devrimci, yurtsever, demokratların birliğini' sağlamlaştırmak için 'beşinci' olmak zorundayız. Ancak 'beşinci' olunarak birlik yolunda mücadele edilebilir. Amacımız 'beşinci' olarak kalmak değil, tek bir hareketi yaratma süreci içinde yok olmaktır, o tek hareketin parçası olmaktır."

İşte bu arkadaşların "beşinci" olmamak için direnmeleri —ki bunun çeşitli siyasi nedenleri vardır— dergiyi cansız, hayattan kopuk, suya sabuna dokunmayan bitkisel bir içerikle kitlelere sundu. Böyle bir dergi yaşayamazdı. Çünkü gelişen hayat ve mücadeleyle bağları yoktu. Derginin böyle gitmesine "dur" demek gerekiyordu ve biz bu görevi yerine getirdik. Onlara "dur" dedik.

Bu mektubumda, birinci sayıdan başlayarak, derginin bütün sayılarını ve bazı yazılarını ele alarak görüşlerimi belirtmek istiyorum. Çünkü, bazı konularda görüş ayrılıkları dergiye yansımış, bazı arkadaşların kendine özgü düşünceleri derginin görüşleri havasında sunulmuştur. Benim ne düşündüğümü, nasıl düşündüğümü bilmeyenlerce, orada konulan görüşler bir bakıma benim de düşüncelerim gibi anlaşılabilir. Bu nedenlerle, derginin gerek biçim, gerekse içerik açısından eleştirilmesi ve düşündüklerimin açıklığa kavuşması gerekiyor. Bu bir zorunluluktur.

Dergimiz, yeniden inşa süreci içerisinde. Böyle bir süreç içerisindeki bir dergi, geçmişini kısa da olsa, geçmişine doğru sağlıklı ve eleştirel bir gözle bakmalıdır.

Derginin 6. sayısında denir ki:

"Dergi Yılmaz Güney'in adını taşımakta, onun kuruculuğunda çıkmaktadır. Fakat bugüne dek, Yılmaz Güney'in siyasi ve ideolojik kavrayışı temelinde yönlendirilmedi. Düşündük ki, öncelikle Yılmaz Güney'in görüşleri kabaca da olsa açıklanmalıdır. Bu görüşlerin ışığında, derginin bugüne kadar çıkan sayıları, yani Mayıs sayısına dek olanları, Yılmaz Güney'in görüşleri temel alınarak eleştirilmelidir."

Bazı arkadaşlar bu açıklamaları çeşitli biçimlerde yorumladılar.

Dediler ki:

"... Yılmaz Güney'in görüşleri temel alınarak eleştirilmelidir... demek yanlıştır. Yılmaz Güney'in görüşleri eşittir Marksizm-Leninizmin ilkeleri temelinde eleştirilmelidir... demek daha doğru olurdu."

Bazı arkadaşlar da, "Yılmaz Güney'in görüşleri" demenin, Yılmaz Güney'i putlaştırma eğilimlerinin ifadesi olabileceği kuşkusundaydılar.

Soruna bakalım.

Yılmaz Güney, uzun bir süre köşeye sıkıştırılmış olduğu koşullarda, bu koşulları yarıp açacak, devrimci mücadeleye katkıda bulunacak nitelikte bir dergi düşünmüştür. Var olan siyasetlerden farklı görüş ve düşüncelere sahiptir. Birlikte dergi çıkartmanın koşulları ortadan kalkmıştır. Böyle bir zamanda, farklı düşüncelere sahip arkadaşlarla yol arkadaşlığı yapmak zorunda kalmış ve dergi çatısı altında dağılmaya mahkûm da olsa bir birlik

oluşturmuştur. Bu koşullarda oluşturulan bir birliğin çıkartacağı derginin çeşitli zaafı olacağı daha işin başından bellidir. Buna bile bile razı olunmuştur.

Öncelikle derginin ilk sayılarına bakarken, şu noktayı açıklığa kavuşturmak gerekiyordu. Bu sayılarda çıkan yazılar, aynı zamanda Yılmaz Güney'in görüş ve düşüncelerini de mi yansıtıyor?

Yılmaz Güney'in görüşlerine yol gösteren Marksizm-Leninizmdir. Elbette ki, şu aşamada, Yılmaz Güney'in görüşleri eşittir Marksizm-Leninizm değildir. Bazı eksiklikler, aksaklıklar, tam anlamıyla kavranamayan noktalar vardır. Bu durumu çeşitli yazılarımda belirttim.

Yılmaz Güney'in görüşleri, kavrayabildiği oranda, özümleyebildiği oranda, Marksizm-Leninizmin evrensel gerçeğini ülkemizin somut devrimci pratiğine uygulayabildiği oranda, Marksizm-Leninizmi içerir ve derginin eleştirisi de ancak bu kavrayış oranı temelinde ele alınabilir. Derginin Marksist-Leninist ilkeler temelinde eleştirilmesi gerektiğini getirseydik. yanlış olurdu; çünkü, böyle desek bile, gerçekte, Marksizm-Leninizmi kavrayış sınırlarımız içinde kalacaktık.

"Putlaştırma" sorununa gelince, bu yaklaşım küçük burjuva kaygıları ifade ediyor. Biz Yılmaz Güney'in putlaştırılmasına da, ona "eleştiri" adı altında gelişigüzel saldırılmasına, yıpratılmasına da karşıyız. Yılmaz Güney'in yeri, onlarca yıllık mücadele ile kazanılmış bir yerdir. Bilimsel temellere dayalı her türlü eleştiriye açığım, bunun yanında Yılmaz Güney'i eleştirmiş olmak için eleştiriye yeltenenlerin hastalıklı yanlarını tatmin etmeye de pek niyetli değilim.

Yazılarımı okuyan ve zaafıma karşısında nasıl tavır takındığını gören bazı okurlar, putlaştırmanın aksine, zaman zaman gereksiz alçakgönüllük düzeyine düştüğüm sansına bile kapılmaktadırlar.

Derginin, 1. 2. 3. 4. sayılarını eleştirirken özellikle ağırlığı 1. sayıya vermek gerekiyor. Çünkü kitlelerle ilk bağı kuran ve dergi hakkında, derginin geleceği hakkında ilk bilgileri veren budur. Özellikle de, bana en yanlış gelen düşünce ve görüşleri içeren sayıdır.

1. Öncelikle derginin fiyatına değineceğim. Onbeş lira çok paradır. Emekçi kitlelere gideceğini söyleyen bir dergi, emekçi kitlelerin içinde bulunduğu maddi koşulların zorluğunu düşünmek zorundadır. Derginin fiyatını on liraya düşürmenin koşulları yaratılmalıdır.

2. Derginin dili yalın, anlaşılır olmalıdır. İşçilere, köylülere ve geniş emekçi kitlelere gitmeyi amaçlayan bir dergi dil sorununa titizlikle eğilmelidir. Her sayıda kullanmak zorunda olduğumuz anlaşılması zor sözcüklerin karşılıkları dip notlarda açıklığa kavuşturulmalıdır.

3. Genel olarak bütün sayılarda, okuru rahatsız edecek boyutlara ulaşan baskı ve dizgi hataları vardır. Düzeltmeler gerektiği biçimde titizlikle yapılmamakta, birçok yazıda, anlam değişikliklerine varan yanlışlara rastlanmaktadır. Bu önemli bir zaftır. Bu zaafın üzerine duyarlılıkla gidilmelidir. Düzeltme işlemleri, mutlaka bu işin uzmanlarınca yapılmalıdır.

4. Özellikle, sorumsuzluk örneği sayabileceğim bir duruma değinmek istiyorum:

Mart-Nisan sayısında, "Bütün Dünya İşçilerinin Birlik, Dayanışma ve Mücadele günü, 1 Mayıs İşçi Bayramı" yazısında önemli bir dizgi yanlışı olmuştur. Yazının bir yerinde: "İşçi sınıfı bir tanedir. Ona yol gösterecek olan bilimsel sosyalizm de bir tane olacaktır." denilmektedir.

Burada bir baskı-dizgi hatası vardı. Bence çok önemli olan bu yanlışı düzeltmelerini istedim.

Beşinci sayıda şöyle bir düzeltme yazısı çıktı: "DÜZELTME: Geçen sayımızda '1 Mayıs İşçi Bayramı' başlıklı yazıda bir cümle düşmüştür. Doğrusu şöyledir: İşçi sınıfı bir tanedir. Onun partisi tektir. Ona yol gösterecek olan bilimsel sosyalizm de bir tane olacaktır."

Bu, bir işi düzeltiyim derken, daha da berbat etmekten başka bir şey değildi. Bir düzeltme yapılırken, bunun sorumluluğunu üzerine alan arkadaşın, en azından metnin aslına bakması, yanlışla doğruyu karşılaştırması gerekir. Bu yapılmıyor ve ezber, üstelik ciddi bir biçimde üzerinde düşünmeden bir düzeltme işlemine giriliyor. Bu sorumsuzluk, dergiye egemen olan genel sorumsuzluğun bir parçasından başka bir şey değildi.

Oysa yazıda şöyle demiştim: "İşçi sınıfı bir tanedir. Ona yol gösterecek olan bilimsel sosyalizm de bir tanedir. Onun devrimci partisi de bir tane olacaktır."

5. Derginin yaşamla canlı bağları yoktur. Aylık bir derginin olanakları içinde, kitlelerin ilgisini çeken sanat ve kültür olaylarına, toplumsal ve siyasal olaylara bakışımız kısaca da olsa dergiye yansmalıdır. Dergiyi eline alan bir okur, o ayın iz bırakmış bütün olayları karşısında

bizim ne düşündüğümüzü kabaca da olsa bilmelidir. Özellikle de revizyonizme ve onun uluslararası dayanağı olan sosyal emperyalizme karşı derginin ilk sayılarında suskun kalınmıştır.

Bu görevleri yerine getirecek kadrolarımız henüz yoktur. Dergi çevresinde, kitlelerin sorunu haline gelmiş, ihtiyaçlarına cevap verecek kadrolar oluşturulmalıdır. Öyle sanıyorum ki çok kısa bir zamanda, çevremizde genç, dinamik, cesur ve dürüst yurtsever demokrat unsurlar, yurtsever devrimciler oluşacaktır.

6. Derginin kapak düzeni bir bütün olarak kötüdür. Derme-çatmadır. Yaşamdan kopuktur. Bunu, iç tutarsızlığımızın, geçici fikri karmaşamızın, dergi siyasetimizin berraklaşma süreci içindeki çalkantıların ifadesi olarak değerlendiriyorum; bundan sonraki sayılar için tutarlı bir kapak düzenlemesi yapılmalıdır.

7. Derginin hazırlık dönemi iyi değerlendirilememiş, derginin hangi matbaada basılacağı, kâğıdın nasıl temin edileceği, derginin nasıl dağıtılacağı konuları üzerinde gerektiği gibi düşünülmemiştir. Ta başından bu yana, basım ve dağıtım işlerimiz aksak gitmekte idi; ancak beşinci sayıdan itibaren derginin kendi gücüne dayanma ilkesi temel alınmış ve aksaklıklar halen sürmekle birlikte, sorunun adım adım köküne inmeye çalışılmaktadır. Son gelişmeleri, derginin toparlanma ve gelişme süreci olarak değerlendirebiliriz.

8. Aylık bir dergi, her ayın birinde okuruna ulaşabilmelidir. Oysa daha birinci sayıda başlayan düzensizlik tam anlamıyla giderilmiş değildir.

Birinci sayı, yoğun bir ilan-reklam kampanyasının ardından, Ocak sonlarında çıkmıştır. Oysa birinci sayı, gözle görülen aksaklıklar nedeniyle, Ocak yerine Şubat'ta çıksa, Şubat'ın 1'inde okurunda olsaydı, yani dergi Ocak sayısı ile Ocağın sonunda değil de, Şubat sayısı ile Şubat'ın başında okurunda olsaydı, en azından zamanlama olarak karşılaştığımız aksaklıklar belli oranda önlenmiş olurdu. Daha üçüncü sayıda derginin çıkmaması, 3. ve 4. sayılarının birlikte Nisan'da çıkması okurun güveninin sarsılmasına, dergiye kuşkuyla bakılmasına neden olmuştur.

9. Derginin programı en azından ikinci sayıda yayınlanabilirdi. Bu yapılmadı. Programı belli olmayan bir dergi mücadele hayatında başarılı olabilir mi? Hayır... Programı belli olan, fakat bu programı hayata geçirebilecek nitelikte kadrolardan yoksun olan bir dergi başarılı olabilir mi? Yine hayır!..

Kesinlikle inanıyorum ki, bir çeşit program niteliğini taşıyan 7 Ocak 978 tarihli mektubumdan sonra, orada belirtilen ilkeler temelinde saflarımıza yeni arkadaşlar katılacaklar ve karşılaştığımız zorluklara omuz vereceklerdir.

10. Özellikle derginin ilk sayılarında yazarlar arasında siyasal ve ideolojik birlik kesinlikle yoktu. Oysa en azından ortak noktaları olan yazarların birliğini sağlamak gerekir. Derginin bel kemiğini meydana getiren arkadaşlar bu zaafın bilincindedirler.

Şimdi de, özellikle derginin birinci sayısından başlayarak, bazı yazılar üzerinde durmak istiyorum.

Kemal Bilbaşar'la yapılan konuşmada denir ki:

"Emekçi halk yığınlarından yetişmiş gerçek devrimci yazarlar şiir, roman ve oyunlarıyla kurulu düzeni yıkmaya, halktan yana yeni bir düzen kurma savaşımına öncülük ederler."

Gerçek devrimci yazarlar ve sanatçılar, halkın devrimci mücadelesi içinde yetişirler; sanatları da, mücadeleye bağlı olarak gelişir, zenginleşir. Bu mücadeleye önderlik eden, işçi sınıfının ve emekçi halkın iktidar mücadelesine ve onların yanında yer alan aydınların mücadelesine önderlik eden proletaryanın siyaseti ve ideolojisidir. Düzenin emekçi kitleler yararına değiştirilmesinde öncülük bizzat işçi sınıfının ideolojik, siyasi ve örgütsel önderliği altında mümkündür. İşçi sınıfının öncülüğünden kopuk olarak aydınların öncülüğünden söz etmek, bunu ima etmek, küçük burjuva dünya görüşünün, küçük burjuva ideolojisinin ifadesidir. Bu yazıda, açık olmamakla birlikte, işçi sınıfının öncülüğü gözardı edilmemektedir. Aydınlar ve yazarlar işçi sınıfına ve emekçi kitlelere bilinç taşıırken, bilinç taşıma görevlerini yerine getirirken onların bağlı olduğu dünya görüşü ve dayandıkları sınıf temelleri önemlidir. Hangi dünya görüşü ve hangi sınıflar adına bilinç taşıdıklarına bakarız...

"Bugünkü ortamda halkı yüreklendirmek coşturmak onların savaşım gücünü artırmak için devrimci edebiyatımızın destan türünden yararlanmasından yanayım" der Kemal Bilbaşar.

Halkı yüreklendirmek ve coşturmak, mücadelenin sadece bir yönüdür. Yüreklendirme ve coşturma eyleminin dayanacağı maddi bir temel, yani sınıf kinini, sınıf bilincini içeren, devrimin gerekliliğine inanmış bir temel olmalıdır. Küçük burjuva devrimcileri, halkı "yüreklendirmek ve coşturmak" için silahlı eylemlere varıncaya dek bir yığın yol denerler; fakat kitleleri eğitmek, onlara sınıflarının siyasal bilincini götürmek, devrimin dostlarını ve düşmanlarını iyice tanıtmak için, kitlelerin bizzat içinde yapılması gereken çalışmaları, onları kazanacak sabırlı çalışmayı pek göstermezler. Çünkü onlar için bir avuç yüreklendirici yeterlidir ve kitleler günü gelince onların ardından gidecekler ve devrimi gerçekleştireceklerdir. Bu görüş yanlıştır; idealizmin yoğun etkilerini taşır. Kitleleri yüreklendirmek ve coşturmak doğru mücadele hedefleri doğrultusunda sadece bir adımdır. Bu yön, mücadelenin sadece bir adımı olarak özellikle vurgulanmıyorsa, getirilen görüşler eksik kalır, küçük burjuva dünya görüşünün sınırları içinde kalır. Cemo ile Memo'ya gelince... Kürt ulusal sorununa doğru bir yaklaşımla eğilmemektedir... burada yüreklendirme ve coşturma ne adına, kime karşı geçerlidir, bu da ayrı bir eleştiri konusudur.

Lu Sun'un, "Devrimci Bir Dönemin Edebiyatı" başlıklı yazısı, edebiyatı ve sanatı küçümseyen, "sol" anlayışlı bir yazıdır. Özellikle derginin ilk sayılarında böyle bir yazının yer alması olumsuzluktur. Bu yazı, Lu Sun'un Marksizm-Leninizmle yeni tanıştığı bir döneme ait olması nedeniyle, birçok tesbitte idealizmin etkilerini taşır.

Birkaç örnekle açıklarsak, der ki Lu Sun:

"Devrim için devrimcilere gerek vardır. Devrimci edebiyat bekleyebilir, çünkü devrimci edebiyatın varolması için devrimcilerin yazmaya başlaması zorunludur. Yani bana göre edebiyatta büyük rol oynayan şey devrimdir."

Edebiyatta devrim nasıl büyük bir rol oynuyorsa, devrimci bir edebiyat da devrim için büyük roller oynayabilir, oynamaktadır, oynamıştır da. Devrimci sanat ve edebiyat, devrimci mücadelenin hem etkileyen, hem de etkilenen ayrılmaz bir parçasıdır. Lu Sun soruna tek yanlı bakmaktadır. Sadece devrimin, edebiyatta büyük rol oynayacağını görmekte, sanatın ve edebiyatın devrimde oynayacağı rolü küçümsemektedir.

"Günümüz yazarlarının hepsi aydındır ve kurtulacakları güne kadar işçilerimiz ve köylülerimiz aydınlarla aynı şekilde düşünmeye devam edeceklerdir. Onlar kurtuluşlarını elde etmedikçe gerçek bir halk edebiyatı olamaz."

Örneğin bu yaklaşım da mekanik, anti diyalektik yaklaşımdır. İşçiler ve köylüler kurtuluşa kadar aydınlar gibi düşünmeye devam edeceklerse, devrim nasıl olacak ki? Ki burada söz edilen burjuva ve küçük burjuva aydınlarıdır. İşçiler ve köylüler, hayatın çeşitli alanlarında, hayatın canlı dersleriyle eğitilerek, bizzat kendi deneyleriyle, burjuva aydınlarının görüşlerinden kuşkuya düşerler ve bir arayışa yönelirler, giderek onların etkilerinden sıyrılan kesimleri, işçi sınıfının ideoloji ve siyasetini adım adım kavrarlar. Bu kavrayışları derinleştikçe, bu kavrayışa sahip olanlar çoğaldıkça devrim gelişir güçlenir. Burada Lu Sun, işçilerin ve köylülerin ancak devrimden sonra değişebileceklerini ifade eden bir dil kullanıyor. Bu yanlıştır. İşçiler ve köylüler ve emekçi yığınlar devrimci mücadele süreci içerisinde değişime uğrarlar. Geçmiş devrimlerin ve hayatın bize öğrettiği budur. İşçiler ve köylüler şu gün etkisi altında buldukları burjuva düşünce ve önyargılardan kurtulamazlarsa devrimi nasıl gerçekleştireceğiz ki? Kuşkusuz işçi, köylü ve emekçi yığınların bir kesimi, uzun bir süre burjuva dünya görüşünün etkisinden devrimden sonra bile kurtulamayacaklardır. Fakat devrimi gerçekleştirecek olan kitlelerin büyük bir kesimi, devrim öncesi eskimiş düşünceleri bir kenara atacak ve kendi dünya görüşlerinin yol göstericiliğinde devrime koşacaklardır. "Çin'in şimdiki durumu öyledir ki, sadece fiili devrimci savaş bir işe yarar. Bir şiir Sun Çuang-Fang'ı (bir savaş ağası) korkutamazdı, ama bir top mermisi onu korkutup kaçırdı. Bazı kişilerin, edebiyatın devrim üzerinde büyük etkisi olduğuna inandığını biliyorum, ama ben şahsen bundan şüpheliyim."

Zalimler ve sömürücüler, nerede olurlarsa olsunlar, hangi koşullar altında olurlarsa olsunlar, saltanatlarına yönelen, onların sarsılmalarının birikimini yaratan en küçük bir çizgiden bile korkarlar. Bir şiirden, bir hikayeden, bir karikatürden korkarlar; türküden, masallardan korkarlar. İran'lı masal yazarı Behrengi neden öldürüldü? Neden bir yığın ozan cezaevlerini

doldurmaktadır? Nâzım Hikmet'e neden komplo düzenlendi? Pir Sultan Abdal'ın türkülerinden neden korkuyorlar? Devrimi silahlı devrim haline gelene kadar besleyen çeşitli etkenlerden biri de devrimci müzik, sanat ve edebiyattır. Lu Sun, bu konuda "sol" düşünceler taşımaktadır.

Bu yazı, özellikle devrimci edebiyat ve sanatı küçümseyen, devrime sadece namluların ucundan bakmaya heveslileri sevindirir, onların düşüncelerine destek olur. Ama devrimci edebiyatın ve sanatın devrime katacağı katkılara inananları da düşündürür. Lu Sun'un bu yazısındaki, görüşlere katılmış olsaydım, bu dergiyi çıkartmanın gereği kalmazdı. Bu yazı, Marksizme geçiş dönemine tekabül eder; bu nedenlerle "sol" görüşlerin ve idealizmin etkilerini taşımaktadır.

Güney Dergisi imzasıyla yayınlanan "Otobüs" yazısında, "Bu film için bilimsel kurgu (Sciens-Fiction) filmidir diyebiliriz" denilmektedir. Bu tanımlama yanlıştır. Bilimkurgu bilimin verileriyle hayal gücünün bileşimi sonucu meydana getirilen filmlere denir. Yazı film için açık, anlaşılır, sınıfsal yaklaşımı olan bir eleştiri getirmemektedir. Karşı duruşlarının gerekçeleri de açık değildir.

Filmi gördüm. Bazı yanlış yaklaşımları ve değerlendirmeleri içermekle birlikte, genel olarak bir yönetmenin ilk filmi oluşu, yapım zorlukları, değişik ve sinemasal değerleri vb.

nedenleriyle iyi buldum. Güney'deki arkadaşları Otobüs'e küçümseyerek baktıran aslında küçük burjuva duygularıdır. En azından "Otobüs" yazısı, sorumluluk taşıyan bir imza ile sunulurdu, derginin görüşü olarak, derginin imzası altında sunulmazdı.

"Ye! Ye! Elvis" yazısı, öz itibarıyla yanlış bir yazıdır. Bu yazıya göre, emperyalizm her şeye muktedirdir. Toplumsal patlamaları önleyici bir takım önlemleri, uzmanları kanalıyla düzenlemekte, toplumsal tepkileri istediği biçimde, istediği yöne kanalize etmektedir. Sınıf mücadelesi ve toplumsal patlamalar insan iradesinden bağımsız gelişir. Oysa yazıya göre: "... Siyasal ve ekonomik baskılar altında bunalan Amerikan gençliğinin düzene karşı duyduğu direnme eğilimi (bu direniş kendiliğinden ve yarı bilinçli de olsa) birçok kimseyi tedirgin etmektedir. O halde hem bu direnmeyi düzene zararlı olmayacak biçimde saptırmak, hem de bu durumdan para kazanmak için yararlanmak gerekir. Kapitalizmin üstün yetenekli danışmanları olayı böyle saptarlar."

Bu bakış bana Erol Toy'un "İmparator"unu anımsattı.

Egemen güçler her zaman, kitlelerin tepkisini şu ya da bu yolla bastırmak ve asıl hedeflerinden saptırmak için çaba gösterirler. Fakat emperyalizmin gücünü küçümsemek "sol" oportünizme götüreceği gibi, gücünü abartmak, onun her şeye kadir olduğu hayalini yaymak da bizi sağ oportünizme, sağ teslimiyetçiliğe götürür. Bu yazıda, emperyalizmin mutlak denetiminin varlığına değinilmek isteniyor ki bu yanlıştır. 12 Mart Sıkıyönetim Mahkemeleri'nde bu yanlışla birçok arkadaşımız düşmüştür. İnsan iradesinden, sınıfların iradesinden kesinlikle bağımsız varlıklarını sürdüren nesnel koşulların rolü ikinci plana atılmıştır. Bu idealizmdir.

"Melike Demirağ ile Bir Söyleşi"de Melike, şöyle der: "Sanatımı halk için yapıyorum, yasalar benimle. Korkacak ve çekinecek bir şeyim yok."

Emperyalist, kapitalist ülkelerde, revizyonist ülkelerde, bizim gibi yarı sömürge ülkelerde yasalar, genellikle egemenlerin çıkarları doğrultusunda işler. Yasalar, özellikle de toplumsal ve siyasal konularda, sanatsal konularda halkın mücadelesini engelleyici içeriklere sahiptirler. Halktan yana değildirler. Sanıyorum ki, Melike burada, başka bir şeyi anlatmak istemiştir. Konuşmayı yapan arkadaşın, konuyu açması, yanlış anlam veren bir ifadeye açıklık getirmesi gerekirdi.

Bence, göze batan önemli yanlışlardan biri de, derginin arka kapağındaki ilanlardır. Biz ilan alabiliriz, bunun ilkelerini açıklarız. Fakat özellikle, ilk üç ay ilan alınmaması konusunda arkadaşları uyardım. İlan siyasetimizi açıklamalıydık, ilkelerimize uygun düşen ilanlara yer vermeliydik.

Kapak içlerinin boşluğu ilgimi çekti. Bir tek boş sayfa bile bırakmamalıyız. Söylenecek sözü olanlar dergi çıkartırlar.

"Oğluma Hikayeler"de resimlere çok yer verilmiştir.

Ayrıca bazı yazılarda geçen "faşist diktatörlük" "yarisömürge, yarifeodal" tesbitleri, o yazıyı yazanların görüşleridir. Ben bu tesbitlere katılmıyorum. Bu konulardaki görüşlerimi daha ileriki sayılarda açıklamaya çalışacağım.
Güney Dergisi'ne yönelik eleştirileri içeren bu yazı, Güney'in 8 ve 9. sayılarında yayınlandı.

FİLİSTİN TÜFEĞİ YENİLMEZ FİLİSTİN HALKI YENİLMEZ

Yiğit, fedakâr ve kararlı Filistin Halkına!..

1936 yılından bu yana emperyalizme, siyonizme ve gerici Arap yönetimlerinin çeşitli hile, tertip ve komplolarına karşı sürdürdüğünüz şerefli Ulusal Kurtuluş ve işgal altındaki anavatan topraklarına dönüş mücadelenizin er geç zafere ulaşacağına inancımız tamdır.

Yiğit Filistin halkı, FKÖ önderliğinde, kendi ulusal toprakları üzerinde ırk, din ve inaç ayrımı yapmayan, Hıristiyanların, Yahudilerin ve Müslümanların, adalet, eşitlik ve kardeşlik temeli üzerinde birlikte yaşayacağı, başkenti Kûdüs olan Bağımsız Demokratik Filistin Devleti'ni mutlaka kuracak, bu kutsal amaçlarını engellemek, çarpıtmak, zaafa uğratmak isteyen her türlü girişimi, nereden gelirse gelsin yenilgiye uğratacaktır.

Filistin devriminin, emperyalizmin siyonizmin ve gerici Arap yönetimlerinin ortak bir ifadesi olan Carter-Begin-Sedat planlarını boşa çıkartacağından da hiç kuşumuz yoktur.

Filistin davası, sadece ezilen kardeş Filistin halkının davası değildir; bütün dünyanın ezilen halklarının vazgeçilmez davası, dünya proleter-sosyalist devriminin ayrılmaz bir parçasıdır.

Arap halklarının, cesaret, kararlılık ve inancının ifadesi olan Filistin Devrimi'nin kararlı destekçisi ve savunucusuyuz. Daima Filistin halkıyla omuz omuza olacağız.

Dökülen kanlar, çekilen acılar boşa değildir. Zafer Filistin halkının ve ezilen Dünya halklarının olacaktır.

Filistin tüfeği yenilmez!..

Filistin halkı yenilmez!..

Selam size Filistin Devrimi'nin yılmaz savaşçıları, selam size, bin selam!..

Filistin halkının mücadelesini desteklemek amacıyla 9 Ocak 1978'de verilen bu demec Güney'in 2. sayısında yayınlandı.

YAŞASIN KOMÜN, YAŞASIN DEVRİM

Arkadaşlarım,

Yeni bir yıla giriyoruz. Bugüne dek burjuvazi bize, yeni bir yıla eğlenerek, kumar oynayarak, içki içerek... yani, gerçek sorunlarımızdan olabildiğince uzak, tüm sorunlarımızdan kaçarak girmeyi öğretti ve öğütledi. Radyosu, TV'si, basını ile bizleri hep bu yönde koşullandırdı.

Geçmiş unutmak, çelişkilerimizin üstünü örtmek, hiçbir şey üzerinde ciddiyetle düşünmeden, hesaplaşmadan yeni yılın yolunu tutmak.

Biz, bir yılın bitmek, yeni bir yılın başlamak üzere olduğu bu gece, öyle yapmayacağız; burjuvazinin tuzağına düşmeyeceğiz.

Biz, bilincimizi kendi sınıf çıkarlarına hizmet doğrultusunda biçimlemeye çalışan burjuvaziye, siyasi iktidar ortağı toprak ağalığına ve yordakçılara hesap sorarak, her türlü yoz etkilerden silkinerek yanlışlarımızı, zaaflarımızı, eksiklerimizi ciddiyetle ele alarak, yeni yıla hesaplaşma temelinde adım atarak girmek istiyoruz. Bayramlarda, doğum günlerinde, evlilik yıldönümlerinde de böyle yapmalıyız. Çünkü biz, ancak hatalarımızı doğru saptayabilirsek, hatalarımızdan kurtulma doğrultusunda cesaretli davranabilirsek, hedefimizi bir proleter devrimcisine yaraşır biçimde tayin edebilirsek halkımıza yararlı olabileceğimize inanıyoruz. Geçmişle hesaplaşmadan yeni yılın yolunu tutamayız.

Sevgili arkadaşlarım, neden buradayız, hiç düşündünüz mü?

Gerek siyasi, gerekse toplumsal suçlardan olsun, burada bulunmamızın temel ve tayin edici nedeni, sömürüye, insanın insana kulluğuna dayanan, varlığını emekçi kitleler ve geniş halk yığınları üzerinde baskı kurarak koruyabilen köhnemiş, yarı sömürge, geri kapitalist düzenin bizzat kendisidir. Bu düzende suç işlememizin toplumsal, ekonomik, siyasi, psikolojik bütün koşulları vardır. Bizi yargılayanların, hiçbir zaman gerçek suçluları, yani suçun esas kaynaklarını yargılamayı düşünmediklerini biliyoruz; düşünemezlerdi de. Çünkü onlar —birkaç istisnanın dışında— genellikle düzeni korumakla —dolayısıyla kendi varlıklarını korumakla— görevlidirler. Onlar, tavuk çalanı aşağılayarak "hırsız" diye suçlarken, bir kalem oyunu ile milyonları yutanı "beyefendi" diye selamlarlar. Onlar, başlık parası veremediği için kız kaçıran adamı "namus düşmanı" diye damgalarken, lüks randevu evlerinde parayla "namus" satanları "saygıdeğer" olarak nitelerler. Onlar, bir öfke anında istemeden adam öldürmüş insanları "katil" diye lanetlerken, cinayet şebekelerini yönetenlerin, kitle katliamları düzenleyenlerin önünde esas duruşa geçerler. Ama bizler, en ağır cezaların altında, en doğal insani haklarımızdan yoksun olan bizler, bizi biçimleyen, suça iten, suçlu olmaya zorunlu kılan düzeni, emekçi kitlelerle birlikte yargılayacağız ve mutlaka layık olduğu cezaya, idama mahkûm edeceğiz.

Bu yetkiyi kim verecek bize?

Bu yetkiyi, halk, kendi bilincinin ve kollarının gücüyle, örgütlü ve disiplinli mücadelesiyle, proletaryanın ve onun devrimci partisinin önderliğinde kazanacaktır. Bizler de, halkın birer parçası olarak, bu yetkinin kazanılması ve icrasında inanca yer alacağız. Bu, beş günlük, on günlük bir mücadele sorunu değil, hayatın bütün ceplerinde verilmesi gereken uzun bir mücadele sorunu, yani kesintisiz devrim sorunudur. Cezaevleri de bu cepheden biridir ve bizler de bu cephelerde savaşı ihmal etmemek zorunda olan erleriz.

Sorunun esası şudur:

Ya devrim yolunu seçeceğiz... ya da, bu düzenin baskılarına, haksızlıklarına boyun eğerek, şu ya da bu biçimde teslim olarak yaşamayı seçeceğiz. Bu çeşit bir seçim, yok olmanın bir biçimidir.

Devrim yolunu seçenler ise zor, fakat şerefli yolu seçenlerdir. Devrim yolunu seçenler, hayatın her alanında ve yaşamın her anında devrim düşmanı olan sınıf güçlerine ve onların ideolojik, kültürel, siyasi ve toplumsal etkilerine, alışkanlıklarına karşı, günün koşullarınca belirlenecek olan mücadele araçlarını kullanarak savaşmak zorundadırlar. Savaşmadığımız bir an, savaşı yavaştan aldığımız bir an, bizi ezenlere teslim oluruz, onların işlerini kolaylaştırmış, onlara yardım etmiş oluruz. Mücadelede tarafsızlık olmaz. Biz tarafız ve devrimin emrettiği sorumluluk ve görevleri harfiyyen yerine getirmekle yükümlüyük. İçinde bulunduğumuz koşulların esnemeye, gevsemeye tahammülü yoktur.

Arkadaşlar,

Devrim bir ölüm kalım savaşıdır. Şu sözlerimi anımsayınız!.. "Biz, yaşayanın varlık nedeni, gelişenin gelişme nedeni, yok olmanın ve ölümün kaçınılmaz nedeni olmalıyız. Bu temel ilke, bize, günlük yaşayışımız sürecinde, her olaya, duruma ve ilişkiye, bilinçli olarak bakmayı, seçmeyi, müdahaleyi, uymayı ya da uymamayı emreder."

Burada, insan unsurunu ve insan iradesini toplumun objektif koşullarından kopuk ele aldığım sanılmasın. Biz, neyin varlık ve gelişme nedeni, neyin yokolmasının ve ölmesinin kaçınılmaz nedeni olacağız?

Açıktır ki, bu sorunun cevabı, devrimin dostlarını ve düşmanlarını saptayarak verilebilir... gelişen sınıf güçlerini kavrayarak verilebilir.

Yeni yıla girerken dostlarımızı ve düşmanlarımızı yeniden anımsayalım.

Biz, feodal kalıntıları ve bir sömürgeyi bağrında taşıyan, emperyalizme bağımlı kapitalist üretim ilişkilerinin egemen olduğu, yarı sömürge bir ülkenin çocuklarıyız. Ülkemiz çok uluslu bir ülkedir. Önümüzdeki devrim, yarı sosyalist karakterli, anti emperyalist halk devrimidir. İşçiler, köylüler, şehir küçük burjuvazisi, orta burjuvazinin emperyalizme karşı duracak kesimleri, ezilen Kürt ulusu ve diğer azınlık milliyet ve halklar, bağımsızlıktan yana olan herkes devrimin güçleridir. İşçi sınıfı, ideolojik, politik ve örgütsel alanlarda devrimin önder

gücüdür. İşçi-köylü ittifakı devrimin temel gücüdür. Demokratik devrimi, sosyalist devrime ulaştıracak olan da bu ittifaktır.

Görevimiz, emperyalizmi, sosyal emperyalizmi ve onların faşist, revizyonist, gerici işbirlikçilerini yenilgiye uğratmak, feodalizmden kaynaklanan her türlü gericiliğe ve halkın gelişen mücadelesini çarpıtan reformizme, özellikle de "Üç Dünya Teorisi"ni savunan sağ oportünist reformist çizgiye hayat hakkı tanımamak, "sol" oportünist siyasetleri mahkûm etmek ve sınıfsız toplumun koşullarını yaratacak sosyalist devrimin yolunu açacak olan demokratik halk diktatörlüğünü kurmaktır.

Ülkemizde devrimin düşmanları bunlardır. Düşmanlarımızı belirledikten sonra, bunlar arasında kimleri birinci plana alacağımızı da doğru saptamak zorundayız.

ABD emperyalizmi ve Rus sosyal emperyalizmi, bu iki süper devlet, gerek bizim, gerekse bütün dünya halklarının baş düşmanlarıdır. Baş düşmanlarla bilinçli ilişkiler içinde olan, varlıklarını onların varlığına bağlayan faşistler ve sosyal faşistler de baş düşmanlarımızla birlikte ele alınmalıdır. Ve esas olarak, hedefimiz bu iki süper devlet olmakla birlikte, diğer emperyalistler ve gerici güçler mücadelenin dışında tutulamazlar.

İki baş düşmandan, ülkemiz için asıl darbe, ABD emperyalizmine ve onların çıkarlarını saldırgan bir bağlılıkla savunan faşistlere vurulmalıdır.

Faşizme ve ABD emperyalizmine karşı mücadele ancak ve ancak, Rus sosyal emperyalizmine ve revizyonizme karşı tutarlı bir mücadele temelinde başarı kazanabilir. Bu anlamda, revizyonizme ve sosyal emperyalizme karşı mücadele, temel olmak zorundadır. Bu ne demektir?

Bu demektir ki, devrimin düşmanlarına karşı mücadelede: Bireyler, gruplar, partiler, kendi içlerindeki sınıf mücadelesini temel alarak, revizyonist, reformist, oportünist etkilerden, her türlü burjuva alışkanlık ve eğilimlerden, feodal davranış biçimlerinden, şovenizmin etkilerinden, liberalizmin etkilerinden kurtulmak için, bilimsel sosyalizmin öncülüğünde savaşmalıdır.

Kirli bir sabun, el yıkılırken temizlenir arkadaşlar. Bizler de olumsuzluklarımızdan, ancak iş görerek, yani devrimci mücadele içinde yer alarak temizlenebiliriz. Kirli bir sabunu suyun altına tutun, temizlenmediğini göreceksiniz. Pisliklerle kaynaşmış sabun, ancak elimizi yıkarken temizlenir. Başlangıçta elimiz de pislenir, fakat sonunda hem sabun hem de elimiz temizlenir. Bizler de, sadece teorik çalışma yaparak, okuyarak arınamayız. Böyle bir tutum Troçkist kadro eğitim anlayışıdır. Su ile el yıkama hareketi birleşecektir. Yani teori ile pratik birleştirilmelidir. Teorinin kavranıp kavranmadığı pratikte belli olur. Teorinin kitleleri eğitip eğitmediği de kitle hareketlerinin niteliğinden belli olur.

Bu konuda, eleştiri-özeleştiri temel silahımızdır. Ancak özeleştiri temelinde, özeleştirmeye uygun davranışlarımız temelinde eleştiriye hakkımız vardır.

Silkinelim... üzerimizdeki pislikleri atalım... yarına gelişerek, arınarak hazırlanalım. Günlük görevlerimizi küçümsemeyelim ... en küçük günlük görev bile, devrimin hazırlığında rol oynar. Örneğin, bulaşık yıkamakla, yorganımızı yüzlemekle, bir arkadaşımıza küçük bir yardım yapmakla devrim arasında canlı bağlar vardır. Teorik sözler etmek, düzgün konuşmak, siyasi görüşler konusunda belli bir oranda bilgi sahibi olmak yeterli değildir. Nöbetimizi de iyi tutmalıyız. Hücremizi temiz tutmalıyız, kitaplarımızı korumalıyız, yerlere tükürmemeliyiz, çay bardaklarını gelişi güzel ortalığa bırakmamalıyız, arkadaşlarla iyi geçinmeliyiz, TV'ye karşı uyanık olmalıyız. Hem "Çarli'nin Sürtükleri"ne hayran olmak, hem de "emperyalizme karşıyız abi" demek birbirleriyle çelişir... Hem Ajda Pekkan'a, Emel Sayın'a ağzının suyunu akıtacaksın, sonra kalkıp "biz burjuva ideolojisine karşıyız abi" diyeceksin. Kim insanır size? Bu sözler benim bir kulağımdan girer, öbür kulağımdan çıkar... kendimizi aldatmayalım.

Önemli noktalardan biri de, arkadaşlarımızla, eski arkadaşlarımızla ilişkilerimizi devrimcileştirmeliyiz. Mektup yazabileceğimiz her yere mektup yazmalı ve onları bilinç düzeylerine göre eğitmeye, uyarmaya çalışmalıyız. Kendi deneylerimizi onlara ulaştırmalıyız. Mahkûmlar içinde örnek insanlar olmalıyız. Çelişmelerimizi devrimcilere yaraşır biçimde çözmeliyiz.

Arkadaşlar,

İyice araştırırsanız göreceksiniz ki, kişisel sürtüşmelerin özünde yatan şey, bireysel yer kapma hırsıdır. Dışarda ve içerde, her türlü grupçu eğilimlere karşı, birliği ve partiyi savunmalıyız. Partiyle bizim ilişkimiz ne olabilir demeyin; şu gün, devrim için mücadele, parti için mücadele demektir.

Arkadaşlar,

Gruplar da kendi içlerinde sınıf mücadelesini temel almalı, proleter devrimci harekete ters düştüğü andan itibaren grup duvarlarını parçalamalıdır. Grup çıkarlarını devrimin çıkarlarından üstün tutmak, devrimci bir tavır olamaz. Grupların harcı olan kariyerizm, imtiyaz hastalığı, şoven duygular yenilgiye uğratılmalı, birliğin, kaynaşmanın, partinin yolunu açacak ideolojik, teorik ve pratik çalışmalara önem verilmelidir. Gruplar, grupçu eğilimlere karşı savaşırken, her şeyden önce, kendi içlerindeki grupçu eğilimlere karşı da savaşmalıdırlar ki başka grupları eleştiriye hakları olsun. Bireyler de kendi bireyci yanlarını eleştirmelidirler ki başkalarının bireyci yanlarını eleştirebilsinler.

Bir bütün olarak devrimci hareket, ancak partinin inşa edilmesiyle önderliğe kavuşabilir. Her türden oportünizme, revizyonizme, reformizme ve çeşitli zaaflara karşı mücadele temelinde parti inşa edilebilir. İnşa sürecinde, geçmişin mücadelesi ve olumlu mirasına sahip çıkılmalıdır. Parti de, kendi iç mücadelesini tutarlı verdiği ölçüde arınabilir ve kitlelerle bağlar kurabilir, kitlelere önderlik edebilir.

İç mücadele, görüleceği gibi temeldir ve zincirleme birbirine bağlıdır. Çelişmeler yasası, iç çelişmelerin tayin edici olduğunu öğretir. Kendi içinde siyasi ve ideolojik yakınlığı olan unsurlar, gruplar, pratik eylem temelinde, birbirlerini sınyarak, mücadele içinde birleşecek ve partiyi yaratacaklardır. Bizim amacımız da budur: Partinin yaratılmasına çalışmak, katkıda bulunmak, kolaylaştırmak ve onun çalışkan bir unsuru olmak.

Arkadaşlar,

Devrim isteyenler partiyi istemelidirler, bu uğurda çabalarını birleştirmelidirler. Bunun için de, şu günün koşullarında, atacığımız her adımı bu doğrultuda değerlendirmeliyiz.

Arkadaşlar,

Bu genel doğrular ışığında kendimize dönelim. Bugün, kendi aramızda temel alacağımız hedefler nelerdir? Lümpen eğilim, alışkanlık, değer yargıları, tutum ve davranış biçimleri, çalışmamız ve gelişmemiz önündeki en büyük engellerden biridir. Bu engeli köklü bir biçimde aşmadan devrimci saflarda, devrimci adına layık adımlar atamayız.

İkincisi, kişisel sürtüşmelerin özünde yatan yer kapma duygularının, birliğimize verdiği zararlarıdır. Bu tutum, temizlik sorumlusu, mutfak sorumlusu, sessizlik sorumlusu vb. çeşitli görevdeki arkadaşlara, çeşitli biçimlerde tepki gösterileriyle açığa çıkmaktadır. Bu davranışlar disiplini bozuyor. Olumsuz birikimlerin çoğalmasına yol açıyor.

Üçüncüsü, liberalizmin, az ya da çok bütün arkadaşlarda kendini göstermesidir. Mao'nun liberalizmle ilgili makalesini yeniden ve yeniden okumalıyız.

Dördüncüsü, acelecilik, sekter tutum ve tahakküm biçiminde kendini gösteren "sol" hastalıklardır.

Beşincisi, bazı arkadaşlarda gördüğümüz kıskançlık duygularıdır. Bu duygular, burjuva rekabetçiliğinden kaynaklanan, proleter duygulara ters düşen duygulardır. Bazı arkadaşlar, bazı arkadaşların çalışmalarını ve gelişmelerini, mevkilerini hazmedemezken, bazı mevki sahibi arkadaşlar da, gelişen arkadaşlara gizli tepkiler göstermektedirler. Onlara tepeden bakıyorlar. Tepeden bakan bir insan devrimci olamaz, bunu kafanıza iyice sokun. Bazı arkadaşlar da, eğitim çalışmalarına önceden başlamış olmayı, bazı konuları biliyor olmalarını üstünlük aracı biçiminde değerlendirmektedirler. Bu yanlıştır. Yeni başlayan bir arkadaş, eski bir arkadaş geçebilir.

Altıncısı, bazı arkadaşlarda gördüğümüz gönülsüzlük belirtisidir. Gönülsüzlük, özünde devrim istememektir. Hem devrim istemek, hem de gönülsüz davranmak birbirleriyle çelişir.

Arkadaşlar,

Yeni yıla, hatalarımızı kavramaya çalışarak gireceğiz. Arkadaşlarımızın özeleştirilerini can kulağıyla dinleyelim ve eleştirilerimizi en yararlı olacak biçimde sunalım.

Yeni yılda, spor çalışmalarını, eğitim çalışmalarını üst düzeylere çıkartacağız ve birliğimizin siyasi ve ideolojik temellerini derinleştireceğiz.

Sizlere güveniyorum.

Yaşasın Komün!..

Yaşasın Devrim!..

31 Aralık 1977'de Kaseri cezaevinde, "Yılbaşı Gecesi"nde Komün arkadaşları önünde yapılan bu konuşma daha sonra Güney Dergisi'nde yayınlandı.

1917 EKİM DEVRİMİ DÜNYA PROLETARYASI VE DÜNYA HALKLARINA ÖLÜMSÜZ BİR IŞIK VE SONSUZ BİR EĞİTİM KAYNAĞIDIR

1917 Büyük Ekim Devrimi, Lenin'in önderliğindeki Bolşevik Partisi'nce yönlendirilen Rusya'nın işçileri, yoksul köylüleri ve ezilen ulus ve halklarının, sadece Rus burjuvazisi ve burjuvalaşmış toprak beyliğine karşı kazandıkları bir zaferin değil; sadece işçi sınıfı hareketi içindeki küçük burjuva partilerine karşı ve özellikle parti içinde yuvalanmış menşevik ve oportünist akımlara, anti leninistlere karşı zaferin değil, aynı zamanda, "emperyalizmin dünya egemenliği"ne karşı kazandıkları zaferin simgesidir. Marx ve Engels'in öğretileri ve diyalektik materyalist felsefenin yol gösterdiği ekonomik, siyasi ve askeri mücadelenin bir ürünü olan Ekim Devrimi, yeni bir dönemi, "emperyalizmin ülkeleri"nde proleter devrimleri; sömürge ve yarı sömürge ülkelerde de ulusal kurtuluş ve demokratik halk devrimleri dönemini başlatmıştır.

Bu nedenle, bütün dünyanın uyanık ve sınıf bilincine sahip işçileri, yoksul köylüleri, emekçi kitleleri, ilerici aydınları ve demokratları ve ezilen ulus ve halkları, uluslararası kapitalizmin yenilmezliği efsanesini ilk kez Rusya'da yerle bir eden ve insanlığın önünde yeni ufuklar açan Ekim Devrimi'ne ve onun getirdiği devrimci kazanımlara ve derslere, coşkun ve içten bir bağlılıkla sahip çıktılar. Artık sömürge ve yarı sömürgelerde, emperyalizme, feodalizme ve her cinsten yerli gericiliğe karşı verilen bütün ulusal kurtuluş ve demokratik halk devrimleri, dünya proleter sosyalist devriminin birer parçası olmuştur. Ekim Devrimi'yle birlikte, insanlık tarihinde ezilen ve sömürülenler yararına köklü değişimlere gebe yeni bir çağ başlamıştır. Eski kapitalist dünya, en zayıf olduğu noktada ölümcül bir yara almıştır ve sosyalist proletarya burjuvazinin siyasi iktidarını her türden karşıdevrimci müdahaleye karşın zor yoluyla ele geçirmiştir. "İktidarın bir sınıftan ötekine geçişi kelimenin salt biçimsel anlamıyla olduğu kadar, politik ve pratik anlamıyla da bir devrimin birinci, başlıca ve en esas belirtisidir."(1)

Stalin, Ekim Devrimi'ni daha önceki devrimlerden ayırdeden özellikleri anlatırken şöyle der: "Eskiden devrimler genellikle devlet yönetimine bir sömürücüler kümesinin getirilmesiyle sonuçlanırdı. Kölelerin kurtuluş hareketleri sırasında da böyle oldu. İngiltere'de, Fransa'da, Almanya'da bilinen 'büyük' devrimler döneminde böyle oldu. Ama proletaryanın, tarihi, kapitalizme karşı yürütmek amacını taşıyan, ilk kez zafere erişen, kahraman, ama buna karşın sonuçsuz kalan ilk girişimi olan Paris Komünü'nden söz etmiyorum.

"Ekim Devrimi, bu devrimlerden ilkesinde ayrılmaktadır. O, kendine amaç olarak, bir sömürü biçiminin yerine bir başka sömürü biçimini, bir sömürücüler grubunun yerine başka sömürücüler grubunu getirmeyi değil, insanın insan tarafından her türlü sömürülmesini ortadan kaldırmayı, kim olursa olsun bütün sömürücü grupları ortadan kaldırmayı, bu güne dek varolan bütün ezilen sınıflar arasında en devrimci sınıfın iktidarını kurmayı, yeni bir toplum, sınıfsız sosyalist toplumu örgütlemeyi almaktadır.

"İşte bu yüzden Ekim Devrimi'nin zaferi insanlık tarihinde köklü bir dönemeci; dünya kapitalizminin tarihsel kaderinde köklü bir dönemeci; dünya proletaryasının kurtuluş hareketinde köklü bir dönemeci; bütün dünyanın sömürülen yığınlarının mücadelesi

yöntemlerinde ve örgütlenme biçimlerinde, yaşama tarzı ve geleneklerinde, kültür ve ideolojilerinde köklü bir dönemeci kaydetmektedir.”(2)

Ekim Devrimi, büyük toprak sahiplerinin ve kapitalistlerin mülklerine el koyarak burjuva mülkiyetine köklü bir darbe indirdi ve bunun yerine sosyalist mülkiyetin temellerini attı. Böylece, sosyalizmin inşası için gerekli ekonomik ve siyasal koşulları sağladı. Ekonomik temelin yeniden biçimlenmesi üstyapı kurumlarını da değişikliğe uğrattı. O güne dek egemenliğini sürdürmüş bulunan feodal ve burjuva ideoloji ve kültür anlayışları, devrimci mücadele süreci içinde yaratılmış devrimci birikimler temelinde parçalandı. “Kitlelerin ideolojik ve kültürel gelişimi, sosyalizmin maddi temelinin kurulmasıyla el ele yürüyordu. Eski, gerici burjuva ideoloji ve kültürü, burjuva toplumunun değerli kültürel kazançları yok edilmeksizin, radikal bir biçimde parçalandı. Proletaryaya yararlı olduğunca, eski kültürde ilerici olan ne varsa değerlendirildi. Sosyalist topluma uyan daha yüksek bir kültür doğdu. Emegın yaratıcı niteliği, proleter kültürün yaratıcı gelişmesinde yansıdı. Proleter kültür, işçi sınıfının maddi, pratik ve manevi çalışmasıyla sıkı bir bağ içindeydi.”(3)

Büyük Ekim Devrimi dünyadaki ilk proleter devrimdir ve daha önce gerçekleştirilmiş bulunan burjuva devrimlerinden başlıca şu noktalarda farklılık gösterir:

“1. Burjuva devrim, feodal toplumun bağrında büyümüş ve olgunlaşmış kapitalist düzen biçimleri, devrim açıkça patlak vermeden önce, az çok hazır olduğu zaman başlar; proleter devrim ise, sosyalist düzenin hazır biçimleri, ya hiç yokken ya da hemen hemen yokken başlar.

“2. Burjuva devrimin ana görevi iktidarı almak ve onu var olan burjuva ekonomisiyle birleştirmekten ibarettir; proleter devrimin ana görevi ise, iktidarı aldıktan sonra, yeni bir sosyalist ekonomi kurmaktan ibarettir.

“3. Burjuva devrim, iktidarın ele geçirilmesiyle sona erer, proleter devrim ise iktidarın ele geçirilmesi, bu iktidar eski ekonomiyi yeni bir kalıba sokmak ve yenisini örgütlenmek için bir kaldıraç olarak kullanacağına göre, ancak bir başlangıçtır.

“4. Burjuva devrim, elinde iktidarı tutan bir sömürücü grubun yerine bir başka sömürücü grubu koymakla yetinir; bu bakımdan eski devlet makinasını parçalamaya gereksinme duymaz; proleter devrim ise, iktidardan, kim olursa olsun, bütün sömürücü sınıfları uzaklaştırır ve iktidara, emekçilerin ve sömürülenlerin önderi olan proleter sınıfı getirir; bundan dolayı, eski devlet makinasını parçalamaktan ve onun yerine yenisini koymaktan vazgeçemez.

“5. Burjuva devrim, emekçilerin ve sömürülenlerin milyonluk kitlelerini bir dereceye kadar uzun bir dönem için burjuvazinin çevresinde birleştiremez; ve bu, onlar özellikle emekçiler ve sömürülenler olduğu için bu böyledir; proleter devrim ise, proletarya iktidarını güçlendirmek ve yeni bir sosyalist ekonomi kurmak olan temel görevini yerine getirmek istiyorsa, özellikle emekçiler ve sömürülenler oldukları için, onları sürekli bir ittifak ile proletaryaya bağlayabilir ve bağlamalıdır.”(4)

Ekim Devrimi, Lenin’in önderliğinde Bolşevik Partisi’nin, Marksizmin evrensel tezlerini Rusya’nın somut devrimci durumuna doğru biçimde uygulamasının sonucu doğdu. Bu tezlerin en önemlilerinden ve devrimin tayin edici özelliklerinden biri, emperyalizme, toplumsal hayatın her alanında her türden gericiliğe karşı mücadele, çağımızın en devrimci sınıfı olan proletaryanın, ideolojik, politik ve örgütsel önderliğinin hayata geçirilmesi ve proletarya ile yoksul köylülüğün ittifakı temelinde emekçi bütün sınıf ve tabakaların bir cephe içinde toplanmasıdır. Proletaryanın ideolojik, politik, ve örgütsel önderliği, Marksist-Leninist teoriyle silahlanmış partisinde ifadesini bulur. Başta Lenin olmak üzere, Rusya’nın gerçek Marksistleri; proletaryanın devrimdeki hegemonyası ve proletaryanın devrimci partisi için yoğun bir mücadele yürüttüler. Ülkemizde bu evrensel gerçeği reddeden, proletaryanın sadece ideolojik öncülüğünün sözünü eden ve modern revizyonist tezlere sahip çıkarak “öncü savaş” görüşünü savunan küçük burjuva siyasal akımların varlığı, proletarya devrimi ve proletarya diktatörlüğü için mücadele eden Marksist-Leninistler önünde, modern revizyonizme, yeni oportünizme ve her türden dar görüşlülüğe, grupçuluğa, amatörlüğe ve sağ hastalıklara karşı mücadelenin yanında, ciddi bir sorun olarak durmaktadır. Özellikle toplumsal dayanaklarını öğrenci gençlik kesimlerinde ve küçük

burjuva çevrelerde bulan bu siyasi ve toplumsal anlayışın Marksizm-Leninizmle, Marksizm-Leninizm'den kabaca etkilenmesinin ve esinlenmesinin ve bazı tezlerine yüzeysel sarılmasının dışında hiçbir ilgisi yoktur. Proletaryanın devrimci mücadele ve devrimde hegemonyası karşısındaki tutum, Marksist-Leninistlerle her türden oportünistler ve küçük burjuva devrimcileri arasındaki ayrımın en önemli ölçütlerinden biridir. Örneğin TKP de, TİKP de proletaryanın "hegemonyası" sözünü ederler. Onlar bunu revizyonist ve oportünist yüzlerini gizleyebilmek için bir maske olarak kullanırlar.

Proletaryanın devrimdeki önder rolünün gerçek boyutunu göremeyen küçük burjuva "sol" çizgiler, teoride ne söylerlerse söylesinler; pratikte bir avuç aydının öncülüğünü hayata geçirmeye çalışanlar, bireysel terörü tek ve kendi başına yeterli temel bir biçim olarak savunanlar, Çarlık Rusyası'ndaki Narodnikler, proletaryayı, devrimde öncü bir sınıf olarak görmüyorlar, esas devrimci gücün aydınların öncülüğündeki köylüler olduğunu söylüyorlardı. Bugün ülkemizde de köylülüğü temel güç olarak proletaryanın önder rolünü bir avuç aydına yüklemeye çalışanlar, özünde, ülkemizdeki toplumsal, ekonomik ve siyasi gelişmeleri ve çağımızın niteliğini doğru kavrayamamaktadırlar. "Narodniklerin insanlık tarihinin bütününe ilişkin görüşleri yanlış ve zararlıydı. Toplumun iktisadi ve siyasi gelişiminin kanunlarını ne biliyor, ne de anlıyorlardı. Bu konularda bir hayli geriydiler. Onlara göre tarih, sınıflar ve sınıf mücadeleleri tarafından değil, fakat kitlelerin, 'sürü'nün, halkın, sınıfların körü körüne izlediği olağanüstü bireyler —'kahramanlar'— tarafından yaratılmıştı."(5)

Bu idealist anlayışın benzer biçimleri ve doğurduğu acılara, devrimci birikimlerin çarçur edilmesine, 1971'lerde en açık biçimiyle THKO ve THKP-C hareketleriyle tanışız ve 1971'in deneylerinden doğru dersler çıkartamayan ve yenilgiyi taktik nedenlere bağlayanların sürdürdükleri "sol" eylemlerde hâlâ tanık olmaktayız. Yine büyük bir tarihi benzerlik, Çarlık Rusyası'nda olduğu gibi, bu anlayışın doğruya en yakın ve inandırıcı eleştirileri, bu hareketlerin bizzat içinden gelen ve mücadele sürecinde Marksizmi inceleyen ve kavramaya çalışan arkadaşlar tarafından yapıldı. (Tabii ki maceracılık kendisinin tam karşısı olan dönekliği de körüklemiştir...)

Narodniklere karşı kesin ideolojik darbeyi Lenin vurdu; fakat ilk Marksist muhalefeti, eski bir Narodnik olan Plehanov ve onun "Emeğin Kurtuluşu" grubu yürüttü. Plehanov, Çarlık hükümetinin baskıları sonucu Rusya'dan kaçıp Cenevre'ye sığınmıştı. Dışarıda Marksizmi inceledikten sonra, Narodnizm'den kopmuş ve "Marksizmin önde gelen bir propagandacısı olmuştur."

Ekim Devrimi sürecinde açıkça burjuvazinin saflarında yer alan, Lenin tarafından dönek olarak nitelenen Plehanov, 1883'lerde Marksizmin öğretilerini savunarak, bu öğretilerin Rusya'da tam olarak uygulanabileceğini ve köylülerin sayıca üstünlüğüne ve proletaryanın nisbi zayıflığına rağmen, devrimcilerin başlıca umutlarını proletarya ve onun gelişmesine bağlamaları gerektiğini gösteriyordu.

Niçin özellikle proletarya?

Çünkü proletarya, hâlâ sayıca az olmasına rağmen, ekonominin en ileri biçimine, büyük çapta üretime bağlı bir emekçi sınıftı ve dolayısıyla önünde büyük bir gelecek duruyordu. "Çünkü bir sınıf olarak proletarya her geçen gün büyüyordu, siyasal bakımdan geliyordu, büyük çapta üretimde hakim olan çalışma şartlarından dolayı kolayca örgütlenebiliyordu ve proleter durumundan dolayı en devrimci sınıftı, çünkü devrimde zincirlerinden başka kaybedecek bir şeyi yoktu."(6)

Bütün dünya devrimleri, ancak işçi sınıfının emeğin nihai kurtuluşu mücadelesine önderlik edebileceğini, siyasi ve toplumsal devrimi zafere ulaştırabileceğini, bu zaferde önderliği devrimci partisi aracılığıyla gerçekleştirebileceğini bize öğretir. Yalnız dikkat edilmesi gereken önemli bir nokta şudur: Tek başına "...Öncüyle hasmı yenmek mümkün değildir. Bütün sınıf, büyük yığınlar, öncüyü doğrudan doğruya destekleme durumuna gelmedikçe ya da öncüye karşı hayırhah bir tarafsızlık tutumunu benimseyerek karşı tarafı desteklemeleri olasılığı kesin olarak ortadan kalkmadıkça, öncüyü kesin savaşa sürmek sadece ahmaklık olmakla kalmaz, bir cinayet olur. Oysa bütün sınıfın, sermayenin ezdiği geniş emekçi yığınların, gerçekten böyle bir tutumu benimseyebilmeleri için sadece propaganda, sadece ajitasyon yetmez. Bunun için bu yığınların kendi öz siyasi deneyimleri gereklidir."(7)

Bu Leninist ilkenin ışığında Bolşevik Partisi, bütün mücadele boyunca yaptığı gibi, Şubat Burjuva Demokratik Devrimi ile Ekim Devrimi arasındaki süreçte işçi sınıfının ve milyonlarca köylünün desteğini kazanmak, askerlerin desteğini kazanmak ve birer burjuva partisi haline gelmiş olan ve kapitalist sistemi koruyan Sosyalist-Devrimcilerin, Menşeviklerin ve Anarşistlerin kitleler üzerindeki siyasal etkilerini kırmak için sıcak savaşın sürdüğü cephelerde ve cephe gerilerinde çok yoğun siyasal kitle çalışmaları yürütü ve çeşitli mücadele biçimleriyle kitlelere önderlik ederek, onları Bolşeviklerin siyasetlerinin doğruluğuna inandırdı.

Bir partiye önderlik niteliğini veren şey nedir? Önder olabilmek neyi gerektirir?

"Kapitalizme karşı zafer kazanmak, öncü (komünist) parti, devrimci sınıf (proletarya) ve kitleler, yani emekçilerin ve sömürülenlerin tümünün arasında doğru ilişkilerin bulunmasını gerektirir. Sadece Komünist Parti, eğer devrimci sınıfın gerçekten öncüsü ise, eğer bu sınıfın seçkin temsilcilerinin tümünü içine alıyorsa, eğer sebatlı devrimci mücadelenin tecrübesi ile eğitilmiş ve çelikleşmiş, tamamiyle bilinçli ve sadık komünistlerden meydana geliyorsa ve eğer kendisini sınıfın bütün hayatıyla ve bu yolda sömürülen kitlenin tümüyle ayrılmaz bir şekilde bağlamayı ve bu sınıfın ve kitlenin güvenini tamamen kazanmayı başarmışsa, ancak böyle bir parti kapitalizmin bütün güçlerine karşı girişilecek nihai, amansız ve tayin edici mücadelede proletaryaya önderlik etme yeteneğine sahiptir."(8)

Ekim Devrimi'ne önderlik eden Bolşevikler, işçi sınıfı hareketi içinde, devrime zararlı olabilecek bütün anlayış ve siyasetlere karşı amansız bir mücadele yürüttüler. "Her şeyden önce ve özellikle 1914'te belirgin bir biçimde sosyal şovenizm biçimine bürünen ve kesin olarak proletaryaya karşı burjuvazinin saflarına geçen oportünizme karşı savaşarak."(9) çelikleşen Bolşevizm, oportünizmi, işçi sınıfı hareketi içinde ve uluslararası planda baş düşman olarak görüyordu. Öte yanda "Marksizmi yadsıyarak herhangi bir siyasal eyleme girişmeden önce, sınıf güçlerini ve bu güçler arasındaki ilişkiyi kesin bir nesnellikle hesaba katmanın gereğini anlamamakta" direnen "bireysel terörizmi, suikastları doğru bir eylem olarak tanımayı kendi devrimci ruhunun, ya da 'solculuğunun' özel bir belirtisi"(10) sayan küçük burjuva devrimcilerine karşı amansız bir mücadele sürdürülüyordu.

Marksizm-Leninizm, kendi zıtlarına ve sapmalarına karşı mücadele içinde gelişir ve kitleleri kucaklayarak onları devrim hedefleri doğrultusunda eğitir ve önünde durulmaz bir sel haline getirir. Tarih, Demokratik Halk Devrimi süreci içinde bulunan ve bütün Marksist-Leninist grupları ve kişileri bir parti çatısı altında toplama göreviyle yükümlü ülkemiz proleter devrimcilerinin önüne de, farklı koşullarda benzer görevleri koyarken, dünya devrimci hareketinin paha biçilmez derslerini de birlikte sunmaktadır.

Bugün ülkemizde, sınıf mücadelesi, Marksist-Leninist merkezi bir önderlikten, yani başta işçi sınıfı olmak üzere, yoksul köylülüğü, şehir küçük burjuvazisini kucaklayan ve onların mücadelesini örgütleyebilen bir proletarya partisinden yoksundur. Hiçbir "parti" ve grup, kitlelere önderlik edecek teorik ve siyasal olgunluğa sahip olmadığı halde, kitlelerin ihtiyaçlarına cevap veremedikleri halde, kendilerini "önder" ilan etmekte ve bu konuda eleştiri dahi kabul etmemektedirler.

Üstelik, rekabetçi tutumları temelinde gruplar arası düşmanlık duygularını körükleyen bazı gruplar, bu tutumlarının sonucu olarak halk içindeki çelişmelerle, düşmanlarla halk arasındaki çelişmeleri de birbirine karıştırmaktadırlar. Ve bu yanlış anlayış kimi zaman silahlı çatışmalar biçimine dönüşmekte, bu da devrim düşmanlarının işine yaramaktadır.

Somut durumların zorunlu kılmasıyla, yer yer kısmi ve mahalli önderlikleri de içeren kendiliğinden halk hareketleri, faşizme ve burjuva gericiliğinin çeşitli biçimlerine karşı, silahlı ya da silahsız türleriyle sürmekte ve gelişmektedir. Mücadele, bir yanıyla çıplak burjuvaziye (yani kendisi şu ya da bu biçimde Marksizmle örtünmemiş, açıkça anti komünist burjuvaziye, gerici, reformist, faşist burjuvaziye) karşı, ekonomik, siyasal, kültürel ve askeri alanlarda verilirken; bir yanda da, kendisini değişik oranlarda "Marksizm"le boyamış (ve sahtekâr tabiatından dolayı daha tehlikeli olan) burjuvaziye karşı verilmektedir. (Bu noktada burjuvazinin değişik kesimlerine karşı mücadelenin de değişik biçimler taşıyacağı gözden kaçırılmamalıdır.) Birinci tip mücadelenin odağını anti faşist mücadele oluştururken, ikinci tip mücadelenin odağını anti revizyonist mücadele oluşturmaktadır. Birinci tip mücadelenin

odağında, silahlı örgütlenmesini artan bir şiddetle olgunlaştıran, AP destekli MHP vardır. İkinci tip mücadelenin karşıdevrimci odağında ise, T"K"P ve TİKP vardır. Birinci tip mücadelenin karşıdevrimci odağının arkasında ABD emperyalizmi durmaktadır. İkinci tip mücadelenin karşıdevrimci odağının arkasında TKP açısından Sovyet sosyal emperyalizmi, TİKP açısından ise hegemonyacılığın yeni bir heveslisi; başta ABD olmak üzere emperyalizmin yeni işbirlikçisi Çin durmaktadır. İşte ülemizde sağcılığın uluslararası kaynakları bunlardır. Görünüşte ne denli "sol" olursa olsun, uluslararası temellerinde emperyalizm ve hegemonyacılığın yattığı bütün hareketler özünde sağcıdırlar, devrim düşmanındırlar.

Sağcılığın bir biçimi de, uluslararası proleter sosyalist hareketin tezlerine sahip çıkan, ideolojik ve teorik alanlarda revizyonizme, oportünizme ve reformizme karşı mücadele veren Marksist-Leninist eğilimli hareketlerin yapılarında, anti faşist mücadelede hantallık biçiminde kendini göstermektedir. Faşist çetelerin gelişigüzel adam öldürdükleri, kaçırıp işkence yaptıkları, evleri bastıkları, intikam çığlıkları atarak onlarca insanı kurşuna dizdikleri bir dönemi yaşıyoruz. Koşullar halkın düzene karşı mücadelesi yanı sıra, "açık faşist diktatörlük" özlemi içindeki mihraklara karşı aktif mücadeleye hayati derecede önem kazandırmıştır. Görünen kadarıyla, sözünü ettiğimiz bu arkadaşlar, sadece propaganda, ajitasyon ve faşistleri teşhir etmenin yeterli olduğunu sanmaktadır. "...Hareket geliştikçe, yığınların sınıf bilinci arttıkça, iktisadi ve siyasi bunalımlar kesinleştikçe, savunma ve saldırının yeni ve daha değişik yöntemlerinin sürekli biçimde doğmasını sağlayan ilerleme içindeki kitle mücadelesine karşı dikkatli bir tutum takınılmasını gerektirir. Bu nedenle, Marksizm, kesin olarak herhangi bir mücadele biçimini reddetmez. Marksizm mevcut toplumsal durum değiştikçe, kaçınılmaz olarak, bu döneme katılanlarca bilinmeyen yeni mücadele biçimleriyle kendini hiçbir koşul altında sınırlamaz."(11) Silahlı eylem de siyasi mücadelenin bir biçimidir ve düşmana karşı en etkili yöntemdir.

Her düşüncenin ve eylemin olduğu gibi, terörün de bir sınıf karakteri vardır. Biz, kitlelerin devrimci atılımını geliştiren, şu an güçsüz de olsa zamanla gelişebilecek ve geniş şehirli ve köylü emekçi kitlelerin güvenip başvurabileceği ve sahip çıkacağı zorunlu ve doğal şiddetin yanındayız ve gerekliliğine inanıyoruz. Özellikle devrimci kitle çalışmalarının, örgütlenmenin ve kitle hareketlerinin önüne dikilen faşist ve gerici engellerin silahlı hareketlerle aşılması gereken noktalara vardığı an, bu konuda gösterilecek en küçük tereddüt, gericilere hizmet edecektir. Yalnız böyle zamanlarda, "1. Yığınların duyguları hesaba katılmalıdır; 2. O yöredeki işçi sınıfı hareketinin koşulları hesaba katılmalıdır; ve 3. Proletaryanın kuvvetlerinin ziyan olmaması konusunda dikkat gösterilmelidir."(12)

Devrimci içerikli bu şiddet, ilerde halk hareketlerinin önderlerini bizzat halkın kendi mücadelesi içinden çıkartacak okuldur. Halkı, emekçi kitleleri ve devrimcileri, hiçbir siyasi görüş ayrılığı gözetmeksizin gelişigüzel hedef alan sivil faşist terör ve gerici burjuva terörü, devletin resmi güçlerinin izleyiciliği ve tanıklığı önünde sürerse ve halkın can güvenliği sağlanamazsa, devrimcilerin, emekçi kitlelerin ve geniş halk yağınlarının başlangıçta zorunlu savunma gereksinimi giderek de muhtemel saldırı odaklarını baskı altında tutmak istemesinden doğal bir şey olamaz. Çünkü emekçi kitleler, ezen ve sömüren sınıfların diktatörlüğünden kendilerini korumasını bekleyemezler. Onların yasalarına kendilerini teslim edemezler. Bu nedenle halkın savunmasını, bizzat kendi güçleriyle yapmak ve örgütlemek zorunluluğu vardır. Bu görev, bizzat devrimcilere düşmektedir.

Siyasal bunalımın silahlı mücadele boyutlarına ulaştığı günümüzde, hayat pahalılığı, açlık, işsizlik, güvensizlik de alabildiğine yoğunlaşmaktadır. Bu koşullarda, Türkiye'nin Marksist-Leninistleri, Türkiye için özel ve yeni olanı bulmak zorundadırlar. Bunun için de, bilinçlerini koşullandıran dogmalardan kaba etkilenmelerden, ezbercilikten ve bağnazlıktan kendilerini kurtarmak ve ülkemizin somut gerçeğinin özünü kavrayarak, devrimin kapısını aralayacak "püf" noktasını bulmak görevi ve sorumluluğunu yerine getirmelidirler.

Devrimin objektif koşullarının varolduğu ülkemizde devrimin yolunu bulamamamızın temel nedenlerinden biri "korkaklığımız"dır. Bu korkaklık devrimin yolunu bir reçete berraklığıyla devrim ustalarının yapıtlarında aramamızdan kaynaklanmaktadır. İyi bilmemiz gereken Marx ve Engels de içinde olmak üzere, bütün ustaların yapıtlarında, kendi ülkelerini devrime

götüren tahlil ve teorilerde, eğer o yaratıcı ve bütünlüklü bir tarzda kavranırsa, devrimin; eğer o bir dogma olarak ve bütünselliğinden parçalanmış bir tarzda ele alınırsa revizyonizm, oportünizm ve karşı devrimin silahları vardır. Sovyetler Birliği'nin revizyonist yönetici ve ideologları karşı devrimci teorilerine dayanak olarak; Çin revizyonizminin teorisyenleri sınıf uzlaşmacısı, emperyalist yardakçısı tezlerine dayanak olarak, ustaların yapıtlarından bölümler göstermiyorlar mı? Ayrıca belli tarihi dönemler için doğru olan, değişik tarihi koşullarda yanlış olabilir.

Marksizmin özü, yaşayan hayatın diyalektiğidir. Bugün, devrim ve revizyonist karşı devrim, ideolojik ve teorik dayanaklarını aynı kaynaklarda aramaktadır. Çünkü Marksizm-Leninizm, bütün ezilen dünya halklarının gözünde büyük bir güven kaynağıdır. Bu nedenle Marksizm-Leninizmin saflığını koruması ve geliştirilmesinde, tayin edici mücadele; dünya devriminin yolunu aydınlatacak olan ideolojilerin korunmasındaki esas mücadele, öncelikle başını Sovyet revizyonistlerinin çektiği modern revizyonizmle, başını Çin'in çektiği yeni oportünizmle, dünyanın çeşitli ülkelerindeki Marksist-Leninistler arasındaki mücadele haline gelmiştir. Ve özellikle de bu nedenle, Çin'in başını çektiği oportünizm daha tehlikeli ve birinci plana alınması gereken bir engeldir. Bu engel doğru bir mücadele ile aşılmadan, Sovyet sosyal emperyalizmine karşı doğru bir mücadele verilemez; başını ABD'nin çektiği emperyalizme karşı doğru bir mücadele verilemez. Yeni oportünizm, sosyal emperyalizme ve emperyalizme karşı verilen mücadeleyi, dünya çapında, dünya komünist hareketinin birliğine büyük bir darbe indirerek çelmelemiş, su katmıştır.

Çin'li oportünistler, "bir emperyaliste karşı mücadelede diğerleriyle bütünleşme" anlamı taşıyan siyasetlerinin bir sonucu olarak, başını ABD'nin çektiği emperyalizmle uzlaşmış, sömürge ve yarı sömürge ülkelerdeki halk hareketlerine büyük zararlar vermiştir.

Ekim Devrimi'nin şanlı mirasına sahip çıkan proleter devrimcilerin günümüzdeki en önemli görevleri arasında şunlar bulunmaktadır:

1. Dünya gericiliğinin en köklü ve en deneyli emperyalistlerine, başta ABD olmak üzere, Avrupalı ve Asyalı emperyalistlere karşı savaşmak.
2. 1950 sonlarında, Lenin'in ve Stalin'in proleter Rusyası'nı, adım adım değiştirerek sosyal emperyalist bir ülke haline getiren modern revizyonizme ve onun hegemonyacı ve sosyal emperyalist emellerine karşı savaşmak.
3. Marksizm-Leninizmin en temel tezlerini, çağın değiştiği gerekçesiyle reddeden yeni oportünizmin temsilcisi Çin yöneticilerine ve onun uluslararası uzantılarına karşı savaşmak.
4. ABD ve Rus sosyal emperyalistlerinin ve diğer emperyalistlerin yerli işbirlikçilerine karşı savaşmak.
5. Proletarya hareketinin içinde varlığını sürdüren çeşitli revizyonist, oportünist ve reformist etkilere karşı savaşmak. Bütün mücadeleleri belirleyecek olan budur. Yani devrimci hareket kendi iç sorunlarını çözmeden düşmanlarla arasındaki sorunları çözecek mücadeleyi başarıya ulaştırmaz. Gerek "devrimciler birbirlerini yiyorlar" diye sevinen devrim düşmanları ve gerekse onlara bu "sevinç" zeminini hazırlayanlar bilmelidir ki, er ya da geç ama sonucunda mutlaka, yenilen proleter saflara sızmış olan devrim düşmanı etkiler ve onların temsilcileri olacaktır. Marksizm-Leninizmin arılığını ve devrimci ilkelerini korumak göreviyle yükümlü bulunan ülkemiz devrimcileri de, Ekim Devrimi'nin 61. yıl dönümünde bu görevlerin bilincindedirler.

Tarihi dersler bize "üç dünya" oportünizmini ve onların siyasi temsilcilerini ulusal ve uluslararası planda işçi sınıfı hareketi içinde, modern revizyonistlerin hemen yanında, en tehlikeli düşmanlarından biri olarak ele almayı emrediyor. Onlar, "iki süper devletin, özellikle Sovyetler Birliği'nin kışkırttığı gerici bir iç savaş önlemek ve ülkemizin bağımsızlığını savunmak için CHP'yi, AP'yi, MSP'yi ve bütün devrimci ve demokratik örgütleri güç birliği yapmaya çağırıyoruz."(13) diyecek kadar "cesaret" sahibidirler. "Bir Marksist kendini sınıf mücadelesine dayandırır, toplumsal barışa değil. Belirli keskin siyasal ve iktisadi bunalım dönemlerinde, sınıf mücadelesi doğrudan bir iç savaş, yani toplumun iki kesiti arasında silahlı mücadeleye doğru gelişme gösterir. Böyle dönemde Marksistler, iç savaştan yana

yerlerini almak zorundadırlar. İç savaşın herhangi bir moral suçlaması, Marksist açıdan kesenkes benimsenemez.”(14)

Onların anlayışına göre gelişen sınıf mücadelesi, sadece sosyalemperyalistler ve işbirlikçilerinin isteğine göre biçimlenmektedir. Oysa sınıf mücadelesi, şu ya da bu partinin, şu ya da bu sınıfın isteğine göre değil, toplumun objektif sosyal ve ekonomik yasalarına göre biçimlenir. “Üç dünyacı” Aydınlık oportünizmine göre, faşist bir parti, ABD emperyalizminin yeminli savunucusu olan bir parti, yani MHP’nin hamisi AP, ülkemizin bağımsızlığının “korunması”nda rol oynayacaktır. Çünkü onlar için ülkemiz “bağımsız” bir ülkedir. Ve bu nedenle, bağımsızlığımızı kazanmak yerine, ülkemizdeki her tipten emperyalistleri ve onların uşaklarını yerle bir etmek yerine, “ülkemizin bağımsızlığını savunmak” gereklidir. Bu, ülkemizdeki gerici burjuva diktatörlüğünün devamı, yarı sömürge yapının devamı, emekçi kitlelerin sömürülmesinin devamı, kitle katliamlarının devamı için, halk düşmanı gericilerle işbirliğinden başka hiçbir anlama gelmez. Ülkemizin ve halkımızın bugünkü noktaya gelmesinin baş sorumlularından biri işbirlikçi tekelci burjuvazi ve toprak ağalarının partisi AP değil midir? AP’dir... fakat dünya halklarının baş düşmanlarını, iki süper devleti tek süper devlete indirersen, onların işbirlikçileriyle bir diğer süper devlete karşı ittifak çağrılarını yapmaktan doğal ne olabilir? Bugün her türden emperyalizme karşı teslimiyetçi bir siyaset izleyen; faşist kutupların üstüne yürürken denge politikası izlemek için bütün sola ağır darbeler indirme hazırlığında olan CHP, ülkemizin bağımsızlığının önündeki engellerden biri olarak kendini her geçen gün biraz daha belirginleştirirken, onlara çağrı yapmak, ÇKP’nin ABD, Japon ve Alman emperyalistleriyle işbirliğini yoğunlaştırdığı, dünya barışını bunlarla birlikte “korumaya” hazırlandığı bir döneme rastlarsa buna şaşmamak gerekir.

Doğası gereği muhalefetteki CHP ile iktidardaki CHP arasında büyük farklar vardır.

Muhalefetteki CHP (değişik zamanlarda defalarca belirttiğimiz nedenlerden ötürü) ilerici, demokrat görünümlü idi. İktidardaki CHP gericidir, işbirlikçi tekelci burjuvazi ve toprak ağalarının temsilcisi olma yolunda büyük adımlar atmıştır ve “umut”un anlamını halka göre değil, burjuvaziye göre şekillendirmektedir. Bu “siyasi rejim” anlayışları ne olursa olsun, sınıfsal temelini burjuvazide bulan partiler için kaçınılmaz bir sonuçtur.

Bugün TİKP-Aydınlık oportünizmi de bu anlamdan olarak kendisini burjuvaziye kabul ettirmek için çaba harcıyor.

Soruyoruz:

Ezilen ve sömürülen sınıf ve tabakaları ezen ve sömürenlerle aynı cepheye çağırmak ne anlama gelir?

Bu, “sınıf uzlaşmacılığı” siyaseti, son çözümlemede sınıf mücadelesini burjuvazinin safında ve onun yararına sürdürmeyi getirmiyor mu? Bu, sosyal-emperyalistlere karşı mücadele adı altında, başta ABD olmak üzere, diğer emperyalistlerle aynı saflarda yer almak ve halkların devrim davasına ihanet anlamına gelmez mi? Bu, ezilen Kürt ulusunu, ulusal ve demokratik haklarını aramaktan vazgeçmeye, ezen ulusun burjuvazisinin bayrağı altında toplanmaya çağırmak değil midir? Çin’li revizyonistler, Kürt ulusunun mücadelesine “engel olun” diye talimat verirken kime hizmet ediyor ve kendi uzantılarını kimlerin yanına yerleştiriyor?

Bir zamanlar HK ve HY gazetelerini “Faşist Diktatörlük” tanımını kulanmadıkları için en ağır dille yayılım ateşine tutan, onları kendi görüşleri karşısında kolayca boyun eğdiren; bugün ise günlük gazetelerinde “Faşist dikta heveslilerinin yeni tertibi”(15) diyen Aydınlık oportünizmi, bir zamanlar etkilediği kesimlere baskıyla kabul ettirdiği “faşist diktatörlük” tanımından bugün kendisi vazgeçmiştir ve devletin faşistleştirilmesi süreci içinde kurumlaştırılan 1971 temelli kontrgerilla için, “devlet içindeki kanunsuz kontrgerilla” demekle yetinmekte ve fakat öte yandan çeşitli devlet kurumları içindeki faşist güçleri ve bizzat faşistleşmenin odağı olan burjuva diktatörlüğünü “meşru” saymaktadır.

Ekim Devrimi bize uzlaştırıcı partilere karşı mücadeleyi ve onların her alanda tecrit edilmesi gerektiğini öğretiyor. Çünkü bu tip mihraklar yenilmeden, kitlelerin önünde bunların maskeleri düşürülmeden devrimi başarıya ulaştırmak mümkün değildir.

Bolşevikler, devrimin bütün aşamalarında oklarının hedefini, işçi sınıfının hareketi içindeki düşmanlara, halkın sahte dostlarına yöneltmişlerdir. Bu, genel bir kuraldır ve Marksizm-Leninizmin evrensel doğrularından biridir. Bolşevikler de devrimin harekete

geçirilmesi döneminde en tehlikeli gruplaşmalar olarak uzlaştırıcı partilerin tecrit edilmesi yolunu izledi.

Leninizmin stratejik kurallarını oluşturan nedir?

Bu kural şunları kabul etmeye dayanır:

1. Pek yakında olacak olan devrimin harekete geçirilmesi döneminde, devrim düşmanlarının en tehlikeli toplumsal dayanağını uzlaştırıcı partiler oluşturur.
2. Bu partiler tecrit edilmeden, düşmanı (çarlığı ya da burjuvaziyi) devirmek olanaksızdır.
3. Dolayısıyla, devrimin hazırlanması döneminde okların en önemli hedefi, bu partileri tecrit etmek, büyük emekçi kitleleri bu partilerden koparmaktır.

Çarlığın karşı mücadele döneminde, burjuva demokratik devriminin hazırlanması döneminde (1905-1916), Çarlığın en tehlikeli toplumsal dayanağı liberal-monarşist parti, Kadet partisi olmuştur. Neden? Çünkü bu parti uzlaştırıcı bir partiydi. Partinin o zaman başlıca darbelerini Kadetlere yöneltmesi doğaldı, çünkü Kadetleri tecrit etmeden, köylülükle Çarlık arasında bir kopmaya güvenilemezdi; ve bu kopmayı sağlamadan da devrimin zaferine güvenilemezdi.

Birçok kimse, o zaman Bolşevik Parti'nin bu özelliğini anlamıyor ve Bolşevikler için, Kadetlere karşı mücadelenin, baş düşmana, Çarlığa karşı mücadeleden "önce geldiği"ni söyleyerek, Bolşevikleri aşırı bir "Kadet düşmanlığı" ile suçlamalar, baş düşmana karşı zaferi kolaylaştırmak, yakınlaştırmak amacıyla uzlaştırıcı partinin tecrit edilmesini gerektiren Bolşevik stratejinin apaçık olarak anlaşılmasını gerçeğini açığa vuruyordu." [16]

5 Haziran 1977 genel seçimlerinde, "Seçimlerde Neden CHP Desteklenmelidir?" adlı broşürümüzde gerekçelerini ortaya koyarak, CHP'nin desteklenmesi gerektiğini savunduk. Bazı siyasi akımlar da, CHP'ye karşı, AP, MHP, MSP'ye "kayıtsız" bir tutum içinde "mücadele" yürüttüler. Yerli gericiyi bir bütün olarak ele aldılar ve yerli gericiliğin kanatları arasındaki çelişki karşısında "kayıtsız" kaldılar. Adını açıkça koymamakla birlikte seçimleri boykot ettiler. Taktik farklılıklarına karşın, temelde birleştiğimiz nokta aynıydı; uzlaşıcı ve uzlaştırıcı bir parti olan CHP'nin kitlelerden tecriti. Biz, Marksizm-Leninizmin temel yasalarından biri olan, kitlelerin kendi deneyleriyle öğrenmeleri gerektiğinden hareket ederek, bir CHP iktidarının, kitleleri daha çabuk uyandıracaklarını, CHP'ye ve onun önderlerine olan bağlılığın zayıflayacağını, aynı zamanda AP ve özellikle MHP tarafından temsil edilen faşist güçlerin iktidar ihtimaline karşı, devletin olanaklarını halka karşı en hayasızca kulanmalarına, faşist örgütleri kuvvetlendirmelerine karşı, CHP'nin desteklenmesinin daha doğru olacağını düşündük. Çünkü "biz, anarşist değiliz ve belli bir ülkede nasıl bir siyasi rejimin mevcut olduğu meselesi karşısında, yani demokratik hak ve hürriyetler çok büyük ölçüde kısıtlanmış da olsa, burjuva demokrasisi şeklinde görülen bir burjuva diktatörlüğü mü, yoksa açık faşist biçimiyle bir burjuva diktatörlüğü mü meselesi karşısında kayıtsız kalamayız. Sovyet demokrasisinin savunucuları olarak uzun yıllar inatçı mücadelelerle işçi sınıfının elde ettiği demokratik kazançların her katresini sonuna kadar savunacağız ve bunların genişletilmesi için kararlılıkla mücadele edeceğiz." [17]

Hayat bizim düşüncelerimizi bir iki biçimselliğin dışında öz itibarıyla doğruladı. Kısa bir zaman içinde bile olsa, kitleler CHP'den umduklarını bulamadılar. Milyonlarca insan düş kırıklığına uğradı. CHP'nin nasıl bir düzen değişikliğinden yana olduğunu kendi acı deneyleriyle gördüler. Hayat pahalılığı, artan işsizlik, emperyalizme bağımlılığın yoğunlaştırılması, demokratik hakların kısıtlanması, devrimciler ve yurtseverler üzerinde yoğunlaştırılan baskılar, kısa zamanda geniş bir halk kitlesinin gözünü açtı. Öte yanda, bir CHP hükümetine bile hayat hakkı tanımak istemeyen açık faşist diktatörlük yanlısı güçler, kitle katliamları, sabotajlar, mezhep çatışmalarını kışkırtmak gibi hile ve tertiplerden tutun da, bölgesel ayaklanmalara varıncaya dek çeşitli yolları denemekten geri durmadılar. Halk kitleleri, bizzat kendi deneyleriyle gördüler ki reform vaatleri yapan bir CHP'ye bile hayat hakkı tanımayan güçler, gerçek bir halk iktidarının parlamenter yollarla kurulmasına, kapitalistlerin ve toprak ağalarının mallarına el konulmasına kendi gönül rızalarıyla evet demeyeceklerdir. Egemen sınıfların, kendi çıkarlarına zarar verecek en küçük değişikliğe bile tahammülleri yoktur. Özellikle bu dönemde barışçı yol hayalleri, seçimle iktidar hayalleri, oldukça ağır darbeler yedi.

Yurdumuzda, CHP'nin kitlelerce kavranan uzlaşıcılığının yanı sıra, daha tehlikeli olan bir parti ortaya çıktı. Bu burjuva özünü "Marksizm"le boyamış olan TİKP'tir. Çin revizyonizmi ve büyük devlet hegemonyacılığının ülkemizdeki temsilcisi olan bu parti, en az Rus sosyal emperyalizmi yardakçısı ve savunucuları olan partiler kadar tehlikelidir ve kitlelere gerçek yüzlerini açıklamak ve kitleleri bu akımın siyasi ikiyüzlülüğüne karşı uyanık tutmak en temel görevlerimizdendir.

Aydınlık oportünizmine ve onun "proleter devrimcilik" boyası altındaki devrim düşmanı özüne en iyi cevabı Ekim Devrimi'nin dersleri vermektedir.

"Ekim'in hazırlanması döneminde, mücadele halindeki güçlerin ağırlık merkezi, yeni bir plan üstüne kaymıştı. Artık Çar yoktu. Kadet partisi, uzlaştırıcı güç halinden emperyalizmin yönetici bir gücü haline gelmişti. Mücadele, artık Çarlık ile halk arasında değil, burjuvazi ile proletarya arasındaydı. Bu dönemde, emperyalizmin en tehlikeli toplumsal dayanağı, demokratik küçük burjuva partilerden oluşuyordu. Neden? Çünkü bu partiler o zaman uzlaştırıcı partilerdi, emperyalizm ile emekçi kitleler arasında uzlaştırıcı partilerdi. Bolşeviklerin başlıca darbelerini bu partilere yöneltmiş olması doğaldır, çünkü bu partileri tecrit etmeden, emekçi kitlelerin emperyalizmden kopmasına bel bağlanmazdı; oysa bu kopmayı sağlamadan, Sovyet devriminin zaferine güvenilemezdi. Birçok kişi o zaman Bolşeviklerin taktiğinin bu özelliğini anlamıyorlardı; onları, Sosyalist-Devrimciler ve Menşeviklere karşı 'aşırı bir kin' beslemekle ve baş hedefi 'unutmakla' suçluyorlardı. Ama Ekim'in hazırlanması döneminin bütünü, Bolşeviklerin, Ekim Devrimi'nin zaferini sağlayabilmesinin ancak bu taktik sayesinde olanaklı olduğunu güzel bir biçimde göstermektedir."(18)

Sonuç olarak özetlersek, Ekim Devrimi, sınıflararası mücadelenin zorunlu sonucu olarak doğmuştur. Bu mücadele içinde devrim, karşı devrime, toplumsal, siyasal, kültürel, ve sanatsal her alanda yıkıcı darbeler indirdi. Ekim Devrimi sınıf mücadelesinin hem tarihi bir sonucu, hem de sınıfsız topluma ulaşma mücadelesinde proletarya diktatörlüğünün ilk adımı idi. Leninizmin düşmanları, oklarını sürekli olarak bu noktaya, proletarya diktatörlüğüne yönelttiler. Leninizmin özü olan proletarya diktatörlüğünü yıkmaya çalıştılar. SBKP içinde, taa kurulduğu günden beri süren iki çizgi arasındaki mücadele, yani proleter yol ile burjuva kapitalist yol arasındaki, burjuvaziyle proletarya arasındaki mücadele, Stalin'in ölümünden kısa bir süre sonra, burjuvazinin lehine değişti. Lenin'in, Stalin'in ve milyonlarca komünistin emeğiyle inşa edilmiş proletarya partisi, Kruşçev kliği tarafından gaspedildi. Proletarya partisini, "bütün halkın partisi", proletarya diktatörlüğü devletini de "bütün halkın devleti" olarak değiştirdiler. Bu değişim sinsice, adım adım gerçekleştirildi. Artık, dünyanın ilk proleter sosyalist ülkesi Sovyetler Birliği revizyonizmin ülkesi, giderek de sosyal emperyalizmin ülkesi oldu.

Bugün aynı yolda Çin revizyonistleri yürüyor. Sovyetler Birliği'ndeki geriye dönüşten tarihi dersler çıkartmış olan dünya proletaryası bu kez gaflete düşmedi, uyanık davrandı, onların karşı-devrimci yüzünü kısa zamanda bütün çıplaklığıyla görmeye başladı.

Bugün, dünya karşı devrim cephesi güçlüdür ve çok çeşitlilik göstermektedir. Devrimin güçleri ise, dağınık ve bölük pörçüktür. Karşı devrim cephesi, Çin revizyonistlerinin getirdiği taze kanla köhnemiş gövdelerini ayakta tutmaya çalışıyor.

Ekim derslerine, Sovyetler Birliği'ndeki ve Çin'deki geriye dönüşün tarihi ders ve deneylerine sahip dünya devrimci proletaryası, Marksizm-Leninizm kaldırıcıyla, her türden emperyalistleri, emperyalizmin yardakçılarını, onların şu ya da bu tipteki gerici uşaklarını alaşağı edecektir. Tıpkı 1917 Ekim'inde Rusya'da olduğu gibi.

1978 Kasım'ında, Güney'in 11. sayısında yayınlandı.

BİR KÜÇÜK BURJUVA İLLETİ OLAN GRUPÇULUK DEVİRİM DÜŞMANLARINA DEVİRİMİN GÜÇLERİNİ KUNDAKLAMA FIRSATI VERİR

"Biz işçi sınıfının birleşik cephesinden yana ve sınıf düşmanına karşı olduğumuz süre, ne şahıslara, ne bir örgüt ya da partiye, hiç kimseye saldırmayacağız. Buna karşılık, işçilerin eylem birliğini köstekleyen şahısları, örgütleri ve partileri eleştirmek, proletaryanın ve onun davasının menfaati icabıdır, görevimizdir."

DİMİTROV

1. GRUPÇULUĞUN SINIF KÖKLERİ

Devrimci hareket içinde, gerçekten devrim isteği taşıyan ve bu doğrultuda mücadele eden bütün içten unsurları rahatsız eden siyasi grupçuluğun, özellikle de bu örgütsel anlayıştan canalan sekterliğin, kendini beğenmişliğin toplumsal ve ideolojik dayanaklarını küçük burjuva yapısında aramalıyız. Grupçu olmak ya da olmamak isteğe bağlı bir olay değildir; belirleyici olan maddi koşullardır, grup yapısında ısrar edenlerin sınıfsal içeriğidir. Küçük burjuvazinin örgütlenme anlayışındaki kısırlık ve bağnazlık, kaynağını, küçük üretim temelinde biçimlenmiş küçük burjuva dünya görüşünden alır. Çöken ve eriyen bir sınıf, doğası gereği telaşlı, kaypak ve saldırgan olur. Küçük burjuva, işçilere, emekçi kitlelere karşı küçümseyici, kendini beğenmiş ve bağnazdır. O, hiçbir zaman proleterleşmeyi ve proletaryanın davasını bir amaç olarak önüne koymaz. Zengin olma, sınıf değiştirme umudu ise sürekli; bu umut ise onu zenginlere karşı yordakçı ve teslimiyetçi yapar. Onlarla, en küçük çıkarları için uzlaşmalara girmekten çekinmez.

Bütün dünya devrimlerinin deneyimleri, çöken sınıflardan biri olan küçük burjuvazinin, tutarlı bir örgütlenme anlayışına sahip olmadığını, disiplinli ve sağlam bir tutumu benimseyemediğini göstermektedir. Bir yanda emperyalistlerin, büyük burjuvazinin, toprak ağalarının baskısı, öte yanda gelişen ve güçlenen, şu ya da bu sınıfın kuyruğuna takılmanın çıkmazını kavrayan ve bağımsız bir güç olarak kendini vareden devrimci proletarya hareketi arasında kendine yer arayan küçük burjuvazinin saflarında süreli çözümler olur; bu süreçte proletaryanın devrimci saflarına yüzeysel devrimci heveslerle ve binbir hayallerle katılan bir takım unsurlar, beraberinde küçük burjuva özelliklerini ve zaafalarını da birlikte götürürler. İlişki kurdukları emekçi unsurları, kendi kavrayışları temelinde biçimlemeye çalışırlar fakat proletaryanın maddi koşulları, proletaryanın tarihi mücadelesinin bilimsel mirasları, küçük burjuva anlayışları mahkûm edecek değerli deneyimleri ve bilgileri proletaryaya ve onun devrimcilerine ulaştırır.

Küçük burjuva siyasi çizgi, örgütsel alana görünümü ve adı ne olursa olsun, içeriği anlamında grup biçiminde yansır. Yani adı "parti" de olsa, öz itibarıyla gruptur, siyasi olarak grupçudur. "Parti" adı, kendi grubunu, kendi kendine parti ilan etmesinden başka bir şeyi ifade etmez. Grupçuluk anlayışı, küçük burjuva mülkiyet ve rekabet anlayışı temelinde, küçük burjuvaziye özgü hastalıklı duygularla beslenir. Dünya devrimci hareketi bize, küçük burjuva anlayışını aşamamış unsurların, çoğu kez partinin oluşturulması ve inşası süreci içinde bile kariyerist ve grupçu yapılarını ve eğilimlerini sinsice koruduklarını ve parti içinde siyasi hiziplerin kaynağını oluşturduklarını öğretir. Bugün, grupçu bir ruhla eğitilen grup taraftarları içinde, grup içinde grup oluşturma eğilimleri açıkça görülmektedir. Grupları sürekli huzursuz kılan nedenlerin başında, grup içi çelişmelerin keskinleşmesi gelmektedir. Her grup, bir diğerinin çöktüğünün, kendilerinin ise geliştiğinin propagandasını yapmaktadır. Kişiler, bir gruptan diğerine geçtikçe, nitelikleri ne olursa olsun övgüye layık görülme ve itibar sahibi edilmektedir. En olumsuz, en cüruf unsurlar için bile grup kapıları ardına kadar açıktır.

Devrimci proletarya, proletarya devrimi ve proletarya diktatörlüğü mücadelesi yolunda, uzun bir tarihi dönemi ve toplumsal pratiğin her alanını kapsayan sınıf savaşları içinde, her tipten

özel mülkiyet duygusunu, bu duyguların etki ve kalıntılarını ve bu duygu ve düşüncelere tekabül eden ve aynı zamanda bu duygu ve düşüncelerin örgütsel temelini oluşturan gruplaşmaları, hizipleşmeleri, canaldıkları mülkiyet biçimleriyle birlikte bir daha hortlamamak üzere yerle bir ederek zafere ulaşacaktır. Bunun için zorunlu ilk adım, grup yapılarını parçalamak doğrultusunda, tutarlı ve ilkeli bir ideolojik mücadele vermek olacaktır. Çünkü devrimci proletarya, düşmanlarını yenebilmek için grup öncülüğünü değil, partinin öncülüğünü zorunlu önkoşul olarak görür. Ayrıc, yalnızca proletaryanın öncülüğü ile de düşmanı yenemeyeceğini çok iyi bilir.

2. GRUPÇULUK, DÜŞMANI TAKTİK PLANDA KÜÇÜMSEYEN, ÖZÜNDE SAĞ BİÇİMDE "SOL" KÜÇÜK BURJUVA ANLAYIŞIN İFADESİDİR

Sınıf mücadelesinin yükselişi, bütün sınıfları, özellikle de burjuvaziyle proletaryayı, son hesaplaşma için her konuda hazırlığa, cephele kurmaya, mücadele organ ve silahlarını yeniden gözden geçirmeye iter. Devrimci saflarda, mücadelenin belli bir aşamasına dek grupların varlığı doğaldır; hatta kaçınılmazdır. Grupları yetersiz kılacak, onları birleşmeye zorlayacak nesnel koşullar henüz gelişmemiştir. Bu dönem, kavrayış, arayış ve geçiş dönemidir. Gruplar, olanakları elverdiğince, sınıf mücadelesinin yaygınlaşmasına, siyasal ve toplumsal gerçeklerin açıklanmasına yardımcı da olurlar. Ve kabaca da olsa —olumlu ve olumsuz anlamda— safların berraklaşmasına hizmet ederler. Ama öyle bir tarihi dönem gelir ki, bir siyasi grup, adı ister "parti", ister "dernek", isterse bir yayın çevresinde "örgütlenmiş" insanlar topluluğu olsun, içeriği anlamında, gerçek bir proletarya partisi karşısında, onun gelişmesinin ve mücadelesinin önünde bir grup olarak kaldıkça, proletaryanın ve ezilen emekçi kitlelerin devrimci mücadelesine zarar verir. Doğaldır ki, devrimci süreç içerisinde, bütün istek ve dileklere karşın, birtakım gruplar varlıklarını sürdürmeye çalışacaklardır; birden çok "parti" de olacaktır. Hatta bazı grupların varlığı, olumsuz, bireyci, anarşist, bozguncu unsurları bağrında toplayacağı için, devrimci hareketin safından atılmışları, bir mıknaş duyarlığıyla kendi çevresinde toparlayacağı için, devrimin güçlerinin arınması açısından yararlı da olacaktır. Kuşkusuz, değişmez tek gerçek, devrime damgasını vurabilecek partinin tek olacağıdır. Öte yanda, devrim kendisine yararlı olan her kıpırtıyı, her eylemi ve katkıyı, hangi biçimsel yapıdan gelirse gelsin, özenle kucaklayacaktır. Bu kucaklama işlemini doğru ve her eylemi birbiriyle bağlantısı içinde değerlendirecek olan partidir. Parti, ilk elde, çeşitli grup yapıları içine dağılmış proleter devrimcilerin grup yapıları içine sığmamaları sonucu kitleler içinde önderlik niteliklerini kazanmış ileri unsurlarla, bağımsız devrimcilerle, devrimci bir program temelinde ilkeli birleşimini emreder. Parti, proletaryanın yeni bir dünya kurma savaşımı içinde pişmiş (başlangıçta çeşitli zaaf lar taşıyım olsalar bile) en ileri, en bilinçli, en deney sahibi fedakâr unsurların, Marksist-Leninist ideoloji ve teori temelinde birliği demektir. Devrimini gerçekleştiren bütün ülkelerde genellikle böyle olmuştur. Küçük küçük Marksist gruplar, bağımsız kişiler, mücadele içinde birleşmişler ve proletaryanın partisini oluşturmuşlardır. Burjuvaziye ve her türden gericiliğe karşı mücadelede, olumsuzluklardan ve zaaf larından olabildiğince arınarak, siyasal, ideolojik ve örgütsel inşayı gerçekleştirmişlerdir. Kitlelere önderlik etme görevini yerine getirerek devrimi başarıya ulaştırmışlardır.

Bir partinin ya da bir grubun siyasal çizgisinin niteliğini belirleyen temel ölçüt, partinin (ya da grubun) ülkedeki toplumsal, ekonomik ve siyasal yapıyı doğru değerlendirip değerlendirememesi, objektif koşullara en uygun subjektif etkenleri oluşturup oluşturamaması, bu doğrultuda sağlıklı adımlar atıp atamaması, sınıflararası ilişkileri ve çelişkileri doğru değerlendirip değerlendirememesi, sloganlarının doğruluğuna kitleleri kendi deneyimleriyle inandırıp inandıramaması, ulusal sorun karşısında doğru tavır takınıp takınamaması, kitlelerle canlı bağlar kurup kuramaması, kısacası, Marksizm-Leninizm'in evrensel gerçeği ile ülkenin somut devrimci durumunu yaratıcı bir biçimde birleştirip birleştirememesidir.

Bir parti, doğru bir siyasal çizgiye ve bu çizgiyi hayata geçirecek, emekçi kitlelere götürebilecek ve onları örgütleyebilecek kadrolara sahipse, er geç devrimi gerçekleştirmeyi başarır; bir grup, doğru bir siyasal çizgiye ve bu siyasal çizgiyi özümlemiş sağlıklı kadrolara sahipse, belli bir mücadele süreci içerisinde, diğer grupları, siyasal, ideolojik ve örgütsel

değişime uğratar; o grupların en ileri unsurlarını kendi bayrağı altında toplar ve partileşmeyi sağlar. Ya da bir grup gerçekten doğru siyasi bir eğilime sahipse, kendi siyasi çizgisinin eksik ve zaafalarını kavrar, bağınazlığa düşmeden diğer grupların doğrularıyla kendi doğrularını birleştirir; bu yeni siyasi, ideolojik ve örgütsel bileşim, partinin çekirdeğini oluşturur. Siyasi çizginin doğruluğu ya da yanlışlığı, subjektif değerlendirmelerle belirlenmez. Bir grubun ya da kişinin kendisi için yaptığı değerlendirmeler, bizim için değerlendirmenin sadece bir yönünü oluşturur. Kağıt üzerinde genel doğrular yeterli değildir. Asıl değerlendirme, toplumsal pratik içerisinde, sadece grupların ve kişilerin kendi istemleri doğrultusunda değil, üretim mücadelesi, sınıf mücadelesi temelleri üzerinde yükselen hayatın yeni güçleri tarafından, bizzat hayatın içinde yapılacaktır. Çeşitli değerlendirmeler ve tesbitler arasındaki farklılıkların kökleri bir yanıyla Marksizm-Leninizmin kavrayış düzeyi, özellikle ve öncelikle de ülkenin toplumsal ve ekonomik yapısının derinliklerinde aranmalıdır. Değişmek ya da değişmemek isteğe ve iradeye bağlı değildir; istemek ve irade, değişimin sadece bir unsurudur. Tayin edici olan, hayatın maddi zorunluluklarıdır, gereksinimleridir. Her sınıf, tarihi zorunluluk gereği, kendi çıkarları doğrultusunda siyasal ve toplumsal değişimi ya da değişmemeyi amaçlayan bir mücadele içinde yer alır. Bu nedenle, her sınıf, değişimi —ya da değişmemeyi— kendi yararına gerçekleştirebilecek örgütlenmelere, çalışma ve mücadele biçimlerine, sınıf dayanaklarına ve çeşitli ittifaklara ihtiyaç duyar. Sınıf mücadelesi, toplumsal yapıyı temelinden sarsar. Bu alt üst oluş içinde, küçük burjuvazi, kendi dar dünyasına tekabül eden grupçu örgütlenmede ve bir avuç insan yığınıyla yetinmede ısrar edecektir. O, örgütsel başarısızlığın ana nedenlerini araştırmak, hatalarının köklerini bulmak yerine, körü körüne, hırçınlığını ve bağınazlığını sürdürecektir, gözlerindeki perdeyi aralamakta direnecektir. Öte yanda, proletaryayı modern üretim koşullarından ötürü en devrimci sınıf haline getiren özelliklere ve nedenlere baktığımız zaman, proletaryanın grupçuluğa ve her türden dar anlayışa ve idealizme karşı mücadelesinin içeriğini anlayabiliriz. Proletaryanın yalnızca öncüsüyle (parti ve sınıf olarak proletarya) devrimi gerçekleştiremeyeceğinin temel nedenlerini kavradığımız zaman, proletaryanın dünya görüşü, buna uygun düşen örgütlenme ve ittifaklar anlayışı ve mücadele biçimleri ile grupçuluk ve grupçuluğun mücadele biçimleri ve birlik arasındaki uzlaşmaz çelişmeleri de görürüz.

Grupçuluk, devrim güçlerini hayatın her alanında böler, cılız düşürür. Gençlik kesimlerinde, sendikalarda, demokratik kitle örgütlenmelerinde ve hatta cezaevlerinde durum böyle değil midir? Grubun çıkarları ile devrimin çıkarlarını özdeş görenler, kendi geçmişlerine ve bugüne kadar temel sorunlarda bile kaç kez görüş değiştirdiklerine bakmalıdırlar. Bu arkadaşlara göre "En temel siyasetler bile, değişir, fakat gruplar değişmez."

Grupçuluk, özde sağ, biçimde "sol" bir anlayışın sonucudur. Çünkü küçük burjuva örgüt anlayışı, düşmanı taktik olarak küçümseyen siyasal ve örgütsel anlayışın ifadesidir. Mao, emperyalizmi konu edinirken, onun ikili tabiatını belirtir; onun hem kağıttan kaplan, hem de gerçek kaplan olduğunu özellikle vurgular. Bu iki yanı, hem kof hem de güçlü yanı birlikte ele almak, fakat birbirlerine karıştırmamak gerekir. Emperyalizmin ve her türden gericiliğin, uluslararası proletaryanın ve ezilen ulus ve devrimci halkların devrimci ulusal kurtuluş savaşları ve toplumsal kurtuluş mücadeleleriyle yıkılacağına inanmamak, sağ oportünizmin teorik temellerini oluşturur. Diğer yanını, yani, günümüz koşullarında, emperyalizmin uluslararası örgütlenme düzeyini, askeri, ekonomik ve siyasal gücünü, bir yığın yenilginin deneyimlerinden çıkardığı dersleri, karşısındaki güçlerin mücadele tecrübesizliğini (ulusal anlamda) hesaba katmamak da maceracılığın teorik temellerini oluşturur. Maceracılar, bir vuruşta emperyalizmin ve işbirlikçilerinin güçlerini yıkacaklarını sanırlar, küçücük başarıları abartırlar, devrimci ruhun ve kararlılığın tekbaşına tayin edici olduğunu düşünürler. Nesnel koşullarla, öznel koşulların uyumunun gerekliliğini ve belirleyici olduğunu unuturlar. Bu nedenlerle, grupçulukta ısrar, örgütsel anlamda maceracılık sayılmak gerekir.

Emperyalizmi ve işbirlikçilerini taktik olarak önemsemeliyiz. Onlardan korkmalıyız. Gerek emperyalistlerin kendi aralarındaki, gerek yerli gericiliğin iç çelişmelerini, gerekse ezen ülkenin burjuvazisi ile ezilen ülkenin burjuvazisi arasındaki çelişmeleri doğru değerlendirmeli ve bunlardan devrimci bir tarzda yararlanmalıyız. Faşistlerin kendi aralarındaki çelişmelerin

doğru değerlendirilmesi de devrime yarar sağlar. Grup yapıları içinde hapsolmek değil, çok gcl, geniş kitleleri kucaklayacak siyasi bir örgütlenmeye gitmeliyiz. İşi çok ciddiye almalıyız. Kitlelerin içinde kök salmalıyız; faşist-revizyonist-reformist ve her türden gerici ideolojilere karşı yılmadan usanmadan savaşmalıyız. Sayıca az olmak grupçuluğu belirleyen ölçü değildir. Kadroları çok dar olan bir parti bile devrime önderlik edebilir. nemli olan siyasi çizginin doğruluğu ve çizginin kadrolarca kavranıp kavranamamasıdır.

Düşmanın taktik gücünü küçümsemek bizi, kendi gücümüzü abartmaya ve dolayısıyla da yenilgiye götürür. İşte küçük burjuva düşmanı küçümsediği için, kendini olduğundan güçlü görür ve gösterir. Yaptıklarıyla vnme ve gösteriş hastalığı, onu sırlarını saklayamaz hale getirir ve legalizmin bataklığına batar. Deve kuşu rneği, kafasını kuma sokunca kendisini gizlediğini sanır ve gövdesini unuttur.

3. GRUPÇULUK, KENDİNİ "EN DOğRU"

KABUL EDEN SUBJEKTİF ANLAYIşIN İFADESİDİR

Buğn lkemizde bazı siyasi grupları, diğer gruplardan ayıran temel ve ortak sav şudur: "En doğru benim, birlik isteyen safıma gelsin." Bu anlayış, ülkemiz devrim sürecine, dink beygirlerinin gzbağıyla bakmanın ve topyekn inkarcılığın bir sonucudur. Onlar, her dönemde, bütün yanlışlarına karşın kendilerini "en doğru" görmeye alıştırdılar. Onların bir kısmı, yakın bir gelecekte "proletaryanın mücadele platformu" diyerek sundukları ve tek doğru olarak kabul ettikleri temel görüşlerinin bir kısmını değiştirecekler, fakat doğruluk savından vazgeçmeyeceklerdir.

Marksizm-Leninizmin, küçük burjuva temellerine sahip ve kendilerini bu temelde biimlemiş unsurlarca, proletarya adına sahiplenilmesi ve kavranmak istenmesi, onları ya gerçekten değiştirecektir ya da Marksizm-Leninizmin doğru çözümlenememesi ve ülke gerçeğinin kavranmaması, onları çeşitli grupçuklar halinde, proleter devriminin önünde bir engel haline getirecektir. Bu nedenle, onlar kitlelerle birleşmek, devim yolunda mücadele eden devrimcilerle birleşmek yerine, birleşebileceği fakat grupçuluğu yıkacağından korktukları güçlere saldıracaklardır.

Marksizm-Leninizmi, küçük burjuvazinin elinde proletaryaya ve onun çeşitli alanlardaki savaşçılarına karşı bir silah olarak kullanmak isteyenler yanılırlar. Çünkü Marksizm-Leninizm, ancak proletaryanın ve onun devrimci savaşçılarının elinde, gerçek partisinin elinde devrimin bir silahı olur ve sınıfsız toplum doğrultusunda verilecek mücadelelerin yolunu aydınlatır. Marksizm-Leninizm, henüz ülkemizde proletaryanın ve yoksul köylülüğün elinde bir silah olmaktan çok, küçük burjuva aydınların çeşitli kesimlerinin elinde, kısır çekişmelerin aracı olarak kullanılmak istenmektedir. Marksizm-Leninizm kısır çekişmelerin, kariyerizmin aracı olamaz. O, başta işçi sınıfı ve yoksul köylülük olmak üzere ezilen ulus ve halkların elinde, pratikte somutlaşan devrimin bir silahı olabilir.

Grupçuluğa karşı, gerçek anlamda bir proletarya partisi için mücadele, proletarya ile burjuvazi arasında varolan uzlaşmaz çelişmenin partileşme süreci içindeki yansımasıdır. Burjuva kökenli etkilenme ve eğilimlerle, bu anlayışların biçimlediği parti anlayışlarıyla proletaryanın anlayış ve iradesinin arpımasıdır. Grup ve "parti" yapısını kendi varlığının nedeni ve mcadesinin amacı gören küçük burjuva, bu dar bataklığı korumak için ölümcül bir mücadele yürütecektir ve gerçek anlamda bir proletarya partisi istedikleri için grup yapılarıyla çelişen herkesi, barışçı ya da barışçı olmayan yollarla ve çeşitli suçlamalarla yok etmeye çalışacaklardır. Onlar, her zaman için, geçerli ve değişmez tek harekettir.

Marksizm-Leninizm, yalnız onların elinde bir silahtır. Oysa devrimin pratiği gösterir ki, Marksizm-Leninizm hiçbir zaman gericiliğin elinde, proletaryanın elindeki Marksizm-Leninizm silahını yenemez. Oportünizmin ve revizyonizmin temel hedefi her zaman Marksizm-Leninizm olmuştur ve olmaktadır.

Onlar, kendi dışlarındaki devrimci hareketlere karşı kr ve sağırdırlar. Ve tarih, onlarla başlar ve onların inisiyatifinde gelişir. Kendi dışlarında hiç kimsenin devrime, devrimci mücadeleye katkısı olamaz. Kendi dışlarındaki hareketler zararlıdır. Ve bu anlayış taraftarlara yerleştirilmek istenir. Bunun sonucu olarak da, taraftarlar, devrimci mücadeleyi kendi dışlarında yok sayarlar.

Grupçuluk, bir anlamda, dar ulusalcılıktan kaynaklanan toplumsal şovenizmin de ifadesidir. Şoven burjuva anlayış, ezilen bir ulusun mücadelesini de kendi tekelinde görür, kendi dışında onun varlığına tahammül edemez. Bu anlamda grupçuluk, Kürt devrimcilerini milliyetçi örgütlenmeler içinde, grup karakterli örgütlenmeler içinde mücadeleye götürmüştür. Türk solunun yanlış siyasi çizgisi Kürt devrimcileri arasındaki grupçuluğun temel nedenlerinden biridir. Oysa Kürt, Türk ve diğer azınlıkların kurtuluşunu sağlayacak bir devrim bu halkların birlikte mücadelesini ve birlikte örgütlenmesini emreder. Kendilerini subjektif niyetleri temelinde "önder" ilan eden ve kendi dışlarına karşı kör ve sağır olmakta direnen, körlük ve sağırlıkta da birbirleriyle yarışan her türden grup ve "parti" ile halkımızın çıkarları doğrultusunda mücadele verecek bir partinin oluşması için mücadelede ve demokratik halk devrimi için bütün ezilenleri birleştirecek bir parti yapısında ısrar edeceğimizi herkes bilsin.

4. ZORUNLU BİR GÖREV:

GRUPÇULUĞA KARŞI MÜCADELE

Grupçuluğu yenebilmek için öncelikle grupçuluğun içeriğini kavramamız gerekir. Grupçuluğu küçümsemek, dudak bükme, grupların taktik gücünü hesaba katmamak bizi ideolojik mücadelede körlüğe, zaafıya, arkadan hançerlenmelere götürür. Grupçuluğun kendiliğinden yıkılacağını düşünmek de kesinlikle yanlıştır. Grupçuluğu var eden sınıfsal, siyasal, teorik ve felsefi temelleri sarsmadan, bu temelleri yerle bir etmeden grupçuluğun zararlı etkilerini kıramayız. Bu sözümüzden, küçük burjuvaziyi bir sınıf olarak yerle bir etmek istediğimizi anlayanlar çıkacaktır. Biz, küçük burjuvazinin var olduğu müddetçe, çeşitli hastalıkların kaynağını oluşturacağını bilincindeyiz. Fakat bu sınıfı yok etmek değil, değiştirmek amacını taşıyoruz. Bu, özünde devrim, sosyalizmin inşası ve sınıfsız topluma geçiş sürecinin mücadeleleri sonucudur. Bununla birlikte, küçük burjuvazinin siyasal ve ideolojik etkinliğinin etkisiz hale getirilmesi için mücadele, grupçuluğa karşı mücadele ile birleştirilmelidir.

Grupçuluğa gelişigüzel, siyasetsiz bir biçimde saldırmak, küfretmek, onu yıkmak bir yana, aksine onu güçlendirir. Grupçuluğun panzehiri bilgi, devrimci içtenlik, pratik mücadelede ve olabildiğince eylemde birlik için esneklik, proleter alçakgönüllülük ve devrimin çıkarlarını her şeyin üstünde tutmaktır. Marksist-Leninist bilgi, kitlelere kavratılabilirse, grupçuluğu yerle bir edecek bir silah olur. Cenaze törenlerinin bile, gruplar arasında çıkar mücadelesinin bir alanı haline getirildiği günümüzde, grupçuluğa karşı kör olanlar halka hesap vermek zorunda olduklarını akıldan çıkartmamalıdır.

Grupçuluk, düşünen, inceleyen, en doğru örgütlenme ve mücadele biçimlerini araştıran anlayışa, araştıran ve inceleyen anlayış da grupçuluğa düşmandır. Grup, kendi içinde, gruba ve grup yönetimine eleştiri yönelten unsurları, özellikle de grupçu işleyişi ve bunun sakıncalarını iyi bilen unsurları, "ihanet"le, "dönellik"le suçlar ve onları "afaroz" eder. Bunun yanı sıra, demokratik merkezîyetçilik, demokrasi, eleştiri, özeleştiri, cereyanların göğüslenmesi gibi sözleri de ağızlarından düşürmezler. Kuşkusuz yeni bir dünya özleyen ve bu özlemi hayatın içinde proleter anlamda değişme ve değiştirme olarak kalıba dökmek isteyenler, gelişmenin önündeki engellerden biri olan grup yapılarını yıkmak için mücadele edeceklerdir. Amaç grup yapılarını yıkmak değil, devrimdir. Grup yapılarının yıkılması, bu mücadele sürecinin yan ürünleri olarak değerlendirilmelidir.

Grupçuluğa karşı mücadele ederken, karşılaşılabilecek en önemli engellerden biri de, grup yapılarını korumada ısrarlı olanların kullanacakları grupçu şiddettir. Grup çıkarlarını korumak için gösterilen tepki, kimi zaman ideolojik ve teorik yetmezlik nedenleriyle kaba bir şiddete dönüşür. Devrimcilere ve halka karşı da kullanılan bu şiddete bazı gruplar, "devrimci şiddet" adını takarlar. Oysa bu, devrimci şiddet değil, devrime karşı bir şiddettir. Küçük burjuvazinin, çöken bir sınıf olmasından kaynaklanan, proletarya ve tüm emekçi halka karşı kullandığı gerici bir şiddettir.

Şiddetin başlıca iki türü vardır.

- 1) Çöken sınıfların gerici şiddeti;
- 2) Gelişen güçlerin, gelişmelerinin önündeki engelleri aşmak için kullanmak zorunda kaldıkları, kitlelerin gücüne ve bilincine dayanan şiddet; devrimci şiddet.

Şiddetin devrimci ya da karşıdevrimci olmasını belirleyen esas etmen, onun sınıf içeriği ve şiddetin yöneldiği hedefin niteliğidir.

Biz, çökenlerin, burjuvazinin ve toprak ağalarının gerici şiddetini değişik biçim ve nitelikleriyle her gün çevremizde soluyoruz; özellikle de son günlerde. Bu şiddetin içinde, kendilerine "proleter devrimci" diyenlerin katkısını da görürsek şaşmayız. Çünkü bu şiddet de özünde çöküşün çaresizliğinden kaynaklanmaktadır. Tepedeki bir avuç "bilgin" in dar, bağnaz anlayışları tabana yansidikça, daha da daralmakta, gericileşmektedir. Tepedekiler, grupçuluğu teorik, felsefi ve ideolojik kılıfla ayakta tutmaya çalışırlarken, tabandakiler grupçuluğu, ideolojik ve teorik yetmezlikleri nedeniyle gerici bir şiddetle, yaymaya ve korumaya çalışıyorlar.

Partileşme süreci içinde bulunan ülkemiz proleter devrimci hareketi bağrında taşıdığı Marksist-Leninist eğilimli gruplar arası ideolojik ve siyasi mücadele sonucu, yanlış çizgilerin aşılması, doğru birikimlerin, tahlillerin ve tesbitlerin birleştirilmesi ile işçi sınıfının en ileri unsurlarının bu temelde birliğinin sağlanması üzerine, doğru çizginin oluşturulması ve doğru çizgi çevresinde toparlanması ve çizginin geliştirilmesi temelinde, devrimci partisine kavuşacaktır ve emekçi kitlelerin birliğini sağlayacak doğru adımları atacaktır. Doğru bir mücadele ve doğru birikimler temelinde sağlanmamış birlikler, ilkesiz birlikler, adına "parti" de dense, hayatın gerçekleri karşısında çöker, dağılır.

1978 Aralık'ında, Güney'in 12. sayısında yayınlandı.

GRUPÇULUĞA KARŞI MÜCADELE ÖZÜNDE FELSEFİ İDEALİZME KARŞI MÜCADELEDİR

"Kaynaşmış bir grup halinde, sarp ve zorlu bir yolda birbirimizin ellerine sıkı sıkıya sarılmış olarak ilerliyoruz. Düşman ateşi altında yürümek zorundayız. Özgürce benimsediğimiz bir kararlar düşmanla savaşmak amacıyla, daha başında kendimizi tek başına bir grup olarak ayırdığımız için, uzlaşma yolu yerine mücadele yolunu seçmiş olduğumuz için, bizi suçlayan kimselerin bulunduğu yakınımızdaki bataklığa çekilmemek amacıyla birleşmiş bulunuyoruz."

LENİN

Çağımız emperyalizm ve proletarya devrimleri çağıdır. Emek ile sermaye arasındaki temel çelişme, esas olarak, sistemli bir biçimde, emperyalizmin toplumsal güçleri ile sosyalizmin toplumsal güçleri arasında sürmektedir. Bu mücadele, değişik toplumsal ve siyasal yapılara sahip çeşitli ülkelerde farklı siyasal ve toplumsal sistemlere sahip ülkeler arasında, temelini sınıfsal özün oluşturduğu, ekonomik, siyasal, toplumsal, kültürel, sanatsal, estetik, felsefi vb. çalışmalar ve çatışmalar biçiminde, değişik koşullarda, barışçı ya da barışçı olmayan mücadele biçimlerine tabi olarak, hiç durmaksızın gelişerek, zayıflayarak ya da çökerek sürer. Bir yanda emperyalist, kapitalist, revizyonist güçler, varlıklarını ve "gelişmelerini" bunların varlığında gören işbirlikçiler, çeşitli sınıf ve tabakalara mensup uşaklar ve yarıdakıları, yani köhnemiş dünya ve bunların —içte ve dışta— çeşitli toplumsal dayanakları; diğer yanda, uluslararası proletarya, ulusal ve toplumsal kurtuluş hareketleri, devrimci halklar ve sosyalizmin ülkeleri vardır. Kapitalist sistem ile sosyalist sistem arasındaki çelişmede merkezi ifadesini bulan bu çelişmeler, çağımızın evrensel gerçeğidir. Bu aynı zamanda, çağımızdaki sınıf mücadelelerinin merkezinde itici ve devindirici bir güç olarak devrimci proletaryanın bulunduğunu gösterir.

Emperyalizmin güçleri ile sosyalizmin güçleri arasındaki mücadele, karşı karşıya saflaşmış, merkezi yönetimlere sahip düzenli ordular ve silahlı cepheler biçiminde anlaşılmalıdır. Bu mücadele, tek tek ülkelerde ve uluslararası planda, karmaşık, çok cepheli ve iç içe sürer. Çağımızda, proletarya emeğin nihai kurtuluşunun değişmez ve en kararlı öncüsüdür; ezilen halkların ve ulusların her türlü sınıf baskılarından ve milli baskılardan —ki milli baskılar da

özünde sınıf baskılarıdır— kurtulmalarının, sosyalizmin inşasının ve sınıfsız toplumu kurmanın ideolojik, siyasi ve örgütsel yol göstericisidir ve çağımızın en devrimci sınıfıdır. Bu tesbit, toplumsal olaylara, her türden toplumsal çelişmelere, uluslararası ilişkilere bakışımızın belirleyicisi ve ölçütüdür. Biz, her olayı, her öneriyi her siyasi ve örgütsel biçimlenişi, başta proletarya olmak üzere, bütün emekçi kitlelere, ezilen ulus ve halklara yararları ya da zararları açısından ele alırız; devrime katkıları ya da kattığı zaafı açısından değerlendiririz.

Dünyanın neresinde olursa olsun, devrimci işçi ve köylü hareketleri, devrimci ulusal kurtuluş ve bağımsızlık hareketleri, demokratik halk hareketleri, onların gücünü ve etkinliğini yıpratın her hareket, her çelişme, sosyalizmin güçlenmesine hizmet eder; dünya gericiliğini zayıflatır.

Dünyanın neresinde olursa olsun, devrim güçlerine zarar veren, devrimci gelişimi yavaşlatan, proleter sınıf bakımından uzaklaşın her tutum ve davranış da dünya gericiliğini geçici de olsa güçlendirir; sosyalizmin güçlerini geçici de olsa zayıflatır.

Grupçuluğa duyduğumuz tepki, bazılarının sandığı gibi "grup balığı" avlama niyetimizden değil, devrime ve devrimci gelişmeye verdiği zararları açıkça görmemizden ve bu olumsuzluğa kayıtsız kalmak istemeyişimizden kaynaklanmaktadır. Devrimci sorumluluğumuz, devrimimizin çeşitli temel sorunlarında, bizimle benzer bilinçli rahatsızlıkları duyan devrimcilerle sıkı sıkıya kaynaşmamızı, bizi dörtbir yandan sarmaya çalışan devrimin gizli ve açık düşmanlarına karşı birlikte savaşmamızı emrediyor. Biz bu kavgada yalnız olmadığımızı biliyoruz. Bizi, kendi gruplarına eleştirici bir gözle baktığımız için "bireycilik", "kariyerizm" vb. sıfatlarla suçlayanlar, kendileriyle uzlaşma yerine mücadele yolunu seçmiş olmamızı hayıflanarak karşılıyorlar. İyice bilincindeyiz ki, devrimin temel yasalarından en küçük sapmanın bizi götüreceği yer oportünizm ve revizyonizmdir.

Oportünizmin bir göstergesi olan grupçuluk, Marksizm-Leninizmin evrensel ilkelerinin her ülkenin somut devrimci pratiğiyle yaratıcı bir tarzda birleştirilmesi temel yasasını reddeden anlayışı ifade eder. Grupçulukta ısrar, grup içerikli "parti"de ısrar, sadece isimle —addaki değişiklikle— grupçuluğun gizleneceğini sanmak, sınıf mücadelesinin özü ve mücadele araçlarının doğru biçimde kavranmamasının bir sonucudur. Sınıf mücadelesini, sadece sömürücü sınıflardan ekonomik ve siyasi haklar isteme, halk düşmanlarını basmakalıp sözlerle teşhir, kabaca ajitasyon ve propaganda ile yetinme, keskin "siyasi devrim" nutuklarıyla kadroları kızıştırma, katledilen devrimcilerin cenazelerini kaldırma biçiminde anlayanlar, ne söylerlerse söylesinler, sonuçta, siyasi iktidarın şiddet yoluyla ele geçirilmesi mücadelesinin en temel unsuru ve yol göstericisi olan ideolojik mücadeleyi özü itibarıyla yerli yerine oturtamaz ve devrim davasındaki anlamını kavrayamazlar. İdeolojik mücadeleden, siyasi karşıtlarına küfretmeyi, laf cambazlığını, polemiği ve demagojiyi anlayanlar, şatafatlı sözlerle taraftarlarının gözlerini boyamaya çalışanlar iyi bilmelidirler ki, yaptıkları sonuç olarak halk düşmanlarının işine yaramakta ve kendilerini değil, bir yığın samimi unsuru da içinde buldukları bataklığa doğru çekmektedirler.

Bugün, devrimci ve yurtsever saflarda, kendiliğindenliğin, küçük burjuva bireyciliğin, dedikodu ve asılsız karalama çabalarının yaygın ve yıkıcı etkilere sahip olduğunu görüyoruz; bu, sınıf mücadelesini ideolojik planda, devrimci ve yurtsever saflarda, grupların bizzat kendi içlerinde ve bilinçlerinin dokusunda dürüstçe, bilimsel temellere dayalı biçimde, her türlü önyargıdan uzak sürdürmedikleri içindir. Burjuva ideolojisinin çeşitli görünümüne karşı mücadeleyi yalnızca kendi dışlarına karşı anlayan, küçük burjuvaca bir yanılmazlık ve kendini beğenmişlik duygusu ile kendi içlerindeki burjuva etki ve eğilimlere karşı gözlerini kapayan, bu nedenlerle bireyci yan ve hastalıkları yenememiş, Marksist olmayı, temel bazı sorunları "Kur'an ezberciliği" biçiminde anlayan, Marksist-Leninist kurama, diyalektik bir kavrayışla hayatiyet kazandırma yeteneğinden yoksun "grup önderleri", grupçuluğun parçalanması mücadelesinin önündeki en önemli engellerdir. En geniş halk kitleleri ve devrimciler ve grup taraftarlarının önünde, onların devrime zararlı tutumlarını mahkûm etmediğimiz sürece onlar, devrim isteğiyle dolu yüzlerce, binlerce iyi niyetli insana grupçuluk mikrobu aşılama devam edeceklerdir; grup çıkmazının doğal bir sonucu olarak da, gruba inancın yitmesi, devrim inancın yitmesine, grup önderlerine güvensizlik, genel

olarak devrimcilere güvensizliğe dönüşecektir ve çok sayıda emekçinin umutsuzluğa ve karamsarlığa kapılmalarına, yılgınlığa düşmelerine, revizyonizmin ve oportünizmin kucağına itilmelerine neden olacaklardır. Onların niteliği iyice açığa vurulmalıdır ki, kitleler kimin ardından gidileceği, gerçek önderlik, sahte önderlik konularında açık bir fikre sahip olsunlar. Bireyciliğe karşı, her alanda toplumcu ve kolektif çabayı ve biçimlenmeleri hayata geçirmeye çalışanlar, her türden açık gericiliğin yanı sıra karşılarında Marksizm-Leninizmle onarılmak istenen küçük burjuva ideolojisini ve savunucularını da bulurlar. Toplu olarak çalışan ve güçlüklerin ortak mücadeleye aşılabileceğini pratikten öğrenmiş olan proletaryada ve en ileri unsurlarında ortak mücadele ve birlik ruhu gelişirken, küçük burjuva, kendisini ve taraftarlarını çeşitli göstergelerle aldatarak, bireysel dünyasının köhnemiş çatısında ısrar eder. Çünkü küçük burjuva, objektif gerçeği ve bu gerçeği vareden zıtlıkları kavrayamadığı için karşısına çıkan siyasi ve örgütsel sorunlara doğru çözüm ve önerileri getiremez.

"İstek" in ve eklektik biçimde şurdan burdan topladığı bilgilerin yeterli olacağını düşünerek yola çıkar, sonuç alamayınca telaşa kapılır, şaşırır ve halka karşı da, düşüncelerini kavrayamayanlara karşı da zora baş vurur; kaçınılmaz olarak yenilir. Maceracılığın özünde, objektif iç ve dış koşulları kavrayamamak, bu koşullara uygun subjektif koşulları yaratmada yetmezlik ve acelecilik yatar. Örneğin, 1971 hareketleri, özellikle de THKO hareketi, bu aceleciliğin, sorumsuzluğun, devrimde "önderlik" kapma küçük burjuva telaşının bir sonucu olarak ortaya çıkmıştır. Ve bugün "parti" adıyla ortaya çıkanlar, öz itibarıyla yine bu mantıktan hareket etmektedirler. Çünkü onların özleri değişmemiştir.

Küçük burjuva bireyciliğinin kaynağından canbula ve bu temelde biçimlenmiş ve örgütlenmiş gruplar, kendilerine ne ad takarlarsa taksınlar, özleri gereği, ulusal planda proletaryanın "düşünce ve eylem" birliğini oluşturamazlar; proleter enternasyonalizminin birinci koşulu olan bu görevi yerine getirmezler. Onlar, işçi sınıfının en ileri, en bilinçli, en fedakâr unsurlarını kendi bayrakları altında toplayamazlar; çünkü o bayrağın gölgesinde kendilerinden başkasının olmasını bile hoşgörüle karşılayamazlar. Tabiatları gereği onlar, kitleleri devrime yönlendiremezler. Kendi ülkelerinde devrim güçlerinin birliğini yaratmayanlar, kaçınılmaz olarak, kendi gücüne güven temel ilkesini hayata geçiremezler. Çünkü grupçulukta ısrar, bireycilikte, mevki düşkünlüğünde ısrardır; grupçulukta ısrar amatörlükte ısrardır. Onlar, halkın ve devrim güçlerinin kendilerine güvenmelerini sağlayacak teori ile pratiğin birliğini sağlayamazlar; gericiliğin şiddetini altedecek devrimci şiddetin toplumsal ve örgütsel dayanaklarını oluşturamazlar. Umutlarını dış destek ve yardımlara bağlarlar, "yaşasın proleter enternasyonalizmi" çığlıklarını, temel görevlerini hayata geçirmekten kaçmanın örtüsü olarak kullanmaya çalışırlar.

"Bir ülkenin özgürlük ve bağımsızlığı ona hediye edilemeyeceği gibi, devrim ve sosyalizm de ithal edilemez. Biri ve öteki, her ülke, başta işçi sınıfı olmak üzere, Marksist-Leninist partinin yönetiminde geniş emekçi kitlelerin kararlı devrimci mücadelesinin sonucudur. Kendi güçlerine dayanma ilkesi, proletaryanın, devrimcilerin ve sosyalist ülkelerin enternasyonalist yardımını bir kenara atmak demek değildir. Bununla beraber dış etken, uluslararası dayanışma ve yardım büyük önemine rağmen yardımcı ve tamamlayıcı bir unsurdur ve belirleyici değildir."(19)

Proleter enternasyonalizmi, emperyalizme, sosyal emperyalizme, bir bütün olarak uluslararası kapitalist revizyonist sisteme ve bu sistemlerden kaynaklanan her türden gericiliğe karşı mücadelede, kapitalist ve revizyonist dünyayı şiddet yoluyla devirmek, bu sistemlerin toplumsal ve siyasal dayanaklarını temellerinden yıkmak için "özel olarak her ülke proletaryasının ve genel olarak da dünya proletaryasının düşünce ve eylem birliğidir."(20)

Bu temel ilke, ulusal ve uluslararası planda, proletaryanın tarihi görevlerini yerine getirmesiyle çelişen örgütlenme biçimlerine, devrimi zaafa uğratabilecek her türden dar ve sekte anlayışlara karşı, bu anlayışların kaynaklandığı dünya güçlerine karşı kararlılıkla mücadele etmemizi emreder. Kendi ülkelerinde, proletaryanın "düşünce ve eylem" birliğini sağlayacak nitelikte bir örgütlenmede değil, küçük burjuva bireycikler toplamından başka bir şey olmayan, taraftarlarının gözlerini şablonlar, grup dogmaları, içeriksiz sloganlarla boyamaktan başka bir anlama gelmeyen tepeden inme "parti"lerde ısrar edenler, "proleter

enternasyonalizmi" ve "devrim" çılgınlıkları atmakta ne denli birbirleriyle yarışılırsa yarışsınlar, son çözümlemede proletaryayı ve emekçi kitleleri, emperyalizmin, sosyal emperyalizmin ve her türden iç ve dış gericiliğin, baskı, sömürü ve saldırıları karşısında, örgütsüz bırakmanın yarışını yapmaktan başka bir anlama gelmez. Parti için mücadeleyi, devrim mücadelesinden kopuk, daha şimdiden, oluşturulacak "parti"nin gaspı biçiminde anlayanlar bizi düşündürmektedirler. Parti, paylaşılması gereken bir beylik değil, bayrağı altında birleşmesi gereken önderliktir. Parti, kaç tane önderi varsa, o kadar da grup tohumunu bağrında taşıyan bir hizipler bileşimi değil, en ileri, en fedakâr unsurları birleştiren, kitlelere güven veren devrim korunağıdır.

Marksizm-Leninizmin en temel ilkelerinden biri de, proletaryanın devrimde hegemonyası ilkesidir. Devrimci proletarya ve onun bilinçli önderleri, önlerine koydukları Demokratik Halk Devrimi'ne önderlik, egemen sınıfların siyasi iktidarlarının alaşağı edilmesi, yenilen sınıfların, toplumsal, siyasal, kültürel, ideolojik kalıntılarını ortadan kaldırmak, insan bilincinin derinliklerine sinmiş gerici eğilimlerin kökünü kazımak için proletarya diktatörlüğünü kurma görevini yerine getirmek için, hiç zaman kaybetmeden proletaryanın, partisi aracılığıyla hegemonyası temel yarasını, grup hegemonyasına, "parti" hegemonyasına, bir avuç mevki düşkününün hegemonyasına indirgeyen dar grupçu anlayışlara ve grupçuluğun yarattığı bölücülük ve yıkıntılara karşı kesin tavır alma zorundadır. Grupçuluğa karşı mücadele, proletaryanın, yoksul köylülüğün, geniş emekçi kitlelerin birliğini sağlayacak olan partinin oluşturulması için mücadele doğrultusunda olmalıdır. Yoksa bir grubun güçlenmesi adına bir diğerinin yıpratılması değil; grupların yıpratılması sonucu yeni bir grup yaratmak için hiç değil.

Ülkemizde grupçuluktan yakınmayan bir tek grup bile yoktur. Herkes, "grupçuluk var" diyor. Fakat suçu tespitten sonra suçluyu dışarıda arıyor. Bunların çoğunluğunun yakınması, grup çıkarlarını korumayı temel alan yakınmalardır. Bunların savı, grupçuluk hastalığının dışlarında varolduğudur. Soruna böyle bakınca, grupçuluğa karşı mücadele, sadece dışa karşı grup yapısını korumanın mücadelesidir. İşte, temel yanılığardan ve körlüklerden biri budur.

Devrimin üç temel silahı, parti, ordu ve birleşik cephe. Küçük burjuva "parti" ne proletaryayı ne de diğer halk kitlelerini birleştirecek güce hiçbir zaman ulaşamaz. Onlar, kendi içlerinde bile birlik sağlayacak güçte değillerdir. Onlar, halk ordusunu değil, ancak küçük küçük bireysel terör grupları örgütleyebilirler. Onların nasıl bir "ordu" kurduklarına ülkemizde yakın geçmişte tanıyoruz. Birleşik cepheden anladıkları da, kendi gruplarının hegemonyasındaki temelsiz ve tabansız grupçu cepheledir. Bu tipteki grup cephelelerinin neye hizmet ettikleri ve nasıl iflas ettikleri de yakın geçmişte izlenmiştir. Ki onlar, eylem birliklerinin bazı grupları güçlendireceği kaygısıyla, küçük çaptaki eylem birliklerinden, yardımlaşmalardan yana bile olmamışlardır.

Sonuç olarak diyebiliriz ki:

Ülkemiz devrimci hareketi, emperyalizme, sosyal emperyalizme ve onların yerli uşaklarına karşı, pratik öneriler ve pratik adımlarda birlik sağlamanın hayati derecede zorunlu olduğu bir dönemi yaşıyor. Kimden gelirse gelsin, hangi gruptan gelirse gelsin, devrime uzun ya da kısa vadede yararlı, devrimin güçlerini pekiştiren, devrim düşmanlarını zayıflatan her eyleme, niteliğine göre sahip çıkmak ve değerlendirmek zorundayız. Faşizme, revizyonizme, reformizme ve uluslararası oportünizme karşı halk güçlerini birleştirme çabası yerine, devrimciler arasında düşmanlık duygularını körükleyerek ömürlerini uzatmaya çalışan, birlik noktalarını değil, ayrılık noktalarını ön plana çıkartan ve ayrılıkları derinleştirecek taktikler geliştiren anlayışları yıkmak bugünün en temel devrimci görevidir. Biz, birlik noktalarını ön plana çıkartıp, ayrılıkları olabildiğince birlik içinde ve tam demokrasi koşulları altında tartışmaktan yanayız. "Sınıf mücadelesinde sadece çelişkileri kabul edip birliği tanımamak, teoride metafiziğin bir başka türüne ve siyasette maceracılığa ve sekterliğe düşmek demektir."(21) Bu nedenle, grupçuluğa karşı mücadele, özünde felsefi idealizme ve onun yöntemi metafiziğe karşı mücadeledir. Grupçuluğa karşı mücadelede onu doğuran sınıfsal, siyasal, ideolojik ve felsefi kökler kavranmazsa, başarı mümkün değildir. Gruba karşı mücadele derken, yeni bir grup anlayışı doğar.

Bugün hiçbir grup, tek başına ülkemiz devrimci hareketinin karşı karşıya olduğu felsefi, teorik, siyasal sorunlara, gelişen halk hareketlerinin zorunlu ihtiyaçlarına, uluslararası planda varolan karmaşık sorunlara doğru cevaplar verebilecek nitelikte değildir. Çeşitli gruplar içine dağılmış en ileri unsurların, sendikalarda, demokratik derneklerde ve hayatın çeşitli alanlarında, kendi dallarında uzman niteliklere sahip proleter devrimcilerin, karşı karşıya olduğu sorunların çözümü için diyalog geliştirmeleri ve olumlu adımlar atmaları gerekmektedir. "Onlar, gerek dar, sekter ve subektif tavırlara karşı, gerekse bunca zorluk ve çabayla kurulmuş olanı da tehlikeye düşürebilecek 'birlik için birlik' kavramına karşı mücadele" etmeli ve "ilkelerden ve devrimci eylemlerden kopuk birliği veya partiye oportünizm, liberalizm, dogmatizm ve sektarizm ruhu getirebilecek birliği"(22) de kabul etmemelidirler.

Siyasi, ideolojik ve pratik anlamda çeşitli zaaf lar taşımalarına ve yer yer de sırf bilgisizlikten Marksizmle çelişmelerine karşın yöneliş ve seçiş olarak proleter devrimci saflarda gördüğümüz siyasi güçlerin mücadele platformlarına temel dayanak yaptıkları tahlil ve tespitleri, önyargılardan uzak, ciddiyetle gözden geçirmelerinin, devrimcilerin birliği ve ülkemiz devriminin çıkarları açısından yararlı olacağı inancını taşıyoruz. Biz, varlıklarını şu ya da bu siyasi ve toplumsal tespitler temelinde sürdüren grupların aynı temelleri ve mantık biçimlerini korudukları sürece birleşebileceklerini sanmadığımız gibi, böyle bir hayale kapılmamız da söz konusu değildir. Biz, grupları kendilerinin varlık nedeni saydıkları siyasal ve toplumsal tespitlere, Marksizm-Leninizmin ışığında, ülke gerçeklerinin verileri temelinde, eleştireci bir gözle bakmalarını, yapay ayrılık noktalarını parçalamalarını, devrimin çıkarlarının emrettiği doğru tutumda birleşmelerini öneriyoruz. Marksizm-Leninizmin bilimi tektir. Ülke gerçeği de tektir, işçi sınıfı da tektir, devrimi yönetip yönlendirecek ve devrime damgasını vuracak parti de tek olacaktır. Bu gerçeği kavramayan, kendilerini "tek doğru" gören bütün gruplar yıkılacaktır. Ve biz bu yıkılış sürecini hızlandırmak için bütün gücümüzle çalışacağız.

Kuşkusuz, "dünya devriminin güçleri, ancak komünist bir platform üzerinde örgütlenebilir."(23) Ülkemiz devriminin güçlerinin örgütlenmesi de aynı temel ilkeden hareket edecektir. Bu nedenle, bazı temel tespitlerini mutlak, kutsal ve değişmez doğrular olarak ele alan anlayışları diyalektiğe aykırı buluyoruz. Örneğin, grupçulukta baş köşeyi kimseye bırakmayan ve taraftarlarının bilincini vestiyer sanan HK'nın, çok yakın bir gelecekte, "Ve eğer birileri, bir 'kültür cephesi' ya da herhangi bir başka mücadele platformu önerecek, kuracak, onun mücadelesini verecekse, önce bu temeli (yani PARTİ BAYRAĞI'ında, sergiledikleri temel görüşleri, Y. G.) reddedilmelidir; yanlış olduğunu kanıtlayabilmelidir."(24) dediği temeli, şurasından burasından hissettirmeden değiştirme yoluna gideceklerini iddia ediyoruz ve hatta en temel konularda değişiklik arefesinde olduklarını izliyoruz. Özellikle sosyal-ekonomik yapı, devletin siyasi rejim biçimi, halk savaşı gibi temel bazı sorunlarda, şu anda basılı olanlara oranla değişik görüşler getireceklerini söylüyoruz. Bu yargıya varmamızın temel nedeni, başta HK olmak üzere grupların, hiçbir zaman ülkemizin gerçeğini temel alarak siyasi yönlerini çizmemiş olmalarıdır. Onlar, varlıklarını ilk biçimlenişinden son biçimlenişine dek, kendilerini uluslararası etkilere göre biçimlendirmişler, varlıklarının ve "tek doğru" oluşlarının ispatını uluslararası bir "merkez" in desteğinde aramışlardır. Onlar, Marksizm-Leninizmi, hiçbir zaman, yaratıcı bir tarzda kavramamamış, Marksizm-Leninizmin evrensel gerçeğini, ülkemiz devrimci pratiğine uygulama temel yasasını ciddi biçimde ele almamışlardır. Onlar, varlıklarının bütün dönemlerinde en temel sorunlarda bile yanlış düşünürken, "en doğru" olarak hep kendilerini görmüşler, hayatın gerçeğine karşı kör olmayı seçmişlerdir.

Yazımızı Devrimci Halkın Birliği'nden bir alıntıyla bitiriyoruz. İçten dileğimiz odur ki, gerek sayfalarından bu alıntıyı aldığımız arkadaşlar, gerekse diğer gruplardan arkadaşlar bu gerçeği görebilsinler:

"Devrimciler, yurtseverler, demokratlar, tüm emekçiler, devrimci yurtsever saflardaki görüş ayrılıklarının faşizme, sosyal faşizme karşı, halk demokrasisi mücadelesinde eylem birliğini engellemeyeceği, aksine değişik sınıf ve tabakalara mensup tüm halk kitlelerinin en geniş kesimlerinin eylem birliğinin sağlanması gerektiğinin bilinciyle hareket edelim. Halk

güçlerinin birleştirilmesinin önünde baş engel olan grupçuluğa, sektarizme karşı mücadelede kararlı olmalı, grupçu tavırlarında ısrar edenleri teşhir ve tecrit etmeliyiz.”(25)
1979 Ocak’ında Güney’in 13. sayısında bir önceki sayıdaki makalenin devamı olarak yayınlandı.

AEP-MK ÜYESİ FİKRET ŞEHU’NUN ÇKP DEĞERLENDİRMESİ ÜZERİNE

HK’nın 131. sayısında, AEP-MK (Arnavutluk Emek Partisi - Merkez Komite) üyesi Fikret Şehu’nun bir konuşması yayınlandı. Bu konuşma, uluslararası proleter sosyalist hareketin tartıştığı bazı temel sorunlara, ÇKP (Çin Komünist Partisi) eleştirisi vesilesiyle açıklık getirme savını taşımanın yanı sıra, uluslararası komünist hareket içinde muhtemel yeni bölünmelerin de habercisi olma özelliğine sahiptir. Bizim kanımız o ki bu konuşma, aynı zamanda AEP’nin de eleştirici bir süzgeçten geçirilmesi sorununu, bütün dünya Marksist-Leninistlerin önüne getirmiştir. Fikret Şehu, “Avrupa komünizmi diye adlandırılan revizyonist akımın kurulması ve Çin revizyonizminin sahneye açıkça çıkması”nı(26) şöyle izah ediyor:

“Uluslararası burjuvazi ve emperyalizm, buhran dönemlerinde her zaman yükünü hafifletmek için Marksizm-Leninizme döneklilik edenleri kullanmaya çalışırlar. Kapitalist dünya sistemini içine alan ve sadece ekonomik olmayan, fakat toplumsal ve siyasi, ideolojik ve ahlaki buhran olan ağır buhranın bugünkü şartlarında Avrupa komünizmi diye adlandırılan revizyonizminin sahneye açıkça çıkması bununla izah edilebilir.”(27)

Görülebileceği gibi, uluslararası burjuvazinin ve emperyalizmin, Marksizm-Leninizme döneklilik edenleri kullanmaya çalışmaları, Avrupa komünizmi ve Çin revizyonizminin ortaya çıkmasının nedeni olarak gösterilmektedir. Çeviri yanlış yapılmamışsa, bu anlayış idealizmin ifadesidir. Avrupa komünizmi ve Çin revizyonizmi, ancak kendilerini var eden özgül koşullar incelenebilirse ortaya çıkış nedenleri açıklanabilir. Avrupa komünizmi ve Çin revizyonizmi, uluslararası burjuvazinin ve emperyalizmin, Marksizm-Leninizme döneklilik edenleri kullanmak istemeleri nedeniyle ortaya çıkmamıştır; Avrupa komünizmi ve Çin revizyonizmi tarihi bir süreç içerisinde ortaya çıktıktan sonra, uluslararası burjuvazi ve emperyalizm tarafından kullanılmak istenmektedir ve kullanılmaktadır.

Konuşmanın son bölümünde ÇKP değerlendirmesi yer alır. Denir ki:

“... Çin’e gelince, teori ve pratikte Çin yönetimi, gerek Çin devrimi sırasında gerekse devrimden sonra liberal ve burjuva demokratik tutumlar takınmıştır. O, proletaryanın hakim rolünden ve sınıf mücadelesinin işçi sınıfının yararına yürütülmesinden yana asla olmamıştır. Küçük burjuvazinin ve orta burjuvazinin devrimde hakim role sahip olmaları için faaliyet göstermiştir.

“Devrimden sonra Çin revizyonist yönetimi, sınıfsal uyumun ve sınıf olarak burjuvazinin varlığına izin vermenin çizgisini izlemiş ve Enver Hoca yoldaşın söylediği gibi sömürücü sınıflara karşı iyiliksever, oportünist bir tutum takınmış ve pratikte iktidarı onlarla bölüşmüştür.

“Çin revizyonistleri, hiçbir zaman, gerçekten proleter partisi, Leninist tipte bir parti olan partinin önder ve ayrılmaz rolünden yana olmamışlardır.

“Onlar uzun zamandan beri, Marksist-Leninist ideolojinin bir sosyalist ülkede yegane hakim ideoloji olmasından yana değillerdir. Tersine bugün ‘Avrupa komünistlerinin’ tantanalı bir şekilde propaganda ettikleri ideolojik çoğulculuğu öğütlemişlerdir.”(28)

Bu konuşmadan çıkardığımız sonuç:

1. ÇKP, teoride ve pratikte, gerek Çin devrimi sırasında, gerekse devrimden sonra liberal ve burjuva demokratik tutumlar takınmıştır.
2. ÇKP, proletaryanın hakim rolünden ve sınıf mücadelesinin işçi sınıfının yararına yürütülmesinden yana asla olmamıştır.
3. ÇKP, proletaryanın değil, küçük burjuvazinin ve orta burjuvazinin devrimde hakim role

sahip olmaları için faaliyet göstermiştir.

4. ÇKP, hiçbir zaman gerçekten proleter partisi, Leninist tipte parti olan partinin önder rolünden yana olmamıştır.

5. ÇKP, uzun bir zamandan beri, ideolojinin Çin'de yegane hakim ideoloji olmasından yana değildir.

6. ÇKP, bugün "Avrupa Komünistlerinin" tantanalı bir şekilde propaganda ettikleri ideolojik çoğulculuğu öğütlemektedir.

Bizce bu konuşma, hem daha önceki AEP değerlendirmeleriyle, hem de kendi mantık örgüsü içinde gözle görülür çelişmeler ve tutarsızlıklar taşımaktadır.

Şöyle ki:

ÇKP, gerek devrim sırasında, gerekse devrimden sonra revizyonist bir yapıya sahipse, yani Çin halkına devrim mücadelesinde önderlik eden siyaset ve ideoloji revizyonist ideoloji ve siyaset ise, neden Çin'deki siyasal ve toplumsal değişiklikliği "devrim" olarak niteliyoruz ve "sosyalist bir ülke"den söz ediyoruz. Marksizm-Leninizm bize öğretiyor ki, revizyonistler devrim yapamazlar; onların "devrim" dediği şey özünde karşı devrimdir.

ÇKP, devrimde proletaryanın hegemonyasını değil de, küçük burjuvazinin ve orta burjuvazinin devrimde hakim role sahip olmaları için faaliyet göstermişse, küçük burjuvazinin ve orta burjuvazinin devrimde egemen olmasını engelleyen toplumsal güç neydi ve bu güç hangi siyasi örgütlenmede ifadesini buluyordu. Eğer ÇKP, bütün hayatı boyunca revizyonist idiyse, Marksist-Leninist ideolojinin hakim ideoloji olmasına karşı çıktıysa, onun bu alandaki faaliyetlerini sonuca ulaştırmayan neydi? İktidarı bu nitelikte bir parti ele geçirdiyse, neden Sovyetler Birliği'ndeki duruma benzer bir durum daha önce gerçekleşmedi?

Öte yanda, Çin gericiliğine, Japon emperyalizmine ve Amerikan emperyalizmine ve onların uşağı Çan Kay Şek kliğine karşı mücadelede, daha sonra modern revizyonizme ve sosyal emperyalizme karşı mücadelede Çin halkına, "küçük burjuvazinin ve orta burjuvazinin devrimde hakim role sahip olmaları için faaliyet" gösteren ÇKP mi önderlik etti?

Gerçek böyleyse, emperyalizme ve uşaklarına karşı, proletaryanın öncülüğü olmadan, gerçek anlamda bir komünist partinin öncülüğü olmadan, prolaryanın siyaseti ve ideolojisi olmadan da, zafer kazanma olasılığı var demektir; ki bu anlayış, burjuva ve reformcu hayallerin, oportünist ve revizyonist görüşlerin yayılmasına hizmet eder. Emperyalizm ve proletarya devrimleri çağında, proletaryanın dışında hiçbir sınıfın önderliği kesin ve kalıcı zafer sağlayamaz.

Stalin, 1927'lerde ÇKP'yi şöyle değerlendiriyor:

"... Eğer Çin Komünist Partisi, kısa zamanda iki bin üyeli bir grup olmaktan çıkıp 60.000 üyeli bir yığın partisi durumuna gelmişse; eğer Çin Komünist Partisi, bu dönem içinde, üç milyon proleter sendikalar içinde örgütlemeyi başarmışsa; eğer Çin Komünist Partisi, milyonlarca köylüyü uyuşukluklarından kurtarmayı ve onlarca milyon köylüyü devrimci köylü birlikleri içine çekmeyi başarmışsa; eğer Çin Komünist Partisi, bu dönem içinde, ulusal ordunun birçok alay ve tümenlerini kendine kazanmayı başarmışsa; eğer Çin Komünist Partisi, bu dönem içinde, proletarya hegemonyası düşüncesini, bir istek olmaktan çıkartıp bir gerçek durumuna dönüştürmeyi başarmışsa; eğer Çin Komünist Partisi, kısa bir süre içinde, bütün bu başarıları gerçekleştirmeyi başarmışsa, bu durum, başka şeyler yanında, onun, Lenin tarafından çizilmiş yolu izlemiş olmasıyla açıklanabilir."(29)

Stalin bu değerlendirmesinde yanılmış mıdır?

"Onlar uzun zamandan beri, Marksist-Leninist ideolojinin bir sosyalist ülkede yegane hakim ideoloji olmalarından yana değillerdir" denirken, dolaylı olarak Çin'in bir sosyalist ülke olmadığını kabul etmiş oluyor Fikret Şehu. Peki, "hiçbir zaman", "asla" proletaryanın hakim olmasından yana olmayan bir parti mi sosyalizmi gerçekleştirdi? Devrime önderlik eden parti sosyalizmden ve işçi sınıfından yana değilse, sosyalizmden nasıl söz edilebilir? Bu sosyalizm burjuva ya da küçük burjuva sosyalizmi ise, neden yıllarca ÇKP'ye, Çin'e, Çin yönetimine karşı açık tavır izlenmedi.

Bütün tarihi boyunca "liberal ve burjuva demokratik" tutum izleyen, "proletaryanın ve partisinin önder rolünden yana" "asla" olmayan ve bütün faaliyetini "küçük burjuvazinin ve

orta burjuvazininin devrimde hakim role sahip olmaları" için gösteren bir parti, "Komünist Parti" adına, "proletaryanın devrimci partisi" adına layık olabilir mi? Doğaldır ki, olamaz. AEP-MK üyesi Fikret Şehu'ya ve dolayısıyla AEP'ye göre, ÇKP, hayatının hiçbir döneminde, gerçek anlamda bir Komünist Partisi olmayı "asla" başaramamıştır.

Bu değerlendirmeye göre, ÇKP yöneticileri de bütün parti tarihi boyunca "revizyonizmin ve oportünizmin" temsilcileri olarak ele alınmak gerekir.

ÇKP'yi Mao Zedung'dan ayrı ve bağımsız ele alabilir miyiz? Hayır... Ama bu değerlendirme, kaçınılmaz olarak bizi Mao Zedung'un da "oportünist ve revizyonist" olduğu değerlendirmesine kadar götürecektir.

ÇKP önderliğinin zaman zaman sağ ya da "sol" oportünistlerin eline geçtiği doğrudur. Ama bu, ÇKP'nin bütün hayatı boyunca revizyonist ve oportünist olduğu anlamına gelmez.

Marksistler, şu ya da bu konuda değerlendirme yaparlarken gerçek olgulardan hareket ederler; tarihi koşulları gözönünde bulundururlar. Örneğin ÇKP tarihi incelenirken, iki çizgi arasındaki mücadele ve bu mücadelenin siyasi sonuçları doğru değerlendirilmelidir. Bir zamanlar "Çin Komünist Partisi'nin Genel Sekreteri olan Cen Du-Siyu bir burjuva radikal demokratıydı. Marksizm-Leninizmi hiç kavramamıştı. (...) Cen Du-Siyu, o günkü aşamasında burjuva demokratik nitelikte olan Çin devriminin kaçınılmaz bir şekilde burjuva cumhuriyetle sonuçlanacağını ve bu yüzden de burjuvazinin önderlik edeceğini söylüyordu."(30) Buna karşılık Mao Zedung, ÇKP içinde Marksizm-Leninizmi temsil etmiştir. Zaman zaman parti önderliğini ele geçiren ya da yönetimde etkin duruma gelen burjuva radikallere, sağ ve "sol" oportünistlere karşı, Mao Zedung Marksizm-Leninizmi savunmuştur. Mao Zedung'un da çeşitli dönemlerde hataları olabilir. Hataları tarihi zorluklar ve koşullar içinde ele almak gerekir. Özellikle ölümünden sonra Mao Zedung'a yeni Çin yönetimi tarafından yöneltilen "eleştiriler" in içeriğini ve amacını iyi kavramak ve bu konuda çok dikkatli olmak gerekir. Yazımız ÇKP'nin ve Mao Zedung'un değerlendirmesini hedef almamaktadır. Bu konulara ileride değineceğiz. Biz, bu yazımızda başka bir noktaya, AEP'nin ÇKP'yi değerlendirme öz ve biçimine değinmek istiyoruz.

Bugün, uluslararası alanda, komünist hareketin genel çizgisini kaba hatalarıyla da olsa savunan gruplar ve yeni tipte Marksist-Leninist partilerin gözleri ve kulakları Tiran'a çevrilmiştir. Tiran'dan çıkan her ses, dikkatle izlenmekte ve dünya gelişmesinin sorunları üzerine geliştirdikleri yeni tezler, yeni ve can alıcı tartışmalara yol açmaktadır. Bazı gruplar ve kendi kendilerini "parti" ilan eden bazı siyasetler, eski alışkanlıklarını, siyasi alanda yön değiştirdikleri halde hâlâ bağnazca sürdürmektedirler. Daha düne kadar kulaklarını Pekin'den ayırmayanlar, bu kez de, aynı küçük burjuva anlayıştan kaynaklanan yaranma, göze girme çabası, onaylanma ve kölece bir ruh haliyle ezberciliklerini sürdürmektedirler ve çeşitli tutum ve davranışlarıyla kendi içeriklerini sergilemektedirler. Başta HK, DHY ve HB olmak üzere, bu konuda birbirleriyle amansızca yarışıyorlar. Onlar, asıl tayin edici şeyin, ülkemiz devrimci hareketinin niteliği olduğunu unutuyorlar. Onlar, yalnız başına Tiran'ın onayının devrimci mücadelemiz için tayin edici olacağını sanıyorlar; yanılıyorlar. Kitlelere gitmeden, kitlelerce kabul edilmeden, kitlelerin önderi olmadan Tiran'ın onayını bekliyorlar. Bu nedenle, AEP'nin gözle görülür yanlış değerlendirmeleri karşısında "AEP eleştirilemez" mantığı ile susuyorlar ve eleştiri yönelten siyasetlere karşı da bağnazca saldırıyorlar. Bize göre, eleştirilemeyecek hiçbir parti, önder, hareket olamaz. Biz eleştiri özeleştiri mekanizmasını Marksist-Leninistlerin vazgeçilmez bir silahı olarak görüyoruz ve bu silahı işletmeye kararlıyız.

AEP'nin son zamanlarda yayınlanan bazı görüşleri, devrimci saflarda kafa bulanıklığına neden olacak yanları içermektedir. Parti içinde sınıf mücadelesinin ifadesi olan iki çizgi arasındaki mücadelenin reddi, aslında diyalektiğin reddidir. İmtiyazlar ve krediler konusu, sömürge ve yarı sömürge, yarı feodal ülkelerde, kırların ve köylülüğün devrimdeki rolü vb. konularda Marksizm-Leninizm ile çelişen görüşler görmekteyiz. Bize bulanık ve anlaşılmasız gelen her konuyu, bundan böyle, olanaklarımız nispetinde açıklamaya çalışacağız.

Görüşlerimizi ve eleştirilerimizi sunarken, Enver Hoca'nın şu sözlerini anmadan geçemeyeceğiz:

"Eleştirilerimizi Sovyet yoldaşların ve diğerlerinin doğru bir biçimde onaylayacakları konusunda iyimseriz; buna inancımız tamdır. Eleştirimiz sert, fakat açık ve samimidir ve ilişkilerimizi sağlamlaştırmaya yöneliktir."(31)

Biz de, eleştirilerimizin Arnavut yoldaşlar tarafından böyle karşılanacağına inanıyoruz. Şimdi konumuza gelelim:

AEP, 81 Komünist ve İşçi Partisi'nin Moskova'da 16 Kasım 1960'ta yaptığı toplantıda, Sovyetler Birliği önderliğinin

"... gerçeğe dayanmayan ve hiçbir temeli olmayan hatalardan dolayı Çin Komünist Partisi'nin uluslararası Komünist hareket tarafından mahkûm edilmesini"(32) sağlama girişimlerinin karşısına dikildi. Çünkü "AEP'nin bütün üyelerinin ortak görüşü ÇKP'yi Marksizm-Leninizm'den sapmakla, 1957 Moskova Bildirisi'ni çiğnemek ve ondan ayrılmakla haksız yere suçlayan Sovyet yoldaşların ağır bir hata işledikleri"(33) yolundaydı. Sovyet yöneticileri, ÇKP'yi "doğmatik", "sekte", "savaşta yana", "barış içinde bir arada yaşama ilkesine karşı", "sosyalist kamp içinde ayrıcalıklı bir yere sahip olmayı istemek", "hizipçi ve Troçkist", "Komünist hareket için büyük bir tehlike" vb. suçlamalarıyla mahkûm etmeye çalışıyorlardı.

Bir zamanlar modern revizyonizmin saldırılarına karşı ÇKP'yi savunan AEP, bugün Fikret Şehu'nun konuşmasıyla ÇKP'yi hiçbir zaman ve "asla" Marksist-Leninist olmayı başaramamış bir parti olarak değerlendirmektedir. Oysa AEP tarihi bize ÇKP için çok farklı şeyler öğrenmiştir.

AEP tarihi der ki:

"Devrimci saflarda yer alan sosyalist ülkeler ve hürriyet, bağımsızlık ve sosyalizm uğruna müadele eden bütün güçler, ABD emperyalizminin ve Sovyet revizyonist emperyalizminin esas ve ortak düşmanlarıydı. Onların en büyük düşmanı, ABD kapitalistlerinin ve modern revizyonistlerin hegemonyacı emellerinin karşısına dikilen aşılmaz engel, Çin Halk Cumhuriyeti'ydı. Esas darbelerini Çin Halk Cumhuriyeti'ne yöneltmeleri işte bu yüzdendir."(34)

"Çin Halk Cumhuriyeti'nin ve başta büyük Marksist-Leninist Mao Zedung'un bulunduğu Çin Komünist Partisi'nin dünya devrimci komünist ve kurtuluş hareketinde oynadığı muazzam rolü gözönünde bulunduran AEP şunu ortaya koydu:

"Bütün Marksist-Leninist partiler ve güçler, eşit ve bağımsız bir şekilde, Çin Komünist Partisi ve Çin Halk Cumhuriyeti'yle sıkıca birleşmeli ve düşmanlarımızın çarpıp parçalanacakları çelikten bir blok meydana getirmelidirler."(35)

AEP tarihi 1971'de yayınlanmıştır. Enver Hoca 1960'ta:

"Marksizm-Leninizmin ilkelerini ve Moskova Bildirisi'ni (1957) tahrif eden akıma karşı Marksist ilkeleri açıkça savunan partiler, Bükreş'te sadece Çin Komünist Partisi ile Emek Partimiz..."(36)

Yine diyordu ki:

"Biz Bükreş'te Marksizm-Leninizmi savunduk, partinin çizgisini savunduk. Biz bu ilkeli ve yürekli mücadeleyi verirken, bir yandan kendimizi Çin'li yoldaşlarla aynı safta bulduk, çünkü onlar da tıpkı bizim partimiz gibi Marksizm-Leninizmin saflığını korumak için mücadele eden şanlı partilerini savunuyorlardı."(37)

"Partimiz, Çin'li yoldaşlarla ve aynı şekilde doğru tavır alan başka partilerden yoldaşlarla birlikte Marksizm-Leninizmin öğretilerini sağlam kanıtlar getirerek savundu."(38)

Fikret Şehu ile Enver Hoca'nın birbirleriyle taban tabana zıt bu iki değerlendirmesi bizleri düşündürmektedir. Çünkü biz biliyoruz ki bu görüşler sadece Fikret Şehu'nun görüşleri değildir.

1970'te, Lenin'in doğumunun 100. yıldönümünde, AEP-MK üyesi Ramiz Alia şöyle diyordu:

"Leninizmin gerçek mirasçıları ve savunucuları, onu uygulayanlar ve geliştirenler, Lenin'in öğretilerinin devrimci özüne ve ruhuna sadakatla bağlı kalan hareketlerinin her adımında Lenin'in ölümsüz fikirlerini rehber alan Çin Komünist Partisi, Marksist-Leninist partiler ve sağlıklı güçlerdir; dünya komünizm davasını ilerletenler, zaferle dolu Marksizm-Leninizmin öğretilerinin saflığını tutarlı bir şekilde ve yılmadan savunanlar, burjuvaziye, emperyalizme ve oportünizme karşı kararlılıkla mücadele edenlerdir.

"Lenin'in doğumunun yüzüncü yıldönümünde sosyalizmin bayrağı yüce Çin halkı üzerinde gururla dalgalanmaktadır. Başında büyük Marksist-Leninist Mao Zedung yoldaş bulunan Çin Komünist Partisi, Çin halkına Lenin'in yolunda rehberlik etmektedir. Rusya'daki Ekim Devrimi'nden sonra en önemli dünya olayı olan Çin Devrimi, sosyalizme ve komünizme zaferle ilerlemektedir. Çinli komünistler, proletaryanın devrimci teorisine sadakatın ve düşmanlarına karşı amansızca mücadelenin parlak bir örneğini vermişlerdir. Mao Zedung'un yaratıcı düşüncesi, Marksizm-Leninizm hazinesine, eleştirici ve devrimci ruhunun korunması ve yeniden geliştirilmesine muazzam katkılarda bulunmuştur."(39)

1971'de, AEP'nin 6. Kongre Raporları'nda Enver Hoca Çin için şöyle diyordu:

"Halk Çin'i ve Arnavutluk, Marksist-Leninist çizgiyi tutarlı bir şekilde izleyen ve sosyalizmi inşa eden bu iki ülke, devrimci hareketi önemli ölçüde etkilemekte, genişlemesi yönünde devrimci harekete coşkunluk veren, teşvik edici bir örnek olmakta ve halkların devrim ve kurtuluş mücadelelerini destekleyen sağlam bir dayanak teşkil etmektedir."(40)

"Devrimci hareketin bütün dünyada güç kazanmasında ve büyümesinde devrimin ve sosyalizmin kudretli kalesi Çin Halk Cumhuriyeti özellikle önemli bir rol oynamıştır."(41)
Yine Enver Hoca şöyle der:

"Arnavutluk Komünistleri ve Arnavutluk halkı, kardeş Çin halkının Çin Komünist Partisi'nin önderliği altında, Çin'deki sosyalist devrim ve sosyalist kurtuluşta proletarya diktatörlüğünün sağlamaştırılması, anavatanın güçlendirilmesi ve ilerletilmesi için yürütülen sınıf mücadelesinde kazandığı başarıları sonsuz bir sevinçle karşılamaktadır." (...) "Çin halkının şanlı devriminde ve sosyalizmin inşasında kazandığı tarihi zaferler, yeni halk Çin'inin yaratılması ve onun bugün dünyada sahip olduğu büyük itibar, büyük devrimci Mao Zedung yoldaşın adına, öğretilerine doğrudan bağlıdır. Bu ünlü Marksist-Leninistin eseri, proletaryanın devrimci teorisinin ve pratiğinin zenginleştirilmesine yapılmış bir katkıdır."(42)
Övücü bu sözlerden sonra Fikret Şehu'nun değerlendirmesi üzerine ciddiyetle eğilmek ve düşünmek gerekiyor. Mao Zedung'un ölümünden sonra Çin'de meydana gelen değişimlerin kökleri Çin tarihinin derinliklerinde aranmalıdır. Yeni oportünizme karşı mücadele ederken "sol" hatalara düşmekten kaçınılmalıdır. Çin'in geçmişi değerlendirilirken, özellikle modern revizyonistlere fırsat verilmemeli ve modern revizyonizme teslimiyetçilik izlenimi uyandıracak tutumlardan uzak durulmalıdır. Ve en önemlisi, salt kendi görüşleri içinde tutarlı olabilmesi için bile geçmişin değerlendirilmesi sağlıklı bir özeleştiri biçiminde ele alınmalı, eleştiri maddi dayanaklar üzerine oturtulmalıdır.

Şunu belirtelim ki, bu sorunlar üzerinde Marksist-Leninist olmanın gerektirdiği sorumlulukla durulmazsa, bu tutum yeni olumsuzlukları da peşi sıra getirecektir. Evet düşünmemiz gerekiyor; sözgelimi bugün AEP, "halk savaşı" anlayışı üstüne ne düşünmektedir? Eğer o "halk savaşı" anlayışını "anti Marksist" buluyorsa ve onun bu yorumlayışı halk savaşı kuramcısı ve önderlerinin (örneğin Mao'nun) utangaç bir biçimde "anti Marksist" ilan edilmişse, AEP'i "Marksizm-Leninizmin uluslararası merkezi" sayan ve de "devrim platformları esas olarak halk savaşı anlayışı üstüne kurulu" olan siyasetlerin (diyelim ki HK'nın) tutumları nasıl açıklanabilir? Hem "halk savaşı" demek, hem de "Marksizm-Leninizmin uluslararası merkezi" sunuşuyla, AEP'nin "halk savaşı"na ilişkin görüşlerini yayınlarında (üstelik yorumsuz olarak) yayınlamak nasıl açıklanabilir? (bkz. HK, s. 134) Ve yine ÇKP'ye "hiçbir zaman komünist olmadı" diyen ve bu sözle kendi geçmişine, hem Stalin'e, hem birçok örgüte ve komünist öndere "tekzip" çıkaran AEP'nin, bu tutumuna ilişkin olarak, şimdi onu "uluslararası Marksizm-Leninizm merkezi" sayan gruplar ya da partilerin açık değerlendirmeleri nedir? AEP'nin, yeni Çin revizyonist yönetiminin "Mao'yu eleştiri" kampanyaları için açık tutumu nedir? AEP'e sadakatle bağlılığı bilinen kimi örgütlerin (diyelim ki KPD-ML'nin) Mao'ya yönelttiği "nitelemeler"e karşı AEP'nin tutumu nedir? Ve ayrıca bu örgütlerin özellikle bu konudaki tutumları AEP'den bağımsız olabilir mi? Bugün siyasi akımlar, taraftarlarına Marksizm-Leninizmi öğretmede eğitim kitapları olarak hem "ÇKP dünya komünizminin önderi", hem "ÇKP hiçbir zaman komünist olmadı" diyen AEP'nin görüşlerini önerirken (sözgelimi P.B. Sayı 9) kendine neyi kıstas almakta, taraftarlarına bu uyumsuzluğu nasıl açıklamaktadır? AEP'ye çelişkileri, olumsuzlukları, uyumsuzlukları da dahil, her şeyiyle teslim, her şeyinin kopya siyasetini mi? Bu ve benzeri sorular uzatılabilir.

Bizim üzerinde durup hatırlatmamız gereken şey bu sorunun demogoji konusu edilmemesidir. Yapılması gereken devrimci eleştiri, özeleştirinin bu soruna ilişkin özünü ve biçimini tesbittir. Yoksa tek tek ülkelerde, devrimin kendi özgülünü bulma çabası yeni engellerle karşılaşacaktır.

Bizim özel noktaları önümüzdeki sayılarda açacağımız AEP eleştirisi, genel hatlarıyla bu merkezdedir.

1978 Aralık'ında Güney'in 32. sayısında yayınlandı.

İNSAN BİLİNCİ VESTİYER DEĞİLDİR

“Her organik varlık her an hem aynı şeydir, hem de aynı şey değildir; her an dışarıdan aldığı maddeleri özümleyen, daha başka maddeleri de dışarı atmaktadır; her an bedenindeki hücreler ölmekte ve yeni hücreler oluşmaktadır; gerçekte, belirli bir süre içinde her organik varlığın bedeninin maddesi tepeden tırnağa yenilenir ve yerini başka madde atomları alır, dolayısıyla her organik varlık her zaman hem kendisidir, hem de kendisinden başka şeydir.”(43)

Şeylerin, toplumsal ve siyasal olayların, insan bilincine objektif içeriklerine uygun olarak yansımaları, duyum organlarının sağlığına, insan bilgisinin ve bilincinin düzeyine, içinde yaşadığı durumun —kişisel ve toplumsal— objektif ve subjektif niteliğine bağlıdır. İnsan, duyumları ve bilinci aracılığıyla, şeyleri ve olayları, yani bilinçten bağımsız olarak varolan şeyleri ve bu şeylerin hareketlerini, asıllarına uygun bir biçimde algılayacak olgunluk, bilgi ve sağlığa sahipse, doğru bilgilenmenin ilk koşulu yerine gelmiş olur. Duyum organlarındaki yetmezlik ve sakatlıklar, algılanmanın sağlıklı ve aslına uygun olmamasına yol açar.

Örneğin, gözü bozuk bir insanın, herhangi bir nesneyi algılaması bulanıktır. Kulağı iyi duymayan ya da hiç duymayan birinin, hareketin bir yönünü —ses hem hareketin bir biçimidir hem de hareketin bir sonucudur— aslına uygun algılaması düşünülemez.

Yazılarımıza gözlerini kapayarak bakanlar, sesimize kulaklarını tıkayarak ilgi gösterenler, sığındıkları grupların kaba önyargılarıyla koşullanmış olarak düşüncelerimize yaklaşanlar, anlatmak istediklerimizi bulanık göreceklere. Onlar Marksizmi “bir dünya görüşü olarak değil, siyasal eylemin yönetici bir zinciri olarak”(44) ele alanlardır ve bunu da tam anlamıyla başaramayanlardır. Çünkü Marksizmi bütünlüğüyle kavramayanlar, bir dünya görüşü olarak ele almayanlar, yenilirler.

Toplumsal ve siyasal ilişkilerin düzeyi, bilginin ve bilincin niteliği, algılanmanın ve kavramanın biçimlenişini belirleyen etkenlerdir. Şeyleri ve olayları inceleme yöntemi ve teorisi de, bilginin ve bilincin derinleşmesinde, şeyler ve olaylarla bilinç arasındaki karşılıklı ilişkide tayin edici bir öneme sahiptir. Algılanan şeyler arasındaki bağları, karşılıklı etkileşimi doğru biçimde kavramak, şeyleri yalnız dış görünüşleriyle değil, şeylerin iç bağlantılarıyla, şeylerin şeylerle bağlantılarını, bir bütün olarak içerikleriyle, gelişim eğilimleriyle birlikte kavramak, şeylerin hareket yasalarını, yani gelişmenin yasalarını, materyalist diyalektik temelde bilmekle mümkündür.

İnsan, her an hem aynı şeydir, hem de aynı şey değildir. Biyolojik anlamda olsun, bilgilenme ve bilinçlenme anlamında olsun, bu böyledir. Örneğin, bilgilenme süreci içinde insan, toplumsal pratiği aracılığıyla çeşitli bilgiler edinir. Bilgiler gereklilik oranına göre özümser. Bilgilerin özümsemesi, bir besinin sindirilmesine benzer; sindirim sürecinde, bir kısmı beden için çeşitli hücrelerinin yenilenmesini, beslenmesini sağlarken, bir kısmı da dışlanır. Yaşamamız ve eylemimiz için gerekli olan bilgi de benzer işlemlerden geçer. Bilginin yaşamamız için gerekli olan kısmı özümlelenip hayata geçerken, bir kısmı da kullanılamaz, açıkta kalır. Özümleme, yararlıının alınması, yararsızın atılması demektir. Bilinçsiz seçimler, ilgisizlik, yediğimiz şeyleri incelememek, temizliğe bakmamak, organlarımızdaki rahatsızlıkları hesap etmemek, nasıl küçük rahatsızlıklardan zehirlenmelere yol açarsa,

bilgilenme alanında gelişigüzel seçimler de, siyasal saflaşmadaki gelişigüzel seçimler de, toplumsal, siyasal ve kültürel rahatsızlıklara ve zehirlenmelere yol açabilir. Bir besin maddesinin özümlemesinde, hem besinin niteliği, hem de sindirim organlarının niteliği söz konusudur. Hasta bir mide görevlerini yapamaz; salgı bezleri görevlerini yerine getirmiyorsa, besinin özümlemesinde rolleri olan organlar görevlerini yerine getirmiyorlarsa, getiremiyorlarsa, besinin yararlı maddeleri hücrelere tam ulaşamaz. İnsan bilincinin sağlığı, bilgi edinme yöntemi, deneyim olgunluğu da edinilen bilgilerin hayata geçirilmesinde önemli ve tayin edici bir rol oynar. Bilginin yararlılığını ya da yararsızlığını ya da oranını belirleyen, o an içinde bulunduğumuz objektif ve subjektif durum, üretim içindeki yerimiz ve bilinç düzeyimizdir. Öyle bilgiler vardır ki, esas itibarıyla yararlı ve gereklidir fakat o an için gerekli olmayabilir. Ya da bir başkası için gerekli olduğu halde bize gerekli değildir. Örneğin bir doktora gerekli olan bilgilerle bir avukata gerekli olan bilgiler —mesleki anlamda— farklıdır. Ama hem doktor, hem de avukat için gerekli olan ortak bilgiler de vardır.

Bilgi de, besin gibi yaşamamızın sürmesi ve gelişmesi için gerekliyse, zorunlu bir ihtiyaçsa, hayatımıza katılır; toplumsal, siyasal, kültürel, sanatsal vb. çalışmalarımızı etkiler, eylem ve ilişkilerimize yön verir; toplumsal konumumuza, içinde bulunduğumuz objektif ve subjektif koşullara ve bilginin gereklilik ve acillik durumuna göre, her türden ilişkilerimizi ve sonuçlarını etkiler. Özümlemiş bilgi, toplumsal pratiğimize karışan, ilişkilerimizi ve sonuçlarını şu ya da bu ölçüde etkileyen, değiştiren, başka bir şey olan bilgidir. Elektrik akımı ışık oluyor, bir şeyi çalıştıran enerjiye dönüşüyor, ısı veriyor vb. ise, bilgi de işlenerek başka bir şeye dönüşüyor. Bilginin başka bir şey olması, işlenerek biçim değiştirmesi, somut ya da soyut biçimleriyle yararlı ya da zararlı olması demektir. Her bilgi yararlı sonuçlar doğurmaz. Öyle bilgiler vardır ki, insanları olumsuz eğilimlere sürüklerler. Öte yanda, genel anlamıyla yarar ve zarar, sınıflara, kişilere ve zamana göre değişkenlik gösterebilir. Bizim yararlı dediğimiz şeye bir başkası zararlı diyebilir. Örneğin, işçi sınıfının siyasal ve sınıfsal bilincinin derinleşmesi bizim için yararlı iken, egemen sınıflar için zararlıdır. Bu konuya, anlatmak istediklerimizi dağıtmamak için değinmeyeceğiz.

Elma yiyoruz, ekmek yiyoruz, su içiyoruz; yediklerimiz ve içtiklerimiz sindiriliyorsa, başka bir şey olurlar. Elmayı, ekmeği, daha dişlemeye başladığımız andan itibaren, elma ve ekmek, başka bir şey olmaya başlamışlardır. Elmadaki vitaminler, glikoz, su vb. yararlı şeyler bedenimize katılırken elmalığı yiter. Bilgi de hayata karışırken başka bir şey olur; ya da başka bir şey olarak hayata karışır. Örneğin bir doktorun edindiği bilgiler hayata bilgi olarak değil, bilginin özümlemesinin sonuçları olan birtakım tahliller ve tesbitler biçiminde, tedavi yöntemi biçiminde, mesleki çabanın olgunlaşması ve gelişmesi biçimlerinde yansır. Bir diş doktorunun edindiği bilgiler eyleme dönüşür; diş çekme, dolgu yapma vb. biçiminde yansır. Soyut bilgi, üretilen şeylerde somutlaşır ya da yeni, gözle görülmeyen elle tutulmayan hizmetler biçimine dönüşür. Bu nedendir ki, Marksizm bir eylem kılavuzudur. Bilgiler de toplumsal, siyasal vb. ilişkilerimizi yönlendirirler. İnsan eli değen her şey bilgiyi içerir ve bilginin zenginleşmesinin kaynağını oluşturur. Bir anlamda, bilgiyi içermeyen ya da bilginin kaynağını oluşturmayan tek şey bile yoktur. Edindiğimiz bilgiler, gerçekten özümleniyorsa, en küçük günlük ilişkilerimizden tutun da en geniş toplumsal ilişkilerimize dek, insanlığın kaderini değiştirecek her şeyi etkiler.

Bu arada, insan idaredesinden bağımsız varlıklarını sürdüren şeylerin ve olayların insan bilincini etkilemesi, bu etkilenmenin denetimi, yönlendirilmesi üzerinde durmayacağız. Örneğin hava kirliliğinin yoğun olduğu Ankara'da ya da bir tabakhane, kömür ocağında, havanın solunumu denetimimiz dışındadır. Yani insan iradesine bağlı değildir. İçki içen bir insanın, sarhoş olması kendine bağlı bir şey değildir. Konumuz bu olmadığı için, değinmeden geçeceğiz.

Sindirilmeyen şeyler, çoğu kez biçimsel yapılarını da koruyarak dışa atılırlar. Örneğin bir zeytin çekirdeğini yutsak, olduğu gibi çıkacaktır. Bir tesbih tanesini yutsak, olduğu gibi çıkacaktır. Ezberlenen, şemalar, formüller halinde akılda tutulan, fakat hayata karışmayan bilgiler de böyledir; vestiyerdeki bir askıya asılmış bir şapka, bir palto vb. gibidir. Bir şapka gider bir başka şapka gelir. Şapkaların renklerinin, biçimlerinin değişik olması vestiyerin

niteliğini değiştirmeyiz. şapkalar değişir vestiyer değişmez. Ve hatta, vestiyerci değişir, vestiyer değişmez. Sözüünü ettiğimiz değişmezlik vestiyerlik anlamındadır. Yoksa, belli bir süre içinde vestiyerin boyaları dökülecektir, eskiyecektir, nicel birikimler onun niteliğini de değiştirecektir. Bu ayrı.

Bugün, bazı grupların bazı taraftarları vestiyere ve vestiyerdeki askılara benziyorlar. Grup önderleri "A" diyorsa, taraftarların büyük bir çoğunluğu da bir askı suskunluğu ve katılığuyla "A" diyorlar. Grup önderleri bir süre sonra "B" diyor... Grup önderleri için, "A" ile "B" yer değiştirirken, iki ayrı görüş arasında köklü olmasa da bir mücadele olmuş ve "A" yerini bazı kalıntılarla da olsa, "B"ye bırakmıştır. Fakat vestiyer taraftarın, vestiyer kafası bu mücadeleyi geçirmeden, "A"yı kaldırıyor, "B"yi bilincinin askısına takıyor. "A" derken de, "B" derken de öz itibariyle aynıdır. Değişen, söylediğu formüllerdir; eskiden "A"yı ezberlerken, şimdi "B"yi ezberleyecektir. Çünkü "A"yı hayata geçirmemiştir, ilişkilerini "A"ya göre yeniden düzenlememiştir. Bu nedenle "A" ile "B" arasında var olan değişim, onun hayatında belli bir değişime yol açmamıştır. Daha sonra "C" dendiğu zaman da onun için pek büyük değişiklik olmuyor. Çünkü onlar için bilgi ve bazı "görüşler" sindirimi gayet zor şeylere benzer. Onlar, zeytin çekirdeğini, bir tesbih tanesini nasıl yuttukları gibi çıkartıyorsa, bir yığın temel görüşü de aynı kolaylıkla, sancısız, alt üst oluş olmadan kabul edebilirler ve yine alt üst oluşsuz, sarsıntısız, hayatlarından çıkartabilirler. Çünkü onların edindiğu görüşler, askıya asılmış şapka gibidir. Hayatlarına geçirilmeden dışarı atılırlar, yerine başka "şapka"lar gelir. Yakın geçmişimize bakarsak, anlatmak istediklerimizi somutlayacak bir yığın örnek bulabiliriz. Örneğin modern revizyonizmin sınıf içeriğinin kavranması, modern revizyonizmin iktidarda olduğu ölkelerde meydana gelen değişimler, Sovyetler Birliği'nin sosyal emperyalist bir öлке olması ve hegemonya emellerinin kavranması, bu anlamda modern revizyonizme karşı mücadelenin hayata geçirilmesi, toplumsal, siyasal, örgütsel, kültürel, sanatsal vb. bütün ilişkilerimizde, ulusal ve uluslararası planda köklü değişikliklere yol açmıyorsa, mücadelenin teorik ilkelerinin hayata geçirildiğinden kuşku duymak gerekir. "Üç Dünya Teorisi"nin kabulü ya da reddi de böyledir. Çünkü bir teorinin kabulü, o teorinin hayatı değiştirme doğrultusunda hayata geçirilmesi demektir.

Herhangi bir konuda, bir görüşün kabulü ve hayata geçirilmesi, daha önce varolan ve toplumsal, siyasal, kültürel, örgütsel, vb. ilişkiler biçiminde hayata geçirilmiş olan görüşün ve buna bağlı olarak, en azından temel bazı ilişkilerin ve tutumun değiştirilmesi demektir. Değişim, bir şeyin başka bir şey olma sürecinin yani zıtların birliği ve birlikte olan zıtların mücadelesi sürecinin sonucudur; bu mücadele içinde birlikte olan zıtlardan biri yenilir ve giderek yokolur, bu yokoluş sonucu varolan yeni şey içinde yeni bir zıtların birliği ve mücadelesi doğar. Toplumsal, siyasal anlamda iki çizgi arasındaki mücadelenin felsefi temeli budur: Zıtların birliği ve mücadelesi. Sürecin sonu, genel anlamda mücadelenin sonu değildir. Mücadele mutlaktır. Çünkü çelişme ve bunun zorunlu sonucu hareket ve değişim mutlaktır.

Bu dünya görüşünün ya da çok önemli derecede siyasal ve toplumsal tahlil ve tespitlerin değişmesi, bunların yerine yeni bir dünya görüşünün geçirilmesi ve de yeni bazı tahlil ve tespitlerin kabulü, farklı iki değerlendirme, farklı iki kavrayış arasındaki mücadeledir; buna bağlı olarak toplumsal ve siyasal yaşamı etkileyecek nitelikte değişikliklerin hayata geçirilmesidir. Daha doğrusu hayata geçirilen yeni tahlil ve tespitlerin kendilerine bağlı alanlarda, değişiklik yaratmasıdır.

Yaşamımız, ekonomik, toplumsal, siyasal, kültürel, sanatsal, vb. ilişkilerimizin toplamıdır. Edindiğimiz görüşler ilişkilerimizde hiçbir değişiklik, köklü hiçbir etkilenme yapmıyorsa, uzun bir süreç içerisinde bile olsa rengimizi değiştirmiyorsa, yeni görüşlerimiz eski görüşlerimizin temelleri üzerinde biçimlenmiş ilişkilerimizi sarsmıyorsa, görüşler ve yeni bilgiler karşısında vestiyer rolü oynuyoruz demektir. Vestiyer kafa Marksizmi kavrayamaz.

şimdi vestiyer kafalara soruyoruz:

Daha düne kadar, "Mao Zedung çağımızın en büyük Marksist-Leninistidir" diyordunuz. "Yaşasın Marksizm-Leninizm Mao Zedung Düşüncesi" diyordunuz. "Mao Zedung düşüncesi" demeyenleri Marksist kabul etmiyordunuz. Mao Zedung'u beşinci usta olarak görüyordunuz.

Ve kendinizi bu öğretiler doğrultusunda biçimlemeye çalışıyordunuz. Şimdi Enver Hoca, "Mao Zedung ve şürekası" diyor, "...Marksist-Leninist yolu izlemediler".(45)

Ne diyeceksiniz şimdi? Bir çırpıda "Mao Zedung oportünisttir" mi diyeceksiniz?

Uzun bir süre, ÇKP'nin gözüne girmek için, tel canbazlarına taş çıkartacak numaralar yaptınız, şimdi de, aynı öz ve tutumla, Arnavutluk Sosyalist Halk Cumhuriyeti'nin ve AEP'nin gözüne girmek için parendeler atıyorsunuz. Komünistler içten, dürüst ve açık yürekli olurlar. Hile ve entrikalarla uğraşmazlar. Bir şeyin doğru olduğunu kabulün göstergesi, ona körü körüne sadakat yemini değildir. Eleştirel olma temelinde kavramak ve özümlemektir.

Yine vestiyer kafalara soruyoruz; Enver Hoca diyor ki:

"Amerikan emperyalistleriyle, Sovyet sosyal emperyalistleriyle ya da faşist devletlerle diplomatik ilişkilerimiz yoktur ve olmayacaktır."(46)

Sizler, Türkiye'deki siyasi rejim biçimini "faşist diktatörlük" olarak niteliyorsunuz. Bu değerlendirmenizde hatalı değilseniz, Enver Hoca, Türkiye'deki siyasi rejim biçimini "doğru değerlendirmiyor" demektir. İki değerlendirme de aynı anda doğru olamayacağına göre, hangisi yanlıştır? Sizin değerlendirmeniz mi, Enver Hoca'nın değerlendirmesi mi? Siz Türkiye'deki siyasi rejim biçimini faşist diktatörlük değil, anti demokratik, gerici burjuva diktatörlüğü olarak niteleyen devrimcileri, bundan ötürü "revizyonistlik", "anti Marksistlik", "devrime zararlı olmak"la suçladınız. Peki şimdi ne yapacaksınız?

Arnavutluk Sosyalist Halk Cumhuriyeti'nin Türkiye ile diplomatik ilişkileri vardır. Üstelik Enver Hoca diyor ki: "Türkiye ile de dostça ilişkilerimiz, iyi ticari, kültürel ilişkilerimiz var; bunları daha da geliştirmek istiyoruz."(46)

Enver Hoca, "faşist diktatörlük" altındaki Türkiye ile mi dostça ilişkilerden ve bu ilişkilerin geliştirilmesinden söz ediyor acaba?

Vestiyer kafalar değişmelidir!.. Yalnız unutulmasın ki, gerçeğe çarpınca değişen kafa sağlıklı bir kafa değildir. Önemli olan çarpmadan gerçeği görebilmektir.

Vestiyer kafaların değiştirilmesi için ideolojik mücadeleyi yoğunlaştıracağız. Çünkü vestiyer kafalar devrimimizin önündeki temel engellerden biridirler.

1979 Ocak'ında Güney'in 13. sayısında yayınlandı.

AYDINLAR, MAVİ DEMOKRASİ VE DEVRİM

"Her dönemde, hakim düşünceler hakim sınıfın düşünceleridir. Başka bir deyişle, toplumun maddi hakim gücü olan sınıf aynı zamanda toplumun hakim düşünsel gücüdür. Maddi üretim araçlarını elinde tutan sınıf aynı zamanda zihinsel üretim araçlarının denetimini de elinde tutar. Dolayısıyla, zihinsel üretim araçlarından yoksun olanların düşünceleri genellikle hakim sınıfa bağımlıdır. Hakim düşünceler, hakim durumda bulunan maddi ilişkilerin eksiksiz bir yansımasıdır."

MARKS-ENGELS

HK'nın 136. sayısında, "Aydınların Yeri, İşçilerin, Emekçi Halkın, Demokrasi Mücadelesinin Saflarıdır" başlıklı, genel anlamda yüzeysel doğruları içeren, aynı zamanda HK'nın ideolojik ve teorik sığlığını, sorunları nasıl da sorumsuzca, geçiştirmek için ele aldığını gösteren bir yazı yayınlandı. HK'nın kendisi, işçilerin, emekçi halkın ve demokrasi mücadelesinin saflarında henüz yerini tam olarak belirleyememişken, "Doğruları bulamamış, halkın çıkarlarının bilincine yeterince varamamış olan bir demokrat, ilerici, yurtsever aydın"a, "yıllardır savundukları ideolojilere uygun davranış"ta bulunmaları konusunda "uyarıda" bulunuyor. "Doğruları bulamamış" ve "halkın çıkarlarının bilincine yeterince varamamış"lara yol gösterebilmenin birinci koşulu, doğruları bulmuş olmayı, halkın çıkarlarının bilincine gerçekten varmayı, bu bilincin nasıl, hangi yöntem ve kadrolarla kitlelere ulaştırılması gerektiğini saptamayı, pratik içinde güvenilir olmayı kanıtlamayı, kısacası önderliğin gereklerini yerine getirmeyi emreder. Oysa, daha HK'nın kendisi, pratiğinin açıkça belirlediği

gibi, henüz "doğruları bulamamış... halkın çıkarlarının bilincine yeterince varamamış"tır. Demokrasi mücadelesi ile sosyalizm mücadelesi arasındaki diyalektik ilişkiyi kavrayamamıştır. Çelişmeler yasasını özümleyememiştir; halk içindeki çelişmelerle, düşmanlarla halk arasındaki çelişmeleri sürekli bir biçimde karıştırmaktadır. Yerli gerici için iç çelişmeleri diye bir meseleleri yoktur.

Onlar "tek doğru" olduklarını kanıtlamak için çırpınmaktadırlar. Eleştiriye dayanaksızdırlar. Bu anlamda onlar, halk saflarında demokrasi anlayışına bile karşıdırlar. Onlar, öyle bir "önderlik"tirler ki, siyasi tesbitleriyle bugün vardıkları çizgi "hizip" diye saflarından attıkları "Devrimci Proletarya"nın çizgisidir.

Onların kavradıkları tek şey, "yağmasan da gürele" burjuva mantığıdır. Bu nedenle onlar, yağmayı değil "gürlemeyi" temel mücadele yöntemleri haline getirmişlerdir. 136. sayılarına kadar, aydınlar konusunda dişe dokunur bir şey yazmamışken, aydınları akıllarına bile getirmemişken, bu konuda da "gürlemek" gereğini şu sıralar duymalarının nedenini biz çok iyi anlıyoruz. Çünkü "Her küçük burjuvanın temel özelliği kendisinin 'bir tek' 'eşsiz' olduğuna inanmasıdır. Bu yüzden o, her merasimde bulunur: Bütün düşünlerde nişanlı, bütün gömmelerde ölü olan odur."(47) Bu anlayıştır ki, herhangi bir sorundan, ad olarak söz etmek bile onun için "önderlik" görevlerinin yerine getirilmesidir; "patent" ona aittir. HK, "doğruları bulamamış" "halkın çıkarlarının bilincine yeterince varamamış" aydınların, "yıllardır savundukları ideallere" ters düşmemelerini isterken, materyalizmi bir türlü kavrayamadığını, idealizmin bataklığında çırpındığını bir kez daha açıkça gösteriyor. Bu nasıl bir idealdir ki, doğruları bulamamış ve üstelik halkın çıkarlarının bilincine yeterince varamamış aydınlarca savunulmaktadır ve HK bu ideallere ters düşülmemesini istemektedir. Bir ideal, doğru bir dünya görüşünden kaynaklanmıyorsa, doğru bir siyaset ve ideoloji temeline dayanmıyorsa, toplumsal dayanağını, gelişen ve tarihi olarak devrimci sınıflar oluşturmuyorsa, biz bu ideali kim adına ve nasıl savunuruz? Bizim yapacağımız şey, bu idealin bir bütün halinde savunulmasını istemek değil, bu idealin, felsefi ve sınıfsal niteliğini ve buna bağlı olarak tutarsızlığını ve yanlışlığını ortaya koymaktır. Bu ideallere sahip aydınlar, içinde buldukları çıkmazı kavratmak için doğru bir yöntemle ve doğru siyasi ideolojik önderlikle mücadele etmek gerekir. Açıktır ki, HK'nın sözünü ettiği aydınlar, burjuva ve küçük burjuva aydınlarıdır. HK, sözünü ettiği aydınların ideallerini onların ideolojik ve sınıfsal temellerinden koparmaktadır. Sınıf yaklaşımını ve devrimci sorumlulukları bir kıyıya iten HK, aydınlar seslenirken, "gürleme" sevdasına kapıldığı için yüzeysel kaldığının, burjuva ve küçük burjuva ideallere bel bağladığının farkında değildir. HK için, aydınlar ve aydınların devrimdeki olumlu ve olumsuz rolü, devrim saflarına taşıyabilecekleri zaaf ve yararlar berrak değildir. HK'nın kafasında "yurtsever aydın", "yurtsever demokrat aydın" kavramları bile berrak değildir. Onlar, burjuva, küçük burjuva, yurtsever demokrat ve proletaryanın aydınları arasındaki temel ayrımlardan da habersizdirler.

HK'ye göre, sözünü ettiği "kişilerin hepsi de faşizme ve emperyalizme karşı olan kişilerdir." Fakat onlar, "CHP mi? MC mi?" sorusuna doğru cevap vermedikleri ve bu ikilemin dışında başka çözümlerin de varolduğu bilincine varamadıkları için şaşkındırlar. Ecevit hükümetinin aldığı gerici ve faşizme hizmet eden tedbirler karşısında suskunlukları, "anarşi" ve "anarşiye karşı tedbirler" konusundaki tutarsız tavırları anlatılırken, bu tutarsızlıkların kaynağı hakkında HK'nın kendisi suskun kalmaktadır. HK yazarları, yurtsever demokrat aydın olmanın temel ölçütlerinden birinin de, ezilen ve ulusal baskı altında tutulan uluslar ve halkların mücadelesi karşısındaki tavır olduğunu görmezlikten geliyorlar. Onlar emperyalizmden, sosyal emperyalizmden, İMF'den, "anarşi"den, "toplumsal anlaşma"dan, "DGM ve ihtisas mahkemeleri"nden bol bol söz ediyorlar. Gelgelelim, yurtsever demokrat aydınların ulusal sorun karşısında alması gereken tavır konusunda susuyorlar. Bu konuda, bizden önce düşüncelerini açıklamış olan Devrimci Halkın Birliği yazarlarının görüşlerini aynen aktarmakla yetiniyoruz:

"İşçi sınıfının ve emekçi kitlelerin emperyalistlere ve onların uşaklarına karşı sürdürdüğü devrimci-demokratik mücadeleyi vargüçüyle desteklemeyenler, tersine onlara çelme takmaya çalışanlar, emperyalistlerin yurdumuzu yağmalamasına ve halkımızı sömürmesine

karşı, komprador burjuvazinin ve toprak ağalarının sınıfsal sömürü ve zulmüne karşı vargüçüyle mücadele etmeyenler, aksine bu mücadeleye seyirci kalanlar, Türk hakim sınıflarının Kürt ulusu üzerinde uyguladığı zorla özümleme, sindirme ve soykırım siyasetine karşı vargüçüyle mücadele etmeyenler, tersine giderek gözlerini kapatıp kulaklarını tıkayanlar, tutarlı demokrat olamazlar ve giderek demokrat olmaktan da çıkarak hakim sınıfların sözcüsü durumuna düşerler.”(48)

Devrimci Halkın Birliği 47. sayısında, “Demokrat Aydınlar Hangi Safta Yer Almalılar?” yazısında, bu soruna daha köklü yaklaşmaktadır. HK yazarları ve taraftarları, bu yazıyı, en azından kendi yazılarıyla karşılaştırmak amacıyla bile olsa mutlaka okumalıdır. HK, koca bir sayfayı, aydınların CHP ve uygulamaları karşısında suskun ve teslimiyetçi tavırlarını eleştirmek için ayırmışken, sözünü ettiği aydınların tutumlarına kaynaklık eden temel nedenler, sınıfsal, siyasal ve ideolojik kökleri hakkında, tek söz etmiyor. Yalnızca yakınıyorlar... Aydınları, işçilerin, emekçi halkın ve demokrasi mücadelesinin saflarına çağırma amaçlayan bir yazı, öncelikle, aydınlara içinde buldukları çıkmazın sınıfsal, teorik ve felsefi nedenlerini kavratmalı, eleştirmekle yetinmemeli, aynı zamanda önerisini de beraberinde sunmalıdır. İşçilerin, köylülerin devrim saflarına kazanılması daha kolaydır. Aydınların kazanılması daha zordur. Fakat bu zorluğun yenilmesi, aydınların gerçekten proleter devrimci saflara kazanılması, devrimin hızında tayin edici bir yükselişe neden olur. Çünkü devrimin gerçek anlamda proleter aydınlara ihtiyacı vardır. HK’nın amacı, aydınların, bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm mücadelesinin saflarına kazanılması değil, HK “önderliği”nin hegemonyasına teslimiyetleridir ki, bu da bir hayaldir...

HK aydınlara diyor ki:

“Bu düzen onların düzenidir. Ve bu düzen içindeki her ‘sözde’ çözüm onların çıkarları doğrultusunda olacaktır. Bu insan iradesinden bağımsız bir kanundur.”

Bu, mekanik, tek yanlı bir anlayıştır ve HK kafasının işleyiş biçimini çok iyi anlatır. Sınıf mücadelesi bütün sınıflı toplumlar için kaçınılmazdır. Uzlaşmaz çelişmelerin yarattığı fırtınalar hayatın bütün kesimlerini etkiler. Sınıf mücadelesinin, doğru bir önderlik altında, proletarya diktatörlüğünü hedef alması, devrimin aşamaları ne olursa olsun, mücadele süreci içerisinde bir yığın yan ürün ve mevzi kazandırır. En gerici düzenler içinde bile bazı çözümler, halkın çıkarları doğrultusunda olabilir. Mücadele ile kazanılan hiçbir mevzi bağış değildir. “Bu düzen içindeki” her çözümü onların çıkarları doğrultusunda saymak, halkın örgütlü mücadelesinin —hatta kendiliğinden mücadelenin— halk yararına hiçbir siyasal, demokratik, ekonomik kazanımlara ulaşmadığını söylemektir. Bu anlayış, sınıf mücadelesinin, sınıf çelişmelerinin gelişmesinin, toplumsal ilerlemenin itici gücü olduğu gerçeğinin reddidir. Çünkü onlar, devrimi gökten zembille indirecek bir anlayışa sahiptirler. Sınıf mücadelesi, ekonomik, siyasal, demokratik ve ideolojik alanlarda halk adına başarılar kazanmakta, demokratik kurum ve demokratları etkilemekte, devrimi gündeme getirecek sonuçlar doğurmaktadır. İşte bu gelişme, insanların, sınıfların, partilerin iradesinden bağımsız olan bir gelişmedir. Yoksa “her sözde çözüm”ün egemenlerin çıkarları doğrultusunda olacağını vaazeden anlayışı doğrulayan gelişme değildir.

Devrime yarayışlı her reform, özünde bu düzenin temellerini sarsan bir niteliğe de sahiptir. HK bunları görmez. Çünkü onlar, nitel değişikliklerin, nicel birikimlerin sonucu olduğu temel yasasını yalnızca kağıt üzerinde ve siyasi karşıtlarına caka yaparlarken akıllarına getirirler. Onlar, “devrimci” olabilmenin temel ölçütü olarak “keskinliği” alırlar. Keskin öneriler getirmemişlerse kendilerini oportünist sanırlar. İşte bu tutumları onları oportünizmle iç içe, zaman zaman da sınır komşusu yapar. Onlar, tam da Dimitrov’un tespit ettiği hastalığa sık sık düşerler. Düşmemek ellerinde değildir. Çünkü onlar, Marksizm-Leninizmi bir dünya görüşü olarak tam anlamıyla özümleyememişlerdir.

Dimitrov diyor ki:

“Bir zamanlar birçok komünist, sosyal demokratların her kısmi talebine karşı iki misli daha radikal taleplerle karşı çıkmadıkları takdirde oportünizme kayacaklarından korkarlardı. Mesela sosyal demokratlar faşist örgütlerin feshedilmesini isteseler, bizim kalkıp da devlet polisi de dağıtılsın dememize hiç de gerek yoktur.”(49)

İşte HK'yı sağ oportünizmden kaçarken, özünde sağ, biçimde "sol" oportünizme düşüren istekleri: "Faşist propagandanın ve faşist örgütlerin yasaklanması, MİT, kontrgerilla, siyasi polis örgütleri, toplum polisi, jandarma komando birlikleri gibi resmi kurumların" dağıtılması...

Sınıf mücadelesinin yükseldiği, bütün sınıf ve tabakaları bir yol ayrımına getirdiği dönemlerde, egemen sınıfların etkisinde kalan aydınlar saflarını belirlemek için düşünürler. Biz, bugün bu anlamda bir yol ayrımında değiliz, fakat Marx ve Engels'in, Komünist Parti Manifestosu'nda tespit ettikleri evrensel doğruları dikkate almak zorundayız ve bu doğrultuda kendimizi hazırlamalıyız.

Diyorlar ki: "Hakim sınıf içinde (aslında bütün bir eski toplumun içinde) süregelen dağılma süreci sınıf mücadelesinin belirleyici anının yaklaştığı zamanlarda öylesine şiddetli ve belirgin bir niteliğe bürünür ki, hakim sınıfın küçük bir kesimi kendini o sınıftan koparır ve devrimci sınıfa, geleceği elinde tutan sınıfa katılır. Bu nedenle, bir zamanlar soyluların bir kesimi nasıl burjuvazinin safına geçtiyse, bu kez de burjuvazinin bir kesimi, özellikle de tarihi hareketi teorik bakımdan bir bütün olarak kavrama düzeyine erişmiş bulunan burjuva ideologlarının bir kesimi proletaryanın safına geçer."(50)

Biz diyoruz ki, bugün yurdumuzda aydınlar sorununa ilişkin olarak, devrimcilerde son derece yanlış ve devrimci gelişime zararlı bir bakış tarzı egemendir. Kimisinde tam "sol", "reddedici", kimisinde ise tam sağ, "uzlaşıcı" bir tutum olarak yansımaktadır. Aydınlar sorununa sağlıklı bir yaklaşım proleter devrimci mücadelenin son derece önemli bir sorunudur. Özellikle de anti faşist, anti emperyalist mücadelenin Marksist bir anlamda kavranması için sorunun sağlıklı bir çözümü gerekir.

Kimileri "aydın" katlarda varolan egemen ideolojilerin karşısında umutsuzluğa ve öfkeye kapılıp aydınlara karşı bir "red cephesi" oluşturuyor; kimileri ise "aydınlardan destek" için kolaycı bir tarzda "uzlaşma" yolunu tutuyor. Bu iki yaklaşım da, Marksizmi kavrama sorunundaki acizliğin bir ifadesidir.

İşte bugün özellikle de başta HK olmak üzere çeşitli grupların soruna yaklaşımları bu merkezdedir. Onlar "aydın" derken neyin anlaşılması gerektiğini dahi bilememektedirler. Onlar, proletaryanın aydını, demokrat aydın, yurtsever aydın, yoldaşlar, yol arkadaşları, sosyal demokrat aydın, kendi dalında uzman aydın kıstaslarından ve ilişkiler yöntemlerinden bihaberdirler. Teoride, bol "alıntılı" yazılarında ne derlerse desinler, hayata pratik yaklaşımları devrimci mücadelenin gelişimine darbe vuran sektarizmin ve sonuç olarak da pasifizmin bir ifadesidir. Aydınlar sorununa karşı bilgisizlikleri, egemen ideolojilerle mücadeledeki cehaletleri, onlarda "mücadele hantallığı" olarak ifadesini bulurken, bu soruna karşı "reddedici", "sekte" bir biçimde dışa yansıyor.

Onların "tek bütünlüklü siyasetiz" nitelermeleri, bir dizi temel soruna karşı olduğu gibi, aydınlar sorununa karşı da tutarsızlık ve kavrayışsızlıkları üstündeki "cazibeli" bir örtüdür. Bu nasıl bir "tek doğru"luk ve "bütünlüklü oluş" ki, yıllardır böyle olduğu halde, hayatın hiçbir alanında bir nebze dahi, aydınlar üzerinde önderlik kazanamamıştır!

Onların çalakalem, kolayca tekrarladıkları "benden devrimcisin, benden değilsen burjuvazinin hizmetindesin" nakaratları, birçok temel soruna karşı olduğu gibi, aydınlar sorununa karşı da, pratik hayat içinde devrime zararlı bir tutum olarak ifadesini bulmaktadır. Yaşadığı topluma devrimin menfaatleri açısından değil, grubun menfaatleri açısından bakanların, kendi dar çevrelerinin dışını görebilmeleri de olası değildir. Onların aydınlar sorununa yaklaşımları da işte bunun kanıtlarından sadece biridir.

1979 Ocak'ında Güney'in 13. sayısında yayınlandı.

ANTİ-FAŞİST MÜCADELEDE BAŞARININ TEMEL DAYANAĞI FAŞİZMİN SINIF İÇERİĞİNİN DOĞRU KAVRANMASIDIR

“Sekterlik, özellikle kitlelerin reformculuğun saflarını terkedişlerini olduğundan hızlı görür ve hareketin zor aşamalarını ve karmaşık görevlerini bir sıçrayışta geçmeye kalkışır. Pratikte, kitleleri yönetme metotlarının yerine çoğu zaman dar bir parti grubunun yönetme metotları konulmuştur. Kitleler ile onların örgütleri ve yönetimleri arasındaki geleneksel bağların gücü küçümsenmiş ve kitleler bu bağları hemen koparmadıkları zaman da onlara karşı onların gerici önderliğine takınıldığı kadar sert bir tavır takınılmıştır. Her ülkedeki gerçek kurumun kendine has özellikleri dikkate alınmamış, taktik ve sloganlar bütün ülkeler için basmakalıp hale getirilmiştir. Güvenlerini kazanmak için kitlelerin içinde verilmesi gereken inatçı mücadele küçümsenmiştir. İşçilerin kısmi talepleri uğrunda mücadele ve reformcu sendikalar ve faşist kitle örgütleri içinde çalışma ihmal edilmiştir.”

DİMİTROV

FAŞİZM, FAŞİZMİN SINIF İÇERİĞİ VE FAŞİZMİN KİTLESEL-TOPLUMSAL DAYANAKLARI

Faşizm, emperyalizm ve proleterya devrimleri çağına özgü, emperyalizmin güçleri ile proletaryanın güçleri arasındaki tarihi ve uluslararası mücadelenin, ekonomik-siyasi-ideolojik vb. alanlardaki topyekün mücadelenin ürünü olan, siyasal-toplumsal bir olgudur. Bütün dünyayı ilgilendiren ve emperyalist dünya sistemini temellerinden sarsan 1917 Büyük Ekim Devrimi, emperyalist burjuvaziye, yükselen devrim dalgası karşısında, varlığını ve çıkarlarını korumak için, daha etkin ve şimdiye dek hiç denenmemiş yönetim biçimleri aramaya yönelmiş ve tarihi koşullar onları bu noktaya zorlamıştır. “Bu uluslararası gelişmeye karşı koymak ve kapitalist sistemi, akla gelebilecek tüm araçlarla dengeye getirebilmek, saldırgan emperyalist güçlerin hedefiydi. Bu güçleri, 1933 Ocak’ında Almanya’da faşist diktatörlüğün kurulması sonucunda demokrasinin ortadan kaldırılması ile iç ve dış politikada kaba güce yönelik keskin dönüşümlerin, bunalıma bir çıkış yolu oluşturduğu inancındaydılar.”(51) Onlar, özellikle hain ve halk düşmanı oldukları için değil, içinde buldukları ekonomik-toplumsal-siyasal bunalımların kaçınılmaz sonucu yeni bir arayışa yönelmişlerdir. Faşist diktatörlük, esas olarak, proleter devrimine, bu doğrultuda gelişen devrimci hareketlere, uluslararası komünist hareketin o zamanki kalesi Sovyetler Birliği’ne, dünya proleter sosyalist hareketinin birer parçası olan ulusal kurtuluş ve devrimci halk hareketlerine karşı tarih sahnesine çıkmıştır; emperyalist sistemin genel bunalımı, emperyalistler arası çelişmelerin derinleşmesi ve dünyanın hammadde kaynakları ve nüfus alanlarının yeniden paylaşılması zorunluluğunun gündeme gelmesi, emperyalistlerin en gerici kesimlerine, özellikle de Birinci Paylaşım Savaşı’ndan yenik çıkan emperyalistlere, egemenliklerini daha etkin biçimde sürdürecektir ve yeni bir emperyalist savaşta kendilerini daha güçlü kılacak yönetim biçimlerini gerektirmiştir. İşte, kaynağını emperyalizmin oluşturduğu çağdaş gericiliğe en uygun düşen yönetim biçimi; faşist diktatörlük... Faşist diktatörlükler, ilk önce İtalya, Almanya, Avusturya ve Balkan ülkelerinde ortaya çıkmışsa, bu raslantısal değildir. İtalyan ve Alman emperyalistlerini, özellikle Alman emperyalizmini diğer emperyalistlerden daha gerici ve saldırgan yapan maddi nedenler vardır. Bunun temel nedeni, kapitalist bunalımın en yoğun olduğu ve genel dünya ekonomik bunalımından en çok etkilenmiş ülkeler olmalarıdır. Komintern’in 13. Oturumu, Almanya’da faşizmin kuruluşunu, sadece Almanya’daki sınıf farklılaşmalarının bir sonucu olarak değerlendirmemiş, aynı zamanda dünyadaki güç dengelerinde ortaya çıkan değişikliğin sonucu olarak da ele almıştır. Kapitalistler, diktatörlüklerini, artık parlamentarizmin eski yöntemleri ve burjuva demokrasisinin genel kurallarıyla yürütemez olmuşlardır. Bundan

dolayı da, ülkenin içinde açık terörist diktatörlüğe yönelirken, dış politikada emperyalist savaşların doğrudan hazırlığı niteliğindeki sınırsız şovenizme kaymışlardır.

"13. Oturum'da faşizm, tekelci sermayenin saldırgan kesimlerinin bir girişimi olarak ele alınmış, kapitalizmin genel bunalımından kurtuluşun yolu, aynı zamanda komünistlere karşı, işçi sınıfına ve yeni çağın belirli güçlerine karşı bir silah olarak değerlendirilmiştir. Bununla tanımlanmak istenen, faşizmin saldırgan, anti komünist ve karşı devrimci işlevidir."(52)

Faşist diktatörlük, burjuva diktatörlüğünün özel bir biçimidir; burjuva gericiğinin ve gelişen karşı devrimin en son aşamasının, emperyalist gericiğin sistemli siyasi ifadesidir. Burjuva diktatörlüğünü bu noktaya getiren tarihi koşullara kabaca bakarsak görürüz ki:

Devrimci burjuvazi, feodal sistemi yıkıyor ve dönem için en ileri toplum biçimini, kapitalist toplum biçimini oluşturuyor. Kapitalizmin serbest rekabetçi dönemi, burjuva demokrasisine tekabül ediyor; o demokrasi ki, sömürücü azınlık için demokrasi, sömürülen çoğunluk için diktatörlüktür. "Kapitalist toplumda özgürlük, her zaman eski Yunan cumhuriyetlerinde olduğu gibi kalmaktadır; köle sahiplerinin özgürlüğü."(53)

Kapitalizmin tekelci aşaması, yani emperyalist aşaması, yoğun bir siyasi gericiğe tekabül ediyor; "siyasal gericilik her zaman emperyalizmin kendine has bir özelliğidir."(54)

"Emperyalizm, tekellerin ve mali sermayenin egemenliğinin kurulduğu; sermaye ihracının birinci planda önem kazandığı; dünyanın uluslararası tröstler arasında paylaşılmasının başlamış olduğu ve dünyadaki bütün toprakların en büyük kapitalist ülkeler arasında bölüşülmesinin tamamlanmış bulunduğu bir gelişme aşamasına ulaşmış kapitalizmdir."(55)

Emperyalizm, kapitalizmin en yüksek aşamasıdır. Üretim yoğunlaşmış ve bu yoğunlaşma sonucu ortaya çıkan tekeller serbest rekabeti ortadan kaldırmıştır. Bu, aynı zamanda serbest rekabete tekabül eden burjuva demokrasininin, tekellerin gelişmesine bağlı ve tekellerin gelişmesine ters orantılı olarak, siyasi gericilik tarafından ortadan kaldırılması anlamına da gelir. Yani tekeller gelişirken, serbest rekabet adım adım geriliyor, buna bağlı olarak siyasi gericilik adım adım gelişirken burjuva demokrasisi biçim değiştiriyor. "Emperyalizm hem iç, hem dış siyasette demokrasiyi yıkmaya doğru mücadele eder. Bu anlamda emperyalizm söz götürmez bir biçimde genel olarak demokrasininin, bütün demokrasininin 'inkârı'dır. (...)

Genelinde demokrasiyi 'inkâr' eden emperyalizm ulusal meselede de (yani ulusların kendi kaderini tayin hakkı meselesinde) demokrasiyi 'inkâr' eder; demokrasiyi yıkmaya bakar."(56)

Faşizmin siyasi ve sınıfsal içeriğinin kavranması, Leninist emperyalizm ve devrim teorilerini kavramadan mümkün değildir. Çünkü faşizm, yalnız başına emperyalizm çağına özgü değil, emperyalizm ve proletarya devrimleri çağına özgü bir olgudur.

"Kapitalizmin genel bunalımdan ve uluslararası sınıf savaşımı diyalektiğinden ayrı olarak faşizm olgusunu açıklamak, tarihsel açıdan olanaklı değildir. Faşizm, öncelikle çağı belirleyen güçlere —işçi sınıfı, komünist partiler ve Sovyetler Birliği— karşı, bir karşı devrimdir.

Varoluşu raslantı değildir. Emperyalizmin özünden fıskırmıştır. Tekelci kapitalizm, faşizmle kendine bir "çıkış yolu" aramıştır. Bu gerçek, tekelci kapitalizmin ekonomisiyle, emperyalizmin her türlü politik ve ideolojik görüngüleriyle tanıtlanmıştır. Faşizmin kökleri işte bu toplumsal ve ekonomik temelde yatmakta ve onun sınıfsal niteliğini bu etkenler belirlemektedir."(57)

1917 Ekim Devrimi'yle yeni bir çağ başlıyor; emperyalizm ve proletarya devrimleri çağı... Bu tarihi olay, proletarya diktatörlüğünü hayal olmaktan çıkartıyor. Emperyalist sistem temellerinden sarsılmıştır; ölümcül bir yara almıştır. Marx'ın ve Lenin'in proletarya diktatörlüğü teorisi hayata geçirilmiştir. Burjuva diktatörlüğü düzeninin yıkılmazlığı efsanesi artık geçersizdir. Yeni bir sistem, bütün ezilen sınıfların örnek alacağı bir sistem, sosyalist bir sistem ortaya çıkmıştır. Buna karşı, ulusal ve uluslararası planda faşizm, "mali sermayenin en gerici kesimlerinin, tarihin çarkını geri döndürmek amacıyla başvurdukları bir deneydir. İşçi sınıfının anti faşist savaşımı için faşizmin anti komünist, gerici ve halk düşmanı işlevlerle donatılmış olduğu"(58) bilinmelidir.

Kapitalizmin genel bunalımının devrimci gelişmelere yol açacağı korku ve telaşına kapılan emperyalist burjuvazininin, yarı sömürge ve bağımlı ülkelerde işbirlikçi burjuvazi ve gerici ortaklarının, istedikleri an faşist diktatörlüğü kurmaları mümkün müdür?

Değildir...

Nasıl ki devrimin belirleyici koşulları varsa, karşı devrimin ve yönetim biçimlerinin oluşmasının da koşulları vardır ve bu sonuca ulaşmak için belirleyici koşulların bir araya gelmesi gerekir. "... devrim olabilmesi için, sömürülen ve ezilen yığınların, eskiden olduğu gibi yaşamının olanaksız olduğu bilincine varmaları ve değişiklik istemeleri yetmez."(59) Faşist diktatörlüğün oluşturulması için de, sömüren ve ezen sınıfların, eskiden olduğu gibi, eski yöntemlerle yönetimi sürdüremeyeceklerinin bilincine varmaları ve değişiklik istemeleri yetmez. "Devrim olması için, sömürücülerin eskiden olduğu gibi yaşayamaz ve hükümeti yürütemez duruma düşmeleri gerekir."(60)

Bu nokta, hem devrimci mücadelenin hem de karşı devrimin yeni biçimlerinin gerçekleşmesi açısından önemli koşullardan biridir. "...sömürücülerin eskiden olduğu gibi yaşayamaz" olmaları "ve hükümeti yürütemez duruma düşmeleri" sonucu, gelişen halk hareketlerini, devrimci hareketleri bastırarak yeni bir yönetim biçimi arayacakları açıktır. Aynı zamanda, sömürülen ve ezilenler de kendi sınıf çıkarlarına uygun yeni bir yöntem ve düzen biçimi isteyeceklerdir. Sömürenler, sınıfsal öz itibarıyla aynı biçimde değişik ve daha etkin bir baskı aracı —devlet biçimi— ararken, ezilen ve sömürülenler de, öz ve biçimi ile yeni bir düzen ve bu düzene uygun yeni kurumlar isterler. Ve hayat onlara dilediklerinin gerçekleşmesi için şiddetin ebeliğine gerek olduğunu öğretir. Karşıt ve uzlaşmaz nitelikteki isteklerin hayata geçirilmek istenmesi sırasında, sınıf mücadelesinin gelişmesinin belli bir aşamasında, güç dengesi kimin yararına bozulursa, o dileğini ya da dileğine en yakınına gerçekleştirebilir. Güçler birbirini alt edecek durumda değil de, geçici de olsa mücadele dengede ise, belli bir süre, ne devrim ne de karşı devrim zafer kazanır. Bu denge uzun bir zamanı da kapsayabilir. Barışçı ya da savaşçı, (barış da savaşın bir biçimidir) uzun ya da kısa da olsa, bu durum geçicidir. Er ya da geç, taraflardan biri ağır basacak ya devrim ya da karşı devrim kazanacaktır. Ya da güçler, ağırlıkları oranında ödünler alacak-verecek ve geçici bir uzlaşma sağlanacaktır. Yani devrim gerçekleşmeyecek, fakat karşı devrim de dilediği biçime ulaşamayacaktır. Ezilenler çok ileri düzeyde haklar elde edecekler, fakat asıl hedeflerine ulaşamayacaklardır. Ya da devlet, geçici olarak bağımsız ve "sınıflar üstü" bir görünüm kazanacaktır.

"Devlet, sınıf karşıtlarını frenleme gereksinmesinden doğduğuna, ama aynı zamanda, bu sınıfların çatışması ortamında doğduğuna göre, kural olarak en güçlü olan sınıfın, ekonomik bakımdan egemen olan ve bunun sayesinde siyasal bakımdan da egemen sınıf durumuna gelen ve böylece ezilen sınıfı boyunduruk altında tutmak ve sömürmek için yeni araçlar kazanan sınıfın devletidir..."(61) Antik devletle feodal devlet, kölelerle serflerin sömürülmesinin organları oldular; ama yalnızca onlar değil, "modern temsili devlet de, ücretli emeğin sermaye tarafından sömürülmesi aletidir. Bununla birlikte istisna olarak, savaşım durumundaki sınıfların dengede tutmaya çok yaklaştıkları öyle bazı dönemler olur ki, devlet gücü, sözde aracı olarak, bir zaman için bu sınıflara karşı belirli bir bağımsızlık durumunu korur"...(61) Yani, 17. ve 18. yüzyılların mutlak hükümdarlıkları gibi, Fransa'da birinci ve ikinci imparatorluğun Bonapartizmi gibi, Almanya'da Bismark gibi.

Buna, Sovyetlerin, küçük burjuva demokratlar tarafından yönetilmeleri nedeniyle henüz güçsüz, buna karşılık burjuvazinin de Sovyetleri dağıtmak için henüz yeterince güçlü olmadığı bir anda, devrimci proletaryayı ezmeye başladıktan sonra, "Cumhuriyetçi Rusya'daki Kerenski hükümeti gibi diye ekleyeceğiz."(61)

Devam edelim.

"Ancak 'aşağıdakilerin' eski tarzda yaşamak istemedikleri ve 'yukardakilerin' de eski tarzda yaşayamadıkları durumdadır ki, ancak bu durumdadır ki, devrim başarıya ulaşabilir. Bu gerçeği başka bir biçimde şöyle ifade edebiliriz: (sömürüleni de, sömüreni de etkileyen) bir ulusal bunalım olmadan devrim olanaksızdır. Böylece bir devrim olabilmesi için, ilkin, işçilerin çoğunluğunun (hiç değilse, bilinçlenmiş olan ve akli eren, siyasal bakımdan etkin işçilerin çoğunluğunun) devrimin gereğini tam olarak anlamış olmaları ve devrim uğruna hayatlarını feda etmeye hazır olmaları gerekir; bundan başka yönetici sınıfların en geri yığınları bile siyasal hayata sürükleyen, hükümeti zayıf düşürür ve devrimcilerin onu devirmesini mümkün kılan bir hükümet bunalımından geçmekte olması gerekir."(62)

Sömürüleni de, sömüreni de etkileyen bir ulusal bunalım;
'aşağıdakilerin' eski tarzda yaşamak istemedikleri;
'yukarıdakilerin' eski tarzda yaşayamadıkları;
eskiden olduğu gibi hükümeti yürütemez oldukları durum; devrim durumudur.

Böyle bir durumda:

"Bazı yoldaşlar, devrimci bunalım olduğu bir anda, burjuvazi çaresiz bir durumda bulunmalıdır; dolayısıyla burjuvazinin sonu, önceden belirlenmiştir; devrimin zaferi, bu yüzden sağlanmış, güven altına alınmıştır ve şu halde, kendilerine bir tek burjuvazinin düşüşünü beklemek ve görkemli kararlarını kaleme almak kalıyor diye düşünüyorlar. Bu çok büyük, ağır bir yanılgıdır. Devrimin zaferi hiçbir zaman kendiliğinden gelmez. Onu hazırlamak ve ele geçirmek, kazanmak gerekir. Ve onu hazırlayabilecek ve kazanacak olan da yalnız, kuvvetli bir proletarya partisidir. Öyle zamanlar olur ki, durum devrimci durumdur, burjuvazinin iktidarı temellerine kadar sarsılmıştır ama gene de devrimin zaferi gelmez, çünkü proletaryanın devrimci bir partisi, yığınları arkasından süreleyecek ve iktidarı alacak kadar gücü ve yetkisi olan bir parti yoktur. Bu gibi 'durumların' meydana gelmeyeceğini sanmak mantıksızlıktır."(63)

Görüleceği gibi, devrimde objektif koşulların uygun düşmesi halinde, belirleyici olan proletaryanın devrimci partisi ve yığınların mücadelesidir. Karşı devrim dalgasının kabardığı bir dönemde de, faşist diktatörlüğün kurulması, diğer etkenlerin yanı sıra, başta işçi sınıfı olmak üzere, emekçi kitlelerin mücadelesinin güçlülüğü ya da zayıflığına bağlıdır. Yalnız, faşizmin zaferini "...yalnızca, işçi sınıfının zayıflığının işareti olarak ve faşizme karşı ihanetlerin sonucu olarak düşünmemek gerekir. Bu aynı zamanda, burjuvazinin zayıflığının işareti, burjuvazinin artık eski parlamentarizm yöntemleri ile iktidar eyleyebilecek durumda olmadığını gösteren bir işaret saymak gerekir, burjuvaziye, iç politikasında terörcü hükümet yöntemlerine başvurmaya zorlayan budur; faşizmin zaferini, ayrıca, burjuvazinin artık barışçı bir dış politika temeline dayanarak güncel duruma bir çıkış yolu bulabilecek güçte olmadığını gerçekleştiren bir işaret olarak kabul etmek gerekir, burjuvaziye bir savaş politikasına başvurmaya zorlayan da budur."(64)

Proletarya diktatörlüğü, Paris Komünü'nde cenin iken, 1917 Ekim Devrimi'yle ilk kez Rusya'da tarih sahnesine çıkmıştır; o güne dek değişen bütün toplum biçimlerinde, sömürücü sınıflardan biri aşağı edilmiş, bir başka sömürücü sınıf siyasi iktidarı almıştır; Ekim Devrimi'nde ise ilk kez, o güne dek sömürülen ve ezilen sınıflar, işçiler ve emekçi kitleler iktidarı ele geçirdiler. Proletarya devrimi ve proletarya diktatörlüğü ile karşı devrim ve faşist diktatörlük olgusu arasında, neden sonuç ilişkileri açısından diyalektik bir bağ vardır.

Lenin'e göre:

"Proletarya diktatörlüğü, emekçilerin öncüsü proletarya ile emekçilerin proleter olmayan çok sayıdaki tabakası arasındaki (küçük burjuvazi, küçük partonlar, köylülük, aydınlar vb.) ya da bu tabakaların çoğunluğu arasındaki sınıf ittifakının özel bir biçimidir; bu ittifak, sermayeye karşı bir biçimdir; bu ittifak, sermayeye karşı yönelmiş, sermayenin tam yıkılışını, burjuvazinin direncinin ve canlanma çabalarının tamamıyla ezilmesini hedef almış, sosyalizmin kesin kuruluşunu ve sağlamlştırılmasını amaçlamış bir ittifaktır."(65)

Proletarya diktatörlüğünün yönetimi konusunda Lenin şöyle der:

"Latince, bilimsel, tarihsel ve felsefi bir deyim olan proletarya diktatörlüğünün, daha basit bir dile çevrildiğinde anlamı şudur; emekçilerin ve sömürülenlerin bütün kitlesini, sermayenin boyunduruğunun yıkılması mücadelesinde, yıkılış sırasında; zaferin korunması ve sağlamlştırılması mücadelesinde; sınıfların tamamıyla ortadan kaldırılması için verilen bir mücadelede, yalnız belirli bir sınıf —kent işçileri, ve genel olarak, fabrika işçileri, sanayi işçileri— yönetebilir."(66)

Açıkça görüleceği gibi, proletarya diktatörlüğü,

- sanayi proletaryasının öncülüğündeki proletaryanın;
- küçük burjuvazi, küçük patronlar, köylülük, aydınlar vb. ile ittifakı temeline dayalı;
- sermayenin tam devrilmesi ve sosyalizmin kesin olarak kurulması ve sağlamlştırılmasını

amaçlayan
bir yönetim biçimidir.

Sınıfların tamamıyla ortadan kaldırılması, proletarya diktatörlüğünün nihai amacıdır; sınıfların ortadan kaldırılması, aynı zamanda, önce proletaryanın kendi varlığını, sınıfları ortadan kaldırması ve sonra da diktatörlüğünü söndürmesidir.

Burada, üzerinde önemle durulması gereken bir nokta, proletarya diktatörlüğünün kendi içinde geçireceği değişim ve aşamaların kavranması sorunudur. Proletarya diktatörlüğünün sınıfsal özü ile toplumsal dayanaklarını birbirine karıştırmamak gerekir. Bu nokta kavranmazsa, bize şöyle bir soru yöneltilir.

Denebilir ki, küçük burjuvazi, küçük patronlar ve köylülük, sınıfların tam olarak ortadan kaldırılmasını mı amaçlıyorlar?

Onların, aynı sınıf özellikleri taşıdıkları sürece, böyle bir dilekleri olamaz. Ancak proletarya diktatörlüğü, onları uzun bir süreç içerisinde şu ya da bu yolla değiştirmeyi başarabilirse, onları proletarya diktatörlüğünün temel hedefleri doğrultusunda biçimleyebilirse, bu söz konusu olabilir. Bu görevi başaramıyorsa, zaten kendi varlığı da, proletarya diktatörlüğü de tehlikededir. Bugün Sovyetler Birliği'nde, Doğu Avrupa ülkelerinde Çin'de gördüğümüz gibi, geriye dönüş kaçınılmaz olur. Bu sorun, konumuz dışına taşıdığı için üzerinde durmayacağız.

Sınıf içeriğinin kavranması sorunu, faşizm ve faşist diktatörlük için de çok önemli bir noktadır. Faşizmin sınıfsal özü ile onun kitlesel dayanaklarının toplumsal bileşimlerini birbirine karıştırmak faşizme karşı mücadeleyi karartır, zaafllara uğratar. Bugün ülkemizde, faşizme karşı mücadelede "faşist diktatörlük" tanımını gelişigüzel kullanmanın yanı sıra en büyük yanılgılardan biri de budur. Faşizmin sınıfsal özü ile kitlesel-toplumsal dayanaklarını birbirine karıştıran siyasi gruplar faşizme karşı mücadeleye ağır darbeler indirmişlerdir.

Faşist diktatörlük, emperyalist kapitalist ülkelerde, tekeli burjuvazinin en şoven, en gerici kesiminin, başta proletarya olmak üzere, emekçi kitleleri, orta sınıflar, küçük burjuvazi ve aydınlar üzerindeki en kanlı, en zorba diktatörlüğüdür. Komintern, faşist diktatörlüğü şöyle tanımlar: "... finans kapitalin en gerici, en şoven ve en emperyalist unsurlarının açık terörcü diktatörlüğü..."(67)

Proletarya diktatörlüğünün yönetici gücü sanayi proletaryasıdır; proletarya diktatörlüğünün içeriğini belirleyen proletaryanın ideolojisi, siyaseti, örgütsel anlayışı, toplumsal-ekonomik anlayışıdır.

Faşist diktatörlüğün yönetici gücü ise, emperyalist ülkelerde emperyalist burjuvazinin en gerici kesimidir; yarı sömürge ve bağımlı ülkelerde de emperyalizme, özellikle de en gerici emperyalistlere bağlı işbirlikçilerin yönlendiriciliği söz konusudur.

"Komünist Enternasyonal, Alman burjuvazisinin kendi iktidarını kurması sırasında değişik gruplar arasında yöntemden doğan görüş ayrılıklarının bulunduğunu göstermiştir. Varga'nın kanıtlarına göre, özellikle ağır sanayi tekelleri, hiçbir sınır tanımayan bir diktatörlük zorlarken, tüketim sanayi ve ticari kesime egemen olan tekeller, o zamana değin uygulaya geldikleri baskı yöntemlerinden ayrılmak istememişlerdir.

"Bir yanda derinleşen ekonomik ve politik bunalım, öte yanda kitlelerin artan devrimci bilinci sonucunda, faşist yöntemlere yönelen tekeli kapitalizmin en saldırgan kesimleri isteklerine kavuşmuşlardır. Bunlar 'kapitalist yoldan bunalımdan çıkmayı ve kendi özel çıkarları doğrultusunda proletaryayı zalimce baskı altına almayı' denemişlerdir. Sosyal Demokrasiden yana bir bölük Alman burjuvazisi ise, bu zalim uygulamanın, tekeli kapitalizmin tek yolu olup olmadığını tartışmış ve kendi özel çıkarlarından, ağır sanayinin çıkarları uğruna feda edilip edilmemesi yönünde kararsız kalmıştır.

"Bu tahliller Komünist Enternasyonal, faşizm tehlikesinin aslında büyük sermayeden değil, tekeli sermayenin en saldırgan kesimlerinden kaynaklandığı görüşüne götürmüştür. Bu tekeli kesimleri ülkedeki çelişkileri açık terörle çözmede, işçi sınıfı ve onun devrimci partisi ile diğer ilerici güçleri sindirmede ve özellikle Sovyetler Birliği'ne karşı genişleme emellerini gerçekleştirirmede tek yol olarak faşist diktatörlüğün kuruluşunu görmüşlerdir."(68)

Emperyalizm, kapitalizmin ve genel olarak kapitalistlerin egemenliğini değil, mali sermayenin egemenliğini ifade eder. Faşizm ve faşist diktatörlük, sınıfsal özü bakımından mali sermayeye dayanmakla birlikte, en gerici, en saldırgan kesiminin ideolojisi ve yönetim

biçimidir. Faşizmin sınıfsal niteliği ve faşist kitle eylemlerinin sınıfsal yapılarını ve bileşimlerini birbirlerine karıştırmamak gerekir.

"Faşizmin, mali sermayenin en saldırgan kesimlerinin açık diktatörlüğü olarak saptanmasından sonra bir başka nokta daha belirlenmiştir: Faşizm, tekelci sermayeye kitle tabanı oluşturmak amacıyla küçük burjuvaziye güven vermekle işe başlamaktadır. Küçük burjuvazi içinde ilk anda kitle tabanı sağlandıktan sonra faşizm, bu kez köylülere, küçük esnafa, memurlara ve özellikle büyük kentlerde hiçbir sınıfa girmeyen ögelere —lumpen proletaryaya, Y. G.— yönelmektedir. İşçi sınıfı içine sızma yönünde de büyük ölçüde isteklidir."(69)

Yarı sömürge ve bağımlı ülkelerde de faşist diktatörlük, özü bakımından emperyalist burjuvazinin çıkarlarının korunmasına hizmet eder. Bu nedenle, yarı sömürge ve bağımlı ülkelerde faşizm, bir bütün olarak egemen sınıfların değil, emperyalizme en bağımlı burjuvazinin çıkarlarını onların varlığında gören gerici ortaklarının yönlendiriciliğinde, emperyalizmin çıkarlarını temel alır. İşbirlikçi burjuvazi, en bağımlı olduğu emperyalizmin çıkarlarını temel alır. İşbirlikçi burjuvazi, en bağımlı olduğu emperyalizmin çıkarlarını öne çıkarmak zorundadır. Kendi çıkarları emperyalizmin çıkarlarına bağlıdır. Çünkü "Mali sermaye, ekonomik ve uluslararası ilişkilerde o denli önemli ve büyük bir güçtür ki, siyasal anlamda tam bağımsızlığa sahip devletlere bile boyun eğdirebilir; zaten eğdirmektedir de (...) Ama, kuşku yok ki, mali sermayeye en büyük 'rahatlığı', en büyük üstünlükleri sağlayan şey, o boyun eğmiş bulunan halkların ve ülkelerin siyasal bağımsızlıklarını da yitirmekte olmasıdır."(70)

Bir ülkenin siyasal bağımsızlığını adım adım yitirmesi ne anlama gelir?

Her şeyden önce, ülkenin, ekonomik ve mali açıdan emperyalizme bağımlılığının en yoğun noktaya ulaştığı, emperyalist "yardım" olmaksızın içine düştüğü ekonomik-toplumsal-siyasal bunalımdan çıkamadığı anlaşılır. Bunalımın ana nedenlerine bakılırsa görülür ki, yaratıcısı bel bağlanan emperyalist "yardım"lardır. "Yardım"sız yürümesi de olanaksızdır. Çünkü bütün ekonominin buna göre biçimlenmiştir. Emperyalizmin "yardım"ı, eroin satıcısının, insanları eroine alıştırmasına ve bu alışkanlık temelinde kendini ayakta tutmasına benzer. Böylesine bir çıkmaz içine girmiş bir ülkenin siyasal bağımsızlığı biçimseldir. Böyle bir ülkede egemen siyaset, o ülkenin egemen sınıflarının çıkarlarını koruyan ve onların çıkarlarını temel alan bir siyaset olmaktan çok, o ülkenin egemenlerini de pençesi altına almış olan emperyalistlerin çıkarlarını koruyan bir siyasettir. Bu siyaseti belirleyen de ekonomik ve mali bağımlılık koşullarıdır. Yarı sömürge ve bağımlı ülkelerde, devletin siyasal biçimini daha da gericileştirilen ve faşistleştirilen temel neden budur. Sermaye girdiği her ülkeye kendi yasalarını da beraberinde götürür. Sermaye ihracı, aynı zamanda faşizmin, ideolojik, siyasi ve toplumsal tohumlarının da ihracıdır.

Yarı sömürge ve bağımlı ülkelerde, faşist diktatörlükler, birinci derecede emperyalizmin, ikinci derecede de işbirlikçilerinin çıkarlarını temel alır. Faşizmden çıkar uman küçük burjuvazinin bir kesimi, köylülüğün bir kesimi, orta sınıfların bir kesimi, lumpen proletaryaya, hatta sınıf bilincine varmamış, siyasi olarak geri proletaryaya, faşizmin kitlesel dayanaklarını oluştururlar.

"Faşizmin gelişmesi ve faşist diktatörlük, ülkelerin tarihi, sosyal ve iktisadi şartlarına, milli özelliklerine ve uluslararası durumlarına göre çeşitli ülkelerde çeşitli biçimlere bürünür." (71) Bunun yanı sıra, bir ülkedeki faşizmin gelişmesi ve faşist diktatörlüğün niteliği, tüm dünyada gelişen siyasal-toplumsal-ekonomik ilişkiler ve çelişkilere sıkı sıkıya bağlıdır. Özellikle yarı sömürge ülkelerde faşizmin gelişmesi ve faşist diktatörlük, emperyalistler arası çelişmelere de sıkı sıkıya bağlıdır. Çünkü emperyalistler arası rekabet, rakipleri birbirlerinin kaynaklarını kurutmaya yöneltir.

Lenin der ki: "Ekonomik olarak emperyalizm tekelci kapitalizmdir. Tam tekele sahip olabilmek için, bütün rekabetin yok edilmesi gerekir ve sadece iç pazarda (belli bir devletin) değil aynı zamanda dış pazarlarda, bütün dünyada yok edilmesi gerekir. 'Finans kapital çağında' yabancı bir ülkede dahi rekabeti yoketmek ekonomik olarak mümkün müdür? Elbette mümkün değildir. Bu rakibin mali bağımlılığı yoluyla ve onun hammadde kaynaklarına ve sonunda bütün işletmelerine el koyulması yoluyla yapılmaktadır."(72)

Emperyalist ülkelerde, faşist diktatörlük, emperyalist burjuvazinin en gerici kesimlerinin çıkarlarını doğrudan savunmayı temel alırken, yarı sömürge ve bağımlı ülkelerde, varlığı ve gelişmesi emperyalistlere bağlı işbirlikçiler aracılığıyla, yine emperyalizmin, özellikle de en gerici ve saldırgan emperyalistlerin çıkarları savunulur. Sonuç bakımından, faşist diktatörlük, ister emperyalist ülkelerde olsun, ister yarı sömürge ve bağımlı ülkelerde olsun, temel olarak emperyalizmin çıkarlarını savunur ve bu doğrultuda kendini biçimler.

Özetlersek:

Faşizm ile emperyalizm arasında sistemli bir ilişki vardır.

Faşizm, emperyalizm ve proletarya devrimleri çağına özgü bir olgudur.

Faşizm, en gerici en emperyalist burjuvazinin ideolojisi ve siyasetini ifade eder.

Faşizm, ulusal ve uluslararası planda, azgınlaşmış karşı devrimdir. Çünkü faşizm, emperyalizmin ve emperyalizme bağımlı ülkelerin içine düştükleri genel ekonomik-toplumsal bunalımın ağır yükünü, özellikle sömürge ve bağımlı ülke halklarının sırtına yıkmanın bir aracı olarak, açık gelişmesini yarı sömürge ve bağımlı ülkelerde göstermektedir.

"Pazarların, hammadde kaynaklarının ve nüfuz alanlarının yeniden paylaşılmasıyla buhrandan çıkış yolu arayan burjuvazi (emperyalist burjuvazi Y.G.) yoğun bir şekilde yeni savaş hazırlığı içindedir. Silahlanma hummalı bir şekilde artmakta, ekonomi savaş görevleri için donatılmakta, işçiler için yeni askeri zindanlar kurulmaktadır. vs.

"Burjuvazinin iktisadi ilerleyişi ve savaş hazırlıkları, geniş kitlelerin güçlenen direnişine yol açıyor. Birçok ülkede gittikçe büyüyen işçi kitleleri, komünist partilerin önderliğinde, devrimci mücadele yolunu seçiyor.

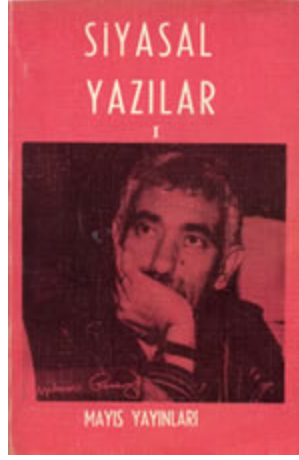
"Bu şartlar altında burjuvazi (özellikle iki süper devletin emperyalist burjuvazisi Y. G.) emekçi kitleleri soymak ve savaş hazırlığı siyasetini daha iyi sürdürebilmek için bütün ülkelerde diktatörlüğünü daha kuvvetlendiriyor ve demokratik hak ve hürriyetlerin son kalıntılarını da yok ederek burjuva diktatörlüğünün faşist şekline daha sık başvuruyor. Faşizmin esas görevi, proletaryanın sınıf örgütlerinin ezilmesi, devrimci proleter öncünün maddi olarak yok edilmesi, bir terör rejiminin, kanunsuzluk rejiminin ve milyonlarca emekçi için karanlık bir kölelik rejiminin kurulmasıdır.

"Burjuvazinin en emperyalist ve en şoven unsurlarının temsilcisi olan faşizm, dünyanın yeniden paylaşılmasıyla buhrandan bir çıkış yolu aramakta ve milliyetçi veya ırkçı kışkırtmayla geniş kitleleri aldatmaya, birbirine düşürmeye ve yeni bir emperyalist savaş çıkartmaya uğraşmaktadır."(73)

1979 Şubat'ında Güney'in 14. sayısında yayınlandı. Bu makalenin devamı 15. sayıda yayınlanacaktı, ancak Güney sıkıyönetim makamlarınca kapatıldığı için yayınlanamadı.

www.solplatform.org

Yılmaz Güney - Siyasal Yazılar Cilt: I, 2. Bölüm

SANAT, SİNEMA, SİYASET SÖYLEŞİLERİ (KAYSERİ CEZAEVİ) MEKTUPLAR

KAYSERİ KONUŞMALARI —I

Soru: TV’de reklam filmlerine çıkan ünlü oyuncular var, bu konuda ne düşünüyorsunuz?

Yılmaz Güney: Bu sorunu parçalarına ayıralım, her parçasını ayrı ayrı inceleyelim ve aralarındaki bağları kuralım. Bir, TV. İki, reklam filmleri. Üç, reklam filmlerinde çalışan ünlü ve ünsüz oyuncular. Dört, ben ne düşünüyorum?

Ülkemiz, yarı-sömürge tipi kapitalist üretim ilişkilerinin egemen olduğu, bağrında feodal kalıntıları taşıyan bir yarı sömürgeci. Her şeyin olduğu gibi, TV’nin de ikili tabiatı vardır. Esas olarak TV bu yapının yani yarı sömürge yapının hizmetinde, bu yapının korunmasında çıkarları olan sınıfların hizmetinde, ideolojik, kültürel ve siyasal alanda onların çıkarları doğrultusunda işleyen çok büyük etkinliği olan bir araçtır. TV ve benzeri kurumlar, hangi sınıfların elindeyse, onların siyasetleri doğrultusunda işler. Bugün ülkemizde TV, emperyalist-faşist-gerici kültürün, ideoloji ve siyasetin yayılmasına, kitlelerin etkin biçimde uyutulmasına, yanıltılmasına hizmet etmektedir. Bugün için esas yönü, toplumsal çelişkilerin yansımaları belli oranlarda içermesi sonucu, orada çalışan unsurların bir kısmını, TV’nin esas yönünden ayrı olarak, bu yöne karşı niteliğiyle ele almak gerekir. Yani TV’nin esas yönüne karşın, orada mücadele veren demokrat, yurtsever unsurlar, olanakları nisbetinde olumlu şeyler yapmaya çalışmaktadırlar ve zaman zaman başarılı da olmaktadır. TV’de görülen olumlu kıpırtılar bu arkadaşların çabalarıyla kazanılmış şeylerdir. Onların çabaları ve direnişleri, yurtsever demokrat unsurların mücadelesi etkinleştikçe, daha da olumlu noktalara ulaşacaktır.

TV’nin esas yönü, yani esas niteliği gerici olduğuna göre, ilerici ve demokrat unsurların böyle gerici bir kurumda çalışmaları doğru mudur?

Doğrudur... TV gerici niteliktedir diye ayrılmak ve böylesine etkinliği olan bir kurumu gericilerin egemenliğine bırakmak yanlış olur. İlerici ve demokrat unsurların, en dar olanakları bile değerlendirmeleri için orada kalıp mücadele etmeleri ve olanakları

geliştirmeye çalışmaları gerekir. Olumlu ne yapılırsa kârdır. Gericilerin buradaki etkinliği geçicidir, çünkü onların iktidarı geçicidir. TV izleyicileri, en küçük ilerici ve demokrat kıpırtıyı, orada çalışan ilerici ve demokrat unsurların gerçekleştirdiklerini seziyorlar ve TV'nin içinde sürdürülen mücadelenin yansıması olduğunu biliyorlar. Sağcı ve gerici gazetelerin zaman zaman TV'ye yönelttikleri saldırıların esas amacı, oradaki ileri arkadaşları yıpratmak ve olanaklarını daraltmak ve hatta tasfiye edilmelerini sağlamaktır. İlerici arkadaşlar, bütün gerici saldırıları göğüslemeli ve bu tip çalışmalarını sürdürmelidirler. Sürdürüyorlar da. Bu çok iyidir.

İsterseniz konuyu dağıtmadan asıl sorunumuza dönelim. Birincisi TV'nin niteliği idi. İkincisi de reklam filimleri diyorduk...

Evet, ikincisi reklam filimleri...

Reklam, kapitalist toplumun en karakteristik özelliklerinden biridir. Reklam, kapitalizmin azgın sömürsünün yaygınlaştırılmasının, kolaylaştırılmasının bir aracıdır. Reklam filimlerini buna bağlı olarak değerlendirmek gerekir. Bilgi, yetenek, güzellik, ün, tüketici kitleleri yönlendirmede, onları askerileştirmede ve koşullandırmada etkin bir rol oynar.

Kapitalist, malını kitlelere duyuracak her araçtan yararlanır, tüketimi yoğunlaştırmak için her olanağı seferber eder. Halkın değer ölçülerini, halkın sempatilerini soygunun bir aracı olarak kullanır. Bir malın iyiliği, kötülüğü artık reklamın düzeyiyle ölçülüyor. Değer yargıları değişiyor. Markası duyulmadık bir mal, reklamı bolca yapılmamış, adı iyice duyulmamış bir mal değersiz görülüyor. Örneğin, reklamı yaygın biçimde yapılmamış, geniş kitlelerce bilinmeyen bir saat, gerçekte iyi de olsa, iyi saat sayılmıyor. Her şeyin ünlüsü aranıyor.

TV reklam filmlerinde oynayan oyunculara gelince, bunların çoğu reklam emekçileridirler.

Geçimlerini bu yolla sağlamaktadırlar. Birkaç kişinin dışında, onlar da yoğun bir sömürünün altındadırlar. Bunların büyük bir kısmı, emeklerinin karşılığını tam alamazken, sivri bir kesimi ya da sinema-tiyatro-spor-mankenlik vb. çalışmalarıyla üne kavuşmuş bir kesimi, kendi geleceklerini kapitalist toplumun varlığına bağlayan bir kesimi; yürek hoplatan güzellikte kızlar, yakışıklı, alımlı erkekler, ünlü ve yetenekli sanatçılar, güzelliklerini, yeteneklerini, ünlerini ve toplumsal ilişkilerini kapitalist çetelerin emrine vereceklerdir.

Kapitalist toplumda her şey alınır, satılır. Şeref, ahlak, namus, ün, her şey. Geçerli tek değer ölçüsü paradır. Ünlü olan, ününü şu ya da bu biçimde paraya çevirmek isteyecektir.

Kapitalist toplumda olağan ve doğaldır bu. Kadının ve erkeğin, cinslerine ve cinslerinin avantajlarına göre ünlerini değerlendirme yolları vardır. Üstelik çeşme akarken kovanı doldurmayan "enayi"dir.

Şu ya da bu daldakiler için değil, genel anlamıyla, bir sanatçı için sorun, sömürden yana mı, yoksa karşısında mı yer alması sorunudur. Sorun, sömürü çarkının süslü bir vidası mı, yoksa sömürü çarkını kırmanın yağlı, gerekirse kanlı bir vidası mı olmaktır. Kendi varlığını ve rahatını, sömürü çarkının işleminde görenler, elbette ki bu düzenin türküsünü söyleyecekler, ünlerini, yeteneklerini ve güzelliklerini, toplumsal ilişkilerini kapitalistlerin emrinde, kendilerine çeşitli nedenlerle yakınlık duyan, sınıf bilincine henüz ermemiş halk kitlelerini aldatmak için bir etki aracı olarak kullanacaklardır. Burada tayin edici olan, sanatçının niteliğidir.

Bir sanatçının niteliğini belirleyen ölçü sizce nedir?

Genel anlamıyla sanatçının niteliğini belirlerken, toplumsal pratiğinin, yani siyasal ve kültürel çalışmalarının, toplumsal tutum ve ilişkilerinin ve eserlerinin hangi sınıfların hizmetinde olduğuna bakmalıyız. İşçi sınıfının, yoksul köylülüğün sorunlarına, toplumsal kurtuluş mücadelesi doğrultusunda hizmet ediyorsa, emekçi kitlelerin eylemleriyle yakından ilgileniyorsa, bu eylemlere maddi ve manevi destek oluyorsa, onların devrimci sınıf bilincini yükseltiyorsa, devrimci ruh ve kararlılığını kabartıyorsa, onlara bütün dünya emekçilerinin kardeşlik duygularını götürüyorsa, bilimsel sosyalizmin ideolojisi ve teorisini kendisine kılavuz ediyorsa, bu sanatçı proleter devrimci bir sanatçıdır. eksikleri, zaafı, yetmezlikleri olsa bile halkın sanatçısıdır.

Güzellikleri, bilgileri, yetenekleri sanatları ve eserleriyle ve en önemlisi toplumsal ilişkileri ile büyük burjuvazi, büyük toprak ağaları ve büyük toprak kapitalistlerine, soyguncu ve vurguncuların her türden sınıf çıkarlarına, gizli ya da açık, dolaylı ya da dolaysız toplumsal

dayanaklar oluşturarak hizmet ediyorlarsa; kitlelerin sınıf mücadelesine yönelmelerini engelleyen, hafifleten, onları söz, yazı, müzik, demeç, şaklabanlık, gösteri, toplantı vb. çalışmalarıyla, sınıf çıkarlarını savunmaya değil de kölelik uzlaşmalarına çağırıyorsa ya da uzlaşmalarını kolaylaştırıyorsa, sanat çalışmalarını ve ünlü olmanın avantajlarını sömürünün niteliğini gözlerden saklamaya yarayacak biçimde sunuyorsa, bu sanatçılar öz itibarıyla karşı devrim yanlısıdır, özünde halk düşmanıdır. Bunlar kendi aralarında da, gerici, faşist, tutucu gibi sınıflamalara ayrılabilirler. Fakat devrime karşı birleşirler.

Demokrat, yurtsever sanatçıların yanı sıra bir de karşı devrimle devrim arasında bocalayan sanatçılar vardır. Bilinç yetmezliklerinden ötürü, ne yaptıklarını, yaptıklarının kime hizmet ettiğini bilmeyen sanatçılar vardır.

Ülkede ne kadar sınıf ve tabaka varsa, o denli değişik siyaset ve ideolojilere sahip sanatçılar da olacaktır. Bunların rengi, daha çok toplumsal ilişkileri, siyasal ilişkileriyle açığa çıkmaktadır. Örneğin birtakım sinema oyuncularını, yaptıkları işle pek açık olarak kavrayamayız.

Tarihi olarak, dünya çapında gelişen toplumsal ve siyasal hareketler, kapitalizmin güçleriyle sosyalizmin güçlerini hayatın her alanında karşı karşıya getirmektedir. Ülkemizde de böyledir. Toplumsal saflaşmaların, yani sınıf saflaşmalarının netleşmeye doğru gittiği günümüzde, saflarını belirlememiş sanatçıların da yerlerini belirlemeleri gerekir.

Kimden yana olacaklardır?

En azından, kısıtlı da olsa, gericileşmiş de olsa, burjuva demokrasisi ile faşizm arasında bir tercih yapmalıdırlar.

Bilgi, bilinç, toplumsal pratik ve ilişkileri geliştikçe, daha üst düzeydekiler için sorun şudur: Kendilerini üne, paraya kavuşturan emekçi kitlelerin yanı mı? Yoksa halkın sırtından geçinen burjuvazinin, toprak ağalarının yanı mı? Emekçi kitlelerin safına geçen sanatçı için yeni soru şudur: Revizyonist, reformist bir ideoloji ve siyaset mi? Her türden oportünizm mi? Yoksa Marksizm-Leninizm mi? Kabaca sorun budur.

Proleter devrimci sanatçı olabilmek için, sadece işçi sınıfı ve yoksul köylülüğün, emekçi kitlelerin sorunlarına eğilmek, onların yaşamını konu edinmek yeterli midir?

Değildir... toprak ağalarının, büyük burjuvazinin yaşamı da konu edilebilir. Önemli olan soruna biçimsel değil, sınıf açısından bakabilmektir. İşçiyi, köylüyü, dar gelirli emekçi kitlelerin yaşamını konu edinen, fakat bu konulara yaklaşım biçimleri revizyonist, reformist, küçük burjuvaca olanlar, faşist ve gerici olanlar vardır. Proleter devrimci sanatçıyı diğer sınıf sanatçılarından, diğer siyasetlerden ayıran, sınıf yaklaşımının niteliğidir. Sınıfsal bakış açısidir.

Sınıf açısından bakmak ne demektir?

Her toplumsal olay, şu ya da bu sınıfın çıkarlarına hizmet eden bir ürün, bir olay dizisi yaratır. Sınıf mücadelesini içermeyen tek bir toplumsal olay mümkün değildir. Her olay bir çelişmenin ürünüdür. Her toplumsal olay da toplumsal çelişmelerin, yani sınıf çelişmelerinin ürünüdür. Ve bu çelişmelerin sonucu meydana gelen olay, şu ya da bu sınıfın güçlenmesine ya da zayıflamasına yol açar. Bizim için, yani proleter devrimciler için olaylara sınıf açısından bakmak, olaylara devrimci siyasi bir gözle, yani işçi sınıfının, yoksul köylülüğün, emekçi halkın ve proleter sosyalizminin çıkarlarını, ulusal ve uluslararası planda temel olarak bakmak, her olayın hangi sınıflara yararlı, hangi sınıflara zararlı olduğunu kavramak, her olayın hangi sınıflara yararlı, hangi sınıflara zararlı olduğunu kavramak, olayların sınıfsal özünü kavramak demektir. Bu gerçeğin kavranması, revizyonistlerin, reformistlerin, ağızlarından "halk... Marksizm-Leninizm" sözünü düşürmeyen her tipten oportünistlerin, halkın sahte dostlarının sınıf özünü anlamamızı kolaylaştırır. Örneğin şu sıralarda kendilerine devrimci diyen bazı unsurların, kitlelerden kopuk olarak sürdürdükleri bombalı dinamitli, silahlı eylemleri oluyor. Hayat pahalılığının yükseldiği, ekonomik bunalımın alabildiğine derinleştiği, egemen sınıflar arasındaki çelişmelerin iyice keskinleştiği şu günlerde, halkın siyasi iktidarı elinde bulunduran faşist-gerici güçlere duyduğu tepkilerin yoğunlaştığı şu günlerde halkın kendiliğinden tepkisini örgütlemek, siyasileştirmek, demokratik halk devriminin gerekleri doğrultusunda yönlendirmek gerekirken, bireysel terör eylemleriyle kimlere hizmet ediyorlar? Halkın dikkati ve tepkisi, soygun ve sömürünün ana kaynaklarına

yöneltilecekken, Intercontinental Oteli'nin camlarına yöneltiliyor. Arkadaş filminde otomobil lastiklerini patlatan, camlarını kıran ve böylece bir tatmin duygusu edinen gençten farkı yok bunların. Egemen güçlere, havada ararken tavada buldukları faşist baskı ve tedbirler için maddi dayanak olanakları veriliyor. Bir dinamiti bu insanlar patlatıyorsa, beşini de polis patlatıyor. Proleter devrimcileri, emekçi kitleleri, onları acil ve somut talepleri doğrultusunda örgütleyerek, onların günlük hayat mücadelesine siyasi önderlik ederek, örgütlü, disiplinli bir kitle gücü oluşturarak, siyasi sınıf bilincinin oluşturulmasına yarayacak kitle eylemlerini gerçekleştirerek görevlerini yerine getirebilirler. Olaylara sınıf açısından yaklaşırsak, bu tip eylemlerin kimlere hizmet ettiğini daha iyi görürüz.

Bir noktayı aydınlığa kavuşturalım. "Kendilerine devrimci diyen bazı unsurların..." dediniz. Bu sözden, bu arkadaşları devrimci kabul etmeme gibi bir anlam çıkartılabilir mi?

Hayır... bu arkadaşlar da devrimcidir. Fakat proleter devrimciler değil, küçük burjuva devrimcileridirler. Bunların içinde, proletaryanın davasına inanmış, gerçekten yiğit unsurlar vardır. Fakat sadece inanmak yetmiyor, bu işin bilimini kavramak gerekiyor. Zaten Marksizmi ve Leninizmi kavradıklarında, yaptıkları işin devrime ne kadar zararlı olduğunu da kavrayacaklardır. Dileğimiz, küçük burjuva yiğitliklerini, kitlelerin yiğitlikleriyle birleştirmeleri ve gerçekten proleter devrimci saflarda yer almalarıdır.

Anlaşıldı... biz yine konumuza dönelim. Proleter devrimci bir sanatçının görevlerini saptarken ölçümüz ne olmalıdır?

Herhangi bir ülkede, devrimci bir sanatçının görevlerini ve sorumluluklarını saptarken, o ülkenin tarihi, toplumsal, ekonomik ve siyasi yapısını, o ülkedeki toplumsal kurtuluş mücadelesinin düzeyini, kitlelerin sanat ve kültür ilişkilerinin düzeyini doğru kavramak gerekir.

Devrimci sanatçı, devrimci tabiatı gereği militandır, yenileştirici ve değiştiricidir. Toplumsal kurtuluş mücadelesinden ayrı düşünülemez, devrimci mücadeleyle organik bir biçimde bağlı olmalıdır. Bu nedenle devrimci bir sanatçı, o ülkenin devrimci mücadelesinin hedefleri ve görevleri doğrultusunda görevlerle yüklüdür. O her şeyden önce bir devrimcidir, militandır, sanatı devrimin bir aracıdır, bir silahıdır.

Genel olarak ifade etmek gerekirse, devrimci sanat, halkın yaşamını, halkı ezen sınıf baskılarını, bu baskılara karşı halkın mücadelesini, yeni bir topluma duyduğu özlemleri, ezen sınıflara duyulan kını, nefreti temel almalı, onların devrimci mücadele ruhunu geliştirmeli, halk kahramanlığını, halk için fedakârlık ruhunu derinleştirmeli, olumlu ve olumsuz insan örneklerini karakterize ederek mücadeleyi bütün boyutlarıyla konu edinmelidir.

Sanatın ana konusu, işçiler, köylüler, halk aydınları, devrimci militanlar, kısaca sosyalist mücadele süreci olmalıdır. Bu süreç içerisinde, olumlu olumsuz, sınıf dayanaklarıyla birlikte işlenmelidir. İşçiyi anlatırken patronu, köylüyü anlatırken toprak ağasını, toprak kapitalistini; devrimci militanı anlatırken kaypak küçük burjuva unsurları, polisi, bürokrasiyi ve devlet mekanizmasının işleyişini de birlikte, sınıf gerçeklerine bağlı olarak anlatmalıdır.

Sadece toplumun objektif tanımlanması, sadece eleştirel gerçeklik yeterli değildir. Devrimci sanat, toplumun gelişen güçlerinin sanatıdır, bu güçlerin gelişmesini ve mücadelesini sergilerken, aynı zamanda yol gösterici olmalı, fakat kuru slogancılığa düşülmemelidir, işi basite indirgememelidir.

Toplumun gelişen güçleri önündeki engelleri, engellerin ideolojik, siyasi, kültürel, toplumsal niteliklerini kavratmada devrimci sanata büyük görevler düşmektedir. Devrimci sanat, sosyalist ve ilerici olanı ele alırken, gerici ve olumsuz güçleri gerçeğe ters düşecek biçimde ele alırsa, küçümserse ya da olduğundan çok önemserse hayalci olur, oportünizme kayar, devrimci görevleri yerine getiremez. Aynı zamanda, devrimin zaafalarını vurgularken, bu zaafaları da ne abartmalı, ne de küçümsemelidir. Devrimci sanat, devrim güçlerinin yarına duydukları inancı pekiştirirken, devrimin önündeki zorlukları da objektif olarak belirtmelidir. Sanat ve kültürde, yaratıcı çalışmamızın kaynağı halktır, halkın devrimci mücadelesidir. Devrimci sanat kaynağını halktan alır, ürünlerini halka götürür. Karşılıklı etkileme ve etkilenme süreci içerisinde halk sanatın, sanat da halkın gelişmesine yardımcı olur. Önemli noktalardan biri de şudur:

Devrimci sanat, halkın ve özellikle gençliğin bilincini yozlaştıran, halka zararlı düşüncelere karşı verilen mücadelede etkin ve güçlü bir temizleme silahıdır. Kendinden olan şeyleri küçümseyen, kendinden olan her şeye güvensizlik duyan, yabancı şeyler karşısında kölece eğilen, yabancı olan şeylere hayranlık duyan bir anlayışın yıkılmasında, bu anlayışın maddi temellerinin kavranmasında, kendine ve kendinden olanlara güven duygusunun geliştirilmesinde devrimci sanata büyük görevler düşmektedir. Yabancı sigaraya, yabancı damgalı giysiye, yabancı müziğe, sanata, edebiyata, körü körüne bağlanan, kendi sigarasını, giysisini, kendi sanat ve fikir adamlarını hor gören bir anlayış, emperyalizmin bilincimize yerleştirdiği organik ajanlardır.

Bu anlayış, kaynağı aynı olmakla birlikte farklı biçimlerde siyaset ve devrimci mücadele alanında da belirgin biçimde kendini göstermektedir. Biçimsel olarak taklit etmek, benzemeye çalışmak; hatta devrim yapmış ülkelerin halk deyimlerini kullanmak, onlardan örnekler vermek... Her ülkenin tarihi ve toplumsal koşulları kendi devrimini ve devrimcisini biçimler. Bu nedenle, şu ya da bu ülkenin devrimcilerine biçimsel olarak özenmek, taklit etmek, ezbercilik, kopyacılık gibi şeyler yanlıştır. Bir ağacın gölgesinde ağaç yetişmez. Yetişse bile o ağacın gölgesinde kalır, kendini bulamaz. Kendini küçük gören, kendi öz gücüne, kendi işçisine köylüsüne, kendi siyasetine ve siyasal önderlerine, kendi sanatçısına, kendi kültürüne dayanmayan, umudunu dıştan gelecek yardımlara bağlayan bir halk, kesinlikle ekonomik, toplumsal, kültürel ve siyasal boyunduruktan kurtulamaz. Sözün kısası devrim yapamaz... yapsa bile devrimini yaşatamaz.

Köylümüz darda kaldığında elini havaya açar, havaya bakar, havaya konuşur. Ama ürünü topraktan, toprağı işleyerek, toprağın kahrını çekerek alır. Bitkilerin, ağaçların kökü topraktadır, havada değil. Din kitaplarında, kökü havada olan ağaç resimleri vardır. Oysa asıl dayanağımız kendi toprağımızdadır. Hava havadır. Umut dışta değil, içtedir. Umut kendi toprağımızda ve kendi halkımızdadır.

Her türlü olumsuz eğilimlere karşı yürütülecek ideolojik mücadelenin bir unsuru olarak devrimci sanat, doğru bir ideolojik ve teorik temele dayanmalıdır. Sanatçı, sanatsal kaygı ve titizliğinin yanı sıra bir devrimci olduğunu akıldan çıkartmamalıdır.

Sanatçının, devrimci görevleri temel alması gerektiğini söylediniz. Bir devrimcinin görevleri nelerdir?

Bir devrimcinin temel görevi, bilimsel sosyalizmin bilimini özümlemek ve öğretilerinin propagandasını yapmak ve bilimsel sosyalizmin ilkelerine uygun bir pratik içinde yaşamaktır. Yani içinde bulunduğumuz toplumsal ve ekonomik yapıyı doğru kavramayı başarmak, buna bağlı olarak sınıflar arasındaki ilişkileri doğru biçimiyle değerlendirmek, sınıf mücadelesini günlük yaşayış içinde sürdürmek, sömüren sınıfları ve temsilcilerini, onların iç dış, maddi manevi toplumsal dayanaklarını, sömürülen kitlelere devrim hedefleri olarak göstermek, işçi sınıfının tarihi rolünü, yani devrimin önder ve itici gücü olduğunu anlatmak, kitlelerde devrim isteği ve heyecanını kabartacak propaganda ve ajitasyon çalışmaları yapmak, emekçi kitlelerin ekonomik, demokratik, siyasi hareketlerine katılmak, hem kendisini, hem de kitleleri örgütlemektir. Ayrıca emekçi kitlelerin dikkatini sınıf hedeflerinden şaşırtmak için girilen gizli kapaklı oyunları bozmak, onlara günlük isteklerini en doğru bir biçimde ifade edebilmeleri için yardımcı olmak, bütün çalışanların, ulusal ve uluslararası planda çıkarlarının birliğini, devrimin dostlarını ve düşmanlarını kavratmak, bir devrimcinin genel görevleri arasında sayabileceğimiz çalışmalardır.

İşte, proleter devrimci sanatçı da çalışmalarını, devrimci mücadelenin organik bir unsuru olan sanatının araçlarıyla gerçekleştirecektir. Sanatın yaptığı herhangi bir bilim dalı gerçekleştirseydi, sanata gerek kalmazdı. Demek istediğim şudur: Sadece doğru fikirlerin kabaca aktarılması değil, yeni toplumsal süreç içerisinde insanın çalkantılarını, umutlarını, acılarını, coşkularını, sanatının hamuruyla yoğurularak anlatabilmek; yani sanatçı sezgi ve duyarlılığını, yeteneğini katabilmek.

Size proleter devrimci bir sanatçı denebilir mi?

Bir sanatçının kendisine "ben proleter devrimci bir sanatçiyim" demesi ya da yakınlarının ona "proleter devrimci sanatçı" adını yakıştırmaması, onun proleter devrimci bir sanatçı olduğunu

göstermez. Sanatçının niteliğini pratiği belirler. Amacım proleter devrimin bir savaşçısı olmaktır. Proleter devrimci saflardayım. Pratiğim adımı ve yerimi belirleyecektir. Devrimci sanatçı, devrimin hedefleri doğrultusunda görevlerle yüklüdür dediniz. Evet... Devrimci sanatı, devrimin hedefleri doğrultusunda sürdürülen mücadeleden bağımsız düşünemeyiz. Mücadelenin dışında devrimci sanat olamaz. Bu nedenle, devrimci sanatçı, her şeyden önce teorik ve ideolojik bir sağlamlığa ulaşmak için çaba göstermelidir. Yani bilimsel sosyalizmin temel yasalarını öğrenmeli ve toplumsal, sanatsal mücadelesinin kılavuzu yapmalıdır. Devrimci teoriyi kavramadan devrimci sanat yapılamaz.

Sadece teoriyi bilmek sanatçı olmak için yeterli değildir. Sanatçının doğru bir dünya görüşü kazanması, sanatsal işlevini doğru bir temele oturtması için gereklidir. Ancak bu temel üzerinde sanatının ustası olmalıdır. Seçtiği sanat dalında sanatının inceliklerini, pratik zorunluluklarını öğrenmeden, disiplinli ve ilkeli bir biçimde çalışmadan, fedakârlıklara katlanmadan, toplumun insanlarını tanımadan sanatçı olunamaz. Sanatçı yetenekleri, duyarlılığı, ustalığı, sabırlı bir çalışma içerisinde kazanılabilir şeylerdir. O, kitlelerin içinde erimek, halkının organik bir parçası olmak zorundadır. Sadece doğru fikirleri ve toplumsal yaşamı, hikaye, şiir, roman, film vb. kalıplar içinde kabaca yansıtan, sanatı kuru slogan düzeyine indiren tutum, niyeti ne olursa olsun, devrimci sanat adına layık olamaz. Böylesi ucuzluklarla çok karşılaşacağız. Ve böylesi ucuzluklarla mücadele etmek devrimci görevdir. Sosyalizm, boyunduruk altına alınmış, insani yetenekleri prangalanmış emekçi kitleleri her türden sınıf baskılarından kurtarmayı amaçlar; onları özgür, bütün yönlerini geliştirme olanaklarına sahip kılmayı amaçlar. Sadece ekonomik bakımdan değil, aynı zamanda zihinsel, ruhsal ve kültürel zenginliğe kavuşturmayı da hedefler. İnsanın duygularını, düşüncelerini geliştirir; çağdaş bilimin ve tekniğin olanaklarını onların emrine sunar. İnsanları, her yönüyle eski dünyanın etkilerinden kurtarır, bütün boyutlarıyla geliştirir ve bu gelişmenin sürekliliğini sağlayacak maddi koşulları hazırlar, sınıfsız topluma geçiş aşamasının gereklerini yerine getirir.

İşte devrimci sanat, sosyalist toplumu kuracak insanların duygularını, düşüncelerini ve bilincini eğitmede büyük ve önemli bir rol oynar; ilk bakışta göze batmayan, ama bir bütünü oluşturan ayrıntılara dikkati çeker, ayrıntıların önemini kavratır. Onları uyanık, kavrayış yetenekleri yüksek, geniş ufuklu insanlar haline getirmeye yardımcı olur.

Siz bu görevleri eserlerinizde yerine getirdiniz mi?

Tam anlamıyla değil... kısmen. Özellikle Salpa; Hücrem; Soba, Pencere Camı ve İki Ekmek İstiyoruz; Umut; Arkadaş; Endişe, bu kaygılarımın ürünleridir. Eksiktirler tek tek... ama birbirlerini tamamlarlar. Yönleri geleceğe dönüktür. Hayat o denli çok boyutludur ki, bir sanatçının ömrü tek başına hayatı aktarmaya yetmez... Yüzlerce, binlerce sanatçının ortak çabası gereklidir.

Kitaplarınızın edebiyat çevrelerinde yoğun bir suskunlukla karşılandığını görüyoruz. Siz bu suskunluğu nasıl yorumluyorsunuz?

Onların suskunluğu sadece bana karşı değil, bir bütün olarak devrimci sanatçılara karşı. Bu tutumlarını öncelikle bir sınıf tepkisi olarak, eriyen bir sınıfın tepkisi olarak değerlendiriyorum. İkincisi, onların yabancı olduğu bir süreci anlatıyoruz. Her yeni süreç, yeni sanatçılarıyla birlikte yeni ve güçlü eleştirmenlerini, yeni ve denetleyici izleyicilerini yetiştirecektir. Sanatın yeni izleyicileri kavganın yüreğinde çarpan bir sanat istiyorlar. Burjuva ve küçük burjuva aydın ve sanatçıların bir kesiminin, kendilerinin de farkında oldukları gibi, ayaklarının altından toprak kayıyor. İçkilerini artık eskisi gibi rahat içemeyecekler. Yeni bir dünya, sancılı bir doğumla, eski kabuğunu parçalayarak kendisini yaratıyor. Eskiye silkeliyor, sarsıyor. Ben ve benim gibiler, bu yeni dünyanın çöşküsü; onlar da, bu karanlık, umutsuz ve küf kokan dünyanın yitirilme kaygısı içindeler. Kavganın bağrında gelişen sanatçıları görmezlikten gelmek, umursamazlık, kimi zaman küçümsemeye varan tutum, objektif gerçeği yok edemez. Biz yeni dünyanın savaşçılarıyız! Şu duvar nasıl varsa, öyle... İstedikleri kadar görmezlikten gelsinler, suskunlukları ile kendilerini avutsunlar, biz varız... Onlar suskunluk içinde boğulacaklar; bizlerse, gelişen güçlerin savaşçıları olduğumuz sürece varolacağız.

KAYSERİ KONUŞMALARI —II

Soru: Devrim nedir?

Yılmaz Güney: Kısaca, ezilen ve sömürülen sınıfların, egemen sınıfların siyasal iktidarı devirmesi, devlet mekanizmasının burjuva özünü parçalayarak, ezilen sınıflar yararına devleti yeniden örgütlendirmesi olayıdır. Yani devrim, emperyalist işbirlikçilerin yenilmesi, dolayısıyla emperyalistlerin ulusal planda yenilmesi ve bu mücadele süreci içerisinde, devrim düşmanı gerici akımların, revizyonizmin, reformizmin, oportünizmin yenilmesi ve işçi-köylü demokratik halk iktidarının kurulması ve sağlamaştırılması olayıdır. Devrim, ezilen ve yoksul kitlelerin kurtuluşu demektir.

Daha geniş anlatmak gerekirse devrim, gelişen üretici güçleriyle ve bunlara tekabül eden kurumlar, sınıflar, fikirler vb. ile bu güçlerin gelişmelerini önleyen üretim ilişkileri ve bunlara tekabül eden kurumlar, sınıflar, fikirler vb. arasındaki çelişmelerin, üretim güçlerine tekabül eden sınıf güçleri tarafından zor yoluyla parçalanması ve yeni üretim güçlerine uygun, gelişmeye yardımcı ve sürekli uyum sağlayabilecek nitelikte yeni üretim ilişkilerinin ve devlet biçiminin yaratılması ve yeni bir üretim ve toplum biçimine geçiş olayıdır. Sınıflararası mücadelenin varacağı zorunlu sonuç budur.

Marx şöyle der: "...bütün sınıf ayrılıklarının kaldırılmasına, bu sınıf ayrılıklarının dayandığı bütün üretim ilişkilerinin kaldırılmasına, bu üretim ilişkilerinin karşılığı olan bütün toplumsal ilişkilerin kaldırılmasına, bu toplumsal ilişkilerden kaynaklanan bütün fikirlerin devrimcileştirilmesine zorunlu geçiş noktası olarak proletaryanın sınıf diktatörlüğü..."

Devrim isteğinin özünde yatan itici güç nedir?

Devrim zorunlu bir ihtiyaçtır. Kaçınılmaz oluşunun nedeni budur. Devrim isteği gereklilikten doğar.

Her insanı hangi sınıf ve tabakaya mensup olursa olsun, kendi çıkarları doğrultusunda ekonomik, demokratik, siyasi, kültürel vb. mücadeleye iten, mücadele biçim ve araçlarını geliştiren, değiştiren ana amaç aynıdır: Yaşamak... Daha iyi yaşamak. İnsanlar yaşamlarını sürdürebilmek, daha iyi hale getirebilmek ve çok boyutlu yapabilmek için çalışırlar. Bazı insanlar, bazı insanların daha kötü yaşaması pahasına daha iyi yaşayabilirler. Bir kısım insanlar —ki, bunlar çoğunluktadır— yoksullaşırken, küçük bir azınlık ise sürekli zenginleşir. Yaşama isteği, bir kısım insanı devrimcileştirirken, bir kısmını da karşı devrimin saflarına, karanlığına atar.

En küçük toplumsal tatsızlığın da, en büyük toplumsal kargaşanın da kökleri araştırılırsa, ana nedenin, insanca, özgür ve dünya nimetlerinden, çağın kültürel, teknik, bilimsel olanaklarından yeterince yararlanarak yaşamak isteyenlerle, bunların önündeki gerici engeller arasındaki çelişme olduğu görülür. İnsanı köleleştiren, baskı altında tutan, gelişmeyi engelleyen, insanı insana kulluğa zorlayan ve bu tip ilişkileri meşru göstermeyi amaçlayan, baskıyı ve sömürüyü yasallaştıran irili ufaklı bütün ilişkilerden kurtularak, sınıf baskılarından bağımsız yaşamak isteyenlerle bunun önündeki gerici engeller ve baskılar arasındaki çelişme, devrimi zorunlu kılar. İşte, dünyayı ve toplumları sürekli değişime iten, sınıflar arası mücadeleyi kanlı kansız biçimleriyle geliştiren, savaşların, isyanların, başarıların ana nedeni budur.

Daha iyi ve daha özgür yaşamak isteyen sınıflar, kendilerini daha iyi yaşamaktan ve özgür olmaktan alıkoyan sınıfların, her türlü sınıf baskılarından ve baskı araçlarından kurtulmak ister. Devrim isteğinin özünde yatan itici güç budur. Devrime yol açan koşullar, üretim ve sınıf mücadelesi süreci içerisinde çalışan insanın bilincini, özellikle bir sınıf olarak proletaryanın bilincini eğitir. Bu mücadelede sınıflar karşı karşıya gelirler. Siyasi iktidarı ve baskı organlarını elinde bulunduran sınıf ya da sınıflar, üretim ilişkilerine kendi sınıf çıkarları doğrultusunda yön vermeye ve bu ilişkileri korumaya çalışırlar. Egemen sınıfların devlet biçimlerini daha baskıcı ve zorba biçimleriyle değiştirmeye iten, burjuvazinin gerici diktatörlüğünü faşist diktatörlük biçimine dönüştüren de, emekçi kitlelerin gelişen örgütlü mücadeleleri karşısında çaresiz kalmalarıdır; eski biçimde yönetemez hale gelmeleridir.

Günlük ekonomik mücadele pratiği içinde kazanılan bilinç ve bu sınırlar içinde kalan bilinç, egemen sınıfların siyasi dalaverelerini kavrayamaz, devrim yapacak güç niteliğine ulaşamaz. Ancak bilimsel sosyalizmin ideolojisiyle birleştiğinde, çalışan insanın bilinci –özellikle proletaryanın bilinci– zenginleşir, devrimcileşir ve devrimin gerekliliğini kavrar. Biz buna, işçi sınıfı hareketi ile sosyalizmin aynı mecradan akması diyoruz. Ekonomik ve demokratik mücadele, siyasi ve ideolojik mücadele ile birleşerek, kitleleri, gelişmelerini önleyen kabuğu parçalamaya götürür. Onları yalnızca ulusal planda değil, uluslararası planda da ortak mücadele hedeflerine yöneltir; enternasyonalist bir ruh kazandırır.

Enternasyonalist ruh nedir?

Enver Hoca diyor ki: "Proleterya enternasyonalizmi, her ülke proletaryasının ve bütünüyle dünya proletaryasının eski kapitalist dünyayı şiddet yoluyla devirmek, burjuva iktidarını temellerinden yıkmak, üretim araçlarının ve insanın insan tarafından sömürülmesinde kapitalistlere hizmet eden her şeyin efendisi olmak uğruna verdikleri mücadeledeki düşünce ve eylem birliğidir."

Herhangi bir ülkede verilen devrimci mücadele, dünya proleter devriminin bir parçasıdır. Görevlerimizi yerine getirirken, özel olarak ülkemiz proletaryasına ve halkına, genel olarak da dünya proletaryasına ve devrimci halklarına karşı sorumluyuz.

Bir ülkedeki gerici sınıflar, iktidarını korumak ve halk hareketlerini ezmek için nasıl uluslararası sermayenin ve dünya gericiliğinin desteğini alıyorsa, revizyonistler nasıl dünya revizyonist hareketinin uluslararası merkezlerinden destek buluyorlarsa, oportünistler uluslararası dayanaklarından güç alıyorsa, dünya halkları ve devrimci proletaryası da, uluslararası dayanışmalarını sürdürecekler ve birbirlerine düşünce ve eylem alanlarında yardım edeceklerdir. Proleterya enternasyonalizminin özü, bir ülkedeki devrimci hareketin çıkarlarını, dünya proleter hareketinin çıkarlarından koparmamak ve dünya proleter hareketinin çıkarlarını temel almaktır. Bu temel ilkeyi özümleyen ruh enternasyonalist ruhtur; birinci enternasyonalist görev de, kendi ülkemizde devrimi gerçekleştirmektir.

Bunun için ne yapılmalıdır?

Devrimin gerçekleştirilmesi, üç temel silahın oluşturulması, işletilmesi ve

sağlamlaştırılmasına bağlıdır. Bunlar, parti, yurtsever birleşik cephe ve ordudur.

Devrimci mücadelede, objektif koşulların doğru değerlendirilmesi temelinde, tayin edici rolü devrimci parti oynar. Partiyi de koşullar zorunlu kılar. Çünkü devrim, sınıfların, partilerin iradesinden bağımsız olan koşulların zorunlu ürünüdür.

Günümüzün acil görevi, devrimci grup, kişi ve örgütlerin birleştirilerek proletaryaya partisinin yaratılmasıdır. Benim amacım da budur. Bu sürece katkıda bulunmaktır. Birliği gerçekleştirmek için, temel görüşlerimizi, acil siyasi görevlerimizi bütünüyle ortaya koyan siyasi bir program üzerinde anlaşmamız gerekiyor. Parti, kitlelere ve bilimsel sosyalizmin ideolojik ve teorik temellerine dayanmalıdır.

Lenin der ki:

"Bütün sosyalistleri birleştiren ve onların inançlarına kaynak olan, mücadele yöntemlerinde ve eylemlerinde uyguladıkları devrimci teori olmadan güçlü bir sosyalist parti olamaz."

Ülkemizde, kendilerine "proletaryanın partisiyiz" diyen beş-altı tane parti var. Bu konuda ne düşünüyorsunuz?

Proletaryanın sınıf birliğinin en yüksek biçimi olan proletaryanın devrimci partisi için Lenin "...bu parti, önderleri, sınıfı ve yığınları homojen ve bölünmez bir bütün içinde birbirine bağlamayı başarmadan böyle bir ada layık olamaz" der. Ben, bu tanıımı örnek alarak, ülkemiz bugüne dek bu ada layık bir partiye sahip olamamıştır diyorum. Proletaryanın adına layık olmasının en önemli belgesi de, bence, devrime önderlik edebilmesi ve devrimi başarıya ulaştırabilmesidir. Bu görevi yerine getirememiş bir parti, yaşamının belli bir döneminde, doğru bir yol izlemiş olsa bile, doğru fikirleri kağıt üzerine geçirmiş olsa bile, bu ada layık değildir. Önemli olan, kağıt üzerine değil, doğruları hayata geçirmektir.

Dünya devriminin tarihine bakarsak, görürüz ki birçok parti, ülkesini devrime götürmüş, objektif koşulların devrime uygun olmasına karşın, birçok parti de devrimi gerçekleştirmek bir yana, partilerini oportünizmin, revizyonizmin bataklığına düşürmüştür.

Türkiye devrimi, mutlaka, tek bir partinin damgasını taşıyacaktır. Üç, beş, elli parti de olabilir. Önemli olan, devrime damgasını vuracak partinin niteliğidir. Bana göre, devrim süreci içerisinde, revizyonizm, oportünizm ve her türden gericileğe karşı, benim de içinde yer alacağım, uluslararası devrimci proletarya hareketinin tezlerini temel alan, modern revizyonizme, üç dünya oportünizmine, maceracılığa karşı olan siyasi hareketlerin belli bir mücadele süreci içerisinde, ideolojik mücadele süzgecinden geçerek, eleştiri özeleştirisi sonucu oluşturacakları birleşik proletarya partisi, Türkiye devrimine damgasını vuracaktır. Ülkemiz devrimi, hiçbir ülkenin devrimini kopya edemez. Koşulları gereği hiçbir ülkenin devrimine de benzemeyecektir. Bizim için, tek başına ne Sovyet tipi "ayaklanma", ne de Çin modeli "halk savaşı" biçimleri geçerli değildir.

Amacımız, proletaryanın siyasi iktidarını kazanması, çalışan insanların tam olarak kurtulması için sosyalist toplumun örgütlenmesi ve sınıfsız topluma geçişin koşullarının yaratılmasıdır. Önümüzdeki görevler, proletaryanın sınıf kavgasını örgütlemek, bu savaşın ateşini diğer emekçi kitlelere taşımak ve bu ateş içinde emekçi kitleleri kaynaştırmak ve bu savaşın sağlıklı yürütülmesini sağlayacak yöntemleri ve ülkemiz devriminin özgül yasalarını bulmaktır. Ülkemiz gerçeği, kendi yolunu, tarihi, ekonomik ve toplumsal yapısına göre çizecektir.

Bir ülkede, devrimin hedeflerini, görevlerini, dostlarını ve düşmanlarını, mücadele biçim ve araçlarını saptarken, o ülkenin toplumsal ve ekonomik yapısının belirlenmesi gerekir. Farklı yapılar farklı çelişmeleri içerirler ve her farklı çelişme farklı yöntemlerle çözülür. Siz ülkemizi ve ülkedeki başlıca çelişmeleri nasıl değerlendiriyorsunuz?

Ülkemiz karmaşık bir gelişme süreci içindedir. Değişik nitelikte birçok çelişmeyi bağrında taşır. Ancak bu çelişmelerden bir tanesinin varlığı ve gelişmesi, öteki çelişmelerin niteliğini belirler ve etkiler. Görevimiz, tayin edici rol oynayan bu çelişmeyi saptamak ve devrimci sınıf güçlerini bu hedef doğrultusunda, diğer çelişmeleri de gözden uzak tutmadan ve onlardan da yararlanarak, yönetmektir.

Varlığı ve gelişmesi, diğer çelişmelerin varlığını ve gelişmesini tayin eden çelişmeye baş çelişme diyoruz. Her gelişme sürecinin belirli bir aşamasında baş çelişme tektir. İki ya da üç tane baş çelişme olmaz.

Ülkemizdeki başlıca çelişmeler dünyamızdaki temel çelişmelerden kaynaklanır ve etkilenir. Dünyamızdaki başlıca toplumsal çelişmeler şunlardır:

Burjuvazi ile proletarya arasındaki çelişme.

Sosyalizm ile kapitalizm arasındaki çelişme.

Kapitalist ve emperyalist ülkelerle, sömürge ve yarı sömürge ülkeler arasındaki çelişme. Emperyalistlerin kendi aralarındaki çelişmeler.

Bu çelişmeler birbirlerini etkiler, birbirlerine bağlıdır. Ancak bir tanesi, diğerleri üzerinde tayin edici rol oynar. Bu, baş çelişmedir. Dünyamızdaki baş çelişme, iki süper devlet ile dünya halkları arasındaki çelişmedir.

Ülkemize bakalım:

Ülkemiz, feodal kalıntıları bağrında taşıyan, ABD'nin başını çektiği emperyalizmin hegemonyası altında, Sovyet sosyal emperyalizminin siyasi, ekonomik ve kültürel etkinliklerinin günden güne arttığı, yarı sömürge bir ülkedir. Feodal üretim ilişkilerini belli bir oranda bağrında içermekle birlikte, emperyalizme bağımlı kapitalist üretim ilişkileri egemendir.

Ayrıca ülkemiz, bağrında bir sömürge (Kürdistan'ın bir bölümü) taşımakta ve Kıbrıs'ın bir bölümünü işgal altında bulundurmaktadır.

Ülkemizde, demokratik devrim görevleri yerine getirilmemiş, Kürt ulusunun demokratik, siyasi ve ulusal hakları baskı altındadır.

Önümüzdeki devrim Anti Emperyalist Demokratik Halk Devrimidir.

Demokratik devrim mücadelemizin hedefi, başta ABD ve AET emperyalizminin hegemonyasını kaldırmak, Sovyet emperyalizminin hegemonya adımlarını yok etmek ve yayılcılığını önlemek ve her türden emperyalist sömürüye son vermek için emperyalizmin işbirlikçilerininin maddi ve manevi güçlerini ezerek demokratik halk diktatörlüğünü kurmaktır.

Bu mücadelede, devrimci proletaryanın partisi, milli bağımsızlık, özgürlük, demokrasi ve sosyalizm mücadelesinde halka önderlik etmelidir.

Yabancı emperyalist devletlere olan her türlü ekonomik ve siyasi bağımlılığa son verilmeli ve tam milli bağımsızlık elde edilmelidir.

Halk devrimi, anti emperyalist demokratik aşamada durmaksızın, sosyalist aşamaya ilerletilmelidir. Sosyalist sanayi kurulmalı ve geliştirilmelidir. Tarım kolektifleştirilmeli, geliştirilmeli ve makinalaştırılmalıdır. Mücadele ile kazanılmış sosyalist anavatanımız ve diğer gerçek sosyalist ülkeler, emperyalistlerin, revizyonistlerin ve onların uşaklarının düşmanca emellerine ve faaliyetlerine karşı korunmalıdır. Eşitlik, milli bağımsızlık ve toprak bütünlüğüne saygı, işçilerine karışmama ve karşılıklı yarar temeli üzerinde, diğer ülkelerle yeni ilişkiler kurulmalıdır.

Kürt ulusunun bağımsız bir devlet kurma hakkı kayıtsız şartsız tanınmalıdır.

İdeolojik ve kültürel alanlarda devrimler yapılmalı, eski dünyanın olumsuz mirasları bir sürec içerisinde yok edilmelidir.

Anlaşılacağı gibi, yarı sömürge yapının parçalanabilmesi için emperyalizme karşı, emperyalistleri ve işbirlikçilerini ve bunların dayandıkları maddi ve toplumsal ilişkileri hedef alan bir mücadele yürütülmelidir. Burada asıl hedef, dünya halklarının baş düşmanı iki süper devlet ve onların işbirlikçileridir.

Emperyalizmin çıkarlarını, ekonomik bağımlılığında ötürü kendi çıkarlarıyla birlikte savunan işbirlikçi tekelci burjuvazi ve toprak ağalığı içindeki somut hedeftir. Yani emperyalizmi tasfiye etmeye yönelik bir hareket, emperyalizme bağımlı işbirlikçi tekelci burjuvazinin ve toprak ağalarının, toprak kapitalistlerinin siyasi iktidarını devirmelidir. Böyle bir hareket, emperyalizmin çıkarlarını da tasfiyeye yönelmiştir, dolayısıyla emperyalizmi karşısında bulacaktır.

Öte yandan, ABD'nin başını çektiği emperyalist hegemonyaya karşı yürütülecek bu mücadele, Sovyet emperyalizmine ve onların işbirlikçilerine karşı yürütülecek mücadele ile birleştirilmelidir. Faşizme karşı mücadele, sosyal faşizme karşı mücadele ile; emperyalizme karşı verilecek mücadele sosyal emperyalizme karşı mücadele ile birleştirilmeden anti emperyalist mücadele verilemez. Anti emperyalist mücadelenin özü budur.

Ülkemiz feodal kalıntıları bağrında taşıyor. Bu, feodal kalıntılara ve buna tekabül eden toplumsal-kültürel ilişkilere karşı, siyasi ilişkilere karşı mücadelenin gündemde olması demektir. Ulusların kaderlerini tayin hakkı ilkesinin hayata geçirilmesi, büyük toprakların topraksız ve az topraklı köylülere dağıtılması, feodal ilişkilerin tasfiye edilerek, köylülerin siyasal hak ve özgürlüklere kavuşturulması... Demokratik mücadelenin özü de budur.

Proletarya, sömürü düzeninden rahatsız olan bütün sınıf ve tabakaları, sınıf mücadelesinin ateşi içinde birleştirmek, onları demokratik halk devrimi hedefleri doğrultusunda eğitmek, örgütlemek ve onlara önderlik etmek zorundadır.

Önderliği nasıl tanımlayabiliriz?

Önderlik görevini yerine getirmenin birinci koşulu partidir. Bu konuda Stalin şöyle der: "Önderlik... kitleleri partinin çizgisinin doğru olduğuna ikna etme yeteneği, kitleleri partinin durumuna getirecek ve onları kendi tecrübeleriyle partinin siyasetinin doğru olduğunu kavramada yardımcı olacak sloganları ortaya atma ve uygulama yeteneği, kitleleri partinin siyasi bilinç düzeyine yükselterek kitlelerin desteğini kazanma ve belirleyici mücadeleye onları hazırlama yeteneği demektir."

Bu işlemler ve ilişkiler, uzun bir mücadele sürecini gerektirir. Devrimci mücadele süreci budur.

Ülkemizde baş çelişme, faşizmle halkımız arasındadır. Bu çelişmenin pratikteki çözümü, faşizme karşı mücadele, ancak ve ancak sosyal faşizme karşı mücadele temelinde mümkündür. Buna bağlı olarak, ABD emperyalizmine karşı mücadele, faşizme karşı mücadele ile birleşirken, sosyal faşizme karşı mücadele, sosyal emperyalizme karşı mücadele ile birleşmek zorundadır.

Devrim, şu temel çelişmelerin çözümüyle zafere ulaşacaktır.

Emperyalizm ve sosyal emperyalizmle halkımız arasındaki çelişme,
Burjuvaziyle proletarya arasındaki çelişme,

Feodal kalıntılarla köylülük arasındaki çelişme,

Ve bir bütün olarak, emperyalist ve sosyal emperyalist devletlerin işbirlikçileri ile halkımız arasındaki çelişme...

Ve uzun devrimci mücadelede, bu süreç içerisinde Marksizme ters düşen bütün siyasi akımları yenilgiye uğratmak zorundadır. Sapmaları yenilgiye uğratmayan bir hareket yenilir.

Çağımızda, özellikle de ülkemizde, Sovyet emperyalizmini hedef almayan bir devrim, devrim adına layık olamaz.

Anlaşıldığı kadarıyla, devrim, şu temel çelişmenin çözümü sonucu olacaktır:

Emperyalizm ve sosyal emperyalizm ve onların yerli işbirlikçileri ile halkımız arasındaki çelişme.

Burada, esas darbenin faşizme ve ABD emperyalizmine vurulması gerektiğini anlıyoruz. Neden?

Bir çelişmede çelişen iki yön bulunur. Bu yönlerden biri esas, diğeri talidir. Çelişen yönler eşit olarak ele alınamazlar. Yönlerin hangisi egemense, sürecin niteliğini belirler. Örneğin ülkemiz temel çelişmesini ele alalım. Bu çelişmede egemen yön, emperyalizm ve işbirlikçilerinin (sosyal emperyalizm ve işbirlikçileri de içinde) bulunduğu yöndür. Bu nedenle ülkemize yarı sömürge diyoruz.

Bir yanda emperyalizm, sosyal emperyalizm ve işbirlikçileri. Diğer yanda halkın güçleri.

Bir çelişmenin karşıt yönleri de içlerinde özgül çelişmeler taşırlar. Biz bu çelişmenin düşman yönünü, kendi iç çelişmeleriyle birlikte ele almak ve asıl darbeyi, bu çelişmenin içinde bulunan hangi noktaya vuracağımızı saptamak zorundayız. Şimdi düşman yöndeki çelişmeleri ele alalım:

Emperyalizmin güçleri ile sosyal emperyalizmin güçleri arasındaki çelişmede, gelişen yön sosyal emperyalizm olmakla birlikte, egemen durumda olan ABD ve AET emperyalizmidir. Bu nedenle, darbenin asıl hedefi, günümüz koşullarında özellikle ABD emperyalizmi ve faşist işbirlikçileridir. Halkın güçleri esas darbesini bu noktaya indirmeli, fakat ABD ve AET'nin gerilemesi ve yok olması halinde Sovyetlere de gelişme ve yerleşme hakkı tanımamalıdır. Çelişmenin bir yönü içinde asıl darbeyi bir noktaya vurmak ve onunla rekabet eden yanın emellerini görmemek, düşmanın bir kanadını geriletirken bir kanadının güçlenmesine yol açar. Bu nedenle, vurulacak darbenin, düşmanın bir kanadının işine yaraması değil, halkın güçlerinin büyümesine ve gelişmesine yardımcı olması gerekir.

Bu konuda şöyle düşünüyoruz:

Bu aşamada hedefimiz ABD emperyalizmi ve faşist işbirlikçileridir. Bu hedef doğrultusunda mücadelenin başarısı, revizyonizmin, oportünizmin, her türden gericiliğin ve maceracılığın yenilmesine bağlıdır. Yani emperyalizme ve sosyal emperyalizme karşı mücadele, bir sürecin birbirine sıkı sıkıya bağlı iki temel hedefidir. ABD yenilmeden devrim mümkün olmadığı gibi, Sovyet emperyalizmi yenilmeden de devrim mümkün değildir. Sözü ettiğimiz yenilgi ulusal planda ele alınmaktadır.

Türkiye özgülünde en önemli sorunlardan biri de, Kürt ulusal sorununun ele alınış biçimidir. Bu soruna doğru bakmadan devrim mümkün değildir.

KAYSERİ KONUŞMALARI —III

Soru: İçinde bulunduğumuz şu tarihi aşamada, hedefimizin ABD emperyalizmi ve onların en azgın işbirlikçisi faşistler olduğunu söylüyorsunuz. Bunun yanında, mücadelenin başarısını, revizyonizmin, oportünizmin, her türden gericiliğin ve maceracılığın yenilgisine bağlıyorsunuz. Burada, sizce en başta ele alınması ve mücadele edilmesi gereken tehlike olarak neyi saptıyorsunuz?

Yılmaz Güney: Proleter devrimci hareketin önünde engel olarak bulunan modern revizyonizm... revizyonizm, sağ ve "sol" oportünizm, reformculuk, doğmatizm, sekterizm,

maceracılık, subjektivizm gibi tehlikeleri içinde, en başta ele alınması gereken modern revizyonizmdir. Özellikle bazı ülkelerde devlet olanaklarını da elinde bulundurmuş olmasından gelen avantajlarını da hesaba katarsak, uluslararası proleter devrimci hareket için en tehlikeli düşman olma özelliğini hâlâ korumaktadır.

Revizyonizme, onların gizli açık uzantılarına karşı, kültür-sanat alanları da içinde olmak üzere, bütün alanlarda tutarlı bir mücadele sürdürülmeden, ideolojik ve siyasi bakımdan yönlendiriciliği ve etkinliği yenilgiye uğratılmadan, diğer sapmalara karşı olsun, faşizme ve emperyalizme karşı olsun başarı kazanılamaz, devrim hedeflerine sağlıklı ulaşılamaz. Sınıf kökleri var oldukça revizyonizm her zaman ciddi bir tehlike olarak var olacaktır. Ve biz, revizyonizmle, sınıfsız topluma dek, iç içe, yan yana olacağız ve onun maddi köklerini, yani ulusal ve uluslararası plandaki köklerini kurutmak için mücadele edeceğiz. Revizyonizme karşı mücadele, sınıfsız toplumun inşasına dek sürecektir. Revizyonizm, türlü kılık ve görünümde, geriye dönüşün teorilerini tezgahlamaktadır ve kendisini Marksist-Leninist genel doğrularla gizlemeye çalışmaktadır. Her türlü sapmanın kaynağı revizyonizmdir. Bu arada belirtmek isterim ki, mücadele edilmeyen ya da küçümsenen herhangi bir sapmanın da en tehlikeli hale gelebileceğini unutmamak gerekir. Sağ ve "sol" oportünizmin, maceracılığın, doğmatizmin, sekterizmin ve reformculuğun da proleter devrimci hareket önünde yarattığı engeller mücadele ile kaldırılmalıdır.

Yalnız, sözlerimden şu yanlış anlam çıkartılmamalıdır. Nasılsa esas tehlike modern revizyonizmdir. Öyleyse, faşizme ve emperyalizme karşı mücadele talidir. Böyle bir siyaset izleyenler teoride ne denli keskin olurlarsa olsunlar, pratikte ABD ve AET emperyalistlerinin ve işbirlikçilerinin ekmeğine yağ sürerler ve giderek onların saflarında yerlerini alırlar; böyle unsurlar vardır. Bu sağ oportünizmdir. Faşizmi ve her türden emperyalizmi ve gericiliği yenebilmemiz için, bu nedenle, revizyonizme ve oportünizme karşı mücadele esastır diyoruz. Revizyonizme karşı mücadele etmeksizin, diğer sapmalara karşı mücadele edilemez. Çünkü bütün sapmalar, özünde revizyonizmin şu ya da bu biçimi, veya şu ya da bu tondaki biçimleridir. Kısaca, her türden sapmanın anası revizyonizmdir. Ayrıca faşizme ve emperyalizme karşı mücadele ancak ve ancak, modern revizyonizme ve onun uluslararası köklerine, onların çeşitli kılıktaki yordakçılara karşı mücadele temelinde başarı kazanabilir. Yani faşizme ve emperyalizme karşı mücadele, revizyonizme ve sosyal emperyalizme karşı mücadeleden kesinlikle ayrılamaz. Faşizm ve sosyal-faşizm, zaman zaman aynı pınarlardan su içerler. Aralarındaki rekabet ve çelişmelerin içeriği gözden ırak tutulmamak kaydıyla, bunlara karşı verilecek mücadele mutlaka birleştirilmelidir. Değişen tarihi koşullarda, birinden birine yaslanmamak ve onların ekmeğine yağ sürmemek kaydıyla, aralarındaki çelişmelerden yararlanmak gerekir.

Şu noktayı önemle belirtmeyi gerekli görüyorum. Bugün revizyonist saflarda, öylesine dürüst ve içten insanlar vardır ki, maceracı saflarda öylesine yiğit ve kararlı insanlar vardır ki, bunlar sahip oldukları siyasetlerin içeriğini kavramadıkları için oradadırlar. Onlara karşı, devrimci esnekliği göstermemek, onları kazanmak için gayret göstermemek büyük bir hata olur.

Şu bir gerçektir ki, proleter devrimci düşünce ile halkın çeşitli kesimlerinin etkisinde kaldığı revizyonist, reformist ve benzeri her türlü burjuva düşünce ve eğilimler arasındaki çelişme, uzlaşmaz sınıf çelişmeleridir. Bu tip düşünce biçimlerine karşı uzlaşmaz mücadele verilmelidir. Fakat öyle insanlar vardır ki, en içten duygularla halkın kurtuluşu amacını taşıyorlar, gerçekten devrim isteğiyle doludurlar. Gelgelelim, bilgi, deney, araştırma ve inceleme yetersizlikleri nedeniyle, proleter devrimci ideolojiye aykırı düşüncelere ve eğilimlere sahiptirler. Bu insanlarla, proleter devrimci düşünceye sahip insanlar arasındaki çelişmeler, genellikle uzlaşmaz çelişmeler değildir. Çoğunlukla halk arasındaki uzlaşır çelişmelerdir. Bu nedenle, yanlış düşüncelere karşı tavrımız ile sağ olsun "sol" olsun, yanlış düşüncelere sahip insanlara karşı almamız gereken tavır birbirine karıştırmamalıyız. Yanlış düşüncelere karşı uzlaşmaz bir mücadele yürütürken, yanlış düşüncelere sahip arkadaşlarla, onları yanlışlardan arındırabilmek için uzlaşmalı ve onları sabırla eğitmeliyiz, ikna etmeye çalışmalıyız.

Şu nokta iyice aklımıza yazılmalıdır: Uzlaşmaz sınıf karşıtlıklarından kaynaklanan ideolojiler ve siyasetler uzlaşamazlar. İki çizgi arasındaki siyasi mücadelenin sonucunu en sonunda silahlar belirleyecektir. Bu noktayı iyi kavramalıyız. Yanlış görüşlü arkadaşları eğitmek, onları kazanmak için gerekli sabrı göstermemek, onları namuların ucuna teslim etmek demektir ki, bu tavır, cinayete başında seyirci kalmakla, boğulma olasılığı bulunan bir insana yüzme öğretme olanağımız varken, bu olanağı kullanmama ile benzerlik gösterir.

Halktan insanları, arkadaşlarımızı, en son umut kırıntısının yok olacağı ana dek, yanlış siyasetlerin etkisinden kurtarmak için yoğun, bilime dayalı bir çaba göstermeliyiz. Bu çabayı göstermemişsek, içimizde kuşku varsa, karar anında elimiz titreyebilir. Tereddüte düşmemek için, geçtiğimiz ve geçeceğimiz yolun doğruluğuna, taktik ve çalışma biçimlerimizin doğruluğuna bize düşen sorumluluk ve görevleri sonuna dek yerine getirdiğimize kesinlikle kuşumuz olmamalıdır.

Sınıflar mücadelesi soyut bir şey değildir. Sınıf mücadelesi, emperyalistlere ülkemizi ve halkımızı sömüren sınıflara, onların siyaset, ideoloji, kültür ve yarattıkları toplumsal alışkanlık ve eğilimlere karşı ve bunların maddi ve toplumsal temellerine karşı yürütülen bir mücadeledir. Sömürücü sınıfları ve onların ekonomik, anti demokratik siyasi ve toplumsal dayanaklarını ortadan kaldırmayı amaçlar. Bunun için, Marksizme yabancı ne varsa, feodal, küçük burjuva ve burjuva fikirlere karşı mücadeleyi içerir. Revizyonist, reformist ideolojilere karşı, sağ ve "sol" oportünist eğilimlere karşı mücadeleyi içerir. İçimizde yürüttüğümüz sınıf mücadelesi ile dışa karşı yürüttüğümüz sınıf mücadelesini canlı biçimde birleştirmeliyiz.

Öte yandan, revizyonizme karşı mücadele adı altında, geçmişte ve günümüzde her şeyin olumlu ve olumsuz yanlarını doğru değerlendiremeyen, yanlış tutumları yüzünden bir yığın iyi niyetli ve dürüst unsuru ürküterek revizyonizme ve oportünizme hizmet eden kişiler ve gruplar, izledikleri sekter, tek yanlı siyasetleriyle, revizyonistlerden daha çok devrime zarar vermişlerdir, vermektedirler. Bu siyasetler, bir yığın dürüst unsuru revizyonizmin ve oportünizmin karanlığına değil, bilimsel sosyalizmin aydınlığına çekmekle görevlidirler. Revizyonizmin etkisinde kalan aydınlara, sanatçılara, işçilere, köylülere ve tüm emekçilere karşı, esnek, anlayışlı, öğretici, onları uzun bir süreç içinde revizyonizmin sınıfsal içeriğini kavratarak eğitmeyi, kazanmayı amaçlayan bir siyaset izlenmesi gerekliliğine inanıyorum ve bunu başarmaya çalışıyorum. Bu nedenle bana yöneltilecek, muhtemel "revizyonizmle uzlaşıyor", "oportünizmle uzlaşıyor" ve hatta "revizyonist", "oportünist" vb. suçlamalarını da umursamıyorum.

Ve hatta, açıkça şunu bile söylemekten çekinmiyorum: Bazı insanlar ve gruplar, benim düşündüğüm gibi düşünmüyor olabilirler, özellikle de Sovyetler Birliği'nin şu gün içinde bulunduğu durumu kavramamış olabilirler, benim düşündüğüm programı bile kabul etmiyor olabilirler. Eğer hayatın bana kazandırdığı deneyler ve yetenekler, belli konularda o insanlarla birlikte davranmamı, birlikte yürümemi uygun görüyorsa, ben o insanlarla birlikte yürümekten zerre kadar çekinmem. O insanlarla, birliğim üç gün sonra bitecek bile olsa, ben o üç günü birlikte yürümek için gerekli esnekliği gösterir ve gerekli adımları atarım ve böyle de yapıyorum, böyle yapmaya da devam edeceğim. İnanıyorum ki, o insanların devrim isteyen özleri, bizi, ortak eylemler, ortak çabalar sürecinde, proleter devrimci saflarda birleştirecektir.

İzin verirseniz, Lenin'den bir bölüm okumak istiyorum: "...Bugün binlerce çevre bizim yardımımız olmadan, kesin bir program ve amaç saptamadan sadece olayların etkisiyle her yerde ortaya çıkmaktadır. Sosyal-Demokratlar bu çevrelerin mümkün olduğu kadar çoğuyla doğrudan ilişki kurmayı ve güçlendirmeyi, bunlara yardım etmeyi, kendi bilgi ve deneylerinden onları yararlandırmayı ve kendi devrimci inisiyatifleriyle onları harekete geçirmeyi kendilerine görev edinmelidirler. Açıkça anti sosyal demokrat olanlar hariç, böyle çevrelerin ya doğrudan doğruya Parti'ye katılmalarını ya da kendilerini Parti ile aynı çizgiye getirmelerini sağlayın. İkinci durumda onlardan, programımızı kabul etmelerini ve bizimle mutlaka örgütsel ilişkilere girmelerini istememeliyiz. Sosyal demokratların bunlar arasında etkin bir şekilde çalışmalarını şartıyla, bunların uluslararası devrimci sosyal demokrasi davasına sempatileri ve protesto havaları yalnız başına bile yeterlidir; çünkü bu sempatizan

çevreler olayların etkisi altında önce demokratik yardımcıları ve daha sonra da sosyal demokrat İşçi Sınıfı Partisi'nin inanmış üyeleri haline geleceklerdir.”(1)

Yalnız burada, Lenin'in kemikleşmiş unsurlarla, sempatizan ve yeni unsurları birbirinden ayrı ele aldığını unutmamak gerekir.

Bir devrimci başlıca nelere dikkat etmelidir?

Birincisi teoridir. Devrimci teori olmadan devrimci pratiğin olmayacağı açıktır. İkincisi amaç, üçüncüsü bu amaca kimlerle, nasıl ulaşılabileceği konularının berraklaştırılması, dördüncüsü de çalışma biçimi ve yöntem sorunudur.

Bir devrimci, bilimsel sosyalizmin temel ilkelerine, bütün hayatı boyunca sadık olmalıdır. Bir devrimcinin yurdunu ve halkını sevmesi, yurdunun bağımsızlığı ve halkının özgürlüğü, mutluluğu için hayatını ortaya koyması, onun en doğal özelliğidir. Halkının değerlerine, tarihinin ulusal ve demokrat çevrelerine sahip çıkması beklenir. Onu devrim yoluna iten ilk adım, bu sevgi ve istek, sömürücü sınıflara duyduğu soylu kin ve nefrettir. O her zaman toplumun ve halkın çıkarlarını kendi çıkarlarının üstünde tutacak ve birleşebileceği en geniş kitlelerle, pratik mücadele içerisinde birleşecektir.

Bir devrimci bu temeller üzerinde, disiplinli ve ilkeli bir çalışma yöntemi uygulamalı, geniş bir kültüre, yüksek inanca ve siyasi olgunluğa sahip olmalıdır. Açık yürekli, açık sözlü ve dürüst, adil, yiğit ve fedakâr, kitle içinde erime yeteneğine sahip ve örgütleyici olmalıdır.

Bir devrimci, hem teorik düzey bakımından yüksek, hem de pratik alanlarda işinin ve görevinin ustası olmalıdır. Sadece genel propaganda ve ajitasyon ölçüleri içinde ağzının laf yapması yeterli değildir. Bize iş yapan adam gereklidir. Acılar, zorluklar ve baskılar karşısında dirençli olmak zorundadır. Yalan, ikiyüzlülük, lafazanlık, lauballık, ahlaki yozlaşma, kibirlilik, tembellik, gösteriş, dar görüşlülük, derme çatma bilgi, mevki hırsı, devrimciliği bir imtiyaz gibi görme, adam kayırma, grupçuluk, eleştiri özeleştiriden kaçınma, devrimci esneklikten uzak olma, yabancı şeylere karşı körü körüne tapınma, taklitçilik ve kendi değerlerini küçümseme gibi olumsuzluklara karşı, gerek kendi içinde, gerekse kendi dışında uzlaşmasız bir savaş verilmelidir.

Ayrıca bir devrimci, zamanı, yeri, koşulları iyi değerlendirmek, zaman, yer ve koşullara uygun esnek taktikleri belirlemek, dünyayı, toplumu ve kendisini bir civciv sabrıyla değiştirmekle görevlidir. Bu nedenle, neyi, nasıl, kimlerle ve ne zaman, ne kadar zamanda, ne için, kimler için, kimler yararına değiştireceğini bilmelidir. Yani, hedefini, dostlarını ve düşmanlarını, mücadele araçlarını ve zamanını doğru saptamalıdır.

Civciv sabrı nedir?

Bir yumurtanın, kuluçkaya yatmış bir tavuğun altında ya da kuluçka makinasında, çürük ve hastalıklı değilse, özündeki çelişkilerin, kendisini civcive dönüştürecek ısı ve zaman koşulları sağlanırsa, yirmibir günde civcive dönüştüğünü biliyoruz. Bilimsel olarak kanıtlanmış bir gerçektir bu. Yumurtanın iç çelişmeleri, ısı ve zaman koşulları sonucu olgunlaşıyor ve yumurtanın kabuğunu içten, gagasıyla parçalayarak dışarı çıkıyor. Bu çelişme içtedir, çelişme yenileştirici ve değiştiricidir; bilimsel tezlerin kanıtıdır.

Biz, civciv sabrından, herhangi bir işi yaparken, iç ve dış koşulların uyumunun hesaplanmasını, acelecilikten sakınmayı, oluşumun gereklerini sabırla ve esneklikle yerine getirmeyi, inisiyatifin gerektirdiği korkusuzluğu ve kendine güveni anlıyoruz. Civcive zamanından önce yapılacak herhangi bir müdahale örneğin zamanından önce civcive yardım amacıyla yumurtanın kabuğunu kırmak, civcivin ölümüne neden olur.

Civcive yardımcı olmak amacıyla aslında iyi niyetle, civcivi bir an önce kabuğundan kurtarmak için kabuğu kıranlar, kırmaya çalışanlar, zamansız ve gereksiz müdahalelerle o ana dek var olan birikimleri çarçur ederek civcivin ölümüne neden olan haylaz çocuklar vardır.

Devrimciler, haylaz çocuklar olmamalıdır. Tarih ve toplumsal koşullar kuluçkaya yatmış tavuktur. Toplumlar yumurtadır. Bir farkla ki: Toplumlar tam tamına yumurta örneğine benzemezler. Toplumların ortak iradesi ve gelişen bilinci vardır. Toplumsal değişimlerde şiddet ve şiddetin örgütlü bir parçası olan sabır, inat ve disiplin, toplumsal devrimlerin ebesidir.

Sınıflı toplumlarda, uzlaşmaz karşıtlığı olan sınıfların mücadelesi, yumurtayı civcive dönüştüren iç çelişmelere benzer. Devrim günü geldiği zaman, gelişmenin önünde bir engel olan toplumun, gününü, tarihi ve siyasi olarak doldurmuş kabuğunu, toplumun itici güçleriyle, gelişen güçleriyle içten parçalayacak, yeni bir toplum yaratacaktır. İşte bu noktada, demin söylediğim gibi, şiddet ve şiddetin bir parçası olan sabır ve anlayış, güçlü bir disiplin ve örgütlenme, devrimin ebesi olacaktır.

Haylaz çocuklar, yumurtanın hangi evrelerden geçerek civciv olabileceğini, bu evreler içindeki görevlerini doğru bilmiyorlar. Onların büyük bir kısmı, haylaz abilerinin yanlışlarından olumlu dersler çıkartarak civcive nasıl yardımcı olunacağını öğrenmişlerdir ve bir kısmı da öğreneceklerdir.

Hiç hata yapmadan devrim başarıya ulaşabilir mi?

İş yapan hata da yapar. Devrimci hareket düz bir yol izlemez... izleyemez. Devrimci hareketin zaaf ve yanlışlıklarını görüp umutsuzluğa kapılmamak gerekir. Ayrılıklardan paniğe kapılmamak gerekir. Böyle bir tutum, küçük burjuva bir tutum olur. Hangi konuda olursa olsun, her usta, belli bir süre çeşitli acemilikleri içeren çıraklık dönemlerinden geçmiştir. Her devrim başlangıçta acemidir; mücadele içinde olgunlaşır, zaaflarından arınır; ulusal ve uluslararası deneylerden dersler çıkartır ve er geç zafere ulaşır...

Dikkat edilmesi gereken şudur: Her şeyi kendi deneylerimizle öğrenmeye kalkışırsak, dünya devrimci hareketinin pratiğini gözardı edersek, devrim yapamayız. Dünya gericaliği de her ülkenin burjuvazisi de en az bizim kadar, dünyadaki devrim ve karşı devrim hareketlerinden dersler çıkartmaktadır.

Ülkemiz devrimini zamanlayabilir miyiz?

Şoförler arasında bir söz vardır. "Yolla pazarlık olmaz" derler. Kaza olur, lastik patlar vb. Buna karşın, örneğin derler ki, "bir aksilik olmazsa akşama doğru varırız." Akşama doğru saat vermezler; ikinci ile akşam arasında bir zamandır bu. Devrim için de pazarlık olmaz, şu yılın falan ayında, falan gününde diyemeyiz ama "akşama doğru"sunu söyleyebiliriz. Türkiye devrimi, yirminci yüzyılın son beş yılı ile, yirmibirinci yüzyılın ilk beş yılı arasında, devrimci hareketimiz vahim hatalar işlemezse gerçekleşecektir.

"Türkiye özgülünde en önemli sorunlardan biri de Kürt ulusal sorununun ele alınış biçimidir. Bu soruna doğru bakmadan devrim mümkün değildir" dediniz. Özellikle ayrı örgütlenme konusunda ne diyorsunuz?

Kürt ulusunun bağımsızlık talebi en doğal hakkıdır. Bu talabe karşı çıkmak anti Marksist, sosyal şoven bir tutumdur. Kürt ulusunun bağımsızlık için bağımsız örgütlenmesi de reddedilemez; fakat teşvik de edilemez. Bilindiği gibi ulus kavramı, burjuvazi ve proletaryayı, toprak ağalarını ve köylülüğün çeşitli tabakalarını, diğer emekçi kesimleri, kısaca ezeni ve ezilene, sömüreni ve sömürüleni de içerir. Bu nedenle, ulusal nitelikli bir örgütlenme, içerik olarak, özellikle de şu koşullarda, burjuvazinin damgasını taşır. Burjuvazinin bağımsız örgütlenmesi, Kürt proletaryasının ve köylülüğünün de bu örgütlenme içinde bulunması, burjuvazinin kuyruğuna takılması, kendi sınıf çıkarlarını, Kürt burjuvazisinin çıkarlarına tabi kılması anlamını taşır. Kürt burjuvazisi, Kürt proletaryası ve köylülüğüne, toplumsal kurtuluş getiremez; Kürt feodal beylerine ve yabancı emperyalistlere ve sömürgecilere karşı tutarlı bir tavır koyamaz.

Ayrı örgütlenme konusunda Lenin şöyle der: "...belirli bir devlet içinde hangi milliyetten olursa olsun, her topluluğun örgütlenmesi dahil, her türlü örgütlenme özgürlüğünü asla reddetmemekle birlikte, sosyal demokratlar, böyle bir şeyi isteyemezler ve böyle bir birliğe arka çıkamazlar."(2)

Herhangi bir ulusun proletaryasının, kendi ulusal burjuvazisinin çıkarlarını desteklemesi halinde Lenin diyor ki:

"Eğer, herhangi bir ulusun proletaryası 'kendi' ulusal burjuvazisinin ayrıcalıklarını en hafif şekilde de olsa desteklerse, bu kaçınılmaz olarak, öteki ulusun proletaryası arasında güvensizlik yaratacaktır; işçilerin uluslararası sınıf dayanışmasını zayıflatacak, onları bölecektir ve böyle bir duruma sevinecek olan ancak burjuvazi olacaktır. Ve ulusların kendi kaderlerini tayin etme ya da ayrılma hakkının reddedilmesi, uygulamada kaçınılmaz olarak, egemen ulusun ayrıcalıklarının desteklenmesi anlamını taşır."(3)

Bugün, Kürt devrimcileri arasında ayrı örgütlenme isteklerinin temelinde yatan ana neden, Türk proletaryasının ve Türk Solunun, Kürtlere bu güvenceyi pratikte verememiş olmasındandır. Fakat yanlış bir tutuma, yanlış bir tutumla karşılık vermek, aynı derecede yanlışlığa düşmek olur. Türk proletaryası revizyonizmin ve reformizmin, sosyal şovenizmin etkisi altındadır. Çok küçük bir azınlığı ulusların ayrılma hakkını tanımakla birlikte, genel olarak bu konuda açık ve Kürtlerin güvenini kazanacak bir tavır ortaya konulmamıştır. Bu durumda, Kürt proletaryasının ve Kürt Marksist-Leninistlerinin yapacağı şey kendi burjuvazisiyle birlikte olmak değildir. Ayrı örgütlenme söz konusu olsa bile Kürt Marksist-Leninistleri, Kürt proletaryası ve yoksul köylülüğünün bağımsız siyasi hareketini oluşturmak ve korumak zorundadırlar. Ama burada da sekterizme düşmemek gerekli. Bu konuda Lenin der ki:

"Ezilen uluslar arasında proletaryanın bağımsız bir parti biçiminde ayrı olarak örgütlenmesi, bazan o ulusun burjuva milliyetçiliğine karşı öyle sert bir savaşıma neden olmaktadır ki, perspektifler bozulmakta ve ezen ulusun milliyetçiliği unutulmaktadır. Ama bu perspektif bozulması uzun sürmez. Ayrı ayrı ulusların proleterlerinin ortak savaşımının deneyi, siyasi sorunları, 'Krakov' açısından değil bütün Rusya açısından formüle etmemiz gerektiğini göstermiştir."(4)

Burada, Lenin, ezilen ulus proletaryasının, bağımsız bir parti biçiminde örgütlenebileceğini belirtmekle birlikte, sorunu her iki ulusun proletaryasının çıkarları temelinde ele almanın zorunluluğunu, ezilen ulusun proletaryasının ayrı örgütlenmesi halinde, kendi burjuva milliyetçiliğine karşı mücadelenin yanında, ezen ulusun milliyetçiliğini esas hedef alması gerektiğini vurguluyor. Kürt proletaryasının ayrı örgütlenmesi, pratik zorunluluklardan ötürü, doğru temeller üzerinde yürütülecek mücadele içinde, adım adım Türk emekçileriyle birlikte, ortak örgütlenmeye, birleşik partiye gidecektir. Bu birlik, ezen ulusun proletaryasının, ulusların tam hak eşitliğini ve ayrılma hakkını yürekten ve inandırıcı biçimde savunmasıyla mümkündür. Özellikle Türk proletaryası, bu güveni şimdiye dek verememiştir...

Günümüz koşullarında bir ulusal hareket, her iki emperyalizme karşıysa, her iki emperyalizmin işbirlikçilerine karşıysa, feodal kalıntılara devrimci bir biçimde karşıysa, sosyalizm yolunda ilerleme doğrultusunda kesin kararlaysa devrimcidir. Aksi durumda, kaçınılmaz olarak gericiliğe hizmet eder ki, böyle bir hareketi devrimci proletarya destekleyemez. Devrimci proletaryanın görevi, bağımsızlığını, ezen ve ezilen ulusların burjuvazileri ve her türlü emperyalizme karşı korumak olmalıdır. Bu görev, Kürt proletaryasının mücadelesini sürdürürken, uluslararası devrimci proletaryanın çıkarlarını birincil almayı gerektirir. Çünkü bütün dünyada, proletaryanın düşmanları ortaktır. Çıkarları ve amaçları da ortaktır. Emperyalistleri yenmek, demokratik devrimi gerçekleştirmek —kapitalist ülkelerde sosyalist devrimi gerçekleştirmek— sosyalizmi inşa etmek ve sınıfsız topluma ulaşmak. Bu nedenle, Kürt proletaryası ve Kürt devrimcileri ortak düşmanlara karşı enternasyonalist ilkeleri yerine getirmelidir. Yani Kürt proletaryası ve devrimcileri, kendi burjuvazisiyle ortak örgütlenmeye değil, Türkiye'de Türk proletaryası ile İran'da İran; Suriye'de Suriye; Irak'da Irak proletaryası ile ortak örgütlenmeye gitmelidir. Ortak örgütlenmenin objektif koşulları özellikle ülkemiz için vardır. Böyle bir örgütlenme, Marksist-Leninist ilkeler temelinde, her iki emperyalizme ve sömürgeciliğe karşı olmalıdır. Kürt milli burjuvazisiyle ittifak, ancak bu siyasi ve örgütsel temeller üzerinde devrimci bir netilik taşır. Milli burjuvaziyle ittifakın da belli koşulları vardır.

Lenin der ki: "... biz, sömürge ülkelerin burjuva kurtuluş hareketlerini, ancak bu hareketler gerçekten devrimci oldukları takdirde, bu hareketlerin temsilcilerinin o ülkedeki köylülüğü ve sömürülen geniş kitleleri devrimci bir ruhla örgütlendirmemize engel olmadıkları takdirde desteklemeliyiz ve destekleyeceğiz. Eğer bu koşullar yerine getirilmezse, bu ülkelerde reformcu burjuvaziye karşı (ki bunlara II. Enternasyonal kahramanları da dahildir) mücadele ederiz."(5)

Devrimci proletaryanın programı, şu üç temel ilkeyi içermelidir:

Bütün uluslar için tam hak eşitliği.

Ulusların kendi kaderlerini tayin etme hakkı.

Bütün ülkelerin işçilerinin birleşmesi.

Bu ilkeler temelinde ortak örgütlenmenin reddi, Kürtler açısından burjuvaziye hizmet olur. Bu ilkeleri tanımayan bir örgütlenmeye girmek, ezen ulusun burjuvazisine hizmet olur. Kürdistan'ın özgül bir durumu vardır. Türkiye, İran, Irak ve Suriye milli sınırları içinde bölüşülmüş bir sömürge Kürdistan. Doğaldır ki, Kürt proletaryası ve devrimcileri, öncelikle kendi ulusundan proletaryanın ve emekçilerin birliği doğrultusunda adımlar atacaktırlar. Birleşik Bağımsız Demokratik Kürdistan hedefinde, bölünmüşlüğü birliğe çevirmek isteyeceklerdir. Bu amaç, uzun ve zor mücadeleler sonunda, aşamalı olarak gerçekleştirilebilir. Her ülkenin devrimcileri Kürdistan'ın özgül durumunu —kendi sınırları içinde— somut olarak kavramalıdır. Her ülkenin ezilen ve ezen ulustan proleter devrimcileri, aralarında sıkı bağlar kurmalı ve militan dayanışmalarını pekiştirmelidirler. Kürdistan'ın özgül durumu, Türkiye, İran, Irak ve Suriye'nin devrimci proletaryasına özgül görevler yüklemektedir.

Birleşik Bağımsız Demokratik Kürdistan hedefi için, dört ülkenin devrimini beklemek gerekli midir?

Herhangi bir ülkedeki Kürtler, kendi kaderlerini kendileri tayin etme hakkına sahiptirler. Bu hakkın tanınması ya da tanınmaması söz konusu değildir. Çünkü ezilen uluslar, kendi kaderlerini tayin hakkı için kimsenin şefaati beklemeyiz. Kendi kaderlerini tayin etme haklarına sahiptirler ve bu görevin yerine getirilmesi onların birinci enternasyonalist görevidir.

Görüşümüzün daha açık anlaşılabilmesi için bir örnekle açıklamaya çalışalım. Bu dört ülkeden herhangi birinde devrimin gerçekleştiğini varsayalım. Böyle bir durumda, o ülkedeki Kürtler isterlerse bağımsız bir devlet kurabilirler. Diğer ülkedeki Kürtler de isterlerse, bağımsız devletini kuran Kürtlere katılabilirler. Bu nedenle, Kürdistan'ın kurtuluşu için dört ülkenin devriminin gerçekleştirilmesi beklenemez. Kürtlerin, bir ülkedeki devrim sonucu bağımsız devletlerini kurmaları halinde, diğer ülkedeki Kürtlerin bu bağımsız devlete katılma talebi, diğer ülkelerin devrimci proletaryası ve yurtsever demokratları tarafından savunulmalıdır. En az bir ülkede devrimin gerçekleşmesi koşulunu, birliğin zorunlu şartı görüyoruz.

KAYSERİ KONUŞMALARI —IV

Soru: Sık sık "proleter devrimci" deyimini kullanıyorsunuz. Kimlere proleter devrimci diyebiliriz?

Yılmaz Güney: Kısaca, proletaryanın, yani işçi sınıfının gerçek sınıf diktatörlüğü için Marksizm-Leninizminin yol göstericiliğinde yürekte savaşan kişilere proleter devrimci diyoruz. Daha geniş ve özünü daha açık anlatmak gerekirse, diyalektik materyalist felsefeyi bilen, tarihin materyalist yorumunu yapabilen, yani diyalektik materyalizmin yasalarını toplumsal olaylara uygulayabilen, kapitalist toplumun temeli olan artı-değer kavramının özünü kavrayan, sınıf mücadelesi görüşünü savunan, sosyalizm anlayışını bu temeller üzerine oturtarak bilimsel anlamda özümleyen, sınıf mücadelesini, dünya devrimci hareketlerinin pratiğiyle zenginleştirerek, Marksizm-Leninizmin evrensel gerçeği ile ülkesinin somut pratiğini yaratıcı biçimde birleştirebilen ve bu noktadan hareketle, proletaryanın ideolojik, siyasi ve örgütsel önderliğinde, emperyalizme ve sosyal emperyalizme karşı mücadelede tüm emekçi kitleleri seferber ederek proletarya diktatörlüğü davası uğrunda, hem teorik hem pratik alanlarda savaşan kimselere proleter devrimci diyebiliriz. Proleter devrimci ile Marksizm-Leninizm aynı anlama gelir. Yani "Proleter devrimci" yerine "Marksist-Leninist" de kullanabiliriz.

"Emperyalizm ve sosyal emperyalizme karşı mücadele" dediniz. Bazıları, sadece emperyalizme, bazıları da sözde ne derlerse desinler, sadece sosyal emperyalizme karşı mücadele veriyorlar. Ve bunların bir kesimi Sovyetler Birliği'ni baş düşman kabul ederken

diğer emperyalistleri unutuyorlar; bir kesimi de, Sovyetler Birliği'ni sosyalist bir ÷lke olarak görüyorlar ve sadece ABD'nin başını çektiği emperyalizme karşı duruyorlar. Bunlar da proletaryanın diktatörlüğü için mücadele ettiklerini söylüyorlar.

Emperyalizm ve sosyal emperyalizm ve bütün ÷lkelerin her türden gericileri dünya halklarının devrimi önündeki engellerdir. Özellikle de ABD ve SSCB dünya halklarının baş düşmanlarıdır. Günümüz koşullarında proleter devrimcileri revizyonistlerden, orta yolculardan ve küçük burjuva devrimcilerinden ayıran en temel ölçüt, Sovyetler Birliği'nin niteliği konusunda takınılan tavırdır. Emperyalist bir ÷lkeyi sosyalist göstermeye çalışanlar ya da revizyonizmi sosyalizmin bir biçimi olarak kabul edenler proleter devrimciler olamazlar. Öte yandan, dünya halklarının baş düşmanını iki süper devletten tek süper devlete ve "özellikle" de Sovyetler Birliği'ne indirgeyen bu doğrutuda diğer emperyalistlerle ve "üçüncü dünya"nın gericileriyle işbirliği yapanlar da proleter devrimciler olamazlar.

Marksizm-Leninizm nedir?

Genel olarak, emperyalizm ve proleter devrimleri çağında, proletarya devrimlerinin teori, strateji ve taktiklerinin bilimi, sınıf mücadelesinin ideolojik ve teorik yol göstericisi, bir eylem kılavuzudur. Özel olarak da proletarya diktatörlüğünün teori ve taktiklerinin bilimidir.

Marksizm-Leninizm sadece kitap okunarak öğrenilebilir mi?

Sadece kitap okunarak Marksizm-Leninizmin teorik temel ilkeleri, yani diyalektik ve tarihi materyalizm, sınıf mücadelesi, Marksist ekonomi politik, Marksist devlet anlayışı, Leninist parti, ütöpik sosyalizmden bilimsel sosyalizme nasıl geçildiği vb. konular, kabaca da olsa öğrenilebilir. Fakat bu bilgiler hayata geçirilmezse Marksist-Leninist olunamaz. Bilme ile yapma arasındaki, yani teori ile pratik arasındaki bağı kurmadan gerçek anlamda öğrenmeden söz edemeyiz. Otomobil kullanmasını pratikten kopuk, sadece kitap okuyarak öğrenmek nasıl mümkün değilse, Marksizm-Leninizm de sadece kitap okunarak öğrenilemez. Marksizm-Leninizm teorik çalışma yapılmadan da, yani bilimsel sosyalizmin temel eserleri okunmadan, incelenmeden sadece pratik mücadeleyle de öğrenilemez.

Teorinin yol göstereceği bir pratik gereklidir. Devrimci teori olmadan devrimci pratik olmaz der ustalar. Bu bilimi öğrenmenin tek yolu, teori ile pratiği adım adım, yaşamın canlılığı içinde birleştirmekten, hatalardan dersler çıkartmaktan, yılmadan usanmadan mücadelenin içinde pişmekten geçer. Yani, emekçi halkın günlük hayat mücadelesine etkin bir biçimde katılarak, günlük mücadeleleri devrimin genel çıkarlarına bağlayarak, teorinin ışığında sınıf mücadelesinin gereklerini kesinlikle yerine getirerek, emperyalist, revizyonist ve her türden oportünist kuşatmaya karşı hayatın her alanında kararlı bir tutumla savaşıarak öğrenebiliriz. Proletaryanın davasına yürekten inanmayanlar, halkın devrimci gücüne güvenmeyen ve dayanmayanlar feodal, burjuva ve küçük burjuva yanlarına karşı uzlaşmaz mücadele vermeyenler, eleştiri özeleştiri silahını kullanmaktan kaçınanlar, Marksizm-Leninizmi öğrenemezler.

Marksizmin üç temel unsuru, sosyalizm, felsefe ve ekonomi politiktir, diyoruz. Bunların temelinin de sınıf mücadelesi olduğunu belirtiyoruz. Peki, sınıf nedir, sınıf mücadelesi nedir?

Sınıfı şöyle tanımlayabiliriz:

Üretim araçları karşısındaki durumları, yani üretim araçlarının sahibi mi, yoksa o araçlar üzerinde bizzat çalışan mı? Sahipse, üretim araçlarının nicel ve nitel durumu; üretim içindeki yerleri, yani iş ve görevleri, konumları, toplumsal zenginliklerden aldıkları maddi pay ve unvanları birbirine benzeyen, çıkarları birbirlerinin çıkarlarına siyasi, ideolojik ve ekonomik bağlarla bağlı, ruhi şekillenmeleri birbirlerine çok yakın insan topluluklarına sınıf diyoruz. Örneğin, toplumsal üretim araçlarının sahibi ve ücretli emeğin kullanıcısı olan çağdaş kapitalistlere burjuvazi ya da burjuva sınıfı diyoruz. Yaşamak için iş güçlerinden başka satacak şeyleri olmayan çağdaş ücretli işçilere de proleterler, bunların oluşturduğu sınıfa da proletarya ya da işçi sınıfı diyoruz. İşte bu iki sınıf arasındaki mücadele, çağımızdaki bütün toplumsal mücadelelerin odak noktasını oluşturur.

Sınıflar, ilkel komünal toplumun son dönemlerinde, üretim güçlerinin gelişmesi sonucu ortaya çıkmıştır. Üretim güçlerinin gelişmesi, komünal üretim ilişkilerini zorlamış ve yeni bir üretim biçimini zorunlu kılmıştır.

Sınıf mücadelesini de şöyle anlatabiliriz:

Üretim güçleriyle, üretim ilişkileri arasındaki çelişmenin toplumsal alana yansması, kendini sınıf mücadelesi biçiminde gösterir. Örneğin kapitalist toplumun temel çelişmesi emek ile sermaye arasındaki çelişmedir. Bu çelişme, üretim sürecinde, üretimin toplumsal niteliği ile üretim araçlarının kapitalist özel mülkiyeti arasındaki çelişme biçiminde görünür. Bu da toplumsal plana, kapitalist toplumun iki ana sınıf olan, burjuvazi ile proletarya arasındaki sınıf çelişmesi olarak yansır. Burjuvazi ile proletarya arasındaki çelişme uzlaşmaz niteliktedir ve er ya da geç, şiddet yoluyla çözülecektir.

Sınıf mücadelesi, sınıfların nicel ve nitel durumlarına göre, değişik zaman ve koşullarda, değişen taktik amaçlar taşır. Fakat, her sınıf mücadelesinin temel hedefi, siyasal iktidarı ele geçirmek ve yaşamı kendi sınıf çıkarları doğrultusunda değiştirmektir. Sınıf mücadelesi başlıca üç alanda, birbirlerine sıkı sıkıya bağlı olarak, aralıksız, hiç durmadan sürer.

Ekonomik, siyasal ve ideolojik alanlarda sürdürülen bu mücadele, sınıfsız topluma ulaşıncaya dek durmaz. Sosyalist toplumda da sınıflar vardır, sınıf mücadelesi vardır. Sınıf mücadelesi sınıfsız toplumda yoktur. Sınıf mücadelesinin nihai amacı, sınıf farklılıklarını ortadan kaldırmak değil, bu farklılıkların temel kaynağı olan sınıfları ortadan kaldırmaktır.

Sınıflı toplumlarda toplumsal devrimler kaçınılmazdır...

Siz Marksist-Leninist misiniz?

Yöneliş olarak evet... seçiş olarak evet... fakat henüz tam anlamıyla değilim... olmaya çalışıyorum. Eksiklerim, yetmezliklerim vardır. Ben proletarya devriminin gerekliliğine inanan, Marksizm-Leninizmin ideolojisini ve teorisini kavramaya çalışan, bu uğurda yoğun bir çaba harcayan bir devrimciyim. "Ben Marksist-Leninistim" demekle kimse Marksist-Leninist olamaz. Bir insanın Marksist-Leninist olduğunu, ya da olmadığını pratiği belirler. Derin eksiklerim ve zaafımlarım vardır. Marksizm-Leninizm bilimini kavrayış düzeyim henüz yeterli değildir... Köklü biçimde öğrenebilmem için, özümleyebilmem için, proletaryanın devrimci mücadelesi içinde uzun bir süre yoğrulmam gereklidir. Her ne kadar cezaevlerinde devrimci mücadelenin gereklerini yerine getirmeye çalışıyorsam da bu yeterli değildir. Ben, Selimiye'de kendi gerçeğinin farkına varmış bir adamım; altı yıldır cezaevindeyim; mücadele pratiğim çok sınırlıdır. Bu konuda daha çok gencim ve çırağım. Evet bir çırak. Kendini yanılmaz Marksist-Leninistler olarak sunan ve ahkam kesen, yanlış siyasetleriyle devrimci birikimleri çarçur eden, bir yığın genç insanın ölümüne, bir yığın genç insanın gereksiz acılara boğulmalarına neden olan küçük burjuva devrimcilerinin, devrimciler arasına düşmanlık duyguları yayan "sol" oportünistlerin, küçük ayrılıkları abartan, bir bardak suda fırtınalar kopartan, küçük burjuva milliyetçi ve darbeci görüşleri Marksizm-Leninizm olarak sunanların, kendilerinden başka Marksizm-Leninizm tanımayan, fakat sık sık görüş değiştirdikleri halde Marksizm-Leninizmi kendilerinden başkalarına uygun görmeyenlerin, Marksizm-Leninizme saygılı olmaları gerekir. Ama onların sınıf karakterleri böylesine dürüst bir tutuma engeldir.

Peki Marksizm-Leninizmi kavramada henüz tam anlamıyla yeterli olmadığınızı söylemenizle, bazı konularda açıklama yapmanız, önerilerde bulunmanız, hatta kesin eleştiriler getirmeniz gelişiyor mu?

Kesinlikle gelişmez. Ben, doğruluğu hayat tarafından kanıtlanmış, dünya devrimci hareketinin acı deneyimleriyle kazanılmış derslerden çıkardığım sonuçları anlatıyorum ve anlattıklarım, önerilerim yüzde doksan doğrudur. Konuşma koşullarıyla sınırlı olduğumuz için, biraz eksik olabilir. Kendi etimle kemiğimle acısını duyduğum bazı olumsuzluklar da öğretmen olmuştur bana.

Ayrıca, Marksizm-Leninizmi iyice öğrendikten sonra konuşayım, iyice öğrendikten sonra mücadeleye girmeliyim, demek yanlıştır. Mao, bir yazısında, devrim yapmaya başladıklarında karşılaştıkları şeyin Marksizm-Leninizm değil, oportünizm olduğunu, gençliğinde Komünist Manifesto'yu bile okumamış olduğunu söyler. Yine bir yazısında, Komünist Partisi'ne katıldığında, devrim yapılması gerektiğini bildiğini, ama neye karşı, nasıl yapılacağını kavrayamadığını belirtir. Emperyalizme ve eski topluma karşı harekete geçilmiştir. Fakat "Emperyalizmin ne menem bir şey olduğunu pek kavrayamıyordum, ona karşı nasıl devrim yapabileceğimizi ise, daha az kavriyordum" diyerek, mücadelenin

başlarında içinde buldukları duruma, bütün devrimcilerde olması gereken alçakgönüllülükle açıklık getirir.

Lenin, akıllı adam hiç hata yapmayan adam değil, hatalarını kavrayan ve hatalarından dersler çıkartan adamdır, biçiminde bir söz eder. Zaten bizzat mücadeleye katılmadan Marksizm-Leninizm öğrenmek mümkün değildir. Marksizm-Leninizm, tam anlamıyla, ancak mücadele içinde öğrenilebilir. Bildiğimiz kadarıyla konuşuruz, bildiğimiz kadarıyla mücadeleye katılırız, hata payımızın olacağını akıldan çıkartmadan, bu süreç içinde eksikliklerimizi ve yanlışlıklarımızı öğrenir, düzeltir ve gelişiriz. Devrimin önündeki engelleri kaldırma, onları yenme mücadelesi içinde, eksikliklerimiz ve yetmezliklerimizle karşılaştıkça, bu eksiklik ve yetmezliklerin teorik ve ideolojik köklerini araştırırız ve hastalıklarımızı gidermenin yollarını buluruz; bulamazsak çığnenir, ezilir gideriz.

Düşüncelerimi açıklamak, aynı zamanda eleştiriye açık tutmak demektir. Derdini söylemeyen derman bulamaz, derler. Düşüncelerdeki yanlışlık ve eksikliklerin giderilebilmesinin ilk koşulu, düşünceleri açıklamaktır.

Marx'ın, Lenin'in, Mao'nun hiç eksiklikleri yok muydu? Vardı. Yok demek diyalektiğe aykırı olur. Marx bile başlangıçta Marksist değildi, bir idealistti. Mao, bir yazısında, hangi yazı olduğunu tam anımsamıyorum, geçmişte anti Marksist görüşler taşıdığını söyler. İnsan gelişen ve değişen düşünce sürecinin taşıyıcısıdır, elbette hataları ve eksiklikleri olacaktır. Mükemmel insan yoktur, olamaz da. Her zaman, içinde bulunduğumuz koşullara bağlı zaaflarımız olacaktır. Her zaman zaaflarımızla mücadele edecek ve onlarla iç içe olacağız. Önemli olan, sınıf mücadelesini bir an bile olsa durdurmamaktır. Zaaflar ancak böyle yenilir, yeni süreç içinde yeni zaaflar ortaya çıkar; onlar da mücadele içinde yenilir, yenileri çıkar ve mücadele böylece sürer gider.

Mao, Stalin'den söz ederken, O'nun büyük bir Marksist-Leninist olduğunu söyler; fakat hatalı yanlarını eleştirmekten de geri kalmaz. Hatta, başarıları ve hatalarını ölçüye vururken, başarılarının yüzde yetmiş, hatalarının da yüzde otuz olduğunu söyler. Böyle bir yaklaşım tartışılabilir belki, yalnız, hatalarını tarihi zorunlulukları da hesaba katarak ele alır. Ve bir kısım hataların tarihi olarak kaçınılmazlığı biçiminde bir ifade kullanır. Hatalardan mutlak olarak kaçınılabilir mi? Birçok hatadan kaçınılabilir, en aza indirilebilir, fakat öyle tarihi koşullar vardır ki, bazı hataları da kaçınılmaz yapar. Hatalardan bir bütün olarak, mutlak bir biçimde kaçınılabileceğini söylemek anti diyalektik bir görüştür.

Şimdi ben düşünüyorum:

Devrim ustalarının teori ve pratikleri uzun bir süreci içeriyor. Bu süreç içinde yanlışlar vardır, doğrular vardır. Örneğin, Stalin'i okuyoruz. Ve bazı konularda, görüşlerimizi hayata geçirmeye çabalarırken, bazı çelişmeleri çözmeye girişirken, Stalin'i örnek alıyoruz. Acaba, kendi pratiğimize Stalin'in yüzde yetmiş başarısından, yüzde otuz yanlışından yansıyanlar nedir? Yani düşüncelerimizin ve pratiğimizin yüzde kaç devrim ustalarının doğrularına ve yüzde kaç da yanlışlarına tekabül ediyor?

Temel ilkelerden biri, dünya devrimci pratiğinin derslerini, somut tarihi koşullar içinde değerlendirmek ve kendi ülkemizin yaşayan pratiğine uygularken eleştiri süzgecinden geçirmektir. İşte bunu başarabildiğimiz zaman, Marksizm-Leninizmi yaratıcı biçimde hayata geçirmeyi başardığımız zaman devrimin yolunu açmış olacağız. Sorun budur.

Devrimci mücadele içinde bir yeriniz olduğu bir gerçektir. Kendinizi nasıl değerlendiriyorsunuz?

Bazı siyasi akımlara göre ben devrimci bile değilim, bazı siyasi akımlara göre ben "karşı devrim"e hizmet ediyorum, bazı akımlara göre de "revizyonist, oportünist vs."yim. Bazı akımlara göre de, kendini bir şey zanneden, aslında ise "klinik" bir olayım...

Bir insanın ne olup olmadığını pratiği belirler. İt ürür, kervan yürür!

Gereksiz alçakgönüllülüğe düşmeyelim. Nesnel bir gerçek, işçi, köylü, öğrenci, memur, çalışan milyonlarca insanın, kadını erkeğiyle birlikte, benim kişiliğimde adını açıkça koymamış bile olsalar, öncülerde olması gereken nitelikleri bende görmüş olmalarıdır. Benim kişiliğimde bir şeylere inanıyorlar. Devrim isteyen bütün güçlerin, faşistlerin, revizyonistlerin, reformistlerin, ortayolcuların ve kendilerine "proleter devrimci" diyen bazı hastalıklı unsurların örtbas etmeye çalıştıkları bu gerçeği görmeleri ve kavramaları gerekir.

Bu konuda özellikle proleter devrimci güçlerin, sınıf bilincine varmış işçilerin ve yoksul köylülerin, devrimci gençliğin, yurtsever demokrat bütün unsurların, içinde bulunduğum gerici faşist, revizyonist ve oportünist kuşatma zincirini de göz önünde bulundurarak, bana yardımcı olmaları, haksız saldırılar karşısında bana sahip çıkmaları, beni savunmaları ve gerekli eleştirileri dostça yapmaları onların da tarihi sorumlulukları ve ödevleridir. Beni zayıflatmak, yıpratmak devrime hizmet etmez.

Bugün bana duyulan yakınlığın ve bağlılığın içeriği, bütün unsurları kapsayacak biçimde, tam anlamıyla devrimci olmayabilir, değildir de; fakat bu içerik ezilen halkımızın özelliklerini taşır, en azından devrimcileştirilmeye hazır bir içeriktir; devrimcileştirilmeye ve geliştirilmeye en uygun bir içeriktir. İşte bu nedenlerden ötürü, kendimi, bana yakınlık duyan milyonların konumunu da hesaba katarak arındırmaya ve yeniden inşa etmeye çabalıyorum.

Lenin'in bir sözü var, diyor ki: "Ya burjuva ideolojisi ya da sosyalist ideoloji. Orta yol yoktur. Bu yüzden, sosyalist ideolojiyi herhangi bir biçimde küçümsemek, en ufak bir biçimde ondan ayrılmak burjuva ideolojisini güçlendirmek demektir."

Benim korkularımın ve kaygılarımın kaynağı budur. Tutumum ve davranışlarımla bilimsel sosyalizmin ilkelerine ters düşmemek için çırpınıyorum. Bu nedenle, iç mücadelemi, dış mücadeleden koparmadan temel alıyorum...

Güney Dergisi'nin bir muhabiri ile Yılmaz Güney arasında Kayseri cezaevinde yapılan bu mülakat, GÜNEY'in 6, 7, 8 ve 9. sayılarında (1978 Haziran-Temmuz-Ağustos-Eylül aylarında) yayınlandı.

KÜLTÜR VE SANAT SİLAHLARININ NAMLULARI DEVİRİM YOLUMUZU AYDINLATACAKTIR

Sevgili Fuat Karakuş Arkadaş,

Düşüncelerinin eleştirisine geçmeden önce, devrimci bir görev ve sorumluluk duygusunun ifadesi olarak değerlendirdiğim uyarılarını sevinçle karşıladığımı söylemek isterim.

Arkadaşlarımdan beklediğim de budur. "Güney"i yaşatmak ve geliştirmek ancak onun devrimci pratiğine katılmakla mümkündür. Eleştiri yöneltmek, öneriler sunmak, araştırma, inceleme, şiir, hikaye vb. katkılarda bulunmak, dergiyi okutmak, kitlelerin düşüncelerini özetlemek, gerici saldırılara karşı direnmek, kendilerini "proleter devrimci", kendi dışındakileri "oportünist" ilan eden kendini beğenmişlerin safsatalarına karşı uyanık olmak, ortak iradenin yaratılması çabasına atılmış ileri adımlar olacaktır. Ortak iradenin yaratılması —ki bu partidir—, ideolojik ve siyasi nitelikte çeşitli engellerin ve sapmaların kararlılıkla aşılmasını emreder. Engel, çözümlenmesi gereken bir çelişme demektir. Çelişme zıtların mücadelesidir. Her çelişmenin iki yönü vardır. İşte biz, emekçi kitlelerin çıkarlarının savunulduğu yönde, karşı yöndeki güçlere karşı, doğru bir teori ve kitle siyaseti temelinde savaşmak için yola çıktık.

Kültür-sanat alanındaki mücadele, devrimci müadelemizin sadece bir yanıdır. Eski bir dünyayı yıkmak, yeni bir dünya kurmak isteyenler, hayatın irili ufaklı bütün cephelerinde topyekün, örgütlü, kararlı bir ölüm kalım savaşı vermek zorundadırlar. Görevlerimizin bilincindeyiz. Zaman, neler düşündüğümüzü, neler yapmayı tasarladığımızı bütün ayrıntılarıyla gösterecektir. Niyetimiz kültür-sanat alanında bir tekke kurmak değil, aksine devrimcilerin ve en geniş kitlelerin devrim için ortak bir irade çevresinde birleşmelerinin önünde birer engel olan bütün tekke ve grupları, bireysel kaleleri kendimiz de içinde olmak üzere yerle bir etmektir. "Güney", düşüncelerimizi hayata geçirebilirse, eksik ve hatalı yanlarımızı pratik içerisinde düzeltebilirse gerçekten birlik ve devrim isteyen halkımızın irade ve isteklerinin yansıdığı bir dergi olacaktır. Bizi biçimleyecek ve başkalarını etkileyecek olan da budur. "Güney"ün mücadele alanını genişletecek olan da yine bu gelişme olacaktır. Bu konuda kimsenin kuşkusu olmasın.

Sevgili arkadaş,

Bugüne dek, bütün gücümle devrimci hareketin birliğinden yana oldum. Bundan sonra da böyle olacaktır. Birlik isteği taşımak, birlik için önemli bir adım olmakla birlikte, yeterli değildir. Teorik planda "birlik" istemeyen tek bir devrimci gösteremeyiz. Oysa pratik, bizleri umutsuzluğa düşürecek denli acı ve açıktır. Yine hiç kimsenin kuşkusu olmasın ki bu dağınıklığı ve bölünmüşlüğü, bütün karşı koymalara karşın, mutlaka birliğe çevireceğiz. Halkımızın isteği, tarihin isteği bu yöndedir. Birliğin somut ifadesi partidir. İşçi sınıfının birliği, işçi-köylü temel ittifakı, bu temelde gerçekleştirilecek halkın yurtsever birleşik cephesi, birliğin devrimci süreç içerisinde birbirine bağlı biçimleridir.

En geniş birliğe, gelişmeye açık en dar birliklerin kurulması ve hayat içinde işlerlik kazandırılması temelinde varılabilir. Fakat şu ilke akıldan çıkartılmamak koşuluyla: En küçük birlikle en geniş birlik, aynı sürecin birbirine bağlı, iç içe geçmiş görevleridir. Ancak, "halk cephesinin öncü gücü olan işçi sınıfının eylem birliği gerçekleştirilmeden"(74) bu görevler bütünüyle yerine getirilemez.

Birlik uğruna her türlü uzlaşmaya girebilir miyiz?

Bu sorunun cevabı "evet" olamaz. "Uzlaşmaz devrimciler" değiliz. İlkemiz şudur: Devrimci hareketimizi nihai hedefleri doğrultusunda güçlendirecek, devrimin düşmanlarını zaafa uğratacak uzlaşmalara, siyasi ve örgütsel bağımsızlığımızı korumak koşuluyla "evet". Devrimin düşmanlarını güçlendirecek, ajitasyon, propaganda, örgütlenme vb. görevlerimizi zedeleyecek, devrimci hareketimizi zaafa uğratacak uzlaşmalara "hayır".

İşte bu noktada:

Devrimden, devrimci çalışmadan ne anladığımız, devrimin dostları ve düşmanları, devrimin hedefleri ve görevleri, devrimin karakteri ve temel mücadele biçimleri konularının berraklık kazanması gerekiyor.

Şimdi senin yazdıklarına bakalım. Diyorsun ki: "Derginin izlemesi gereken ilk yol, bence şu olmalıdır; içinde bulunduğumuz dönem, bir karmaşa dönemidir. Herkes, sol yelpazedeki her görüş, birbirini amansızca suçlamakta, 'ajan' diyerek karşıtlarını zan altında bırakmaktadır. Kurulan ve adlarına, görüşlerine 'sosyalizm' sözcüğünü sokan partiler arasında kökleri geçmişe uzanan bir bölünme vardır. Onun için gerek fraksiyonlaşmalar ve gerekse 'sosyalist' partiler için bir değerlendirme yapmak, bir Anayasa hukuku doçentinin de dediği gibi 'henüz pek erken'(75) dir. Güney gibi uzun ömürlü olacağına, geniş bir okur kitlesince benimseneceğine ve sanat çevrelerince (bu çevrelerin önemli bir kısmı, son çözümlemede burjuva kökenli aydınlardan da oluşsa önemsenmelidir.) ciddiye alınacağına inandığımız bir dergi, elden geldiğince uzlaştırıcı olmalıdır. Zaten bu konuya değinilmiş de: 'Devrimcilerde sürekli en güçlü bir biçimde bulunması gereken birleşme isteğiyle birleşebileceğimiz bütün olumlu unsurlarla birleşeceğiz.'(76)

"Bir okur olarak ve derginin uyarılarımızı dikkate alacağına inanarak, konunun önemini özellikle belirtmek istiyorum. Konuyu biraz daha açalım: Bugün kuramsal alanda, yukarıda da değindiğim gibi, tam bir karmaşa vardır. Dergi çevrelerinde toplanan taraflar, Marksizm-Leninizm adına, Mao Zedung adına birbirlerini sözümona eleştirmektedirler. Bu dergilerin ve grupların sayısı ne kadar? Yanılmıyorsam Zekeriya Sertel, kendisiyle bu konuda röportaj yapan bir gazeteciye bir yandan dağınıklıktan yakınmış; bir yandan da 22 dergi ve 50 kadar da fraksiyonun olduğunu söylemiştir. Birbirleriyle 'Rusya mı Çin mi?' 'AEP mi, ÇKP mi?' tartışmaları yapanların 'önemli bir kesimi için söylüyorum' Marx'ı, Mao'yu doğru olarak yorumladıklarını söylemek güçtür. Onun için diyorum ki zorunluluk varsa kanımca ilk dikkat edilecek ilke, bu olmalıdır. Hemen ekleyelim, temennimizin başka başka arkadaşlardan da geleceğini ve benimseneceğini umuyorum."

Yanlış anlamıyorsam derginin yaşama koşulunu, revizyonizm ve oportünizmle uzlaşması koşuluna bağlıyorsun. Bir dergi gerçekten bu uzlaşmaları ustaca sürdürerek yaşayabilir, ama devrimci adına layık olamaz. Özellikle benim konumumda bir insan için böyle bir tutum izlemek, devrime ihanetten başka bir anlama gelmez.

Yazından çıkardığım sonuçları şöyle özetleyebilirim: "Güney, farklı görüşler taşıyan geniş bir okur kitlesince benimsenecek, çeşitli nitelikteki sanatçıları içeren sanat çevrelerince ilgiyle karşılanacaktır. Bu nedenle elden geldiğince uzlaştırıcı olmalıdır."

İşçi sınıfının ideolojik, siyasi ve örgütsel önderliğinde gerçekleştirilecek Demokratik Halk Devrimi hareketinin hizmetinde bir kültür-sanat dergisinin dikkat etmesi gereken en önemli noktalardan biri, birleşebileceği sınıf ve tabakalar genişledikçe belirecek olan sağ sapma tehlikesidir. "Elden geldiğince uzlaştırıcı" olmanın bir sınırı vardır. "Elden geldiğince uzlaştırıcı" olmak, sağ ve "sol" sapmalara karşı gerek bizim, gerekse bizim etkimizdeki kitlelerin uyanıklığını ve mücadele gücünü azaltırsa, özellikle de sağ eğilimler devrimci ruhumuzu törpülerse, bizi yolumuzda yavaşlatabilir ve giderek düzenin sınırları içine hapsedebilir. Oysa biz devrim istiyoruz... Çalışan kitleleri ezen, onları köleleştiren eski dünyayı yıkmak, çalışanları mutluluğa kavuşturacak güzel bir dünya kurmak istiyoruz. Devrim yapmak isteyenler hiç uzlaşmazlar mı? Asıl devrim yapmak isteyenler uzlaşır. Ama "kimlerle?" "kimlere karşı?" "ne için?" "nasıl?" "ne zaman?" "nereye kadar?" sorularına doğru cevaplar vererek.

Biz, sağ ve "sol" hatalara düşmemek, düşsek de kısa zamanda hatalarımızdan sıyrılabilme ve hataların yol açtığı zararları giderebilmek için bu sorulara doğru cevaplar bulacağımıza inanıyorum.

"Güney, Rusya ile Çin, AEP ile ÇKP arasında bir yol, uzlaştırıcı ve uzlaşıcı bir yol bulmalıdır." Bu uyarı ve dileklerin iyi niyetinden kuşku duymuyorum. Üstelik kesinlikle devrimin çıkarlarına hizmeti amaçladığına inanıyorum. Fakat böyle bir yolun izlenmesi halinde, devrime zarar verecek pratik sonuçlar doğuracağı bizce açık ve kesindir. Bu konuda seni ve senin gibi düşünenleri uyarmak borcumuzdur.

Biz, Rusya ile Çin arasında bir yol, yani orta yol izlemeyiz. Çünkü Rusya ile Çin arasındaki ayrılıklar bir ilke ayrılığı, iki ayrı dünya görüşünden kaynaklanan ayrılıklar sorunudur. Biz bu konuda kesin bir tavra sahibiz. Rusya'yı bir sosyalizm ülkesi olarak görmüyoruz. Üstelik devrimimizin yıkmak zorunda olduğu engellerden biri, dünya gericiliğinin iki ana merkezinden biridir diyoruz. Bu konuda uzlaşma, orta yol yoktur, olamaz. Revizyonizmin sınıf içeriğini kavramayan devrimcilere, yurtseverlere bu gerçeği anlatmayı ve kavratmayı da başta gelen görevlerimiz arasında sayıyoruz.

Arnavutluk Emek Partisi ile Çin Komünist Partisi arasında da bizim için orta yol yoktur. Stalin der ki: "İlke sorunlarında 'orta yol', görüş ayrılıklarını örtbas etme, gizleme 'yoludur', partinin ideolojik yozlaşmasının 'yoludur', partinin ölümünün 'yoludur.'" (76)

Üstelik biz henüz bir partiye de sahip değiliz, partinin oluşturulması savaşımı içindeyiz. Bu nedenle ilke ayrılıklarına gereken duyarlılığı göstermek zorundayız. Devrim, devrim isteyen güçlerle devrim istemeyen güçleri karşı karşıya getirir. Devrim, gerçekten devrim isteyen güçlerle devrim istiyor görünen güçleri de karşı karşıya getirir. Bu konuda da özellikle benim tavrım açıktır; ÇKP gittikçe sağa kayan, oportünizmi sistemleştiren bir siyaset izlemektedir. Üç Dünya Teorisi buna bir örnektir. Öte yandan bize yansıyan bilgiler oranında AEP'ye de eleştirilerimiz vardır. Yine de, uluslararası planda, eleştiri hakkımızı saklı tutmak kaydıyla, AEP yönünde saf tutmanın doğruluğuna inanıyorum.

"Güney, sol yelpazede bulunan grupların küfürleşmeye, birbirlerini 'ajanlık'la suçlamaya varan tartışmaları dışında kalmalı ve elden geldiğince uzlaştırıcı olmalıdır."

Bugün Türkiye solunda var olan karmaşayı, sağlık belirtisi, gelişim sürecinin doğal bir aşaması olarak değerlendirmek gerek. Ayrılıkları, bölünmeleri yadırgamamalıyız. Fakat teşvik de edemeyiz. Dünün ve bugünün pratiğine ışık tutacak nitelikteki tartışmalar en yoğun biçimde sürmelidir. Birliğin temelleri, çoğunun gereksiz gördüğü kuramsal tartışmalar ve pratik önerilerde anlaşmalar ve bu önerilerin hayat tarafından doğrulanması sonunda atılacaktır.

"Kanımızca, sosyalizmin içine düşeceği bunalım, en azından gerçek sosyalistleri, kurama iki kat özen göstermek, çok daha belirgin tavır almak, kendileriyle güvenilmez, tutarsız unsurlar arasında kesin çizgi çekmek zorunluluğuna yönelmelidir." (77) Bu temel ilke bizim için de geçerlidir... Kendimize yakın bulduğumuz siyasetlerle, Marksizme ters siyasetler arasında ayırım yapmak, çizgi farklarını belirginleştirmek zorundayız. Dayanışma yapabileceğimiz, geçici de olsa ortak davranabileceğimiz siyasetlerle birlik noktalarından yola çıkarak diyalogu geliştirmemiz, mücadeleyi birleştirme doğrultusunda geliştirmemiz gerekir... Aramızda derin ilke ayrılıkları olan siyasetlerle de, kitleleri onların etki alanından

kurtarmak için savaşmalıyız. Herkese şirin görünmek gibi bir tavrımız olamaz. Tartışmaların dışında kalma isteği, kendini sınıflar üstü görmenin, oportünizmin ifadesidir. Biz, Marksizm-Leninizm ile oportünizm ve revizyonizm arasındaki mücadelede tarafız. Fakat, gereksiz hırçınlıkların, devrimci ahlaka uymayan suçlamaların da kesinlikle karşısındayız. Taraf olduğumuz yöndeki çelişmelerin uzlaşır çelişmeler olduğuna inanıyoruz. Bu nedenle, birliğin gerektirdiği esneklik ve yumuşaklık, ilkelere bağlı ilişkiler sürdürülürken devrimin önünde engel kabul ettiğimiz sapma ve eğilimlere karşı da amansız olacağız.

Sevgili arkadaşım,

“Genellikle devrimci gençler arasında yaygın olan bir görüş vardır” diyorsun. Bu görüşe göre “öğrenciler, gençler, bilimsel kitapları okumalıdır, yazın ürünleri onlar kadar önemsenmemelidir, hatta hiç önemsenmemelidir.”

Evet, gençler öncelikle bilimsel kitapları okumalı, doğru bir dünya görüşü edinmelidir ki, kültür ve sanat ürünlerini hangi ölçüler temelinde özümleyeceklerini kavrasınlar. Fakat, sanatı küçümseyen anlayış kesinlikle yanlıştır ve devrime zararlıdır. Kültür ve sanat ürünleri dünyayı, insanı daha derinden ve bütün boyutlarıyla kavramamıza yardım eder. Devrimi sadece namlunun ucundan görmek devrim yapmamız için yeterli değildir. Kültür ve sanat silahlarının namluları devrim yolumuzu aydınlatacaktır...

Düşüncelerini bana yaz.

Sevgiyle gözlerinden öperim...

27 Ocak 1978 tarihli bu mektup, Güney'in 6. sayısında yayınlandı.

TEMEL UĞRAŞIM HALKIMIN HAYATI SORUNLARIDIR

Asiye kardeşim,

26 Nisan tarihli mektubunu aldım. Yine kırık ve sitem dolusun. Durumu kavrayabilmen için, mümkün olduğunca geniş bir biçimde yaşadığım koşulları anlatmaya çalışacağım. Umarım ki beni anlayacaksın, gereksiz kuruntularından kurtulacaksın ve her mektubuna neden cevap vermediğime hak vereceksin.

Öncelikle, bilincinde olduğumu sandığım sorumluluklarıma değinmek isterim. Ben, ülkemin tüm sorunları üzerine düşünmek, araştırma yapmak, gerekli kitapları okumak, bazı konularda yazı yazmak, günlük siyasal ve toplumsal gelişmeleri izlemek zorunda olan ve kendisini geleceğin daha zor, daha karmaşık sorunlarına hazırlamakla yükümlü, siyasal yanı ağır basan bir sanatçıyım. Ne düşündüğümü, ne söylediğimi, milyonlarca insan tarafından merakla izlenen bir adam, bu öneme uygun bir ciddiyetle çalışmasını sürdürmek zorundadır.

Halkımı seviyorum. Halkı sevmek, içinde bulunduğumuz zor günlerin sorunlarına ciddiyetle eğilmemizi emrediyor. Halkı sevmek, tek tek insanların, tanıdıkların, arkadaşların çıkarlarını halkın genel çıkarlarına tabi kılmayı gerektirir. Halkı sevmek, mektup yazarak, tek tek kişileri memnun etmeyi değil, büyük çoğunluğun gerçek çıkarlarını temel alan çalışmalarını ön plana almayı gerektiriyor.

Onbinlerce arkadaştan mektup alıyorum. İçten, üzüntülü, sıcak, dost ve duygulu mektuplar çoğu. Dokuz yaşından, yetmişbeş yaşına dek, kadın erkek, genç kız ve delikanlı ve çocuk; halkımın insanları hepsi. Benimle yazışmak, mektupla arkadaşlık kurmak, bilgi alışverişi yapmak, tartışmak istiyorlar. Acıma, sevincime, mücadelemle ortak olmak istiyorlar.

İçtenliklerine yürekten katılıyorum. Resim istiyorlar, hayatımı anlatmamı istiyorlar, bazı filimlerim hakkında görüşlerimi bilmek istiyorlar. Kimi zarfın içinde, üzerine adı soyadı yazılı cigaralar gönderiyor... Kimi arkadaş kurutulmuş çiçek, kimisi kurutulmuş arnavut biberi, kimisi pul, kurşun kalem gönderiyor. Şiir, hikaye, roman, senaryo, anı gönderiyorlar. Kimi mektuplar çiçek, kuş resimleriyle dolu... Genç kızlar kolonya, esans döküyorlar mektup kağıtlarına, kimisi saçından teller gönderiyor. Yazdıklarını okumam ve düşüncelerimi

yazmamı istiyorlar. Bir kısım arkadaşlar kendileri için şiir yazmamı, roman yazmamı, senaryo yazmamı istiyorlar. Aslında çok güzel şeyler... Sevindirici, umut edici. Gelgelelim tam anlamıyla karşılık vermek ve bütün istek ve dileklere aynı sıcaklıkta ve aynı uzunlukta yanıt vermek benim için olanaksız. Evet, üzücü ama olanaksız...

Mektuplara, fotoğraflara, yazılara özel bir itina gösteriyorum. Bütün mektupları ve yazıları dikkatle okuyorum... Bir çeşit kitle haberleşme aracı oluyor benim için. Cevap yazdığım arkadaşlardan, kendi bölgelerinin ekonomik yapısını, türkülerini, o bölgelerde yaygın olan efsaneleri işçilerin köylülerin durumunu soruyorum. Çoğu yoksul kesimin çocukları. Doğal olan da budur. Milyoner çocukları beni arayacak değil ya! Her milliyetten, her siyasi kanattan arkadaşlar var yazanlar içinde. İster revizyonist olsun, ister faşist eğilimli, ister gerici. Hiçbirini ayırdetmiyorum aslında... Bana mektup yazan ülkücüler var örneğin; mektuplarına, "bismillahirrahmanirrahim" diye başlayanlar var. Bunlar hepsi benim halkımın çocukları. Şu an taşıdıkları düşünce hayat tarafından değiştirilecektir. Örneğin Adıyaman'dan Mustafa Öncel adında bir arkadaş tam kırkbeş parşömen sayfası mektup yazmış bana. Ne sağcı, ne solcu... Bu arkadaş tipik Yılmaz Güney sevenlerin bütün özelliklerini taşıyor. Dürüst ve açık yürekli. Halkının değerlerine bağlı. Yozlaşmamış. Bana yöneltilen suçlama ve kötüleme kampanyaları karşısında direniyor. Onun mektubu çok şeyler öğretti bana. Mektupların hiçbirini atmadan saklıyorum. Niyetim, özgürlüğüme kavuştuktan sonra, mektup yazan, tel çeken, pusula gönderen bütün arkadaşlarla fırsatını bulup konuşmak ve onları daha yakından tanımak. Gerekirse onlarla çalışmak, onları eğitmek, öğrenebileceğim şeyleri onlardan öğrenmek. Çünkü onlar beni hiç yalnız bırakmadılar, bırakmayacaklar da... Onların gerçek arkadaşlarım olduklarına inanıyorum. Onların içinde var olan köklü sevgi cevheri ve inaç işlenirse, kopmaz bağlarla birbirimize ve halkımızın mücadelesine bağlanabiliriz. Bir örnek olarak sen kendini al. Birbirimizi hiç görmedik. Üstelik farklı siyasi anlayışlarımız da söz konusu. Ama duyduğun dostça sevginin içtenliğine ve senin de dediğin gibi, "Çok erkekten erkek" olduğuna inanıyorum. Bu dostluk mutlaka değerlendirilmelidir. Bazı arkadaşlar siyasi görüşlerimi bütün yönleriyle bilmek istiyorlar. Ben de isterim öğrenmelerini; ne var ki, tek tek her arkadaşına bu konularda yazabilmem mümkün değil. Örneğin öyle konular var ki, yüz arkadaş iki yüz arkadaş aynı soru ve isteklerde birleşiyor. Şimdi bu arkadaşlara ayrı ayrı aynı konuları cevaplayan yazılar yazmak söz konusu. Yazamıyorum. Mektupların ancak çok az kısmına günü gününe cevap verebiliyorum. O da iki satırı geçmiyor. Bir selam ve imza. Ne yazık ki, her gelen mektubu anında cevaplandırma olanağım yok. Cezaevindeki bir insanın, mektuplara cevap verme olanağının bile olmaması, zaman bulamaması başlangıçta yadırgatıcı gelebilir. Aslında yadırganacak bir şey yok. İçinde bulunduğumuz durumu bilmedikleri için farklı düşünceleri ve kimi arkadaşların subjektif kızgınlıkları ve öfkeleri ve çocukça alınganlıkları hoşgörülebilir. Öyle yapıyorum zaten; bunlardan biri de sensin. Sana yazmama durumumu çeşitli olasılıklara dayandırıyorsun. Örneğin diyorsun ki: "...acaba çalıştığım yer Yılmaz tarafından biliniyor da, onun için mi kardeşim aramıyor. İşyerim sana ters, tamam. Bu bir nedense Ağustos 1977'de işten ayrılıyorum."

Bu çok yanlış bir yaklaşım. Biz her yerde çalışabiliriz. Bildiğim kadarıyla ticari bir kurumda sekreterisin. Benim arkadaşlarımdan çoğu, işçiler, memurlar ve emekçiler, hayatlarını kazanmak için zengin sınıfa, onların fabrikalarında, bürolarında, bankalarında, tarlalarında, hatta polis örgütlerinde çalışarak hizmet ederler... Şimdi ben herhangi bir burjuvaya, burjuva kurumuna hizmet ediyor diye, arkadaşlarıma olumsuz tavır gösterebilir milim? Hayır, kesinlikle yanlıştır. Biz her yerde çalışacağız. Gericilerin, faşistlerin hepsinin içinde ve işyerlerinde. Biz gerici arkadaşlarımızla da bağlarımızı koparmayacağız. Bazı arkadaşlar, işi öylesine ileri götürüyorlar ki, ailesini gericilikle ya da burjuva olmakla suçlayıp evden ayrılıyorlar. Varlıklı akrabalarını hasım olarak görüyorlar. Bütün bunlar yanlıştır. Sekterce bir tutumdur. Biz sadece ideolojik anlamda, gerici faşist ideolojiyle, revizyonist olsun, reformist olsun, burjuva ideolojisinin her çeşidiyle bağlarımızı kesinlikle kopartırız. Fakat işimizle, arkadaşlarımızla, ailemiz ve akrabalarımızla bağlarımızı sürdürürüz. Örneğin, bir arkadaşımın gerici bir düşünceye sahip ise bu nedenden ötürü ilişkimizi kesmemiz değil, onu eğitmek ve değiştirmek için daha çok çaba göstermemiz gerekir. Fakat ilişkiler öyle bir noktaya gelir ki,

artık onunla beraber olmak gericiliğe hizmettir, o zaman ilişkimizi keseriz. Ben böyle bakıyorum olaylara ve senin işin ile ilgili olarak kötü bir şey düşünmüyorum. Bir noktaya değinmek istiyorum. Bazı arkadaşlar, uzun uzun, sayfalarca mektup yazıyorlar. Ben de, kısaca bir cevap ya da iki satırlık resim arkası yazarak cevaplıyorum. Bir hafta geçmeden bir mektup geliyor o arkadaşlardan birinden. Kızgınlık ve öfke dolu. Kırıklık dolu. Niye kendisi gibi uzun yazmamışım? Cevap yazmadıklarım da şöyle düşünüyorlar. Yılmaz Güney'in işi yok da bize cevap mı verecek, kim bilir mektubumuzu okumadan bile yırtıp atmıştır. Ne denli bir yanlış düşünce. Bu ruh halini çok iyi bilirim. "Tenezzül edip" iki satır bile yazmadı derler. Bir kısım arkadaşlar da, pul ve kağıt masraflarından kaçındığım için yazmadığımı düşünüyorlar. Ve kendilerine göre akla uygun gelen çeşitli nedenler buluyorlar. Onların neler düşünebileceklerini biliyorum. İçim yanarak söyliyebilirim ki, onların içten ve tertemiz sevgi ve yakınlıklarına gölge düşürmemek için elimden gelen her şeyi yapmaya çalışıyorum. Bütün isteklerime karşın yazamıyorum. Yetemiyorum. Bazı arkadaşlar kızgınlıklarını, bir daha bana yazmayacaklarını, bir daha filmlerime gitmeyeceklerini, biriktirdikleri resimlerimi yırtacaklarını söyleyerek ifade ediyorlar. Bu tip, yakınlıkları kısa zamanda, nefrete ve kızgınlığa dönüşen arkadaşlar, özünde bana karşı bilinçsiz sevgi duyanlardır. Böylesi kırıklıklarla dolu arkadaşların sayısı oldukça az olmakla birlikte, yine de önemli. Sadece bu kırık arkadaşlara, değil uzun mektup, normal mektup yazmaya kalkışsam bile, inan cezam yetmez. Kaldı ki, hepsini gerçekten sıcak bir duyguyla karşılamama rağmen, benim işim sadece mektup yazmak değil, gerçekten halkımızın büyük çoğunluğunu hayati derecede ilgilendiren sorunların çözümü için çalışmak, örneğin 1 Mayıs gösterilerinde çıkan olaylar. TV, radyo ve burjuva basın, kitleleri, olayı yanlış aksettirerek aldatıyorlar. Faşist çetelerin komplosunu örtbas etmeye çalışıyorlar. İşte ben, bütün kırıklıklara, yanlış düşünmelere göğüs gererek, bir kısım arkadaşların benden kopması pahasına da olsa, ikinci şıkkı seçmek, halkın çıkarlarını zedeleyen şeylerle mücadele etmek ve kendimi hazırlamak zorundayım. Bugün bana kızanlar, alınanlar, kendilerine mektup yazmadığım için hakkımda olumsuz düşünenler, ilerde beni anlayacaklar ve hak vereceklerdir.

Normal aylarda, ortalama ikibin mektup alıyorum. Bayramlarda ve yılbaşlarında bu sayı beşbine kadar çıkıyor. Binlerce arkadaşla, bir insanın tek tek mektup yazarak cevap vermesi, bütün zamanını mektup okumaya ve yazmaya vermesi halinde bile mümkün değildir. Ama ben canımı dişime takarak bayramlarda, yılbaşlarında, ayın bazı haftalarında, mektup yazmaya, resim göndermeye zaman ayırarak, gücüm oranında cevap vermeye çalışıyorum. Zarf üstlerini yazması için arkadaşlarımdan yardım istiyorum. Zarftaki yazıyla mektuptaki ya da resimdeki yazı farklılığını gören arkadaşlar da soruyorlar mektuplarında: "Zarfımızın üzerine adres yazmaya tenezzül etmedin mi?" diyorlar. Böylesine bencil ve düşüncesiz tavırlar karşısında ne diyeceksin şimdi... nasıl baş edeceksin, söyle bakalım. Örneğin sana, bayramlarda, yılbaşlarında hiç değilse ara sıra, üç dört mektubuna bir tane de düşse, kısa da olsa cevap verdim. Ama son mektubun yine sitem dolu. Unutma ki, cevap isteyen yalnız sen değilsin...

Şimdi hesap edelim. Ortalama 6 saat uyuyorum günde. Üstelik uykuya da öylesine ihtiyacım var ki... Ama zamanım yok. Zaman kazanmak için uykudan çalmak zorundayım, iki saat spor. Birbuçuk saat de kahvaltı, öğle yemeği ve akşam yemeklerine ayıralım. Yemeklerden sonra onar dakika volta attığımı düşün. Bir saat de TV izlediğimizi kabul edelim; haberlerden başka bir şey izlemiyorum, bir de, Heidi çizgi filmini izliyorum; çünkü oğlum onu çok seviyor, ben de oğlumu çok seviyorum; hiçbir iş yapmadan onbir saat gitti mi? Kaldı onüç saat. Günlük gazeteleri gözden geçirmek en az birbuçuk saatimi alıyor. Günde en az bir saat dergilere ayırmak zorundayım. Günlük mektupların okunması, bir kısmının cevaplanması iki saat tutuyor. Kaldı mı sekiz saat? Bu sekiz saat içinde düşüneceksin, okuyacaksın, arkadaşlarla günlük sorunlarını konuşacaksın, nöbetçi isen yemek yapıp bulaşık yıkayacaksın, temizlik yapacaksın. Açıkçası gün yetmiyor. Bir sonraki güne, üst üste yığılmış bir yığın işle giriyorsun ve bu birikimler günden güne çoğalıyor.

Arkadaşlar şöyle düşünmeli bence: "Yılmaz arkadaşla benim gibi binlerce arkadaş mektup yazıyor. Ondan benim gibi binlerce arkadaş cevap bekliyor. Bir insanın bu koşullarda bütün mektuplara cevap yetiştirmesi mümkün değil. Kaldı ki, bu arkadaşın yapacağı, bütün

halkımızı ilgilendiren, çok daha önemli sorunlar var. Benim yaptığım biraz bencillik, yalnızca kendimi düşünmek oluyor. O her zaman bizi düşünüyor. Onun bizi ve sorunlarımızı daha iyi düşünmesi için zamana ihtiyacı var” demeli.

Mektuplarda en çok kullanılan cümle şu: “Biliyorum” diyorlar. “Sana benim gibi binlercesi mektup yazıyor, ama sen benim mektubuma mutlaka cevap yaz.” Ayrıcalık istiyor. Ah, ne kadar isterim hepsine yazmayı. Kimseyi ayırdetmeden. Hele askerdekilere, cezaevlerindeki, okulların adreslerini verenlere —okulları tatil olmadan— yazabilsem. Bir hesap yapalım: Şu an cevap için bekleyen onbini aşkın mektup var. Mektupları donduralım, yani artık mektup gelmediğini varsayalım. Elli mektubu yeniden okuyup, elli mektuba bir günde cevap yazsam. Kısaca, selam kelim, imza... tam ikiyüz gün tutar, yani altı ay yirmi gün. Bu altı ay yirmi gün içinde gelenleri ve yazdığın cevapların karşılığını hesap et; üstelik yazdığın hiçbir mektup ve yazı doyurucu olmaz... hepsi de, neden kısa yazmış diye kırıklık ve soğukluk duyar. Bu bir koyunu bin kişi arasında paylaştırmaya benzer; kimsenin karnı doymaz, eti dağıtan da hiçbir şey kazanamaz. Ne sevgi ne saygı... Ne yapmalıyım, haydi bir çıkış yolu göster ki, bütün arkadaşlarımızı memnun edelim. Kızan arkadaşların bir kısmı da, para isteklerine cevap verilmeyenler. Mektupla para istiyorlar. Kimi evlenmek için, kimi iş kurmak için, kimi borcunu ödemek için; kimi elbise, ayakkabı istiyor, kimi saat istiyor. İsteklerini toplasan milyonlar tutuyor. Biliyorum ki, hayat pahalılığı ve içinde buldukları çaresizlik onları böyle davranmaya itiyor. Bir kısmı gerçekten çaresizlik içindedir, fakat bir kısmı sözde açığöz. Ama ne olursa olsun, düşüncesizlik değil midir bu? Ben ancak film çevirdiğim zaman para kazanabilen bir adamım. Beş yıldan beri de cezaevindeyim. Ne fabrikam var, ne çiftliğim. Bunları düşünen yok. Güney Film ortaklıktır... oradan ayda bana ikibinbeşyüz lira gelir... Ayda beşyüz-altıyüz lira gazeteğe, dergiğe gider. Ayda bin lira, telfraftı, mektup puluydu, zarftı vb. gider... Cezaevinde ihtiyaç içinde olan, mutlaka yardım edilmesi gereken arkadaşlar var. Bu koşullarda, dışardaki adam beş yıldan beri cezaevlerinde yatan bir adamdan para istiyor. Öyle tanıdık filan da değil... ilk mektup ve para! Öyle az falan da değil; beşbin isteyenler var, onbin isteyenler var. Düşünmüyorlar ki bu adam parayı nereden bulsun? Param olsa da, her mektup yazana, üstelik neci olduğunu bilmediğim adamlara neden para göndereyim ki? Dışardayken binlerce adama yardım ettim... kimini evlendirdim, kiminin hayatını kurdum, kimine işyeri açtım, kimine yıllarca baktım; onların hiçbirisi bu beş yıldır, ne bir mektup yazdı bana, ne de bir paket cigara gönderdi. Kişisel yardımlarla kimseyi içinde bulunduğu çaresizlikten kurtarmak mümkün değil. Adam askerlik yaptığı, vergi ödediği, her türlü angaryasına katlandığı devletten, hükümetten yardım istemiyor da, benden istiyor. Göndermediğin zaman da kendisini bu çaresizlik ve yoksul duruma sokanlara değil de, sana kızıyor...

Göndermediğin zaman şöyle diyor: “Hani sen sosyalisttin, fakirleri severdin. Filmlerinde onları anlatırdın. Bize neden yardım etmiyorsun?” İşte böyle diyorlar. Düşünmüyorlar ki, ülkemizin insanların otuz milyonu gerçekten yoksul ve muhtaç durumda. Bunlara birer lira yardım etsen, otuz milyon eder. Onar lira yardım etsen, üçyüz milyon eder. Yüz lira versen üçmilyar eder. Bir liralık, beş liralık, on liralık, yüz liralık yardımlarla kimsenin hayatını kurtaramazsın, değiştiremezsin. Bu tip yardımlar havaya atılmış sayılır... hiçbir işe yaramaz. Sosyalistler kişisel maddi yardımlarla insanların kurtulacağına inanmazlar. Sorun, yoksulluğu var eden bütün koşulları yok etmektir. Bunu anlamıyorlar ve hep kendilerini temel alarak düşünüyorlar. Üstelik bu tip adamlara yapılan yardım, parayla düşman kazanmak anlamına gelir. Hakedilmemiş yardım, hakedilmemiş sevgi, hakedilmemiş iyilik gösterileri en kısa zamanda düşmanlığa dönüşür. Benim hayatımda, kendilerine maddi yardım yaptığım, fakat bugün bana olan borçlarını ödemedikleri gibi düşman olan adamlar var. Kendilerini çamurdan, bataklıktan çıkardığım adamlar var... İşte bu tip insanlar bana, daha gerçekçi ve hayatın yasalarına daha bağlı davranmam gerektiğini öğretiyor. Biz burada fasulyeye, nohuta kaşık sallıyoruz, karavanaya talim ediyoruz, bundan kimsenin haberi yok, o başka. Bazı arkadaşlar da şaşkın. Resim istiyor, cevap istiyor; fakat ya adresi unuttu, ya da adını soyadını. Kimi adres yazıyor, ama ilini, ilçesini yazmıyor. Çoğu yeri, pula vurulmuş PTT damgasından bulmaya çalışıyorum. Sonra sitem dolu bir mektup: “Neden cevap yazmadın?”

Nasıl yazayım aslan kardeşim, istesem de yazamam ki... Bir kısım arkadaşlar kendi adreslerini tam bilmiyorlar. Yazdığım mektupların bir kısmı geri geliyor. Zarfın üzerinde şöyle bir yazı. "Burada böyle bir sokak yoktur." "Bu adreste böyle bir şahıs oturmuyor" gibi. Bazı arkadaşlar da senin gibi, ilk mektuba bir adres yazıyor. Sonraki mektup adressiz. Yazdı ya bir defa adresini, tamam sanıyor. Üç-dört mektup üst üste aynı arkadaştan gelince, diyorsun ki şu arkadaşta bir mektup yazayım. Daha önce binlerce mektubun arasından, adres yazılı mektubu bulmak mümkün mü? Mümkün ama bir günün gider. Benim de öyle her mektup için bir günüm yok işte.

Mektup yazan arkadaşların benim durumumu anlamaları gerçekten zor. İki satır yazsa ne olur denir. Acaba kendileri benim yerimde olsa ne yaparlardı. Mutlaka benim yaptıklarımın aynısını...

Bana mektup yazan her arkadaş benim arkadaşım olmaya adaydır. Ama zaman içinde birbirimizi tanıyarak, bir kısmını eleyerek, halkımıza karşı sorumluluklarımızı yerine getirerek...

İşte böyle sevgili kardeş. Gözlerinden öperim...

Yılmaz Güney'in 14 Mayıs 1977'de bir arkadaşta yazdığı bu mektup, Güney'in 1. sayısında yayınlandı.

SEN BİZİM DOSTUMUZSUN... BABAN DOSTUMUZDUR... O "HEYECANLI ARKADAŞLAR" DOSTLARIMIZDIR

Ayşe Şahin Kardeşim,
Diyorsun ki:

"Bizim burda, birtakım heyecanlı gençler var. Geçenlerde babamların oturduğu kahveyi basıp babamın elinden kağıtları fırlatmışlar. Ona bağırılmışlar. Babamın talebeleri hem de bunları yapanlar. Babam da 'tartışalım, niye bağırıyorsunuz?' demiş. Sonrasını şöyle anlattı:
" '— Niye kağıtlarımı fırlattınız öğrenebilir miyim?"

" '— Sen yozlaşmış bir burjuvasın, bir giydiğin gömleği bir daha giymeysin, burada kitap okunacak artık, kağıt oynamak yok anladın mı?"

" '— Yavrularım, biz buraya kafa dinlemeye geliriz, ayrıca kitap okuyacaksak, evde sakın sakın okuruz, burası kahve.

" '— Sen pis burjuvasın o kadar.

" '— Siz tartışmanın kaderini baştan çizdiniz. Ben size yaşınız küçük olmasına rağmen 'siz' diye hitap ediyorum, sizse bana 'sen diyorsunuz' demiş ve eve gelmiş.

"Bu olaya çok kırılmıştı, gözleri yaşlarla doluydu.

" 'Daha dün okuma yazma öğrettiğim biricik öğrencilerim bunlar hanım; bak kızım, sizin solculara bak.'

"Bu olay beni çok çok üzdü. Size anlattığım gibi, babam ne burjuvadır, ne de bağnaz. Bir anlam veremedim. Siz ne düşünüyorsunuz bu konuda? Eğer vaktiniz olur da bana yazarsanız, gerçekten sevineceğim.

"Yılmaz abi, belki size yazmama gülüp geçecek, önemsemeyeceksiniz bile..."

Hayır... gülüp geçmeyeceğim... gülüp geçilecek bir olay değil çünkü. Anlattığın olay (gerçekten böyleyse) özü bakımından günümüzde çok sık ve çeşitli biçimleriyle rasladığımız "sol" çocukluk hastalıklarının, özellikle de gençlik kesimlerinde kendini gösteren maceracı anlayışın ifadesidir.

Olayı üç açıdan değerlendirmek gerek: Birincisi, olayın niteliği. İkincisi, olaya niteliğini veren arkadaşların tutumu. Üçüncüsü, babanın olay içindeki yeri.

Ayşe kardeşim, burjuvaziye kin duymak, burjuvalardan nefret etmek, güzel, soylu bir duygudur. Burjuvaziden, halkın değerleriyle çelişen burjuva yaşama biçiminden, yozlaşmış, çürümeye yüz tutmuş burjuva ahlak ve alışkanlıklardan nefret etmeyen bir insanın devrimci olması zordur, hatta imkansızdır. Fakat genel anlamda burjuvaziye duyulan nefretten kaynaklanan tepkiyi, kültürel, sanatsal, toplumsal, siyasal vb. her alanda, emperyalizmin suç ortağı işbirlikçi tekeci burjuvaziye yöneltmek yerine, orta burjuvaziye (ki bunlara mili burjuvazi de diyoruz.), küçük burjuvaziye, gerici burjuvazinin ve toprak ağalarının toplumsal ve siyasal etkilerinde kalmış halktan insanlara yöneltmek, ki bunlar faşist ideolojinin etkisinde bile kalmış olsalar, özellikle de şiddet kullanarak yönetmek, yanlıştır. Bu ve benzeri davranışlar, devrime yarar değil, zarar getirir. Devrimciler, asıl darbeyi kimlere, nasıl, ne zaman, kimlerle birleşerek vuracaklarını iyi bilmek zorundadırlar. Bu ilkeleri, hayatımızın en küçük toplumsal ve siyasal ilişkilerinde bile uyguluyamamak, devrim saflarında yer alabilecek insanları ürkütür, devrimin güçlerini böler, devrimcilere karşı güvensizlik yaratır. Hele hele, şiddeti yanlış biçimlerde, yanlış hedeflere yöneltmek gerici güçlerin amaçlarına hizmet eder. Devrimcilerin şiddetiyle karşılaşan halktan insanlar kime, nereye sığınacaklardır? Bu tip davranışlar, faşistlerin işine yarar; faşist zorbalarla devrimcileri aynı sepete koymak isteyen anlayışa hizmet eder. Kendilerine "sosyalist" "proleter devrimci" adlarını yakıştıran revizyonistlerin, oportünistlerin sağcı ekmeğine yağ sürer. Baban bile "...sizin solculara bak..." diyerek, solculara duyduğu tepkiyi ifade etmiyor mu?

Sevgili kardeşim, devrimci mücadelenin esas hedefi devlet iktidarını ele geçirmektir. Yoksa devrim adına yuvarlak sözler etmek, kitaplardan gelişi güzel parçalar ezberlemek, bilgichlik taslamak, keskin devrimci sözlerle, hedefsiz, pusulasız, ona buna "oportünist", "revizyonist", "burjuva" diyerek saldırmak devrimci tavır değildir. Bunun adı, "devrim adına devrime düşmanlıktır." Daha açığı "devrimci" serseriliktir.

Devrimci mücadeleyi bilmek, değişen ülke ve dünya koşulları göz önünde tutularak, hangi sınıf ve tabakaların, hangi sınıf ve tabakalara karşı, nasıl, hangi ilkeler temelinde, hangi araçlarla mücadele edeceğini bilmek demektir. Bu görevler dururken, halktan insanlara saldırmak, onlar üzerinde baskı kurmak, zor uygulamak yanlıştır. Devrimciler, devrimin çıkarları adına bile olsa halka saldırmazlar, halkı küçük görmezler. Halktan insanların onurlarını incitmekten sakınırlar. Çünkü devrimi, kendini "devrimci" ilan eden bir avuç adam değil, hem dış gericiliğin (emperyalizm, sosyal emperyalizm) hem de iç gericiliğin (işbirlikçi tekelci burjuvazi ve toprak ağalığı) altında ezilen ve bu baskılardan kurtulmak isteyen halk, devrimin gerekliliğinin bilincine varan örgütlü halk yapacaktır.

Halk sınıf ve tabakalarına mensup insanların büyük bir çoğunluğu, gerici propagandaların etkisi altındadırlar. Devrimciler geniş emekçi kitlelere düşüncelerini doğru bir biçimde henüz ulaştıramamaktadırlar. Halk kitlelerinin çoğunluğu, devrimci mücadelenin amaçlarını ve niteliğini bilememekte, bu yüzden devrime ve devrimcilere düşman bile olabilmektedirler.

Biz, meselenin özünü kavrayamadıkları için düşüncelerimizi reddeden hatta devrimcilere düşman sözleriyle bakan bu insanlara saldırabilir miyiz? Kesinlikle hayır!.. Onlar bize ne denli düşman olurlarsa olsunlar, bizim görevimiz, gerçek çıkarları, toplumsal kurtuluşları ve ülkemizin bağımsızlığı için, bizimle beraber olmaları gerektiğini onlara kavratmaktır.

Devrim istiyorsak, halkımızın büyük bir çoğunluğunu devrim ister duruma getirmeliyiz.

Bunun için ne yapacağız? Kahve basıp kağıtları yırtacak, zor kullanarak kitap mı okutacağız. Devrimi zor yoluyla mı kabul ettireceğiz halka? Hayır!.. Biz devrimi gerçekleştirdikten sonra bile halka karşı zor kullanmayız... Zor, ancak ve ancak devrimin yeminli düşmanlarına karşı, halkı aldatan halk düşmanlarına ve onların çanak yalayıcılarına karşı kullanılır... Ve kulanacağız da!

Arkadaşların tavrını açıklamak için babanı ele alalım.

Baban ilkokul müdürüdür. Sınıf olarak küçük burjuvazinin aydın kesimine mensuptur. Devrimin hedefi değil, devrimin müttefikidir. Kişi olarak birtakım olumsuz alışkanlıkları olabilir. Kağıt, tavla vb. oyunlar oynayabilir, içki içebilir, hatta şu gün devrime taraftar olmayabilir... karşı bile olabilir. Babanın bu yanları değişebilir... değişecektir de. İşte bizim görevimiz bu değişikliği sağlamak için, hızlandırmak için doğru bir siyaset ve doğru bir

yöntemle hareket etmektir. Kişilerde görülen birtakım zaafllara, yanlış eğilimlere bakarak onları "düşman" gibi suçlamak yerine, bu zaafllarını yok edebilmelerini, yanlış eğilimlerini yenebilmelerini ve halkın kurtuluş mücadelesine sahip çıkmalarını sağlayacak yolları göstermeliyiz. Babanı, devrimin gerektirdiği görevlere sahip çıkmaya, toplumsal ilişkilerini bu doğrultuda kullanmaya itecek yardımları yapmalıyız. Yoksa birtakım zaafllarını sınıfsal eğilimlerinden öne çıkartarak, yani hergün bir gömlek değiştirdiğini söyleyip, kağıt oynaması vb. nedenleri göstererek "burjuva" suçlaması yapmak yanlıştır. Üstelik baban istese de hergün bir gömlek değiştiremez. Kaldı ki bizim sorunumuz, üç elbisesi, on gömleği, beş çift ayakkabısı olan bir öğretmenle, üçyüz dönüm, beşyüz dönüm tarlası olan zengin köylüye, iki üç otobüsü ya da kamyonu olan bir işadamlıyla, küçük bir fabrikası ya da kamyonu olan orta sınıflara mensup insanlarla, bunları hedef haline getirip uğraşmak değildir. Diyelim ki, bir memur uzun yıllar çalışıyor ve emekli oluyor. Eline geçen parayla, biraz da borç harç ederek, kendine bir ev alıyor, bir otomobil alıyor ve küçük bir iş kuruyor. Şimdi bu emekli, devrimin düşmanı mı oluyor? Hayır!... Almanya'da türlü çileler çekerek para biriktiren bir işçi, yurda döndüğünde bir iş kursa, bu işçi burjuva olmaya özense bile devrimin düşmanı mı olur? Hayır!... Emperyalizmle dolaylı bağları olan burjuvalar bile, bir bütün olarak devrimin düşmanları safında görülebilir mi? Hayır!... Bu unsurları bir bütün olarak ele almak ve "halk düşmanı" diye suçlamak yanlıştır. Böyle bir tutum devrimin önümüzdeki aşamasının Demokratik Halk Devrimi olduğunu bilmemektir... devrime zarar verir, emperyalizme ve gerici egemen sınıflara hizmet eder. Biz hiçbir zaman bu insanların ikili tabiatları olduğunu akıldan çıkarmamalıyız. Yani bu unsurlar hem devrimden korkarlar, hem de emperyalizmin ve işbirlikçisi tekelci burjuvazinin baskıları altında ezilirler. Biz onların ezilen yanlarına, emperyalizmle ve işbirlikçi tekelci burjuvaziyle, feodal kalıntılarla çelişen yanlarına sahip çıkmak, onlarla uzlaşan yanlarına karşı ise mücadele etmek zorundayız. Kazanabileceğimiz kadarını devrim safına kazanmaya, tarafsızlaştırabileceğimiz kadarını tarafsızlaştırmaya, iflah olmazlarını da açıkça karşımıza almaya bakarız. Yoksa gömleğine bakıp, kağıt oynayışına bakıp onlara kötü davranırsak devrime zarar vermiş oluruz.

Kendimden örnek vereyim. Bugün beni sevenler var, sevmeyenler var. Şimdi ben insanları değerlendirirken beni sevip sevmemelerini ölçü alabilir miyim? Kesinlikle hayır!... Eğer beni sevmeyen insanların emperyalizmle, sosyal emperyalizmle, işbirlikçi tekelci burjuvaziyle ve toprak ağalarıyla çelişmeleri varsa, ben beni sevmeyen bu insanlarla, bağımsızlığımızın ortak düşmanlarına karşı birlikte mücadele etmek ve omuz omuza olabilmek için her türlü çabayı harcarım. Ve benimle olan çelişmelerini ikinci, üçüncü, beşinci plana iterim... Çünkü onlarla aramdaki çelişme halk içindeki çelişmelerdir ve uzlaşır niteliktedir. Yok, benimle çelişmelerinin asıl nedeni benim emperyalizme, sosyal emperyalizme, faşizme, revizyonizme ve toprak ağalığına karşı olmam ise, yani halkımızın düşmanlarının çıkarlarını bilinçli bir biçimde savundukları içinse ya da bizzat bu gerici güçlerin temsilcileriye, o zaman iş değişir; onlarla aramdaki çelişme kişisel bir çelişme değil, ulusal ve toplumsal karakterdeki bir çelişmedir ve uzlaşmaz niteliktedir. Bu çelişmelerin çözülmesi ancak devrim meselesidir, bu nedenle onlarla, sonuna dek her türlü silahı kuşanarak ve halkımızın büyük bir çoğunluğuyla birleşerek savaşırım. İşte mesele budur...

Emperyalizm ve sosyal emperyalizm, özellikle iki süper devlet, yani ABD ve Sovyetler Birliği bütün dünya halklarının ve aynı zamanda halkımızın en büyük düşmanlarıdır. Bu iki süper devletin dünya hegemonyası emellerine hizmet eden en küçük eğilim bile dünya halklarına ve halkımıza zarar verir. Ülkemizde de bu süper devletlerin bilinçli işbirlikçileri vardır. Onlar da düşmanlarımızdır. Devrimin dostlarını ve düşmanlarını bu ölçüler temelinde tayin ederken, günlük ilişkilerimizi de bu ölçülere göre ayarlamak zorundayız.

Şimdi babanın tavrını inceleyelim.

Baban kahveye "kafa dinlemek" amacıyla gidiyor ve diyor ki "... ayrıca kitap okuyacaksak evde sakın sakın okuruz... burası kahve."

Bu değerlendirme ve anlayış sakattır. Biz hayatın büyük altüst oluşları, sarsıntıları, görülmeleri ve karmaşası içindeyiz. Hayat durağan, sakın değil, tersine çırpıntı içinde değişmekte ve gelişmektedir. Değişimin sarsıntısı bütün dünyayı sarmıştır... bütün dünya köklü bir değişimin sancılı arefesini yaşamaktadır. Ülkemiz bu çatırtının tam da

göbeğindedir... Ve işin acısı baban, her yanı saran bu devrim fırtınasının farkında değildir. Çağımızda "sükunet" arayan, "sakin sakin" kitap okumayı düşleyen anlayış hayatın gerçekliğiyle çelişir. Baban, şu gün ülkemizin ulaştığı toplumsal yükselişin çok çok gerisinde kalmıştır. Bu nedenledir ki, "Daha dün okuma yazma öğrettiğim biricik öğrencilerim" diyerek yakınıyor. Onlara "okuma yazma" öğretmiş olmanın avantajını tutucu bir anlayışla değerlendirmekte ve onları böyle heyecanlı davranmaya iten asıl nedeni, toplumsal değişimi gündeme getiren ve özellikle gençleri etkileyen toplumsal gelişmeleri görememektir. O çocuklar bugün genç insanlar olmuşlardır. Okuma yazma devri gerilerde kalmış, çağın gerçekliğiyle bağ kurmuşlar, ülkemizde büyük boyutlara ulaşan sınıf mücadelesinden etkilenmişler ve yanlışlıklar yapmış ve eksikliklerle dolu olsalar da sorumluluklarını aramaya çıkmışlardır. O arkadaşlar, pratik mücadele içinde "sol" sekte yanlarını, maceracı anlayışın etkilerini yeneceklerdir. Onlar, eskiyi, köhnemişi yıkmak için harekete geçen tarihin yeni güçlerinin parçasıdır. Baban da, sen de, hayatın gelişen yanına sahip çıkmalı ve sınıfının sorumluluğuna uygun davranmalısınız. Babanın küçük burjuva değer yargılarıyla sızlanması, yani "ben size 'siz' diye hitap ediyorum sizse bana 'sen' diyorsunuz" biçiminde "heyecanlı arkadaşlar"a karşı durması, aslında tartışmayı burjuva kuralları içine çekmek istemesinin gerici ifadesidir. Mesele "sen" meselesi, "siz" meselesi değildir. Meselenin özü hayatın her alanına hızla yayılan ileri ile geri, yeni ile eski arasındaki sınıf mücadelesi meselesidir. Baban, o genç arkadaşların sadece "sol" sekte yanlarını görmekte, o arkadaşların hareketlerinin özünde varolan ilerici ve devrimci yanları görememektir. Babanın gözlerine dolan yaşların nedeni nedir? O yaşlar, o genç arkadaşların bir çırpıda geçersiz kıldıkları küçük burjuva sığınakların yitirilmesi adına değil midir? Evet böyledir... baban o genç arkadaşların saygısını kazanabilmek için eskimiş değer yargılarını yıkmalı ve yeni, devrimci saygınlık ölçüleri kazanmalıdır.

Ayşe Kardeşim, arkadaşların tavırları yanlıştır... Buna karşın bir yanı seçmek gerekirse ben, yanlış yanlış da olsalar, o "heyecanlı arkadaşlar"ın yanını seçerim. Çünkü bu yan, gelişen ve devrim isteyen yandır. O arkadaşlar hayata kulak vereceklerdir ve yanlış olan çalışma biçimlerini eleştiri, özeleştiride temelinde düzeltereklerdir, çünkü, devrimin önündeki irili ufaklı binlerce engeli yıkmamız buna bağlıdır.

Sevgili kardeşim, biz, eleştiriyi, eleştiriyle birlikte sunulan öneriyle birlikte değerlendirmek zorundayız. Öneri yoksa eleştiri eksik ve karanlıktır. Çünkü öneri, eleştirinin niteliğini belirler. Eleştirinin, ilerici, devrimci mi, yoksa gerici mi olduğu, önerisiyle belli olur. Senin ve babanın yapması gereken de budur. Yanlış görüyorsunuz... söyleyin ne yapalım? İşte bu noktada anlaşmaya çalışalım...

Evet sevgili kardeş... sen bizim dostumuzsun... baban dostumuzdur... o "heyecanlı arkadaşlar" dostlarımızdır... Anlaşacağız...

Sevgiyle gözlerinizden öperim...

Şahin ailesine selam... bin selam...

14 Ocak 1978'de Kayseri cezaevinden yazılan bu mektup Güney'in 5. sayısında yayınlandı.

SOL PLATFORM

DOĞRUDAN DEMOKRATİK TARTIŞMA VE DAYLAŞIM PLATFORMU

www.solplatform.org